BIHANG

TILL

SAMTLIGE RIKS-STÅNDENS

PROTOCOLL

VID

Lagtima Riksdagen i Stockholm

År 1840.

FJERDE SAMLINGEN.

1sta Afdelningen:

Stats-Utskottets Memorial, Utlåtanden och Betänkanden.

FÖRSTA BANDET.

N:o 1.

Ankom till Exp. Utsk. den 12 Febr. kl. 11 f. m.

Memorial om tillökad betjening vid Utskottet.

I anseende till mängden och beskaffenheten af de till Stats-Utskottets handläggning hörande mål, såsom omfattande både Stats-Verkets och Riksgälds-Contorets ärenden, har detta Utskott vid föregående Riksdagar haft behof af och begagnat, utom den, enligt 24 §. i Riksdags-Ordningen, bestämda Personal af en Secreterare och för hvarje Afdelning en Canzlist, serskildt en Secreterare, till biträde vid de Riksgälds-Contoret rörande frågor, en Kamererare för räkenskapsgöromålen, samt en tillökad Canzlibetjening; Och, då göromålen inom Utskottet äfven under denna Riksdag sannolikt blifva många och vigtiga, har Utskottet, som nu antagit en Secreterare och tillsatt förenämnde antal Canzlister, skolat, med stöd af hvad Riksdags-Ordningens åberopade §. vidare innehåller, hemställa, om icke det må tillåtas Utskottet, att, för göromålens skyndsamma och behöriga behandling, ytterligare antaga en Secreterare för Riksgälds-Verkets Ärenden, en Kamererare samt till en början två Notarier. Stockholm den 3 Februari 1840.

På Ridderskapets och Adelns Ledamöters vägnar	På Preste-Ståndets Ledamöters vägnar
C. J. Horn.	*Joh. Jak. Hedrén.*
På Borgare-Ståndets Ledamöters vägnar	På Bonde-Ståndets Ledamöters vägnar
Frans Schartau.	*Joh. Andersson.*

Abr. Vict. Kock.

N:o 2.

Ankom till Exp. Utsk. den 13 Febr. kl. 2 e. m.

Memorial, med öfverlemnande af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verket.

Stats-Utskottet, som denne dag fått emottaga Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, har, enär, jemlikt 27 §. i Riksdags-Ordningen, Riksdagens början räknas från den dag högstberörde Nådiga Proposition aflemnas, skolat sådant i nämnde afseende anmäla; Blifvande härjemte ett exemplar af densamma hvarje Riks-Stånd tillställdt samt Expeditions-Utskottet anmodadt, att skyndsamt gå i författning om tryckningen af nämnde Proposition med tillhörande bilagor. Stockholm den 6 Februari 1840.

N:o 3.

Memorial.

Ankom till Exp. Utsk. den 13 Febr. kl. 2 e. m.

Till Stats-Utskottet har Bonde-Ståndet remitterat Petter Pehrssons från Jönköpings Län motion, rörande upphörande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes och Kongl. Kammar-Rättens rätt att pröfva Berednings-Comitéers Beslut; men som denna fråga ej inverkar på Stats-Verkets eller Riksgälds-Verkets inkomster och utgifter, anser Utskottet densamma ej tillhöra dess handläggning, utan varder Motionen till Bonde-Ståndet återlemnad. Stockholm den 13 Februari 1840.

N:o 4.

Memorial.

Ankom till Exp. Utsk. den 14 Febr. kl. 11 f. m.

Det är anledning till anmärkning emot StatsRådet och Föredraganderne för Kammar-, Krigs- samt Handels- och Finans-Ärendena, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola. Stockholm den 13 Februari 1840.

N:o 5.

Ankom till Expeditions-Utskottet den 16 Febr. kl. 1. e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga skrifvelse om anvisande af ett serskildt Anslag till Vattencommunicationer och andra allmänna arbeten år 1840.

(*U. A.*)

Uti Nådig Skrifvelse till Stats-Utskottet af den 27 nästl. Januari, har Kongl. Maj:t, som uti Dess samma dag aflåtne Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, bland annat, föreslagit, att ett utomordentligt anslag af 100,000 R:dr årligen, i fem år, må varda anvisadt till lättade Vattencommunicationer och andra allmänna arbeten, serskildt fästat Rikets Ständers uppmärksamhet å det förhållande, att, sedan det i berörde ändamål vid sista Riksdag beviljade Anslag af 50,000 R:dr årligen, i fem år, med år 1839 upphört, tillgång för närvarande saknades för de anstalter och arbeten af nämnde beskaffenhet, hvilka dels såsom påbörjade böra fortsättas, dels i öfrigt af nödvändighet påkallas; i anseende hvartill Kongl. Maj:t äskade, att, utan afbidan af StatsAnslagens allmänna reglering och oberoende af det anslag för allmänna arbeten, som då för den kommande tiden kunde bestämmas, en summa af 50,000 R:dr genast måtte till dylika arbeten för innevarande år 1840 blifva anvisad.

Utskottet, som icke utan serskildta för handen varande anledningar ansett lämpligt tillstyrka Rikets Ständer beviljandet af förskottsanslag till sådane statsbehof och allmänna företag, hvilka, i sammanhang med Statsregleringen, böra i deras helhet pröfvas, har af sådan orsak sökt bereda sig upplysning, huruvida nu i Nåder äskade Anslag af 50,000 R:dr för det närvarande vore af en oundviklig nödvändighet påkalladt, dervid Utskottet, som, jemte Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i ämnet, fått emottaga en af Stor-AmiralsEmbetets 3:dje Afdelning, den 16 December sistl. år, afgifven underdånig berättelse, rörande de i senare åren undersökte, ännu ej bearbetade, anläggningar till vattencommunicationernes befrämjande inom Riket, inhemtat, att, efter afdrag utaf ett för genomgräfningen af RösåsSundet i Indahlselfven afsatt belopp 4675 R:dr, derutöfver en summa af 23,245 R:dr 23 sk.

9 r:st vid detta års början ännu återstod af det anslag, Rikets Ständer vid nästl. Riksdag till berörde ändamål anvisat. Omförmälde underdåniga Berättelse upplyser visserligen derjemte, att af nämnde behållning voro reserverade för Forsshaga slussanläggning 9000 R:dr och för Dejeforss d:o 12,000 R:dr, hvilka arbeten, enligt den uppgjorda planen, på sätt Kongl. Brefvet den 9 Mars 1838 utvisar, skulle bringas till verkställighet genom två serskildta Associationer, och hvartill för hvarje af åren 1837, 1838 och 1839 anvisades 4000 R:dr för Dejeforss och 3000 R:dr för Forsshaga slussanläggning, eller tillhopa 7000 R:dr årligen, såsom Statens bidrag till ränta och amortissement under 23 och 24 år å de medel, Associationerne skulle genom tillskott eller upplåning anskaffa; och ville Kongl. Maj:t vid nästblifvande Riksdag till Rikets Ständer göra Nådig framställning om medels anvisande för ofvanberörde 7000 R:dr, till dess de gjorda tillskotten eller upptagne lånen med 5 proc. ränta hunnit till fullo amorteras; men enär Rikets Ständer, uti deras underdåniga skrifvelse af den 22 Januari 1835, N:o 278, vid beviljandet af 50,000 R:dr årligen i fem år till Vattencommunicationer och andra allmänna arbeten, uttryckligen fästat de förbehåll, att, innan arbete i en ort företages, invånarne böra förbinda sig att med minst hälften af kostnaden bidraga till utförandet, samt att, då nya företag ifrågakomma, för hvilka större bidrag erfordras, än hvartill medel finnas att tillgå å det till påföljde Riksdag uppförde anslag, början med den icke måtte göras förr, än anslagsfrågan af nästkommande Rikets Ständer blifvit afgjord; så och då handlingarne upplysa, att Kongl. Maj:ts Nådiga anbud till Associationerne för Forsshaga och Dejeforss slussanläggningar, att anskaffa erforderliga kostnadssummor, stått dem öppet alltifrån år 1837, utan att slutligt yttrande från Associationerne, huruvida de vilja antaga detsamma, ännu inkommit, eller den borgen för företagens verkställighet, som Kongl. Maj:t af dem äskat, blifvit ställd, hvilket ock föranlåtit StorAmiralsEmbetet till den hemställan, att, i händelse nämnde vilkor eftersattes, de reserverade medlen måtte för andra arbeten användas, har Utskottet af allt detta icke kunnat finna annat, än att ofvanberörde summa, 23.245 R:dr 23 sk. 9 r:st, för närvarande är disponibel, äfvensom att af nu församlade Rikets Ständer måste bero att pröfva, huruvida, utöfver det redan beviljade StatsAnslag 250,000 R:dr, något ytterligare bidrag för meranämnde ändamål bör ifrågakomma; Och emedan omförmäldte summa till sitt belopp med 11,565 R:dr 23 sk. 9 r:st öfverstiger de utgifter för året, hvilka äro oundgängligen nödvändiga för underhållet eller full-

fullbordandet af sådane arbeten, som, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers rörande anslagets disposition meddelade förordnanden, blifvit företagne, och om hvilkas beskaffenhet Utskottet från bemälte Afdelning inhemtat närmare upplysning, nemligen:

Linköpings hamnbyggnad	1080.
Wäddö Canal	4000.
Gråde Canal	600.
Förvaltnings-, rese- och undersökningskostnader . .	6000.
	11,680.

finner Utskottet sig för närvarande

böra afstyrka Rikets Ständers bifall till det af Kongl. Maj:t i Nåder äskade serskildta Anslag af 50,000 R:dr för innevarande år.

Upplysningsvis får Utskottet meddela, att de återstående arbetena, som uti arbetsplanen för året ingått, utgöras af sådane, de der icke ens ännu blifvit af Kongl. Maj:t fastställde, nemligen hamnbyggnaderne i Wadstena och Wisby. Stockholm den 15 Februari 1840.

N:o 6.

Ankom till Exp. Utsk. den 16 Febr. kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse, angående aflidne Professoren P. H. Lings Enkas underdåniga ansökning om bibehållande af den hennes man i lifstiden tillagda lönetillökning. (*U. A.*)

Sedan, uti en till Kongl. Maj:t den 4 September nästl. år ingifven skrift, Föreståndaren för Gymnastiska Central-Institutet, Professoren m. m. P. H. *Lings* Enka, Charlotta *Nettelbladt* i underdånighet anhållit, dels att henne jemte Fem oförsörjda barn kunde i Nåder förunnas ett extra nådår vid berörde af mannen innehafde beställning, med bibehållande tillika, för året, af det Professor *Ling* i nämnde egenskap personelt beviljade extra löneanslag, 600 R:dr, dels ock att till Rikets Ständer måtte göras framställning, att samma extra anslag, såsom enda räddningsmedlet för Enkan och barnen efter

en i det allmännas tjenst sällsynt verksam och af Rikets Ständer med bifall och understöd uppmuntrad man, finge af Sökanden, jemte hennes barn, fortfarande tillgodonjutas; — Och Directionen öfver Stockholms Stads Undervisnings-Verk samt Kongl. Stats-Contoret underdåniga utlåtande häröfver afgifvit; Så har Kongl. Maj:t, uti Nådig skrifvelse af den 1 innevarande månad, jemte förklarande, att Kongl. Maj:t icke funnit den sökte Nådårs-förmonen kunna beviljas, i anseende till Professoren *Lings* utmärkta förtjenster, synnerligast om Gymnastiken, till Stats-Utskottet öfverlemnat ofvanberörde underdåniga ansökning med tillhörande handlingar, i afseende å bibehållande för Enkan *Ling* och de omyndige barnen af den männen och fadren vid sista Riksdag personelt beviljade, å allmänna Indragnings-Staten uppförde, löneförhöjning af 600 R:dr.

Hvad handlingarne i ämnet innehålla, har Utskottet i öfvervägande tagit; Och då Professoren *Ling* genom sitt snille och sin flit både hedrat och gagnat fäderneslandet, samt hans namn ostridigt kommer att intaga ett rum bland samtidens utmärktare män, och den gärd utaf erkänsla och aktning Nationen är skyldig hans minne, icke kan värdigare bevisas, än att emot nöd trygga föremålet för hans enskildta ömhet, finner Utskottet

sig böra tillstyrka Rikets Ständer, att Professoren *Lings* efterlemnade Enka måtte, från och med den tid ofvanberörde honom beviljade lönetillökning upphörde, få å allmänna Indragnings-Staten, till sitt och sina oförsörjda barns underhåll, uppbära ett årligt pensions-belopp af 600 R:dr Banco, samt att, när hon med döden afgår, pensionen måtte på hennes oförsörjda barn öfverflyttas och utgå intill näst der på följande Riksdag, då Rikets Ständer få tillfälle pröfva, huruvida pensionen för dem bör fortfara eller upphöra.

Stockholm den 15 Febr. 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri, 1840.

N:o 7.

Ankom till Exp.-Utsk. d. 21 Febr. kl. 10 f. m.

Utlåtande, angående den verskställda liqviden af framl. Landshöfdingen G. Duvalls reductionsfordran.

Vid sistförflutna Riksdag förklarades Rikets Ständers Bank berättigad, att vinna godtgörelse för det capital- och räntebelopp, som kunde varda Banken, i egenskap af rättsinnehafvare till framl. Landshöfdingen *G. Duvalls* reductionsfordran, lagligen tillerkändt, med villkor likväl, att Banken borde godtgöra Fahlu Hospital dess i bemälte Landshöfdings Sterbhus egande fordran af 1,314 daler kopparmynt, såvida densamma icke redan vore gulden. Sedan detta Rikets Ständers förklarande blifvit Fullmägtige i Rikgälds-Contoret till efterrättelse meddeladt, så hafva Banco-Fullmägtige, i stället för att ånyo underkasta berörde reductionsfordran Kongl. Kammar-Collegii pröfning, hvilket sannolikt skulle föranledt en ytterligare tidsutdrägt af flere decennier, innan Banken kommit i åtnjutande af någon godtgörelse derför, hos förstbemälte Fullmägtige hemställt, huruvida icke, för afslutande, en gång för alla, af detta så länge ifrågasatta och omtvistade fordringsanspråk, till grund för liqviden derom, kunde antagas ett af Rikets Ständers Deputation öfver Reductions- och Liqvidations-Verket år 1747 framstäldt, och af dåvarande Banco-Deputation antaget förslag, samt fordringens derefter uträknade belopp af 5,838 daler 18 öre 10 $\frac{4}{5}$ penningar silfvermynt, omedelbart få från Riksgälds-Contoret utgå, jemte derå löpande 6 procents ränta från den 1:sta Juni 1747 till betalningsdagen, med hvilket liqvidationssätt, i hvad Fahlu Hospitals rätt derunder berodde, Kongl. Seraphimer-Ordens-Gillet förklarat sig åtnöjas. Bifallande denna hemställan, hafva Riksgälds-Contorets Fullmäktige vid slutet af år 1837 låtit till Banken inbetala omförmäldte capitalbelopp, jemte 6 procents ränta, på sätt Banco-Fullmäktige föreslagit, dock med iakttagande af stadgade Bevillnings-afdrag; utgörande, enligt den utaf Rikets Ständer föreskrifna beräkning, af 6 Daler Silfvermynt på Riksdalern, de Banken sålunda godtgjorda capital- och räntesummor, tillsammans 6,188 R:dr 42 sk. 7 r. Banco. Men som 1747 års, till grund för denna liqvid lagda öfverenskommelse icke blifvit, genom något laga kraftvunnet beslut, af vederbörlig domstol stadfästadt, hafva Fullmäktige derjemte nu hos Stats-Utskot-

tet, till erhållande af Rikets Ständers sanction, anmält sin i afseende på ifrågavarande fordrans godtgörande vidtagna åtgärd.

Då det från Riksgälds-Contoret sålunda utbetaldta belopp, med undantag af den jemförelsevis mindre betydliga andel deraf, som tillfallit ofvannämnde välgörenhets-inrättning, ökat den Bankens grundfond öfverskjutande behållning, öfver hvars användande Rikets nu församlade Ständer ega att förordna; så och enär uppgörandet af den nya liqvidation, som erfodrades för merberörde, öfver 150 år gamla, fordrans fastställande till dess rätta belopp, samt slutliga utredandet af dervid förekommande frågor och förhållanden, skulle, utan någon vinst eller nytta för det allmänna, ofelbart hafva förorsakat vederbörande Tjenstemän och Embetsverk högst vidlyftiga och tidsödande göromål, anser Utskottet sig böra vördsamt tillstyrka,

att Rikets Ständer måtte godkänna den för framl. Landshöfdingen *Duvalls* reductionsfordran verkställda liqvid.

Stockholm den 20 Febr. 1840.

N:o 8.

Memorial, angående sättet för bestridandet af kostnaderne i och för innevarande Riksdag.

(RGS. A.)

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad R. St. vid de 2:ne sista Riksdagarne, i afseende på Riksdagskostnadernes utbetalande förordnat, får Stats-Utskottet, som anser dessa kostnader, äfven under innevarande Riksmöte, böra omedelbart af Riksgälds-Contoret betalas, vördsamt föreslå, att Rikets nu församlade Ständer i sådant hänseende måtte besluta:

1:o att alla af Rikets Ständer pröfvade och godkända utgifter, i och för denna Riksdag, må utgå af de till Riksgälds-Contoret influtna och för dylikt ändamål disponibla medel, samt från detta Verk, med iakttagande af Rikets Ständers härom meddelade föreskrifter, omedelbart till vederbörande utbetalas;

2:o att likaledes sådane af Rikets Ständers sammanvaro föranledda utgifter, som, i anseende till sitt föremål eller beskaffenhet, en-

ligt hvad vid sistlidne Riksdag egde rum, dels redan blifvit, dels framdeles under Riksdagens lopp varda af Kongl. Maj:t i Nåder fastställda och å Kongl. Stats-Contoret anvisade, må, efter gjorda reqvisitioner och anställd granskning af derför aflemnade verificationshandlingar, utaf Riksgälds-Contoret godtgöras Kongl. Stats-Contoret;

3:o att, hvad serskildt beträffar utbetalningen af de Riks-Ståndens och Utskottens Secreterare och öfriga Canzlipersonal samt Vaktbetjening tillerkända arfvoden och tractamenten, denna utbetalning bör grunda sig på specifika uppgifter å personalen, undertecknade, i afseende på Riks-Stånden, af hvarje Stånds Talman och, i afseende på Utskotten, af hvarje Utskotts Ordförande;

4:o att räkningar å kostnaderne för eklärering, eldning och städning i Riks-Ståndens Sessions- och Canzlirum, samt å uppköpta inventariipersedlar och skrifmaterialier m. m., böra vara, medelst påskrift af Landtmarskalken eller Talmännen, till riktigheten godkända, och

5:o att dylika kostnader för Utskotten böra på enahanda sätt vara af Utskottens Ordförande attesterade.

Under förutsättning af Rikets Ständers bifall till hvad Stats-Utskottet sålunda ansett sig böra föreslå, får Utskottet dessutom tillstyrka Rikets Ständer,

att beslutet härom måtte varda hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäldt, äfvensom att Utskottet måtte få sig uppdraget att, för behörigt iakttagande, meddela Fullmägtige i Riksgälds-Contoret ej mindre samma beslut, än hvad Rikets Ständer framdeles kunna finna för godt att, rörande nu uppgifna samt öfriga Riksdagskostnader, serskildt stadga och förordna.

Stockholm den 24 Februari 1840.

N:o 9.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Februari, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående ersättningen för Herr Landtmarskalkens och Herrar Talmännens Riksdagskostnader.

(RGS. A.)

Till Stats-Utskottet har Vällofl. Borgare-Ståndet remitterat ett af Herr *D. Helsingius* väckt förslag, att bemälte Riks-Stånd måtte vid innevarande Riksdag, i likhet med den sistförflutna, afsäga sig alla representations-middagar hos Ståndets Talman, samt att, till ersättning för Herr Talmannens egna Riksdagskostnader, måtte af allmänna medel anslås ett lika nedsatt honorarium, som vid sista Riksdag, eller 400 R:dr i månaden.

I förmodan, att de under fordna Riksmöten brukliga, men, enligt samtliga Riks-Ståndens beslut, vid sista Riksdag afskaffade, såkallade Landtmarskalks- och Talmans-tafflar ej eller vid innevarande Riksdag komma att ega rum, anser Utskottet följaktligen någon fråga om anslag till bekostande af så beskaffade representations-måltider, nu icke böra uppstå. Men då Herr Landtmarskalken och Herrar Talmän, i anseende till den serskilda vigten och beskaffenheten af de dem anförtrodda kall, onekligen äro nödsakade att under Riksdagens lopp vidkännas vida större utgifter och kostnader, än dem, som eljest varit från deras Riksdagsmannabefattningar oskiljaktiga, har Utskottet trott, att, äfven vid denna Riksdag, lämplig ersättning för den Herr Landtmarskalken och Herrar Talmän sålunda tillskyndade tillökning i deras Riksdagskostnader bör af allmänna medel anslås. Vid bestämmandet åter af denna ersättning, har Utskottet, som icke är i tillfälle bedöma de skiljaktiga enskildta förhållanden, hvilka härvid möjligen borde tagas i beräkning, ansett de i berörde hänseende af Rikets sistförsamlade Ständer fastställda belopp tjena till ledning. Utskottet får alltså vördsamt föreslå,

att Rikets Ständer, till ersättning för de Herr Landtmarskalken och Herrar Talmännen, i sådan egenskap åliggande Riksdagskostnader, måtte bevilja för hvardera ett anslag, i ett för allt, af Fyrahundra (400) Riksdaler Banco i månaden, att utgå från Riksdagens början och till dess slut.

Stockholm den 24 Februari 1840.

Reservation häremot är anmäld af Herr *Schartau*, som anfört:

"Då jag anser frågan om 400 eller 300 R:dr månadtligt arfvode till Herrar Talmän under denna Riksdag vara i det hela af ringa vigt, har jag ej velat besvära det Höglofl. Utskottet med en votering derom, utan åtnöja mig att mot det fattade beslutet nedlägga min reservation, hvartill jag söker motivet deruti, att jag, anser ifrågavarande arfvode ingalunda afse någon belöning å det allmännas sida för de mödor, som obestridligen åtföljа förtroendet att föra ordet hos de respective Riks-Stånden, utan fastmera tjena uteslutande till ersättning för de kostnader, som kunna skäligen härledas från denna befattning, hvilka åter jag trott så mycket heldre skola motsvaras af de 300 R:dr, jag tagit mig friheten föreslå, som uti premissen till Utskottets nyss upplästa Betänkande i ämnet, tydligen förutsättes, att någon måltids-representation å Herrar Talmäns sida under denna Riksdag ej må ega rum."

N:o 10.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Febr. kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående aflöningen för den hos Riks-Stånden och Utskotten anställda Canzli-personal och Vaktbetjening.

(RGS. A.)

Från Herr Landtmarskalken och Herrar Talmännen har Stats-Utskottet fått emottaga:

1:o ett Förslag, till bestämmande af aflöningen under denna Riksdag för Riks-Ståndens Secreterare och öfriga Canzlipersonal samt Vaktbetjening; upptagande detta förslag följande till tjenstgöring hos Riks-Stånden anställda personer, nemligen:

hos *Höglofl. Ridderskapet och Adeln*

Riddarhus-Secreteraren,
7 Äldste Canzlister eller Notarier, af hvilka en vore Secreterare i Riddarhus-Utskottet,
6 Canzlister,
5 Vaktmästare;

hos *Högvördige Preste-Ståndet*

1 Secreterare,
1 Notarie,
2 Canzlister,
4 Vaktmästare;

hos *Vällofl. Borgare-Ståndet*

1 Secreterare,
2 Notarier,
6 Canzlister,
4 Vaktmästare;

hos *Hedervärda Bonde-Ståndet*

1 Secreterare,
3 Notarier,
16 Canzlister,
5 Vaktmästare;

och 2:o ett af Utskottens Herrar Ordförande likaledes uppgjordt förslag, i afseende på Aflöningen för de vid samtlige Utskotten antagna Secreterare, Notarier och Canzlister samt Vaktmästare; uti hvilket förslag Herr Landtmarskalken och Herrar Talmännen förklarat sig instämma. I sammanhang härmed hafva Herrar Talmännen och Utskottens Herrar Ordförande dessutom föreslagit: att aflöningen skulle beräknas från och med antagningsdagen, till och med högst 8 dagar efter Riksdagens slut; att vid hvarje månads utgång $\frac{2}{3}$:delar utaf aflöningen för månaden finge uppbäras såsom förskott, men den återstående tredjedelen först vid Riksdagens eller tjenstgöringens upphörande; att, om under Riksdagens lopp, ökadt Canzli-biträde inom något af Riks-Stånden eller Utskotten skulle varda beviljadt och antaget, aflöningen jemväl för dessa personer måtte efter nu föreslagna grunder utgå, samt att utbetalningarne måtte få ske, i enlighet med serskilda af hvarje Stånds Talman eller hvarje Utskotts Ordförande undertecknade Specificationer å den antagna personalen.

Vid bedömandet af dessa sålunda till Utskottets förberedande behandling och utlåtande hänskjutne frågor, har Utskottet, hvad först beträffar bestämmandet af de föreslagna aflöningsbeloppen, i likhet med Rikets sist församlade Ständers Stats-Utskott, ansett sig icke kunna tillstyrka Rikets Ständer att dessa belopp, vid början af Riksdagen, fastställa, enär uti 24 §. Riksdags-Ordningen uttryckligen stadgas, att den i Ståndens Can-

zlier och Rikets Ständers Utskott biträdande betjening skall vid *Riksdagens slut* erhålla en efter göromålens vigt och mängd lämpad vedergällning. Deremot får Utskottet nu vördsamt hemställa,

att Rikets Ständer må, i öfverenskommelse med nyss åberopade Grundlagsstadgande, till närmare Riksdagens slut, uppskjuta bestämmandet af den aflöning, hvaraf den till tjenstgöring vid Riks-Ståndens och Utskottens Canzlier anställda personal härigenom gjort sig förtjent.

Som likväl de fleste af denna personal torde vara i behof att äfven dessförinnan komma i åtnjutande, åtminstone af någon andel utaf den dem tillkommande aflöning, får Utskottet derjemte föreslå, att, på sätt vid sista Riksdag egde rum,

såsom förskott å denna aflöning må, efter hvarje månads slut, utbetalas följande, för månad beräknade, belopp, nemligen:

Till Riddarhus-Secreteraren, i egenskap af Secreterare hos Ridderskapet och Adeln . . .	B:co	R:dr	133: 16. —
„ Secreteraren hos Preste-Ståndet .	„	„	133: 16. —
„ Secreteraren hos Borgare-Ståndet	„	„	133: 16. —
„ Secreteraren hos Bonde-Ståndet .	„	„	200: — —
„ Notarierne i Riks-Stånden, hvardera	„	„	80: — —
„ Canzlisterne derstädes, hvardera	„	„	60: — —
„ Secreteraren i Stats-Utskottet .	„	„	120: — —
„ Secreterarne i de öfriga Utskotten, äfvensom Secreteraren hos Stats-Utskottet, för de Riksgälds-Verket rörande ärenden, hvardera	„	„	100: — —
„ Notarien i Stats-Utskottet samt den derstädes biträdande Kamereraren	„	„	80: — —
„ Notarierne i de öfriga Utskotten, hvardera	„	„	70: — —
„ Canzlisterne i Stats-Utskottet, hvardera	„	„	60: — —
„ Canzlisterne i de öfriga Utskotten, hvardera	„	„	50: — —

Upplysningsvis anser Utskottet sig böra anmäla, att dessa förskott nu äro af Utskottet föreslagna till enahanda belopp, hvartill de af Rikets Ständer vid sistförflutne Riksdag bestämdes, med undantag af förskottet till Secreteraren hos Hedervärda Bonde-Ståndet, hvilket förskott, enär de serskilda, till förökning af dåvarande Secreterarens Riksdagskostnader ledande omständigheter, som finnas uti sistlidne Riksdags Stats-Utskotts Betänkande N:o 16 uppgifna, icke förekomma, i afseende på den hos bemälte Riks-Stånd nu anställda Secreterare, nuvarande Stats-Utskott trott lämpligen kunna nedsättas till ofvanberörde, vid sista Riksdag, i Betänkandet N:o 2, först föreslagna belopp af 200 R:dr.

Vidkommande åter vedergällningen för den hos Riks-Ständen och Utskotten antagna vaktbetjening, så och med afseende å beskaffenheten af denna betjenings göromål, samt de förändringar, som uti nämnde personal under Riksdagen kunna ifrågakomma, får Utskottet föreslå,

att dagtractamente till de hos Riks-Ständen och Utskotten under innevarande Riksmöte antagna Vaktmästare, må, i likhet med hvad vid flera föregångna Riksdagar varit bestämdt, nu fastställas till ett belopp af En R:dr 16 sk. Banco för hvardera, att äfvenledes utgå efter hvarje månads slut.

Hvad derefter angår tiden, hvarifrån omförmäldte förskott och tractamenten skola beräknas, så anser Utskottet sig böra hemställa,

att dessa förskott och tractamenten för Tjenstemännen och Vaktbetjeningen, hos ej mindre Riks-Ständen, än Utskotten, må få beräknas och utgå från och med antagningsdagen.

Beträffande åter tiden för ifrågavarande aflönings upphörande, så tror Utskottet

denna tid lämpligen böra bestämmas i sammanhang med berörde aflönings slutliga fastställande.

För öfrigt får Utskottet, i afseende på förskott och aflöningsbeloppens verificerande före deras utbetalning, åberopa hvad Utskottets, rörande Riksdagskostnadernes bestridande, under N:o 8, serskildt afgifna Memorial i detta hänseende innehåller.

Stockholm den 24 Februari 1840.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 11.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Februari, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om medels anvisande till Gevärsfabricationen.

(U. A.)

Af den anledning, att det af Rikets Ständer vid nästlidne Riksdag, till utgående i fem år, med $\frac{1}{5}$:del årligen, anvisade anslag af 180,000 R:dr för gevärs anskaffning, med år 1839 upphört, har Kongl. Maj:t, enär gevärstillverkningen, enligt gällande contracter, måste oafbrutet fortgå, begärt, att serskildt måtte anvisas, till bestridande af detta års utgifter för gevärsfabricationen vid factorierne, 63,000 R:dr, inom hvilket anslag Kongl. Maj:t ansåg medelsbehofvet för denna fabrication innevarande år kunna inskränkas.

Utskottet har tagit detta ämne i öfvervägande; men enär det inhemtas af sistlidne Riksdagsförhandlingar och upprättade Stater, att Rikets Ständer för ofvanberörde ändamål endast anvisat, för alla de fem åren, som Statsregleringen omfattar, 180,000 R:dr, hvilken summa, fördelad på hvarje år, utgör för året en tillgång af 36,000 R:dr, hvarutöfver åtgärderne i och för gevärsfabricationen icke lämpligen synas hafva bordt sträcka sig, har Utskottet, som, å ena sidan, inser, att det skulle leda till förlust för Stats-Verket och tilläfventyrs till rubbning i redan ingångna contracter, att nu inställa gevärstillverkningen, men deremot, å andra sidan, icke emottagit sådana upplysningar, som kunna föranleda Utskottet tillstyrka Rikets Ständer att förskottsvis, och utan afseende å Stats-Verkets, i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, upptagne öfriga behof, bevilja hela det af Kongl. Maj:t för året begärdta anslag, ansett sig böra för det närvarande inskränka sitt tillstyrkande dertill,

att en summa af 36,000 R:dr må å Riksgälds-Contoret anvisas, för att under innevarande år utgå, till bestridande af årets utgifter för gevärsfabricationen.

Stockholm den 24 Februari 1840.

N:o 12.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Februari, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om medels anvisande till fortsättande af Carlsborgs Fästningsbyggnad år 1840.

(U. A.)

Enär det af Rikets Ständer vid nästlidne Riksdag på 3:dje Hufvud-Titeln, till utgående i fem år, med $\frac{1}{5}$:del årligen, anvisade anslag af 250,000 R:dr för Carlsborgs fästningsbyggnad med år 1839 upphört, samt, i följd deraf, några medel för nämnde behof under innevarande år ej voro tillgänglige, har Kongl. Maj:t, uti Nådig Proposition af den 15 sistlidne Januari, af den anledning, att fästningsarbetet å Carlsborg icke kunde afbrytas, emedan brist på sysselsättning för den der förlagde Pionnier-corpsen deraf skulle uppkomma, begärt, att, utom de i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof för nämnde föremål äskade, och för tiden af nu förestående Statsreglering beräknade, utomordentliga anslag, serskildt måtte anvisas, till fortsättning af fästningsbyggnaden vid Carlsborg, och sysselsättande af Pionnier-corpsen under år 1840, en summa af 50,000 R:dr.

Då fortsättningen af fästningsbyggnaden vid Carlsborg utgör ett vilkor för möjligheten att under årets lopp lämpligen sysselsätta den derstädes förlagda Pionnier-corpsen, får Utskottet, som tagit noggrann kännedom af de arbetsplaner, hvilka, med afseende å byggnadsarbetet, blifvit för innevarande år upprättade och Utskottet på begäran meddelade, dervid Utskottet ej funnit anledning till sådane anmärkningar, som skulle kunna föranleda till inskränkning i årets anslagsbehof, tillstyrka Rikets Ständer,

att för innevarande år, och, utan afseende å de beslut, som framdeles kunna af Rikets Ständer fattas, rörande ifrågavarande fästningsbyggnads fortsättning, bevilja det af Kongl. Maj:t i ofvanberörde ändamål i Nåder äskade anslag af 50,000 R:dr för år 1840, att utaf Riksgälds-Contoret utbetalas.

Stockholm den 24 Februari 1840.

N:o 13.

Ankom till Exp.-Utsk. den 24 Febr., kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om Riksgälds-Contorets befrielse från Chartæ-Sigillatæ-afgift och Expeditions-lösens erläggande.

(RGS. A.)

Med anmälan, att Riksgälds-Contoret hitintills, i följd af gammalt bruk, varit nödsakadt lösa de exemplar af domar eller utslag, som för Contoret blifvit utfärdade i detsamma rörande mål, hafva Fullmägtige hos Stats-Utskottet hemställt, huruvida icke Riksgälds-Contoret, hvilket ej, såsom Banken, hade egna fonder att förvalta, utan endast dit ingående, för Statens behof beviljade bidrag, och sådane medel, som på Statens garanti kunde upplånas, borde, i likhet med hvad för Kongl. Stats-Contoret samt Kongl. Maj:ts och Kronans öfriga Embetsverk egde rum, icke allenast varda befriadt från revisions-skillings erläggande, utan ock berättigadt att få för dess räkning utskrifna, samt dess Ombud tillställda domar och utslag uti alla Contoret rörande, vid Domstol eller annat Embetsverk anhängiga mål, utan att derföre behöfva vidkännas Chartæ-Sigillatæ-afgift och Expeditions-lösen.

Vid öfvervägande af hvad Fullmägtige sålunda anfört och härvid för öfrigt förekommit, har Utskottet funnit Riksgälds-Contoret, i dess egenskap af Uppbördsverk för allmänna bevillningen och öfriga dit ingående skattebidrag, böra, på enahanda grund, som Statens andra Embetsverk, vara befriadt, ej mindre från utgörandet af den under benämning Expeditionslösen stadgade afgift till Domare m. fl. Embets- och Tjenstemän, än ock från öfriga, för väckandet eller fullföljandet af ifrågakommande påståenden hos Domstolar och Embetsmyndigheter i allmänhet fastställda kostnader. Men hvad åter beträffar lösen för utslag och handlingar, som kunna erfordras, till bevakande af Riksgälds-Contorets rätt och säkerhet, i afseende på enskilda personer derifrån meddelade lånebiträden, så, enär bland vilkoren för dessa låns erhållande, i senare tider merendels blifvit föreskrifvet, att låntagarne voro skyldiga ersätta Contoret alla så kallade lånepåkostnader, skulle i sådana fall upphörandet för framtiden af sistberörda lösen, endast medföra en till minskning i vederbörande Tjenstemäns påräknade inkomster ledande eftergift af ett utaf de lånevilkor, hvartill låntagarne sig förbundit.

Utskottet anser sig således sakna skäl att föreslå någon förändring uti hvad, i afseende på lösens erläggande för så beskaffade handlingar, hitintills varit iakttaget. Likaledes, och då allenast få år återstå af den för Riksgälds-Contorets Creditsedlars inlösande stadgade præscriptionstid, finner Utskottet sig icke ega anledning tillstyrka något allmänt stadgande, hvarigenom den för utslag i mål, rörande efterapning eller förfalskning af dessa sedlar, allt hitintills brukliga lösen numera skulle förklaras böra upphöra, helst fråga, Utskottet vetterligen, icke blifvit väckt om upphörandet af enahanda lösen i dylika mål, angående Rikets Ständers Banks sedlar.

I öfverensstämmelse med dessa åsigter, får Utskottet vördsamt tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t i Nåder täcktes låta tillkännagifva vederbörande Domstolar samt Embets- och Tjenstemän, hos hvilka frågor härom kunna förekomma, att Riksgälds-Contoret, i egenskap af uppbördsverk för bevillningen m. fl. Statsbidrag, icke är skyldigt vidkännas, hvarken så kallad expeditions-lösen eller andra för måls bevakande och utförande i allmänhet stadgade afgifter och kostnader.

Vidkommande slutligen den äfvenledes ifrågaställda Chartæ-Sigillatæ-afgiften, så, enär utgörandet häraf skulle för Riksgälds-Contoret förorsaka en motsvarande minskning i den för Statens behof disponibla behållning af de till detta Verk anslagna inkomster, får Utskottet äran hemställa,

att frågan om Riksgälds-Contorets befrielse från berörde afgift måtte hänskjutas till Bevillnings-Utskottet, för iakttagande vid uppgörandet af det förslag till ny Förordning angående stämplade pappersafgiften, som lärer vara att från sistnämnde Utskott förvänta.

Stockholm den 24 Februari 1840.

STOCKKOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 14.

Ankom till Exp. Utsk. den 28 Febr., kl. 11 f. m.

Memorial.

Det är anledning till anmärkning emot Stats-Rådet och Föredraganderne för Kammar- samt Handels- och Finance-Ärendena, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola.

Stockholm den 27 Februari 1840.

N:o 15.

Ankom till Exp. Utsk. d. 28 Febr, kl. 11 f. m.

Memorial.

Till Stats-Utskottet har Bonde-Ståndet remitterat en af *Lars Rasmusson* från Götheborgs och Bohus Län väckt motion om Fribrefs-rätt för Länsmän; men som denna fråga icke inverkar på Stats-Verkets eller Riksgälds-Verkets inkomster och utgifter, anser Utskottet densamma ej tillhöra dess handläggning, utan varder motionen till Bonde-Ståndet återlemnad.

Stockholm den 27 Februari 1840.

N:o 16.

Ankom till Exp. Utsk. den 3 Mars, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion, om ersättning till Rusthållarne vid två Sqvadroner af Lif-Regementets Dragon-Corps för munderingars slitning under garnisons-tjenst i Stockholm år 1838. (U. A.)

Till Stats-Utskottet har Bonde-Ståndet remitterat en af Riksdags-Fullmägtigen *Johan Olsson* från Stockholms Län väckt motion, af innehåll, att Rusthållarne vid Lif-Sqvadronen och Norra Uplands Sqvadron af Kongl. Lif-Regementets Dragon-Corps måtte erhålla ersättning af Stadsmedlen för den

betydliga slitning af munderingspersedlar, som uppstått i följd af nämnde Sqvadroners inkallande till garnisons-tjenst i hufvudstaden år 1838.

Då Rusthållares rättigheter och skyldigheter äro grundade i Indelningsverket, finner Utskottet sig icke kunna för ett specielt fall, som det ifrågavarande, tillstyrka anvisande af någon ersättning från Statens sida, hvilket möjligen skulle föranleda till dylika anspråk från andra Rustnings-skyldige, utan hemställer,

att *Johan Olssons* ofvanberörde motion må förfalla.

Stockholm den 3 Mars 1840.

N:o 17.

Ankom till Exp. Utsk. den 3 Mars, kl. 11 f. m.

Memorial.

Stats-Utskottet, som, för de många och ökade ärendenas skyndsamma behandling, varit föranlåtet att ytterligare antaga en Canzlist, får härmed anhålla, att Rikets Ständer ville härtill lemna bifall, och aflöningen sålunda få beräknas från denna dag; blifvande härigenom antalet i Utskottets Canzli-personal lika med det vid nästlidne Riksdag.

Stockholm den 3 Mars 1840.

N:o 18.

Ankom till Exp. Utsk. den 3 Mars, kl. 2 e. m.

Memorial.

Det är anledning till anmärkning emot Stads-Rådet och Föredraganden för Krigs-Ärenden, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola.

Stockholm den 3 Mars 1840.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 19.

Ankom till Exp. Utsk. den 10 Mars, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af erhållen återremiss af Utskottets Betänkande N:o 10.

Hedervärda Bonde-Ståndet har, på grund af derstädes gjorda anmärkningar, till Utskottet återremitterat dess under N:o 10 afgifna utlåtande, angående aflöningen för den hos Riks-Stånden och Utskotten anställda Canzlipersonal och vaktbetjening; men som detta utlåtande, enligt Utskottet tillhanda komne Protocolls-utdrag, blifvit af de trenne öfriga Riks-Stånden bifallet, så anser Utskottet, vid sådant förhållande, de af Hedervärda Bonde-Ståndet Utskottet meddelade anmärkningar

icke kunna föranleda någon ändring i Rikets Ständers, enligt 75 §. i Riksdags-Ordningen, redan fattade beslut.

Stockholm den 10 Mars 1840.

Reservationer

äro häremot anmälda af:

Anders Andersson från Skaraborgs Län,
Gustaf Apelqvist från Blekinge,
Bengt Gudmundsson från Hallands och
Sone Persson från Malmöhus Län.

N:o 20.

Ankom till Exp. Utsk. den 10 Mars, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående Kållands Härads invånares rättighet att erhålla utsyning på Kronoparken Rådaås.

Under åberopande af en, vid sistförflutna Riksdag, utaf numera aflidne Riksdags-Fullmägtigen *Anders Danielsson* i enahanda afseende

gjord framställning, har Riksdags-Fullmägtigen *Fr. von Zweigbergk* från Skaraborgs Län, uti en till Stats-Utskottets utlåtande af Hedervärda Bonde-Ståndet remitterad motion, föreslagit, att Kållands Härad, och serdeles dervarande skoglösa hemman, måtte komma i åtnjutande af Häradets häfdvunna, samt dessutom på 17 §. i 1685 års knekte-contract grundade rättighet till utsyning på kronoparken Rådaås, dels för enskildta behof, dels ock för allmänna broars samt soldat-torps byggande.

Då nuvarande Stats-Utskott, lika litet som sistlidne Riksdags enahanda Utskott, är i tillfälle att pröfva och bestämma invånarnes i Kållands Härad uppgifna rättighet till erhållande af utsyningar på ofvannämnde kronopark, och Utskottet för öfrigt delar den af Rikets sist församlade Ständer, medelst bifall till Stats-Utskottets då afgifna Betänkande N:o 95, godkända åsigt, att ifrågavarande ämne bör utgöra föremål för handläggning af vederbörande embets-myndigheter, hos hvilka Häradets invånare kunna, i stadgad ordning, söka den ändring eller rättelse, hvartill de anse sig ega anspråk; så finner Utskottet sig

icke kunna tillstyrka Rikets Ständer någon åtgärd, i anledning af *Fr. von Zweigbergks* nu omförmälda motion.

Stockholm den 10 Mars 1840.

N:o 21.

Ankom till Exp. Utsk. den 10 Mars, kl. 2 e. m.

Memorial.

Det är anledning till anmärkning emot Stats-Rådet och Föredraganden för Krigs-Ärenden, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola.

Stockholm den 10 Mars 1840.

N:o 22.

Ankom till Exp. Utsk. den 12 Mars, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående yrkad rättighet för åtskilliga Härader inom Skaraborgs Län till utsyning på kronoparkerne Halle- och Hunneberg.

Hedervärda Bonde-Ståndet har till Stats-Utskottet remitterat en motion af Riksdags-Fullmägtigen *Fredrik von Zweigbergk*, som deruti anfört, hurusom Rotehållarne inom Skaraborgs Län, genom 17 §. af det med dem, under den 16 Mars 1685, fastställde knekte-contract, erhållit rättighet att, på kronans skogar och allmänningar, utan betalning, hugga det till knekte-stugornas uppbyggande erforderliga virke; hvarförutan dels Åse Härad af samma Län, genom serskild Kongl. resolution af den 12 Februari 1735, blifvit förklarad berättigad till utsyning på kronoparkerne Halle- och Hunneberg, dels ock den af Prosten *Silvius* stiftade Thuns Skola, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga fastställelse å bemälde Prosts Donationsbref, blifvit tillerkänd rättigheten att årligen erhålla 45 lass virke. Sådant oaktadt, hade likväl Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs och Elfsborgs Län, medelst beslut af den 30 October 1828, hvilket af Kongl. Maj:t är vordet i Nåder fastställdt, frånkänt allmogen all utsynings-rätt; hvadan motionären nu föreslagit, att den på slättbygden inom Barne, Wiste och Åse Härader af Skaraborgs Län boende allmoge, jemte Thuns Skola, måtte komma i åtnjutande af deras tillständiga rätt till utsyning på de Kronan tillhöriga och af densamma disponerade parkerne Halle- och Hunneberg, hvilken rättighet jemväl blifvit af Riksdags-Fullmägtigen *Johannes Andersson* yrkad för Skånings Härad af samma Län.

Till upplysning om det i ofvanberörde motion uppgifne förhållande, har Utskottet förskaffat sig del af ej mindre åberopade knekte-contract, än Kongl. Maj:ts Nådiga bref af den 28 Maj 1830, angående regleringen af kronoparkerne Halle- och Hunneberg. Af dessa handlingar har Utskottet inhemtat, att det, enligt 17 §. i contractet, angående ständiga knekte-hållet inom Skaraborgs Län, blifvit "förunnadt och efterlåtet allmogen af "frälse, så väl som skatte och krono, på slättbygden boende, som sjelfve "ingen skog hafva, att hugga och fälla så mycket virke på kronones

"och allmänningar der i Länet, som, efter nödtorften, till knekte-stugor-"nas uppbyggande kunde behöfvas", och skulle "sådant beviljadt virke, på de "orter, der minsta afsaknaden kan vara, utan betalning utsynas och den "torftige tilldelas;" äfvensom att, efter det besigtning och undersökning, för beredande af en förändrad reglering utaf nämnde krono-parker, blifvit af vederbörande verkställda, samt de härvid anmäldta anspråk å skogshygge och mulbete granskade, Kongl. Maj:t, genom Högstberörde Nådiga Bref, förordnat, att parkerne borde för Dess och Kronans räkning bibehållas, i hvilket afseende åtskilliga beslut och föreskrifter rörande framtida hushållningen med desamma blifvit i Nåder meddelade; hvarjemte beträffande de, vid omförmälde undersökning, framställda anspråk å skogsfång för hemmanen inom Åse Härad samt för Thuns Skola, Kongl. Maj:t i Nåder förklarat, att, enligt hvad Kongl. Resolutionen den 12 Februari 1735 tydligen utmärkte, den Åse Häradsboer derigenom från ifrågavarande krono-parker medgifvna hjelp till byggnad och vidmagthållande af deras hus icke varit dem gifven såsom någon laglig rättighet eller vore af annan egenskap, än andra derifrån, tid efter annan, medgifne utsyningar; i följd hvaraf och då, efter hvad upplyst blifvit, nämnde hemman icke hade oundgängligt behof af skogsfång från parkerne, något understöd derifrån icke vidare kunde dem tilldelas; och kunde ej eller det för Thuns Skolinrättning yrkade skogsfång medgifvas, enär icke visas kunnat, att Skolinrättningen, genom någon Kongl. tillåtelse, dertill vunnit rättighet.

Då således de af Riksdags-fullmägtigen *von Zweigbergk* nu, på grund af 1735 års Kongl. Resolution och Stiftelse, brefvet för Thuns Skola, väckta frågor om Åse Härads samt nyssnämnde Skolas rättigheter till utsyning å Krono-parkerne Halle- och Hunneberg redan blifvit af Kongl. Maj:t i Nåder pröfvade och afgjorde, anser sig Utskottet, som dessutom saknar anledning att för framtiden föreslå någon förändring, uti hvad Kongl. Maj:t härvid angående hushållningssättet med dessa Krono-parker i Nåder förordnat, böra

afstyrka all åtgärd, i följd af hvad *von Zweigbergk* uti berörde hänseende föreslagit.

Vidkommande åter den nu ifrågaställde rättigheten för Rothållarne på slättbyggden inom Barne, Wiste, Åse och Skånings Härader att, till soldatstugornas uppbyggande, erhålla virke från meranämnde Krono-parker; så hafva Rotehållarnes i detta afseende på kneckte-contractet grundade anspråk, så

vidt af ofvanåberopade Kongl. Bref kan inhemtas icke varit bevakade vid den om dessa parker anställda undersökning; hvadan desamma ej eller kommit att utgöra föremål för Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning. Vid sådant förhållande, och då Utskottet i allmänhet anser de till lindring i roteringsbördan medgifna rättigheter och förmoner böra med den största sorgfällighet hållas i helgd, får Utskottet vördsamt hemställa,

huruvida icke Rikets Ständer, med afseende härå, skulle finna lämpligt hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, derest, i följd af Krono-parkerne Halle- och Hunnebergs nya reglering, en del Rotehållare i Skaraborgs Län skulle, på sätt nu är vordet uppgifvet, vara betagna den af dem tillförene åtnjutna rättighet att å dessa Krono-parker erhålla utsyning af virke för sina kneckt-stugors uppbyggande, en sådan rättighet måtte varda dem till fortfarande begagnande i Nåder tillerkänd, i likhet med hvad i afseende på åtskilliga militiæ-boställens utsyningsrätt å samma parker redan lärer i Nåder vara medgifvet.

Stockholm den 12 Mars 1840.

N:o 23.

Ankom till Exp. Utsk. den 12 Mars, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående väckt fråga, antingen om de till Boställen åt Cheferne för Blekinge och Södra Möre Båtsmans-Compagnier fordom upplåtna Krono-hemmans försäljande till Skatte, eller ock om förändring i tillsynen å samma hemman.

Under anförande af det förändrade förhållande, som i senare tider inträffat med de, Cheferne för Blekinge och Södra Möre Båtsmans-Compagnier, genom Kongl. Resolution af den 27 April 1685. anslagna 7 st. Bohemman, sedan dessa hemman blifvit utarrenderade och Cheferne, i stället för de till Stats-Verket ingående arrende-afgifterne, å Flottans Stat erhållit bestämda penninge-arfvoden, har Herr *H. I. Christjersson*, genom en hos Vällofl.

Borgare-Ståndet väckt motion, fästat Rikets Ständers uppmärksamhet derå, att, oansedt berörde förhållande, Befälhafvande Amiralen i Carlskrona likväl, tvertemot dess embetes bestämmelse, enligt Kongl. Brefvet af den 5 December 1829, fått sig ålagdt att bevaka och anmäla erforderliga förnyelser af borgens-förbindelserne för arrendena af nämnde hemman samt, i följd deraf, jemväl låta anställa husesyner å desamma; och ehuruväl Kongl. Maj:t, under den 19 Juli 1832, i Nåder förordnat, att Förvaltningens af Sjö-Ärendena befattning med dessa hemman skulle på Kongl. Kammar-Collegium ensamt öfverflyttas, samt derjemte förklarat, att Nådigt beslut komme att serskildt meddelas angående hvad som, vid bevakandet af Kongl. Maj:ts och Kronans rätt i afseende på hemmanen och deras utarrenderande, borde iagttagas, skulle dock något sådant beslut ännu icke vara utfärdadt; hvadan Förvaltningen, utan afseende på den sedermera utkomna Militiæ-Boställs-Ordning, hvarigenom alla äldre, dylika Boställen rörande författningar blifvit upphäfna, hänvisat till ofvan åberopade serskilda Nådiga föreskrifter. Men som arrende-medlen för ifrågavarande Bohemman ingingo till Statsverket och Befälhafvande Amiralen hvarken skulle kunna i handräckningsväg ställas under Kongl. Kammar-Collegium, eller omedelbarligen hörsamma och verkställa dessa föreskrifter, så och enär, på sätt ett Kongl. Maj:ts, motionen bilagda Nådiga Utslag ådagalade, Staten, såsom följd af det numera föreskrifna sättet för verkställigheten af tillsynen å meranämnde Krono-lägenheter, redan förlorat ett icke obetydligt belopp, har motionären hemställt, att dessa 7 stycken Bohemman, tillika med det, genom Kongl. Brefvet den 19 Juli 1832, i alldeles enahanda förhållande ställde Båtsmans Compagnie-skrifvare-bostället Råda i Östergöthland, måtte, efter nu ingångna arrendens slut, till skatte försäljas, eller, i annat fall, helt och hållet ställas under Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvandes tillsyn, på sätt 52 §. i nu gällande Militiæ-Boställs-Ordning innehöll. Stats-Utskottet, till hvars utlåtande nu anförda motion blifvit remitterad, får i sådant afseende äran yttra, att Utskottet anser sig för närvarande icke kunna tillstyrka något serskildt undantag, för ofvan uppgifna hemman, från hvad författningarne i allmänhet stadga, rörande boställens försäljande till skatte; hvadan Utskottet alltså hemställer,

att den härom nu väckta fråga må förfalla.

Beträffande deremot motionärens alternativt gjorda framställning, angående ifrågavarande hemmans ställande under Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes tillsyn; så enär det, enligt 52 §. i Militiæ-Boställs-Ordningen af den

23 Januari 1836, åligger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att, under Kongl. Kammar-Collegii inseende, serskildt genom Kronobetjeningen handhafva tillsynen öfver alla till Stats-Verket indragna boställen, hvilkas afkastning tillfaller Kongl. Maj:t och Kronan, anser Utskottet sig, med anledning af berörde framställning, böra föreslå, att, till vinnande af enhet i behandlingen af härvid förekommande frågor och större säkerhet för behörigt bevakande och vårdande af det allmännas rätt,

> Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i Nåder förklara, att den, genom nu gällande Militiæ-Boställs-Ordning, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uppdragna befattning med tillsynen öfver alla till Stats-Verket indragna boställen, jemväl bör omfatta de till bostäder för Cheferne m. fl. Tjenstemän vid Båtsmans-Compagnierne i fordna tider af Kongl. Maj:t och Kronan upplåtna, men nu mera för Stats-Verkets räkning utarrenderade hemman och lägenheter.

Stockholm den 12 Mars 1840.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 24.

Ank. till Exp. Utsk. den 16 Mars, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af sökt eftergift af det Staden Öregrund beviljade låne-understöd, eller förlängning af de derför stadgade betalnings-terminer.

(Rgs Afd.)

Sedan för återuppbyggande af de allmänna byggnaderna i Staden Öregrund, efter den Staden år 1829 öfvergångna eldsvåda, Rikets då församlade Ständer beviljat nämnde Stad ett räntefritt låne-understöd af 5000 R:dr, hvilket, efter de första 10 årens förlopp, borde, vid hvarje års slut, med en tiondedel af lånebeloppet återbetalas, samt hela lånet följaktligen före slutet af år 1849 vara inbetaldt; så har Öregrunds Stads Fullmägtig vid denna Riksdag Herr *J. W. Gezelius*, uti ett hos Vällofl. Borgare-Ståndet afgifvet och till Stats-Utskottet remitteradt anförande, anmält, att Staden nu mera vore alldeles urståndsatt att, på det sålunda föreskrifna sättet, återgälda omförmäldte, till uppförande af en Rådhus- och Skolbyggnad samt Boställshus för Kyrkoherden använda låne-understöd. Redan från längre tid tillbaka hade Öregrunds på en vidsträckt och fördelaktig sjöfart fordom grundade välmåga mer och mer aftagit samt lemnat rum för en allmän fattigdom, intilldess Staden, serdeles under sistförflutna decennium, nedsjunkit i dess nu varande, till fullkomlig upplösning gränsande tillstånd. Dertill hade flera sammanverkande orsaker bidragit, och i synnerhet den, genom Finlands skiljande från Sverige, föranledda samt för Öregrund högst menliga förändringen i handels- och sjöfarts-förhållandena emellan Svenska och Finska Städerne vid Östersjön. Dessutom hade åtskilliga från äldre tider Öregrunds Stad tillerkände serskilda förmoner, i afseende på tullbehandlingen af andra vid Östersjöns kuster belägna Städers fartyg, upphört, i följd af senare utaf tidens kraf och det allmännas fördel påkallade författningar. I likhet med flera andra af större eldsvådor hemsökta Städer, hade Öregrund icke fått tillgodonjuta någon lindring i dess Statsbidrag, utan hade tvertom oafbrutet ända till nuvarande tid måst, i följd af den ojemna fördelningen af Städernes Båtsmanshåll, vidkännas en vida mera tryckande börda, än Rikets flesta Städer. Oaktadt Öregrund, enligt den nu mera verkställda regleringen, ansetts endast böra

ansvara för $\frac{3}{4}$:dels Båtsmans-nummer, har dock Staden allthitintills varit nödsakad hålla 9 Båtsmän och såsom vacance-afgift för dem utgöra 450 R:dr 12 sk. för år 1838, eller nära enahanda summa, som hela den från Staden utgående bevillning efter 2 Art. Således hade Öregrunds Stad, under de 10 år, som förflutit, sedan ofvanberörde eldsvåda inträffade, varit nödsakad att, utöfver hvad som vid en skälig fördelning af Städernes Båtsmanshåll kunnat Staden åläggas, i vacance-afgift till Kongl. Maj:t och Kronan erlägga en $\frac{4}{5}$:delar af hela byggnads-lånet motsvarande summa af 4000 R:dr, fastän bevillnings-taxeringsvärdet å Stadens samtliga hus och gårdar sistnämnde år endast uppgick till ett sammanräknadt belopp af 33,314 R:dr 24 sk., och den Staden tillhöriga åkerjord allenast medgaf omkring 14 tunnors årligt utsäde; anhållande Herr *Gezelius*, att Rikets Ständer, med behjertande af dessa, jemte flera andra, till ådagaläggande af detta samhälles betryckta tillstånd, anförda förhållanden, måtte bevilja afskrifning och eftergift af ifrågavarande låne-understöd, eller åtminstone, till förekommande af Stadens fullkomliga upplösning, medgifva den förlängning af de föreskrifna återbetalnings-terminerne, att, i stället för den stadgade årliga afbetalningen med 10 procent, densamma finge verkställas med 5 procent å det primitiva capitalet, hvarigenom hela lånet skulle, inom 1859 års slut, vara till fullo inbetaldt.

Hvad sålunda blifvit anfördt och föreslaget, har Utskottet tagit i behörigt öfvervägande; men ehuruväl den torftiga och utblottade belägenhet, deri Öregrunds Stads invånare, med högst få undantag, för närvarande sig befinna, är allmänt känd, anser Utskottet sig dock, sådant oaktadt, icke kunna, vid detta tillfälle, mera än eljest, frånträda den vigtiga grundsats, att de af Rikets Ständer, vid låne-biträdens beviljande, meddelade föreskrifter och fästade villkor böra hållas i orubbad helgd, helst medgifvandet af serskildta undantag och eftergifter otvifvelaktigt skulle framkalla ytterligare anspråk i enahanda hänseende, för hvilka någon gräns icke vore att motse. För öfrigt torde, vid bedömmandet af nu förevarande fråga, ej eller böra lemnas ur sigte, att, genom utsträckning till 20 år af betalningstiden för ifrågavarande räntefria lån, Staden Öregrund endast i den derför belöpande ränta efter 5 procent skulle erhålla en hela capital-beloppet motsvarande eftergift, samt att några serskilda, ändring i de stadgade betalnings-vilkoren påkallande omständigheter icke för nämnde Stad inträffat, sedan lånet af Rikets Ständer beviljades, äfvensom att, i följd af den

numera verkställda regleringen af Städernas Båtsmans-håll, nämnde Stad redan blifvit tillerkänd en efter dess nuvarande belägenhet lämpad lindring i den alltför tryckande börda, som Staden i detta afseende förut ålegat. Utskottet anser sig således icke kunna tillstyrka,

hvarken den nu föreslagna eftergiften af omförmälde, Staden Öregrund beviljade lån, eller någon förlängning af de, vid detta låns meddelande, derför stadgade betalnings-terminer.

Stockholm den 16 Mars 1840.

Reservationer.

Af Herr Prosten *Björkman:* Jag anser Höglofl. Stats-Utskottets nu genom omröstning tillstyrkta afslag på Öregrunds Stads begäran af förlängd betalningstid å sitt af Staten erhållna lån både obilligt och orättvist: *obilligt,* enär af Motionärens anförda skäl Öregrunds nödställda belägenhet icke kan nekas och den begärda uppoffringen å Statens sida är så ringa; *orättvist,* då så mången annan Stad med vida större tillgångar och vida mindre olyckor förr fått sig beviljadt, hvad nu af så kallad *princip* anses böra afslås. Här visar sig, huru högsta rättvisa, i otid tillämpad, ofta blifver högsta orättvisa. Öregrunds Stad, som, byggd på kala bergsklippor, omgifves af en steril, nära obefolkad landsbyggd; som, utan sjöfart, utan handel, utan stadsmanna-näringar och utan åkerbruk, länge aftynat; som, i stället för att underhålla $\frac{3}{4}$ Båtsman, ända till denna tid nödgats för 9 Båtsmän, ett sorgligt minne af upphördt välstånd, till Staten årligen utbetala 450 R:dr Banco, nära hela Stadens Bevillningssumma; som efter liden eldsvåda, endast understödd af ett mindre Statslån, med berömvärda egna uppoffringar återuppbyggt sina allmänna hus, och som nu knappt hunnit börja hemta sig efter ända hittills tåligt burna tyngder och uthärdade ansträngningar; denna Öregrunds Stad, som, under sistförflutna 10 åren oupphörligt sviken i sina rättmätiga förhoppningar om befrielse från berörde orimliga Båtsmans-beskattning, nu ser sina cassor tömda till sista skärfven, anhåller hos Rikets Ständer om allenast förlängning af inbetalningen å nämnde lån; anhåller, att detta lån, hvilket jag, med anledning af ändamålet för dess användande, anser helst helt och hållet borde efterskänkas, från och med innevarande år må få återgäldas med 5 procent af capitalet, i stället för med ursprungligen föreskrifne 10 — och denne anhållan afstyrkes af Höglofliga Stats-Utskottet, endast för att vidhålla en princip, för att på den mest utblottade, den af Staten sjelf mest utsugna

Stad visa, huru primitiva låne-villkor *aldrig* böra eftergifvas?! Jag vädjar från detta Höglofl. Utskott till de Respective Riks-Stånden, med förfrågan, om dylikt afslag är billigt och rättvist, eller åtminstone om icke ett bifall till den framställda begäran vore *mera* billigt och *mera* rättvist.

Uti denna reservation instämde Hrr *Carlberg* och *Walley*, äfvensom Herr Kammarherren *Hallenborg* förklarade, att Herr Kammarherren hufvudsakligen förenade sig med Herr Prosten *Björkman*.

N:o 25.

Ankom till Exp. Utsk. d. 16 Mars kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående väckt förslag att, till minne af Carl von Linné, i hans födelseort anlägga en Inrättning för trädgårds-odlingens befrämjande.

(Rgs Afd.)

Till Stats-Utskottets utlåtande har Hedervärda Bonde-Ståndet remitterat en af Riksdagsfullmägtigen från Kronobergs Län, *Sven Heurlin* väckt motion, deruti han erinrat, hurusom andra länder, genom fester och minnesvårdar, hedrat vår store landsman *Carl von Linnés* minne, likasom de tillegnat sig hans upptäckter, hvaremot hans fädernesland, till vårdande af denne märkvärdige mans minne, jemförelsevis gjort allt för litet och Svenska Staten icke något. På det ställe, der han föddes, och egde sitt barndomshem, har hans landsmäns erkänsla icke egnat honom någon minnesvård. Endast en enkel sten har der blifvit upprest på en obemedlad Tjenstemans bekostnad. Svenskarne hade, oansedt deras fattigdom, i fordna tider genom ansträngningar funnit och borde ej eller nu sakna utvägar, då fråga var om stora företag till befrämjande af Nationens gagn eller ära. Allt hvad som hedrade Svenska Folket, kunde alltid påräkna dess sympatier, och mera än något annat skulle ett enkelt och icke kostsamt, men värdigt national-monument åt *von Linne* hedra detta folk.

Det värdigaste monument åt honom vore otvifvelaktigt det, som vore mest beslägtadt med hans vetenskap. Ett sådant, af allmänna medel

bekostadt monument, skulle dock ej behöfva att ensamt hafva till syftemål att vara en ärofull gärd åt den utmärkte landsmannen; äfven en fördel af icke ringa inflytande för hans hembyggd kunde dermed förenas. I detta afseende och enär trädgårds-odlingen (horticulturen) i Småland befunne sig på en ganska låg ståndpunkt, fastän sinne härför icke mer der än annorstädes saknades, har Motionären föreslagit:

1:o att det hemman ½:dels mantal Råshult i Stenbrohults Socken af Kronobergs Län, hvarest *Carl von Linné* föddes, måtte varda för allmänna medel inköpt, till anläggande af en inrättning för trädgårds-odlingens (horticulturens) befrämjande i denna ort;

2:o att en föreståndare för denna inrättning måtte anställas, hvilken innehade nämnde hemman, såsom lön och emot de förbindelser, hvilka, genom ett blifvande reglemente, kunde honom åläggas;

3:o att en trädgård måtte derstädes, på Statens bekostnad, anläggas för odlande af sådane vexter, som kunde vara af större allmän nytta i landthushållningen;

4:o att en enkel minnesvård måtte i denna trädgård uppresas åt verldens störste Naturforskare; och

5:o att inseendet öfver inrättningen måtte uppdragas åt Kronobergs Läns Hushålls-sällskap.

Utskottet instämmer visserligen fullkomligt i Motionärens yttrade åsigt om Svenska Nationens förbindelse, att egna ett tacksamt minne åt den man, som, i högre grad än någon annan, bidragit att sprida Sveriges vetenskapliga ära och anseende; men då Utskottet jemväl, lika med Motionären, anser den värdigaste minnesvård åt en sådan man vara den, hvilken eger det närmaste samband med den vetenskap, som varit hans verksamma mödors och skarpsinniga forskningars uteslutande föremål, så föreställer sig Utskottet, att Sveriges störste Naturforskare icke kan erhålla någon mera värdig gärd af sina landsmäns fortfarande agtning och erkänsla, än det nit och den värma, hvarmed undervisningen i Naturvetenskaperne af Nationen vårdas och befrämjas. Ur denna synpunkt och med afseende dessutom på de flere väsendtliga betänkligheter, som förekomma emot det af Riksdags-fullmägtigen *Heurlin* nu framställda förslag,

anser Utskottet sig icke kunna derå tillstyrka Rikets Ständers bifall.

Stockholm den 16 Mars 1840.

N:o 26.

Ank. till Exp. Utsk. den 16 Mars kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående ett föreslaget låne-understöd af allmänna medel, för anläggningen af den nya vägen emellan Borås Stad och Fläskjums Gästgifvaregård.

(Rgs Afd.)

Till Stats-Utskottets utlåtande har Hedervärda Bonde-Ståndet remitterat en af Riksdags-fullmägtigen från Elfsborgs Län *Henrick Hansson* väckt motion, deruti han anfört, hurusom, för beredande af en lättare communication emellan Städerna Götheborg och Borås, en ny väg af 26,410 alnars längd blifvit anlagd, genom ett för detta ändamål bildadt Bolag, som, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 21 Juni 1834, är berättigadt att, intill dess Bolagets utgifter för väganläggningen blifvit godtgjorda, uppbära den genom samma Nådiga Bref bestämda väg-afgift. Redan år 1836 har den nya vägen kunnat till allmänt begagnande upplåtas, och år 1838 från Bolaget till enskilda väghållare afsynas. Emedlertid hade detta arbete, intill sistnämnda års slut, för Bolaget medfört en kostnad af 28,987 R:dr 20 sk. 4 r:st., hvilken summa komme att ökas med ännu återstående utgifter för förändringen af en stenbro och fullbordandet af de för väg-afgiftens uppbärande erforderliga byggnader. Då nyssberörde afgift hitintills icke kunnat utgå och under nuvarande förhållanden aldrig skulle komma att upphöra, utan i all framtid betunga ortens invånare med en mer tryckande börda, än för dylikt ändamål någorstädes inom Riket förefunnes, har Motionären ansett något bidrag från Statens sida vara af högsta behof påkalladt; och har han i sådant hänseende föreslagit, att ett räntefritt lån af 10,000 R:dr Banco måtte varda Bolaget för nya väganläggningen emellan Borås Stad och Fläskjums Gästgifvaregård beviljadt, emot säkerhet af borgen, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länet för hvarje år godkändes, och emot återbetalnings-skyldighet, sedan Bolaget medelst väg-afgiften fått sina förskott godtgjorda.

Ehuruväl Utskottet erkänner den stora vigten för det allmänna af ändamålsenliga förbättringar i communications-medlen inom landet, och anser de enskilda uppoffringar och bemödanden, som egnas åt dylika serdeles gagnande företag, vara förtjenta af allmän uppmuntran och erkänsla,

finner Utskottet sig likväl icke kunna tillstyrka något serskildt Statsbidrag för nu ifrågavarande, emot erhållandet af derför äskade förmoner, redan i egenskap af ett enskildt industriföretag, verkställda väg-anläggning, helst den, såsom vilkor derföre, medgifna afgift af dem, hvilka begagna den nya vägen, sannolikt i allt fall måste, för godtgörandet af de derå nedlagda kostnader samt det nu sökta låne-understödet, till en aflägsen framtid fortfara. Med afseende härå och enär beviljandet af omförmäldte lånebiträde ofelbart skulle föranleda mångfalldiga anspråk på tillgodonjutande af enahanda allmänna understöd för dylika företag inom andra orter af Riket, får Utskottet hemställa,

att den af Riksdags-fullmägtigen *Henrick Hansson* nu väckta fråga om ett lån för ofvanberörde väg-anläggning måtte förfalla.

Stockholm den 16 Mars 1840.

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

N:o 27.

Ank. till Exp. Utsk. den 19 Mars kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af äskadt anslag för en Handbok i de för menige man vigtigaste delar af allmänna Lagen.

(Rgs. Afd.)

Under anförande, hurusom många, serdeles yngre personers hela timliga välfärd blifvit förspilld genom brott, begångna af okunnighet om handlingarnes påföljd, samt en mängd förstörande rättegångar uppkommit, i anseende till obekantskapen med de i allmänna lagen stadgade rättsprinciper, har Riksdagsfullmägtigen från Skåne *Sone Pehrsson*, såsom ett medel af väsendtlig nytta för befrämjande af folkets bättre upplysning och ökade sedlighet, föreslagit, att, till erhållande af en kort, redig och lättfattlig handbok i de för menige man vigtigaste delar af ej mindre Civil- än Criminallagarne, en belöning af 1,000 Rdr måtte af Rikets Ständer utsättas för ett så beskaffadt, af Tryckfrihets-Comitéen godkändt arbetes författande, äfvensom erforderlige medel anslås för tryckning af 100,000 exemplar af detta arbete, hvilket, emot ett lågt pris, borde allmänheten tillhandahållas.

Stats-Utskottet, som emottagit Hedervärda Bonde-Ståndets remiss å denna motion, jemte ett deraf föranledt yttrande af Riksdagsfullmägtigen från Wermland *Jöns Ersson*, får, till följd häraf, äran förklara, att, om ock Utskottet ansåg något bidrag af allmänna medel erfordras för författandet och utgifvandet af en sådan bok, som motionären synes åsyfta och hvilken, derest den motsvarar det uppgifna ändamålet, otvifvelaktigt skall, genom sin utvidgade afsättlighet, på ett fullt tillfredsställande sätt, godtgöra författare-besväret och tryckningskostnaderne, Uskottet likväl i allt fall ej skulle anse sig böra tillstyrka Stats-anslag för ett dylikt arbete i en tidpunkt, då nationen omsider lärer kunna förvänta en, efter i många fall förändrade grundsattser utarbetad, ny Civil- och Criminal-Lag. Utskottet får således hemställa,

huruvida icke ifrågavarande motion må utan afseende lemnas.

Stockholm den 16 Mars 1840.

Reservation

af Riksdagsfullmägtigen *Sone Pehrsson:* "Utan att vilja bestrida, att ju *Christendomskunskapen* är den nödvändigaste för hvarje medborgare, och

den, som, rätt förstådd och tillämpad, kraftigast afhåller från begåendet af brott, kan jag dock icke gilla det påstående, som uti ett vid min motion fogadt anförande af *Jöns Ersson* från Wermlands Län synes vilja göra sig gällande, nemligen att denna kunskap skulle *utesluta* all annan.

Ändamålet med min motion finnes tydligen vara att framkalla en *Lärobok för allmogen*, innehållande en kort systematisk framställning af de såväl Civila som *Criminela* lagar, hvilka för närvarande äro gällande i Sverige, äfvensom af de vigtigaste Polis-författningar.

Jag har sökt i motionen framställa, att mången yngling bland allmogen, äfven om han rätt väl lärt sin Cateches, bryter af *okunnighet* emot dylika författningar och stundom, i brist af böter, föres till en correctionsinrättning, der han i bofvars sällskap inledes på brottets bana. Att söka motverka en sådan *okunnighet* skulle, i min tanka, leda till samma ädla ändamål, som den af enskilde medborgare i en af Sveriges södra provinser inrättade *räddnings-anstalt* för vilseförda barn, derom Utskottets Ledamöter nyligen, genom en utdelad skrift, erhållit så glädjande underrättelse.

Jag har äfven den öfvertygelse, att många *Rättegångar* uppstå genom allmogens *okunnighet* om Lag, om formen för contracter m. m., och då jag härtill lägger allmogens förbindelse att, i sin mon, såsom Riksstånd bidraga till lagarnes *förbättring* (hvilket svårligen kan ske utan att *känna* dem), så kan jag ej annat än inse den stora nödvändigheten af en Lärobok, sådan jag föreslagit, och hvilken jag tror förtjena att genom någon uppmuntran från Statens sida framkallas.

Skulle, mot förmodan, Utskottet icke tillstyrka min motion, anhåller jag, att dessa tankar måtte, i egenskap af reservation, få åtfölja Utskottets betänkande."

N:o 28.

Ank. till Exp. Utsk. den 19 Mars, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om indragning af Kongl. Nummer-Lotteriet samt angående åtskillige dermed gemenskap egande ämnen.

(I. A.)

Genom serskilde Remisser från Ridderskapet och Adeln, har Stats-Utskottet fått emottaga följande derstädes väckte motioner, nemligen:

1:o af Herr *von Troil, Emil,* som anfört, att då, enligt gällande författningar, hasard-spel, såsom i moraliskt hänseende fördömliga, äro inom Riket förbudna, detta förbud desto hellre syntes böra utsträckas till Kongl. Nummer-Lotteriet, som detta troligen gjorde större affärer, än alla öfriga spelhus-inrättningar tillsammans, och genom insattsernas nedsatta belopp nästan uteslutande vore egnadt att förleda arbets-classen och aflocka densamma dess besparda tillgångar, hvartill komme, att troligen ingen enskild spelhus-inrättning vågat tillegna sig en så betydlig andel af de spelandes insattser, som Nummer-Lotteriet, hvilket årligen behåller hälften eller tredjedelen; på grund hvaraf, och då fortvarandet af en sådan anstalt vore att anse såsom en verklig fläck på vår samhällsordning, motionären så mycket mera påyrkade dess upphörande, som Svenska Staten för närvarande ej saknade anständiga utvägar att fylla sina verkliga behof;

2:o af H. Ex. m. m. Herr Grefve *Löwenhielm, Gustaf,* som, med fästad uppmärksamhet å det klandervärda i NummerLotteriets spelsätt och svårigheten för den obildade folk-classen att bedöma den ringa chancen af vinst, som vid ett så beskaffadt spelsätt kan uppkomma, yttrat den öfvertygelse, att, då Nummer-Lotteriet, såsom både i Statsekonomiskt och moraliskt afseende förkastligt, blifvit i alla civiliserade Länder afskaffadt, det vore för fäderneslandet förnedrande att härstädes vidare bibehålla en dylik inrättning, serdeles om detta bibehållande endast skulle härledas från begäret att icke gå miste om den relativt obetydliga inkomst af omkring 60,000 Rdr årligen, som genom Nummer-Lotteriet Statsverket tillskyndas.

I sammanhang med sistnämnde motion hafva jemväl till Utskottet blifvit öfverlemnade de yttranden, hvilka vid frågans förehafvande hos Ridderskapet och Adeln blifvit afgifne, nemligen:

1:o af Herr *Rosenblad, Bernhard,* som, jemte instämmande i de väckte motionerne om Nummer-Lotteriets indragning, likväl ansett sig böra dervid anmärka, att, då man ville afskaffa en anstalt, som åtminstone hade en fördel, att bereda Svenska Statsverket en inkomst, hvars belopp eljest af de skattdragande måste erläggas, och hvilken i en offentlig styrelse lemnade någon säkerhet för ärlig behandling, det vore så mycket mera skäl att afskaffa den utländska lotterier och inhemska speculanter nu lemnade oinskränkta frihet att tillspela sig Svenska allmänhetens penningar; och hade Herr *Rosenblad,* i följd häraf och med åberopande af sin vid sistl. Riksdag i ämnet gjorde motion, dels tillstyrkt, att Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om förbuds stadgande,

vid lämpliga betydliga viten, emot all offentlig utbjudning och försäljning af lotter, så väl å utländska lotterier, som å något enskildt Svenskt lotteri-företag, dels för den händelse, att lotteri-inrättningar ansågos icke böra helt och hållet försvinna, samt, då enskilda företag af denna beskaffenhet icke kunde af Staten tillräckligt controlleras, alternativt föreslagit inrättandet för Statens räkning af ett Class-Lotteri, hvars insatser vore så betydliga, att den fattigare delen af allmänheten icke kunde deruti deltaga;

och 2:o af Herr *Ribbing, Arvid,* som yrkat, att den i senare tider tillkomne Lag, rörande fastigheters förvärfvande genom lotteri-spel, måtte afskaffas och allt lotteri på jordegendom upphöra.

Efter öfvervägande af hvad sålunda förekommit uti dessa frågor, hvilka vid flere föregående Riksdagar varit föremål för Rikets Ständers pröfning, får Utskottet anföra: att, på sätt erfarenheten nogsamt vitsordar, Nummer-Lotteri-inrättningen på en mängd spelande, så väl i moraliskt, som ekonomiskt hänseende, utöfvat ett skadligt inflytande; att det otrifvelaktigt innebär en motsägelse att, under gällande förbud emot hasard-spel i allmänhet, med Statens skydd hägna en inrättning, hvars verkningar på den obildade och oerfarne äro nästan lika förderfliga, som de, hvilka af andra hasard-spel förorsakas, samt att det jemväl synes föga öfverensstämmande med Statens värdighet, att, endast i betraktande af den, från berörde lotteri härflytande vinst, bibehålla en inrättning, som, ur moralitetens synpunkt, icke kan godkännas. På grund häraf och då den förlust, som för Statsverket skulle beredas, genom upphörande af hittills påräknadt bidrag från Nummer-Lotteriet, hvilket bidrag under åren 1832—1837 utgjort tillsammans 402,650 Rdr 30 sk. 11 rst., eller i medeltal 67,108 Rdr 21 sk. 2 rst. årligen, oberäknadt dels den bevillning, som å utfallne vinster för Riksgälds-Contorets räkning innehålles, och hvilken under nyssnämnde 6 år per medium uppgått till 9,335 Rdr 10 sk. 8 rst., dels det, för Nummer-Lotteriets brefväxling, Postverket tillflytande belopp, i medeltal 7,048 Rdr 13 sk. 3 rst., enligt Utskottets tanka, är af mera underordnad betydenhet, med afseende å Statsverkets nuvarande ställning, har Utskottet ansett sig ega fullt skäl, att hos Rikets Ständer tillstyrka,

att nuvarande Kongl. Nummer-Lotteriet måtte, med innevarande års utgång, upphöra; att utdelandet af nya så kallade Brudgåfvor likaledes vid samma tid må inställas, samt Brudgåfvo-fonden, efter Nummer-Lotteriets indragning, öfverflyttas på Riksgälds-Contoret, hvarifrån utbetalning, i föreskrifven ordning, skulle verk-

ställas af de Brudgåfvor, som redan blifvit eller före detta års slut kunna blifva beviljade.

I händelse det af Utskottet nu framställde förslag skulle af Rikets Ständer bifallas, torde beslutet härom böra hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas, med begäran, att allmän Kungörelse om Kongl. Nummer-Lotteriets indragning och sättet för de afsatte Brudgåfve-vinsternes utbekommande måtte i Nåder varda utfärdad; tillhörande i sådant fall jemväl Utskottet att till Rikets Ständer afgifva utlåtande i de frågor, som blifva en följd af Rikets Ständers i ämnet meddelande beslut, såsom förflyttande på Allmänna Indragnings-Staten af de utaf Lotteri-medlen nu utgående löner, hvilkas sammanräknade belopp utgör 9,680 R:dr, anslag till Kongl. Seraphimer-Lazarettet af ersättningen 500 R:dr, för öfverlåtelsen af dess Lotteri-privilegium samt dispositionen af Lotteri-Verkets hus och öfriga tillgångar.

Beträffande det af Herr *Rosenblad* alternativt väckta förslag, om inrättande för Statens räkning af så kallade Class-Lotteri, hvaruti, till följd af insatsernes ansenliga belopp, den fattigare delen af Allmänheten icke vore i tillfälle att inträda; så, ehuru Lotterier af dylik beskaffenhet visserligen icke torde i ekonomiskt hänseende medföra lika skadliga följder, som nuvarande Nummer-Lotteri, har likväl Utskottet, som, på sätt ofvan nämndt är, till principen ogillar lotterispel i allmänhet,

funnit sig icke kunna understödja ifrågavarande förslag om Class-Lotteriers införande.

Hvad slutligen angår ofvanomförmälde frågor, rörande förbud emot försäljning af lotter för utländska samt enskilda Svenska Lotteriers räkning, så erkänner Utskottet, att, för hämmandet af de missbruk, hvartill enskilda Lotterier, serdeles efter Kongl. Nummer-Lotteri-inrättningens upphörande, kunna föranleda, utfärdandet i lagstiftningsväg af en serskild författning är af behofvet påkalladt; men då detta ärendes behandling tillkommer annat Utskott, får Stats-Utskottet, under tillstyrkande, att, såsom en följd af Kongl. Svenska Lotteriets afskaffande, all lottförsäljning inom Riket, för utländska Lotteri-inrättningars räkning, måtte varda förbjuden, vördsamt hemställa,

att frågan härom må till vederbörande Utskotts handläggning hänskjutas.

Stockholm den 16 Mars 1840.

Reservationer.

Af Herr *von Troil:* "I händelse Rikets Ständer bifalla Utskottets hemställan om Nummer-Lotteriets afskaffande, synes det mig så mycket nödvändigare att anhålla om Kongl. Maj:ts Nådiga bifall till denna åtgärd, som den i annan händelse torde komma att sakna verkställighet."

Med Herr *von Troil* förenade sig Herr Grefve *von Platen.*

Af Herr *af Harmens:* "Till Stats-Utskottets Protocoll den 10 dennes tillkännagafs, "det Inkomst-afdelningen, innan den företog till behandling frågan om beräkning af Stats-Verkets inkomster samt, i sammanhang dermed, åtskillige motioner rörande nedsättning i grundskatterne m. m., velat inhemta, huruvida Utskottet ansåg Rikets Ständer, enligt 57 §. Regeringsformen, ega rätt att allena besluta i frågor, angående minskning eller upphäfvande af ordinarie skatterna, eller om dertill fordrades Konungens och Ständers sammanstämmande beslut." — Härom voro meningarne delade och votering anställdes öfver följande upplästa och godkända Proposition:

Den, som anser Konungens sanction böra begäras å Rikets Ständers beslut att förändra grundskatterna voterar, ja,

den det ej vill voterar, nej,

vinner nej, anses förrberörde Konungens sanction icke vara behöflig.

Voteringen utföll med 19 nej mot 15 ja, och som jag då delade minoritetens mening, får jag nu reservera mig mot majoritetens tillämpning af ofvannämnde beslut i frågan om Nummer-Lotteriets indragning, dels af det skäl, att Nummer-Lotteriet visserligen icke är någon grundskatt, dels derföre att, om vinsten af denna inrättniag utgör en ibland Statens ordinarie inkomster, sådane, enligt 57:de, 59:de, 64:de och 80:de §§. Regeringsformen, icke kunna förändras eller borttagas annorlunda, än på det sätt, som 75:te §. Riksdags-Ordningen föreskrifver."

Uti denna reservation instämde Hrr Prostarne *Östberg* och *Afzelius* samt Riksdagsfullmägtigen *N. Strindlund.*

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "*Ovillkorligt* har jag ej biträdt beslutet, att Kongl. Nummer-Lotteriet må upphöra. — Den fåkunnighet, som hittills i Lotteri-spel sökt en lek för hoppet och inbillningen, är icke utrotad, om denna inrättning afskaffas. Kunna andra inrättningar af enahanda art uppstå, eller kan det icke förebyggas, att långt skadligare tillfällen öppnas för den bedragna spelsjukans förvillelser, så vore ändamålet förfeladt. Ehuru jag visst icke misskänner de moraliska bevekelsegrunder, från hvilka beslutet utgått, anser jag dock dervid böra fästas det *uttryckliga*

villkor, att allt Lotteri-spel, utländskt eller inländskt, af Staten eller enskilda bedrifvet, genom lag förbjudes. Så länge det under någon form tillåtes, är controllen mot missbruk icke möjlig.

Allt sedan det nya Statsskicket 1809 inträdde, har Kongl. Nummer-Lotteriets behållna inkomst varit räknad bland ordinarie Stats-intrader. Grundlagens tydliga ordalydelse, såsom den blifvit uppfattad af alla föregående, äfven sistförflutne Riksdagens Stats-Utskott, Constitutions-Utskott och Ständer, medgifver icke den ena Statsmakten ensam rätt att besluta om dessa intraders upphörande. Regeringsformens 59 och 64 §§. åtskilja uttryckligt *Ordinarie Stats-inkomster* och *Bevillningar*, hvilka senare af *Rikets Ständer anslås* till det belopp, Staten kan tarfva *utöfver* de förra; och samma Ständer, som gemensamt med Konungen fastställde Grundlagarna, vidtogo ock derföre den tillförene ej brukliga åtgärden, att i Statsreglringen framställa dessa båda classer af Stats-intrader från hvarandra afskiljda. Men kan *en* bland Statens ordinarie inkomster upphäfvas af den ena Statsmakten ensam, så kunna de det *alla*. Nu har äfven Stats-Utskottet, genom fattadt beslut i denna syftning, decreterat, att en sådan myndighet skulle tillkomma Rikets Ständer. Jag bestrider det, emedan 59 och 64 §§. Regeringsformen med detsamma voro de facto väsendtligen förändrade eller i sjelfva verket upphäfda genom den ena Statsmaktens beslut. På sådan väg får likväl icke Grundlagsförändring beredas. Svenska folkets *urgamla rätt* att sig beskatta förblifver icke destomindre oförkränkt, när den inskränkes inom de i 60 §. Regeringsformen bestämde gränsor; ty aldrig har Svenska Kronan saknat ordinarie inkomster, dem hon egt uppbära, utan begifvande af den lefvande generationen. Ehuru deras benämningar omvexlat, hafva de dock i alla tider funnits bredvid de *gärder*, som af folket blifvit beviljade.

Jag reserverar mig alltså på det högsta emot Utskottets Betänkande, så vida deruti föreslås Rikets Ständer, att endast hos Kongl. Maj:t anmäla beslutet om Kongl. Nummer-Lotteriets upphäfvande, och anser Utskottet hafva bordt väcka Rikets Ständers uppmärksamhet på nödvändigheten att anhålla om Kongl. Maj:ts sanction å detta beslut."

Herr Doctor *Agrell*, Herr Prosten *Åstrand* och Herr *Helsingius* instämde i Herr Prosten *Stenhammars* reservation.

Af Herr *Schartau:* "Sedan jag med majoriteten inom Höglofl. Utskottet deltagit i tillstyrkandet af beslut om Nummer-Lotteriets upphörande, nödgas jag likväl, i likhet med Herr *von Troil*, reservera mig mot det föreslagna åsidosättandet af begäran om Kongl. Maj:ts sanction, på den grund, att Lotteri-medlen räknas till Statens ordinarie inkomster, hvilka jag förut tillkännagifvit mig anse icke kunna af den ena Statsmakten ensidigt borttagas."

Af Herr *Moberg*, som till alla delar instämde i den af Herr *Schartau* afgifne reservation.

N:o 29.

Ankom till Exp. Utsk. d. 19 Mars kl. 2 e. m.

Memorial.

Till Stats-Utskottet har Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterat en af Herr *Dahlfeldt* väckt motion om rättighet för Hernösands Stift att för framtiden komma i åtnjutande af de 124 tunnor Domkyrko-spannmål, som hitintills från nämnde Stift till Upsala Domkyrka utgått, äfvensom Vällofl. Borgare-Ståndet till detta Utskott remitterat en motion af Herr *E. J. Westman*, rörande enahanda ämne; men som dessa motioner endast angå frågan, huruvida den från Hernösands Stift utgående Domkyrko-spannmål skall framdeles få användas för Stifts-kyrkans räkning, eller bör fortfarande tillfalla Upsala Domkyrka, hvilken fråga icke i något hänseende inverkar på Stats-Verkets inkomster eller utgifter, hvadan densamma vid sista Riksdag af Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet behandlades; så får Stats-Utskottet, i öfverensstämmelse med 44 §. Riksdags-Ordningen,

ofvanberörde tvänne motioner till Höglofl. Ridderskapet och Adeln samt Vällofl. Borgare-Ståndet vördsamt återlemna.

Stockholm den 19 Mars 1840.

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

N:o 30.

Ank. till Exp. Utsk. den 26 Mars, kl. 9 f. m.

Memorial.

Det är anledning till anmärkning emot Stats-Rådet och Föredraganderne för Kammar- samt Handels- och Finans-Ärenden, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola.

Stockholm den 19 Mars 1840.

N:o 31.

Ank. till Exp. Utsk. den 26 Mars, kl. 9 f. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-Statens 1:sta Hufvud-Titel.

(U. A.)

Denna Hufvud-Titel, innefattande anslagen till *Kongl. Hof- och Slotts-Staterne*, och vid nästlidne Riksdag fastställd till 719,250 R:dr med 317 tunnor spannmål, har af Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, upptagits oförändrad; hvaremot, uti 2:ne till Utskottet remitterade, af Herr *Foenander* i Borgare-Ståndet och *Fr. von Zweigbergk* i Bonde-Ståndet väckta motioner, innefattande förslag till ny statsreglering i sin helhet, blifvit framställdt, att minska anslaget för H. M. Konungens Hofhållning med 100,000 R:dr. Utskottet har tagit detta i öfvervägande; men ej funnit skäl tillstyrka någon förändring i detta anslag, hvilket alltså upptages till det vid nästlidne Riksdag bestämde belopp 420,000 R:dr.

Utskottet har trott det vara ändamålsenligt att fördela de under Titeln förekommande, i närlagde tabell uppräknade, anslag i två afdelningar, af hvilka den ena borde innefatta sådana anslag, som äro ställde till H. M. Konungens och de öfrige Kongl. Personernes Egen höga disposition, för hvilka summor och deras användande icke någon redovisning, utan endast qvitto, såsom förr varit vanligt, erfordras; samt den andra afdelningen sådana an-

slag, hvilka utgå i och för vidmagthållande af någon Statens egendom och för hvilkas användande afgifves redovisning, underkastad granskning af Rikets Ständer och deras Revisorer samt Kongl. Kammar-Rätten.

Till den *första* afdelningen, benämnd *Kongl. Hof Staterne*, skulle, efter ofvan antydda grund, hänföras:

1:o *Kongl. Maj:ts Hofhållning*,

2:o *H. K. Höghet Kronprinsens dito*, samt tillökning i anseende till ökade utgifter för Deras Kongl. Högheter Arffurstarne,

3:o *H. K. Höghet Kronprinsessans handpenningar*,

4:o *Möblers underhållande å de Kongl. Slotten.*

Detta anslag utgår väl egentligen till underhållande af en Staten tillhörig egendom, och skulle således, i följd af hvad här förut blifvit yttradt, ej vara att hänföra till den 1:sta afdelningen af Titelns anslags-behof; men Utskottet har dock trott sig böra i afseende härå inskränka sitt tillstyrkande dertill, att Rikets Ständer, jemte förklarande, att nämnde anslag för möblers underhållande är fritaget från revision, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t måtte låta för hvarje år upprätta och till vederbörande Embetsverk aflemna ett inventarium öfver de å Kongl. Slotten befintliga, Staten tillhöriga möbler, utvisande de förändringar, som under årets lopp kunnat inträffa.

5:o *Kongl. Hof-Stallets utfodring.*

Då detta anslag nu blifvit hänfördt till dem, som ej äro underkastade granskning af Rikets Ständers Revisorer, anser Utskottet, att detsamma, som förut varit ett förslags-anslag, nu bör erhålla natur af ordinarie anslag; och föreslår Utskottet:

att nämnde anslag, såsom sådant, må upptagas i Riks-Staten till dess förut bestämda belopp af 30,000 R:dr; dock att de hö-räntor, hvilka hittills varit till Hof-Stallet anslagna, äfven framgent komma att för detsamma disponeras, emot det att deras värde efter markegång ifrån detta anslag afräknas och endast fyllnaden contant utbetalas.

6:o *Ved och Kol för de Kongl. Hofven*

7:o *Kongl. Slottets i Stockholm Police- Lys- och Renhållning.*

I afseende å detta anslag har Utskottet likväl trott sig böra tillstyrka Rikets Ständer att, genom underdånig skrifvelse, hos Kongl. Maj:t anhålla, att, till ledning för nästkommande Ständer vid reglerandet af 1:sta Hufvud-Titeln, vederbörande måtte anbefallas upprätta en specifik utredning öfver de kostnader, som utgå i och för brandväsendets underhållande i Kongl. Slottet samt detsammas yttre lyshållning, på det att denna del af anslaget må skil-

jas från den öfriga delen af anslaget, hvilket Utskottet anser böra, i likhet med det i 6:te punkten upptagna, vara fritaget från revision af Rikets Ständer, hvaremot anslaget för brandväsendet och Slottets yttre lyshållning bör till 2:dra Afdelningen öfverflyttas.

Andra Afdelningen, hvilken Utskottet funnit böra benämnas: *Kongl. Slotten*, skulle innehålla:

Anslagen för:

Stockholms Slott, jemte alla sådana hus och byggnader i Hufvudstaden, som äro uteslutande afsatte för den Kongl. Hofhållningens behof och för hvilka underhålls-kostnaden nu utgår från 8:de Hufvud-Titeln, med tillägg af ofvannämnde anslag för brandväsendet,

Drottningsholms och Svartsjö Slott,
Gripsholms dito,
Ulriksdals dito,
Haga Lustslott och Park,
Strömsholm Slott,
Rosersbergs dito.

Utskottet har trott sig böra tillstyrka, att, för vinnande af redighet och enhet i förvaltningen samt lättnad vid räkenskapernes granskning, äfvensom för besparing i utgifter, samtlige Slotten, jemte de till deras underhåll beviljade anslag, hädanefter måtte ställas under inseende och förvaltning af en enda, redan befintlig, Embetsmyndighet; dock att, genom denna åtgärd, anledning ej måtte hemtas för äskande af någon ökad Stats-utgift; förmodande Utskottet, att den kostnad, som med den föreslagne förändringen möjligen vore förenad, må kunna betäckas med de besparingar, som genom nämnde mera ändamålsenliga reglering äro att förvänta.

Stockholm den 24 Mars 1840.

TABELL

Öfver Riks-Statens Första Hufvud-Titel.

	Penningar till enahanda belopp, som vid R. St. senaste Stats-reglering.
Kongl. Hof-Staterne.	
Kongl. Maj:ts Hofhållning	420,000
H. K. H. Kronprinsens d:o	170,000
H. K. H. Kronprinsessans handpenningar	20,000
Möblers underhållande å de Kongl. Slotten	8,000
Kongl. Hofstallets utfodring	30,000
Ved och kol för de Kongl. Hofven	25,210
Säger R:dr 673,210	
Kongl Slotten.	
Kongl. Slottets Police- Lys- och Renhållning	16,100
Drottningholms och Svartsjö Slott	16,000
Gripsholms dito	1,470
Ulriksdals d:o	5,500
Haga Lustslott och Park	3,000
Strömsholms och Kungsörs Slott	1,470
Rosersbergs dito	2,000
Säger R:dr 45,540	
Summa B:co R:dr	718,750

Utom *Indelningar* och *Spanmål in natura* till samma belopp, som senaste Ständers Riks-Stat upptager.

STOCKHOLM, ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET, 1840.

N:o 32.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 Mars kl. 9 f. m.

Utlåtande, angående den löne-reglering, som erfordras i följd af Stats-Rådets förändrade organisation. (U. A.)

Sedan Rikets Ständer, för deras del, antagit den Grundlags-förändring, hvarigenom Stats-Rådets nuvarande organisation skulle komma att upphöra och en annan träda i dess ställe, har Kongl. Maj:t, genom Nådig skrifvelse af den 17 dennes, som till Stats-Utskottet blifvit remitterad, förklarat, att Kongl. Maj:t, som, lika med Rikets Ständer, anser denna nya organisation böra leda till en enklare, skyndsammare och ändamålsenlig arebehandling af de allmänna ärendena, ämnar åt berörde Grundlags-förändring gifva Sitt Nådiga samtycke; men att, då denna förändring, hvilken, sedan den af Kongl. Maj:t vore antagen, skulle, enligt 82 §. Regeringsformen, komma att såsom Grundlag gälla, erfordrar åtskilliga samtidiga regleringar i afseende på löne-anslagen, så väl för Stats-Rådet, hvars personal härigenom komme att ökas, som för en Ledamot i Högsta Domstolen efter Justitiæ-Stats-Ministern och för de blifvande Expeditions-Cheferne i sex af de nya Stats-Departementen, Kongl. Maj:t velat på förrberörde angelägenhet fästa Rikets Ständers uppmärksamhet; och ansåg Kongl. Maj:t, att den förändrade ställning, hvaruti de personer inträda, som komma att bekläda ofvannämnde Embeten, gör det nödvändigt att så bestämma lönevilkoren, att deras verksamhet och nit icke må förlamas genom omsorgen för deras utkomst i förening med en lefnad, svarande emot hvad värdigheten af Embetena kräfver.

Vid öfvervägande af detta grannlaga ämne, har Stats-Utskottet, lika med hvad Kongl. Maj:t i Nåder yttrat, ansett oundgängligen nödigt, att lönevilkoren för Stats-Rådets Ledamöter lemna full tillgång till den lefnadskostnad, dessa Embetens värdighet fordrar, och sådant så mycket hellre, som det endast derigenom blifver för Kongl. Maj:t möjligt, att till dessa vigtiga Embeten kalla personer, utan afseende å andra omständigheter, än de egenskaper, som till ett dylikt dyrbart förtroende böra göra dem förtjente.

Då aflönings-förmonernes bestämmande derefter hos Utskottet förekommit, har först uppstått den derpå inverkande fråga, huruvida Departe-

ments-Cheferne, på enahanda sätt, som för närvarande för Utrikes Stats-Ministern eger rum, borde med boställen förses, och härvid hafva 2:ne olika förslag yppats, det ena att, med afseende å den lättnad uti Departements-Chefernes communicationer med underlydande Embetsmän och behöriga tillsyn å göromålens gång inom Expeditionerne, som derigenom skulle beredas, desse Chefer måtte erhålla bostäder uti samma hus, der deras Expeditioner varda inrymde, det andra att, för beredande af närmare gemenskap emellan de olika Departementen, det vore af större vigt, att samtlige Expeditionerne sammanfördes uti en local, utan att boställsrum för Departements-Cheferne i sammanhang dermed anvisades; och har Utskottet, som för närvarande icke funnit lämpligt att i närmare pröfning häraf ingå, ansett sig böra inskränka sin åtgärd till den hemställan,

att Rikets Ständer måtte i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t, efter anbefalld undersökning af alla de omständigheter, som på bedömandet af det ena eller andra förslagets företräde samt sättet för dess utförande, kunna inverka, ville till Rikets Ständer vid nästkommande Riksdag öfverlemna denna utredning, jemte Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i ämnet, hvarefter Rikets Ständer blifva i tillfälle att taga frågan i närmare öfvervägande.

Emedlertid och intill dess definitivt beslut kan blifva fattadt, huru i berörde hänseende för framtiden bör förhållas, anser Utskottet sig böra föreslå,

att då boställen redan finnas att tillgå för vissa af de befattningar, hvilka skulle komma att tillhöra de nye Departements-Cheferne, de af desse Chefer, som af sådan förmon icke komma i åtnjutande, må under tiden tilldelas en årlig hyres-ersättning af 1,000 R:dr B:co hvardera.

I afseende å de contanta aflöningsförmonerne, har Utskottet antagit, det lämpligast vore att bestämma sjelfva lönerne lika för Stats-Rådets samtlige Ledamöter, eller till det för nuvarande Stats-Råden fastställda belopp af 4,500 R:dr, dock, i öfverensstämmelse med den af Rikets Ständer vid senaste Riksdag, i fråga om nya löner, antagne princip, utan derunder beräknad spanmål, samt att deremot, då Stats-Rådets Ledamöter, efter deras befattningar, äro underkastade betydligt olika representations-kostnader, serskildt under benämning af Taffelpenningar anvisa den tillökning derutöfver, som, med hänsigt till berörde kostnader, må finnas af behofvet påkallad och hvarvid Utskottet ansett, att de Stats-Råd, som äro Departements-

Chefer och således underkastade större representations-kostnader, än Stats-Råden utan Departement, böra erhålla högre taffelpenningar, än de sistnämnde, samt att de båda Stats-Ministrarne, hvilka, enligt Grundlagen, innehafva Rikets Högsta Embeten, på enahanda sätt som hittills, böra undfå högre lönings-förmoner, än Stats-Rådets öfrige Ledamöter, med dervid, hvad Utrikes Stats-Ministern serskildt angår, fästadt afseende å den större representations-kostnad, denne Embetsman, genom sina relationer till de utländske Sändebuden, måste vidkännas.

I öfverensstämmelse med de sålunda yttrade åsigter, anser Utskottet sig böra föreslå,

att aflöningen för Stats-Rådets Ledamöter bestämmes till följande belopp:

För Justitiæ-Stats-Ministern: lön	4,500	
taffelpenningar	3,500	
		8,000.
Utrikes Stats-Ministern: lön	4,500	
taffelpenningar . . , .	6,500	
		11,000.
hvardera af de fem Stats-Råd, som äro Departements-Chefer: lön	4,500	
taffelpenningar	2,500	
		7,000.
hvardera af de trenne öfrige Stats-Råden: lön .	4,500	
taffelpenningar	1,500	
		6,000

Med afseende derå, att Stats-Rådets Ledamöter innehafva förtroende-platser, från hvilka de möjligen efter kort tjenstetid skulle kunna komma att afgå, och att det således icke synes vara lämpligt, att de underkastas de innehållningar af liggetids- och nådårs-besparingar, som för Embets- och Tjenstemäns löner i allmänhet äro föreskrifne, äfvensom billigheten tyckes påkalla, att desse Embetsmän icke komma att vidkännas en dryg lösen för sina fullmagter, har Utskottet serskildt trott sig böra till Rikets Ständer hemställa,

att hvad Författningarne stadga om liggetids- och nådårs-besparingar icke må iagttagas i afseende å lönerne för blifvande Stats-Råds-Ledamöter, hvilkas Sterbhus följaktligen icke heller skulle

komma att begrafningshjelp tillgodonjuta, äfvensom att några afgifter för Stats-Rådets Ledamöters fullmagter icke böra erläggas.

I fråga om aflöning för den Ledamot af Konungens Högsta Domstol, som, i stället för Justitiæ-Stats-Ministern, kommer att tillsättas, hemställer Utskottet,

att enahanda belopp, som öfrige Justitiæ-Råden åtnjuta, må varda i Stat uppfördt.

Hvad beträffar aflöningen för Expeditions-Cheferne i de sex nya Stats-Departementen, så, enär angelägenheten fordrar, att dessa Embeten, hvilkas innehafvare, jemlikt det af Rikets Ständer antagne grundlags-förslag, skola blifva amovible, städse innehafvas af personer, som, jemte dertill erforderlig skicklighet, ega den arbetsförmåga, som för dessa mödosamma och magtpåliggande befattningar erfordras, samt det derföre är af vigt, att desse Embetsmän erhålla en sådan aflöning, att de, utan bekymmer för nödig utkomst, kunna åt tjenste-befattningarne uteslutande egna sina omsorger, har Utskottet, som, med hänsigt till berörde Embetens beskaffenhet, icke anser lämpligt, att de med Fullmagter tillsättas och erhålla löner på Stat, funnit sig böra föreslå,

att för de ifrågavarande Expeditions-Cheferne uti de 6 nya Stats-Departementen må anvisas arfvoden till ett belopp af 3,000 R:dr för dem hvardera, hvaremot den Embetsman, som till dylik befattnings bestridande kan varda förordnad, under tiden frånträder de lönevilkor, som åtfölja förut innehafvande tjenst och hvilka då, efter omständigheterne, antingen uppbäras af den, som kommer att samma tjenst bestrida, eller ock Statsverket besparas.

Stockholm den 27 Mars 1840.

Reservationer.

Af Herr Schartau: Mot det af Stats-Utskottet fattade beslut att tillstyrka Rikets Ständer anslåendet af serskildta hyresmedel för de blifvande Departements-Chefer, som ej kunna nu genast med boställen förses, reserverar jag mig af skäl, att jag anser ett önskvärdt arrangement i afseende på beredandet framdeles af utrymme inom samma local i Statens egande hus för

såväl

såväl desse Chefer personligen, som deras Bureauer, skola åtminstone icke påskyndas derigenom, att benägenheten hos de nye Cheferne för ett slikt förslag upphör att vara eggad af utsigten till ernående af ett så väsendtligt emolument, som fri boning, hvilken jag, för min del, önskar dem, mindre för den personliga beqvämlighetens skull, än derföre, att jag anser ärendenas gång skola vinna snart sagdt oberäkneligt på möjligheten för en sådan Chef, att alltid hafva sin Expedition under ögonen i det hus, han bebodde och vara, när som hälst, tillgänglig för alla, som med denne finge att sköta, samt kunna egna en oafbruten tillsyn åt göromålen hos sina underordnade. Då jag således fästat mig hufvudsakligen vid nyttan för det allmänna af ett dylikt arrangement, kan jag ej biträda Stats-Utskottets beslut att, med förbiseende af detta syftemål, nu anslå contanta hyres-ersättningar, som ej synas mig vara gagneliga, men väl kunna i en framtid föranleda nya anspråk i samma väg.

Vidare skilja sig mina åsigter från Höglofl. Utskottets majoritets i afseende på tillstyrkandet af 1,500 R:dr i taffelpenningar åt de consultative Stats-Råden, hvilkas totala inkomst jag trott böra inskränkas till högst 5,000 R:dr, såsom en summa, i allt fall betydligt öfverstigande den för Högsta Domstolens Ledamöter hittills anslagna, och hvaruti ingen tillökning af Kongl. Maj:t blifvit ifrågasatt. Mitt skäl är, att de nya embetena, efter mitt begrepp, komma att vara, i anseende både till functionens vigt och inflytande samt halten af de egenskaper, som för bestridandet erfordras, vida underlägsne det högsta domare-kallet; hvarjemte, efter mitt förmenande, någon representation, hvartill taffelpenningar afses, icke af omständigheterne påkallas för Ministrar utan portfeuille.

Häruti instämde Herrar *Valleij, C.*, och *Kjellberg, J. A.*, samt Riksdagsfullmägtigen *Anders Andersson* från Skaraborgs Län, äfvensom Herr *Carlberg, J.*, så vidt frågan rörer löneförmonerne för Stats-Råden utan Departement.

Af Herr *Troil, E.*, emot Utskottets behandling af frågan om boställen för Departements-Cheferne.

Af Herr Friherre *Sprengtporten, J. W.*, emot förslaget, att Stats-Råden böra befrias ifrån afgifter för fullmagter.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 33.

Memorial.

Ank. till Exp. Utsk. den 1 April, kl. 9 f. m.

(U. A.)

Till Stats-Utskottet har Bonde-Ståndet remitterat en af *Anders Normark* från Westerbottens Län väckt motion, att

1:o den år 1835 för Norr- och Westerbottens Län medgifne befrielse från export-tull och skepps-umgälder måtte förlängas;

2:o Skepps-inventarier måtte få tullfritt införas;

3:o Skeppare, boende på landet, må befrias från skyldigheten att taga burskap i stad;

4:o manskap till fartyg från landsorten måtte få förhyras hos närmaste Krono-betjent eller Tullbevaknings-station;

5:o Fribref för utrikes gående fartyg måtte afskaffas; och

6:o Westerbottens Län blifva delagtigt af Stats-bidrag till inre communicationers förbättring, m.m.; men som, med undantag af denna sista punkt, hvaröfver Utskottet vill, i sammanhang med andra i enahanda syftning väckte förslag, meddela utlåtande, de uti *Anders Normarks* motion vidrörde frågor icke inverka på Stats- eller Riksgälds-Verkets inkomster och utgifter, anser Utskottet densamma ej tillhöra dess handläggning, utan varder motionen till Bonde-Ståndet återlemnad. Stockholm den 27 Mars 1840.

N:o 34.

Ank. till Exp. Utsk. den 4 April, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning af Professoren E. G. Geijers motion om inköp och inredning af tjenlig local för Riks-Archivet.

(U. A.)

Till Stats-Utskottet har blifvit remitterad en af Herr Professoren *E. G. Geijer* uti Preste-Ståndet väckt motion, att, då den local, som för Riks-Archivet finnes anvisad, hvarken lemnar nödigt utrymme för hand-

lingarnes uppställning och behöriga ordnande, eller är för ändamålet tjenlig, hvadan ock flere gamla, vigtiga urkunder förmultnat och de befintliga icke blifva så tillgängliga, som behofvet vid många tillfällen fordrar, Rikets Ständer måtte, till inköp och inredning af en byggnad för detta ändamål, anvisa ett anslag af 150,000 R:dr B:co, hvaruti flere af Ståndets Ledamöter instämt, med det yttrande serskildt af Herr Biskopen *Heurlin*, att, då nämnde belopp möjligen kunde blifva otillräckligt, Rikets Ständer, hellre än att det vigtiga ändamålet må förfelas, ville bevilja en högre summa ända till 200,000 R:dr.

Utskottet inser fullkomligt angelägenheten deraf, att för Riks-Archivet beredes en tillräckligt rymlig och passande local, så att de der förvarade, i flerfaldigt hänseende vigtiga handlingar, må undgå den förstörelse, de genom den nu begagnade localens olämplighet äro underkastade, samt kunna på ett ändamålsenligt sätt ordnas och blifva tillgänglige; men Utskottet tror likväl, att detta ändamål, utan den betydliga kostnad, inköp af ett hus medförer, skulle kunna vinnas genom upplåtande af någon ibland de många byggnader, Stats-Verket i hufvudstaden redan eger, och har dervid hos Utskottet förekommit, att, då så väl Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet, som de allmänna Sjukhus-inrättningarne äro å Kungsholmen förlagde och innehafva betydliga byggnader, tillfälle torde kunna beredas att, hvad äfven i flera andra hänseenden synes lämpligt, derstädes inrymma Kongl. Sundhets-Collegium med Fält-Läkare-Contoret, hvarigenom den stora byggnad, hvilken berörde Embetsverk nu disponerar, kunde blifva ledig, och för Riks-Archivet upplåtas. På grund häraf hemställer Utskottet, att Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det undersökning verkställes, huruvida icke en dylik förändring skulle kunna tillvägabringas, samt att resultatet deraf, jemte förslag å de kostnader, som i sådant fall erfordrades, må i Nåder meddelas Rikets nu församlade Ständer, som derefter blifva i tillfälle att taga denna fråga i närmare öfvervägande.

Stockholm den 30 Mars 1840.

N:o 35.

Ank. till Exp. Utsk. den 4 April, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om de vid Kronoparken Mösseberg belägna hemmans befrielse från skatt för dem anslagne andelar af nämnde Kronopark.

(Rgs-Afd.)

Ehuru, vid verkställigheten af Rikets Ständers beslut, angående Krono-skogarnes upplåtande till enskild disposition emot eller utan afgift, lika grunder torde följas vid lika förhållanden, hade dock sådant, enligt hvad Riksdags-fullmägtigen från Skaraborgs Län *Sven Andersson*, uti en till Stats-Utskottet remitterad motion, uppgifvit, icke blifvit iagttaget vid upplåtandet af de inom nämnde Län belägna Krono-parkerne Billingen och Mösseberg. Den förra, bestående af god mark, tjenlig dels till mulbete, dels till skogsvext och försedd med betydlig skog, hade nemligen, utan någon skattelösen eller åsatt ränta, blifvit till enskildt begagnande upplåten. Den senare åter, å hvilken marken vore sämre och till större delen beväxt med ljung samt alldeles skoglös, hade endast, emot erläggande af viss årlig ränta för hvarje tunnland, blifvit anslagen åt angränsande hemman, hvilka dessutom från äldre tider voro skattlagda såsom egande mulbete å denna Krono-park. Vid graderingen af marken å Mösseberg hade 3 tunnland af den odugligaste jorden blifvit ansedda lika med ett tunnland af den bättre; men vid skattläggningen hade Kongl. Kammar-Collegium nedsatt all ränta, utan afseende å jordens olika beskaffenhet, till $\frac{1}{2}$ kappe spanmål för hvarje tunnland. Härigenom hade den ojemnhet uppstått, att de hemman, som erhållit oduglig mark, blifvit, i jemförelse med dem, som bekommit den bättre jorden, ytterligare lidande genom den åsatta högre räntan. Detta missförhållande, jemte oförmågan att utgöra denna ökade skatt, hade föranledt hemmansegarne inom Klefva och Gökhems socknar att afsäga sig sin andel af meranämnde Krono-park, hvarefter denna andel blifvit anslagen till skogsplantering. Skulle nu sådan plantering härå verkställas, komme åtskilliga af ifrågavarande hemman att, jemte förlusten af sin enda betesmark, få vidkännas olägenheten af en i denna skoglösa ort serdeles besvärlig hägnads-skyldighet emot den föreslagna planteringshagen. Hemmanen inom Klefva socken hade för öfrigt, i anseende till sitt inskränkta utrymme, icke någon jord att till betesmark afsätta,

och de andra närmast Mösseberg belägna hemmanen saknade all utmark. Dessa svaga hemman hade nu, för att bereda Staten en inkomst af några tunnor spanmål, blifvit betungade med en ny börda, hvilken hemmanen ej kunde bära och som förr eller senare skulle medföra deras innehafvares undergång. Då hemman, som icke förut egt någon rättighet till mulbete å Krono-parken Billingen, numera erhållit en sådan rättighet utan all afgift, vore det så mycket mera obilligt och orättvist, att de omkring Mösseberg belägna hemman, som redan tillförene blifvit skattlagda för mulbetes-rätt derå, nu skulle utgöra en ytterligare skatt för denna förmon. Motionären har derföre föreslagit, att samtlige hemmanen omkring Mösseberg måtte sina andelar derå, utan all skatt och lösen, erhålla.

Till utredande af den Rikets Ständers pröfning sålunda underställde fråga, får Utskottet, på grund af de detta ämne rörande handlingar, hvaraf Utskottet förskaffat sig del, äran meddela följande upplysningar. Sedan sättet och vilkoren för Krono-skogarnes upplåtelse till enskilda personers begagnande blifvit af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer vid 1823 års Riksdag bestämda samt, genom Kongl. Kammar-Collegii Circulär-bref af den 14 April 1824, till allmän kännedom och efterrättelse kungjorde, så hafva, i öfverensstämmelse härmed, de för serskilda behof icke undantagna delar af Krono-parken Mösseberg, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 12 Juni 1828, blifvit till åtskillige angränsande hemman, emot skatt- och skattelösen, upplåtna. Derefter förrättades år 1829 skattläggningar å dessa delar af nämnde Krono-park, hvilka skattläggningar sedermera till Kongl. Kammar-Collegii granskning och fastställelse öfverlemnades. I anledning häraf förklarade bemälde Kongl. Collegium, genom Utslag den 27 April 1831, att, enär jordmonen å Mösseberg i allmänhet vore af så svag beskaffenhet och mulbetet derå så ringa, att någon trakt af denna Krono-park icke borde uppskattas till högre ränta, än ½ kappe spanmål för tunnland, samt dertill komme, att de flesta, om ej alla hemman, som fått sig mark deraf tilldelad, blifvit för mulbete å samma Krono-park till ränta skattlagde, funne Kongl. Collegium skäligt nedsätta spanmåls-räntan till lägsta medgifna beloppet, eller ½ kappe för tunnlandet af all den mark, hvarför räntan blifvit till ¾ kappe af skattläggningsmännen föreslagen; deremot och då, jemlikt ofvanåberopade Kongl. Bref, ränta och skattelösen borde utan undantag erläggas af alla hemman, som erhållit tilldelning af mark, ansåg Kongl. Collegium sig icke kunna medgifva någon ytterligare nedsättning eller befrielse från den, genom 1824 års Circulär-bref, bestämda

lägsta ränta. Häröfver anförde hemmansegarne i underdånighet besvär hos Kongl. Maj:t, dervid de anhöllo, att, i likhet med öfrige egare till Krono-parkerne omgifvande hemman inom Skaraborgs Län, få, utan annan skatt eller skattelösen, än den vid deras hemmans skattläggning derför beräknade ränta, begagna de för betesbehofvet afsatta andelar af meranämnde Kronopark. Efter det Kongl. Kammar-Collegium, uti infordradt utlåtande öfver dessa besvär, bland annat, i underdånighet upplyst, dels att mulbetesrättigheten på Mösseberg väl blifvit beräknad vid skattevärderingarne, men någon ränta derför icke vid hemmanens skattläggning blifvit dem åsatt, dels ock att hemmanen förut endast haft betes-rättighet å Krono-parken, hvaremot de nu erhållit sina andelar deraf, att under full eganderätt innehafva och förvalta, har Kongl. Maj:t, under den 9 Juni 1832, med afslag å de anförda besvären, Kongl. Kammar-Collegii ofvanberörde utslag i Nåder gillat och fastställt.

Då således den af motionären nu ytterligare öfverklagade beskattning å de hemmanen omkring Krono-parken Mösseberg anslagna andelar deraf, grundar sig på 1823 års Ständers, genom bifall till Kongl. Maj:ts härom aflåtna Nådiga Proposition, fattade beslut, enligt hvilket för de hemman, vid skattläggningen hvaraf betesrättigheter å Kronoparker voro bestämdt beräknade, nödigt och efter dessa betesrättigheter lämpadt anslag af Parkerne borde under eganderätt afsättas och lämplig ränta i spanmål hemmanen åläggas, derest icke denna eganderätt förut i skattläggningen ingått; så och enär förevarande fråga redan varit Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning i stadgad ordning underställd samt, efter nu anförde grunder, blifvit i Nåder afgjord,

anser Utskottet sig föranlåtet afstyrka någon åtgärd af Rikets Ständer, i anledning af *Sven Anderssons* ofvanberörde motion.

Stockholm den 2 April 1840.

N:o 36.

Ank. till Exp. Utsk. den 4 April, kl. 10 f. m.

Utlåtande, angående ifrågaställd rättighet för innehafvarne af arrenden å Kungsgårdar och Boställen vid f. d. Adelsfane-Regementet, att öfvertaga de vid nya arrende-auctioner skeende högsta anbud.

(Rgs-Afd.)

Uti en till Stats-Utskottets Utlåtande remitterad motion, har Riks-

dags-fullmägtigen från Hallands Län, *David Andersson*, föreslagit, att de, som under arrende innehafva Kungsgårdar och till Statsverket indragna boställen vid f. d. Adelsfane-Regementet, måtte, vid nu varande arrendens slut och framdeles, tillerkännas rättigheten att, inom viss bestämd tid efter de nya arrende-auctionernes verkställande, öfvertaga de dervid gjorda högsta anbuden, och således framför andra varda vid de arrenderade egendomarne bibehållna, så vida full säkerhet för arrende-vilkorens uppfyllande af dem presterades. Genom en sådan rättighet skulle, efter motionärens förmenande, hågen upplifvas hos arrendatorerne, att, i förhoppning om framtida ersättning, egna en större verksamhet åt jordbrukets fullkomnande, hvilket åter motverkades i samma mon, som jordens innehafvare voro af andras godtycke beroende.

Utskottet befarar, att ett så beskaffadt stadgande, som i denna motion är vordet föreslaget, skulle högst betydligt minska antalet af nya speculanter vid ifrågavarande arrende-auctioner och såmedelst motverka det med dessa auctioner åsyftade ändamål. För öfrigt förmodar Utskottet, att den, som förut innehaft arrendet å en af ofvanberörde egendomar, i allmänhet och så vida icke serskildta förhållanden förekommo, bör, om han vill arrendet bibehålla, kunna detsamma inropa med större förmon, än andra personer, som icke varit i tillfälle förvärfva sig en lika fullständig kännedom om egendomen och derjemte måste vidkännas de med ett sådant arrendes emottagande oskiljaktigt förenade kostnader. Utskottet anser sig således böra

afstyrka bifall till det af ofvanbemälde Riksdags-fullmägtig framställda förslag.

Stockholm den 2 April 1840.

N:o 37.

Ank. till Exp.-Utsk. den 4 April, kl. 10 f. m.

Utlåtande, angående yrkad befrielse från vägpenningar för dem, som vintertiden begagna den i Jemtland anlagda nya väg till Norrska gränsen.

(Rgs-Afd.)

Riksdags-fullmägtigen från Jemtland *Eric Nilsson* har, uti en inom Hedervärda Bonde-Ståndet väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion,

anfört, hurusom den i nämnde Provins för 20 år sedan, utan invånarnes begäran eller af dem åtagen underhålls-skyldighet, på Statens bekostnad anlagda nya landsväg af $4\frac{1}{2}$ mil till Norrska gränsen, endast varit ansedd nödvändig för de militära communicationerne emellan begge Rikena, och således rätteligen syntes böra räknas bland försvarsanstalterne, samt genom Statsbidrag underhållas. Emedlertid hade Provinsens invånare låtit öfvertala sig att, för denna vägs begagnande, erlägga så kallade vägpenningar med 28 sk. sommartiden och 10 sk. vintertiden för hvarje häst och åkdon; men nyssberörde afgifts utgörande under vintern vore både orättvist och tryckande, emedan de resande denna årstid, under hvilken trafiken vore störst, endast $\frac{1}{2}$ mil färdades å ifrågavarande väg, samt det för desse senare vore mera nyttigt och nödigt, att vägen hölles farbar genom snöplogning och groparnes uthuggning, än att inkomsten af vägpenningarne, på sätt som skedde, helt och hållet användes till sommarvägens underhållande. Bemälde Riksdags-fullmägtig har derföre föreslagit, att de resande måtte under vintertiden varda befriade från vägpenningars erläggande, samt att den härigenom uppkommande brist i tillgången för vägens underhålls-kostnad måtte af Stats-Verket ersättas.

Enligt hvad motionären sålunda sjelf medgifvit, hafva Jemtlands invånare frivilligt åtagit sig att betala vägpenningar för begagnandet af berörde väg, hvars anläggningskostnad Staten bestridt, och hvars underhålls-skyldighet ej eller blifvit Provinsen ålagd. Enär nu vägen till en del äfven under vintern af de resande begagnas, kan Utskottet icke finna någon orättvisa deruti, att de, för den förmon, denna väganläggning jemväl då bereder dem, bidraga till densammas underhållande medelst erläggandet af en, i jemförelse med sommartiden, betydligen nedsatt afgift. Deremot skulle Utskottet finna mindre billigt, om Rikets öfrige invånares skattebidrag blefvo använda, för att åstadkomma bemälde resandes befrielse från denna afgift, som i allt fall synes kunna af dem undvikas, så vida de icke anse vägens begagnande för sig förmonligt. Vid sådant förhållande och då frågan om meranämnde vägs hållande i farbart skick icke torde påkalla något beslut af Rikets Ständer, anser Utskottet sig

icke kunna tillstyrka någon åtgärd i anledning af ifrågavarande motion.

Stockholm den 2 April 1840.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 38.

Ank. till Exp. Utsk. den 4 April, kl. 10 f. m.

Memorial, med öfverlemnande af Fullmägtiges i Riksgälds-Contoret till Rikets nu församlade Ständer afgifna Berättelse.

(Rgs. Afd.)

På det att Rikets Ständer må komma i tillfälle att om Riksgälds-Contorets förvaltning och rörelse sedan sistförflutna Riksdag erhålla en mera fullständig och sammanhängande underrättelse, än den, som kan inhemtas af de Rikets Ständer meddelade Revisions-Berättelser, har, i likhet med hvad i afseende på Banco-Fullmägtiges enahanda Berättelse redan är vordet iagttaget, Stats-Utskottet ansett sig böra härmedelst till Rikets Ständer vördsamt öfverlemna den af Fullmägtige i nämnde Verk vid innevarande Riksdags början afgifna samt af Utskottet genomgångna och granskade Berättelse om samma Verks styrelse och förvaltning.

Stockholm den 2 April 1840.

Fullmägtiges i Riksgälds-Contoret Berättelse om nämnde Contors styrelse och förvaltning, författad och afgifven till Rikets Höglofl. Ständer vid Lagtima Riksdagen i Stockholm år 1840.

Den af Fullmägtige i Riksgälds-Contoret till Rikets senast församlade Ständer afgifna Berättelse omfattade, i hvad angår räkenskaperne, förhållandet enligt 1832 års afslutade Hufvud-bok, i följd hvaraf den Berättelse, Fullmägtige nu skola afgifva, i detta afseende börjar med år 1833 och slutar med 1838, eller det sista år, för hvilket Hufvudbok kan vara afslutad. Beträffande åter förvaltnings-åtgärderne, redogjorde sista Riksdags-berättelsen till och med för år 1833, hvarför den, som nu afgifves, redogör för dessa åtgärder från och med 1834 till och med 1839; och få Fullmägtige, med anmälan härom, nu, till fullgörande af föreskriften uti det för Riksgälds-Contoret den 16 Maj 1835 utfärdade Reglementes 121 §., anföra följande, angående

1:o. *Riksgälds-Contorets ställning under Räkenskaps-åren* 1833 *till och med* 1838.

I afseende härå utvisa Contorets afslutade räkenskaper för

1833	d. 31 Dec.	tillgångar och fordringar utöfver skulder	B:co R:dr	191,838:	29,	7.
1834	— —	skulder utöfver tillgångar och fordringar	— —	2,341,634:	8,	5.
1835	— —	D:o	— —	2,768,220:	8,	3.
1836	— —	D:o	— —	2,261,874:	28,	11.
1837	— —	D:o	— —	1,457,539:	27,	7.
1838	— —	D:o	— —	939,104:	47,	10.

Då Commissariatets serskildt afgifna Berättelse, med tillhörande Bilagor, fullständigt upptager och utreder de serskilde zifferförhållanden och förändringar, som ledt till dessa nu uppgifna resultat, hafva Fullmägtige trott någon framställning derom här icke erforderlig, utan endast ansett sig,

till upplysning om den stora olikhet, som uti förevarande afseende företer sig, vid jemförandet af Contorets ställning, sådan den befanns vid slutet af år 1833 och sådan den visade sig vid 1834 års slut, böra erinra, att anledningen till denna skiljaktighet hufvudsakligen igenfinnes deruti, att ifrån Contorets tillgångar försvunno sistnämnde år tillsammans Riksdaler 2,445,334, genom den då uti årets räkenskaper, till följd af Rikets Ständers beslut, verkställde afskrifning utaf alla Riksgäldsverkets år 1833 utbalancerade fordringar hos Götha-Canal-Bolag, hvarigenom således Riksgälds-Contorets balancerade tillgångar till dess skulds liqviderande, vid 1834 års utgång minskats med ett belopp, motsvarande summan af de afskrifne fordringarne.

I öfrigt få Fullmägtige, såsom ländande till upplysning om Riksgälds-Contorets ställning i förevarande afseende, vid 1839 års slut, ehuru Bokslutet för det året ej ännu kan vara tillgängligt, härmed öfverlemna en serskildt uppgjord förteckning, utvisande de förändringar, som egt rum i afseende å Riksgälds-Contorets partiela skulder och fordringar under nyssberörde år, hvaraf inhemtas, att större skuldförminskning än skuldtillökning under året utgjort utöfver 875,000 R:dr, och visar sig således, att, om ifrån Riksgälds-Contorets Capital-skuld utöfver tillgångar och fordringar vid 1838 års slut, beräknade i rundt tal till . . . . . 923,000: — —
afdrages förrberörde skuldförminskning . . . . . 875,000: — —

utgör återstoden Banco R:dr 48,000: — —

likaledes i rundt tal beräknad, den Riksgälds-Contorets Capital-skuld utöfver fordringar och tillgångar, hvilken kommer att inbalanceras till år 1840.

2:o *De af Riksgälds-Contoret upptagne Lån och Contorets räntebärande Skuld i allmänhet.*

Riksgälds-Contorets räntebärande skuld inbalancerades till år 1834 med 6,627,245 R:dr 24 sk. 10 rst., hvilken skuld, under nämnde år, minskades till 6,525,248, men deremot under påföljande år 1835 ökades, så att den till år 1836 inbalancerades med . . Banco R:dr 7,018,540: 29, 2.
hvarefter den åter så förminskats, att den till nu innevarande år 1840 inbalanceras med endast . . . . . 4,296,552: 37, 2.

då således skillnaden, R:dr 2,721,987: 40, —

utvisar det förhållande, hvaruti Riksgälds-Contorets ställning under nu senast förflutne 4 år blifvit förbättrad genom den räntebärande skuldens förminskning.

Huru denna skuldförminskning tillkommit, upplyses väl af Commissariatets Berättelse med tillhörande Bilagor, äfvensom af Fullmägtiges Protocoll, men då hvad, som inom denna del af Fullmägtiges förvaltning tilldragit sig, varit af ett högst väsendtligt inflytande på Contorets ställning i allmänhet, hafva Fullmägtige trott en framställning uti nu förevarande afseende här böra i sammandrag inflyta, och få derföre anföra:

Redan i Mars månad 1834 voro uppå det årets anslag till Statsbehofvens fyllande, enligt Kongl. Stats-Contorets reqvisition, anordnade 400,000 R:dr. Det var dessutom att förmoda, det Kongl. Stats-Contoret af nämnde anslag skulle, under påföljande April och Maj månader, ytterligare reqvirera ganska betydliga summor. Tillräckliga tillgångar för sådana större utbetalningar voro vid den tiden icke att påräkna, helst det, enligt Reglementets 51 §., på Banken anvisade Creditiv redan var i det närmaste anlitadt till hela sitt belopp, samt den betydligaste uppbörden af allmän Bevillning först kunde förväntas under loppet af Juni månad. — En ifrån Commissariatet afgifven calcul upptog, med afseende härå, Riksgälds-Contorets behof för till och med Augusti månad till 990,759 R:dr, oberäknade åtskilliga inom linien till något öfver 350,000 R:dr förde utgifter, och hemställde Commissariatet om låns upptagande till minst 1,000,000 R:dr.

Vid detta sålunda angifne förhållande, beslöto Fullmägtige den 3 April 1834 att, till beredande af erforderliga tillgångar, af allmänheten upptaga lån emot 5 procents ränta. Beloppet nedsattes likväl till 600,000 R:dr, sedan upplyst blifvit, i hvad förhållande Bevillningen influtit under April, Maj och Juni månader föregående åren 1831, 1832 och 1833. Låne-vilkoren, intagne uti Protocollet för nyssnämnde dag, blefvo de samma, som iagttagits för öfriga efter 1828—1830 årens Riksdag af Riksgälds-Contoret upptagne lån. Derefter öppnades låneteckning, enligt i allmänna Tidningarne införd Kungörelse, och begagnades denna teckning i början med den begärlighet, att mer än hälften af det till upplåning fastställde belopp insattes före slutet af den månad, hvaruti låne-teckningen kungjordes.

Uti April månad 1835 befanns likväl uti det, under föregående året, till upplåning bestämde belopp af 600,000 R:dr ännu fela 25,000 R:dr, och då derutöfver erfordrades ytterligare lån, för att kunna fullgöra Riksgälds-Contorets åliggande utbetalningar, beslöts, det låneteckningen, uppå förut

kungjorde vilkor, borde fortgå, intill dess annorlunda förordnades, dock så, att hela lånesumman ej skulle få öfverstiga 700,000 R:dr.

Under tiden och innan denna lånesumma hunnit fullt tecknas, hade Rikets Ständer, genom 52 §. uti det för Riksgälds-Contoret utfärdade förnyade Reglemente, i anledning af Fullmägtiges derom gjorda framställning och sedan Fullmägtige förslag i ämnet afgifvit, meddelat föreskrifter, i afseende å upplånings-sättet, till följd hvaraf lån för Riksgälds-Contoret kunde, efter sig företeende omständigheter, upptagas emot obligationer att betalas vid *anfordran, efter uppsägning* eller *på bestämd förfallotid.*

Genast efter emottagandet af dessa förnyade föreskrifter, befanns äfven Riksgälds-Contorets ställning sådan, att allmänheten måste ytterligare anlitas för låns upptagande. Det belopp, som, efter det Commissariatet blifvit hördt, ansågs erforderligt, bestämdes till 800,000 R:dr.

Hvad åter beträffade låne-sättet och vilkoren, som, enligt föreskrift uti ofvannämnde 52 §. af Reglementet, borde iagttagas, så förekom, att tidpunkten för upptagande af lån till betalning *vid anfordran* ännu icke syntes vara inne, enär icke med säkerhet kunde påräknas, att så beskaffade lån voro att erhålla och Contoret icke ännu hade någon gifven fond att anlita för den händelse, att dylika lån, som möjligen kunnat erhållas, hastigt och till större belopp, inom kort tid, återfordrades. Fullmägtige ansågo derföre detta låne-sätt, vid för handen varande omständigheter, såsom äfventyrligt för Contorets credit, icke böra begagnas. Deremot syntes, med tillämpning af det uti Reglementets nyssnämnde §. uppgifna andra alternativet i ordningen, eller låns upptagande *mot Obligationer med uppsägning*, försök till låns erhållande böra göras sålunda: att på en gång kungjordes upplåning mot olika vilkor, så väl i anseende till tiden, under hvilken låne-capitalet ovilkorligen skulle vara innestående, som i anseende till uppsägningstiden och räntefoten; och beslöts, det skulle till ofvannämnde belopp af R:dr 800,000 utaf allmänheten upptagas lån emot följande alternativa vilkor, nemligen:

1:o mot Obligationer, löpande med 3 procents årlig ränta, ställda att inlösas sex månader från utgifningsdagen och en månads derefter, å Riksgälds-Contorets eller innehafvarens sida, skedd uppsägning;

2:o mot Obligationer, löpande med 4 procents årlig ränta, ställde att inlösas efter ett år ifrån utgifningsdagen och 3 månaders derefter, å Riksgälds-Contorets eller innehafvarens sida, skedd uppsägning; och

3:o mot Obligationer, med löpande $4\frac{1}{2}$ procents årlig ränta, ställde att inlösas efter 2 år ifrån utgifningsdagen och 6 månaders derefter, å Riksgälds-

Contorets eller innehafvarens sida, skedd uppsägning; och skulle räntan erläggas hvarje 6:te månad.

Dessa voro de vilkor, hvarunder den nya upplåningen, enligt beslut den 15 Juni 1835, borde, genom Kungörelse i allmänna Tidningarne, tillkännagifvas. Likväl hade anskaffandet af förändrade blanketter till obligationerne, hvilka ansågos böra förses med konstsvarfvad svartstämpel och i öfrigt så inrättas, att efterapning måtte i möjligaste måtto förekommas, medfört sådant uppehåll, att upplåningen ej kunde kungöras före den 6 derpåföljde Juli, hvarföre och då emedlertid Riksgälds-Contorets behof påfordade skyndsammare beredande af utvägar för anskaffandet af medel dertill, Commissariatet fick sig uppdraget att, intill dess förenämnde hinder för upplåningen efter den nya methoden upphört, emottaga de låne-capital, som under tiden kunde, emot förut stadgade vilkor, Contoret erbjudas. Af denna anledning fortgick den äldre upplåningen, intilldess alla erforderliga förberedelser för den nya kunnat vidtagas, och då, äfven efter denna upplånings kungörande, det uti påföljande October månad befanns, att endast obetydliga belopp blifvit insatte uti de nya upplåningarne emot $4\frac{1}{2}$ och 4 procents ränta, samt att ingen enda insättning deruti egt rum sedan den 3 förutgångne September, funno Fullmägtige nödigt låta den äldre upplåningen, emot 5 procents ränta, än vidare fortgå i bredd med den nya, dock endast till ett ytterligare belopp af 100,000 R:dr. I sammanhang med frågan härom, förekom jemväl, hurusom Riksgälds-Contorets Obligationer, löpande med 5 procents ränta, till en sammanräknad summa af 497,500 R:dr, förföllo till betalning under loppet af Januari och Februari månader 1836. De för Contoret vid den tiden förestående flerfaldige utbetalningar, hvaribland det uti Reglementets 33 §. på Riksgälds-Contoret anvisade förskott af 570,000 R:dr till betäckande af förmodad extra Statsbrist för år 1835, voro nogsamt kände. Vid detta förhållande och då anledning förekom till den förmodan, att flera innehafvare af nyssnämnde Obligationer önskade få omsätta desamme på ytterligare 5 år, emot förut bestämda vilkor, funno Fullmägtige en sådan omsättning böra medgifvas. Genom Kungörelse i allmänna Tidningarne, blef äfven allmänheten underrättad om Fullmägtiges beslut i detta afseende, och uppmanades de innehafvare af så beskaffade Obligationer, som önskade deras omsättning, att sådant tillkännagifva inom den 30 påföljande November. Vid den sålunda bestämda tidens utgång, hade för sådan omsättning blifvit anmälde Obligationer till ett sammanräknadt belopp af 320,800 R:dr, till hvilket belopp Obligationer jemväl derefter, vid inträffande förfallotider, blefvo om--

satte genom utgifvandet af nya, jemlikt Fullmägtiges beslut under den 4 i nyssnämnde månad.

Emedlertid hade ännu i Mars månad 1836 den nya upplåningen emot lägre ränta, än 5 procent, icke visat det resultat, att deraf kunde påräknas någon säker och för Contorets års-behof tillräcklig tillgång. Enligt af Commissariatet upprättade serskilda förslagsberäkningar, utgjorde dessa behof till den 1 September 508,151 R:dr och till den 1 Januari påföljande år 716,580 R:dr, eller tillsammans för den återstående delen af år 1836, ifrån den 1 Mars räknadt, öfver 1,000,000 R:dr. Deruti ingingo Riksgälds-Contorets Obligationer med 5 procents ränta till ett sammanräknadt belopp af 388,100 R:dr, hvilka förföllo till betalning under påföljande Juni och Juli månader. För att nu, i den mon, som innehafvare af sådana obligationer kunde vilja omsätta desamma, minska Riksgälds-Contorets förenämnde behof, beslöto Fullmägtige den 9 Mars 1836, att för ifrågavarande Obligationer tillåta omsättning på enahanda vilkor, som blifvit stadgade i afseende å de här ofvannämnde, i Januari och Februari månader samma år förfallne, Obligationer, hvilket ock tillkännagafs allmänheten genom Tidningarna. Sådana i Juni och Juli månader nämnde år förfallne Obligationer blefvo derefter omsatte till ett belopp af 285,500 R:dr. Den förut för årets behof till den 1 September calculerade summa af öfver 500,000 R:dr var således nu förminskad med beloppet af de omsatte Obligationerne. Dessutom hade, tidigare än som vid calculens upprättande beräknades, till Riksgälds-Contoret ingått åtskilliga inkomstposter, och Kongl. Stats-Contoret hade icke, enligt förmodan vid calculens uppgörande, ännu i Augusti månad för Statsbehofvens fyllande uttagit en uti beräkningen inbegripen summa af R:dr 600,000. Dessa omständigheter hade verkat derhän, att Riksgälds-Contoret, vid September månads början, egde en behållning i Banken af mer än 800,000 R:dr; och gaf detta förhållande Commissariatet anledning till den hemställan, att Riksgälds-Contorets i Juli månad 1833 till ett belopp af 400,000 R:dr utgifna Obligationer med 5 procents ränta måtte uppsägas till betalning. Förenämnde till Augusti månads slut beräknade utgifter hade emedlertid icke försvunnit. De hade endast blifvit uppskjutne utöfver den beräknade tiden och stodo qvar till utbetalning, troligen inom årets slut. Då nu, med afseende härå, calcul uppgjordes öfver Riksgälds-Contorets blifvande ställning vid 1836 års slut, visade sig väl, att Contoret då kunde påräkna en tillgång utöfver bestämde behof af något öfver 300,000 R:dr; men detta var otillräckligt för inlösandet af de till uppsägning anmälde Obligationerne. Deremot kunde

åtskilliga i beräkningen icke intagne utgifter, deribland flere till betydligt belopp, ifrågakomma inom årets utgång. Försigtighet och omtanka för upprätthållandet af Contorets credit syntes således bjuda, att lånebeloppet å 400,000 R:dr icke uppsades till betalning förr, än med säkerhet kunde påräknas en för dess inlösande tillräcklig tillgång. Commissariatet hade förutsatt, att en sådan tillgång kunde vinnas genom den fortgående upplåningen emot ränta till 4½ procent. Antogs nu detta, så blef frågan egentligen icke om inbetalning af lånet å 400,000 R:dr, utan fast mer om utbyte af ett lån med högre emot ett med lägre ränta. Ränte-nedsättning var visserligen alltid fördelaktig för låntagaren; men emot en sådan förändring förekom, att det lån, som nu var i fråga att utbytas, kunde af låntagaren uppsägas efter 3 månader, då deremot det, som skulle tagas i utbyte, efter lånevilkorens innehåll, var uppsägbart först efter 2:ne års förlopp. Om nu, i stället för att genast uppsäga de för ifrågavarande lån utgifne 5 procents Obligationerne, hvilka då förföllo till betalning i slutet af December, och under tiden erlägga ränta för hvad dertill måste upplånas till 4½ procent, med uppsägningen uppskjöts till sistnämnde tid, så kommo dessa 5 procents Obligationer att inlösas emot slutet af Mars månad år 1837, då Bevillningen för år 1836 redan till något betydligare belopp börjat inflyta; och Contoret kunde då af egna medel verkställa inlösningen, utan att blottställa sig för de olägenheter, som voro att befara, i fall uppsägningen skedde några månader förut. Icke eller behöfde, vid den tiden, för sådant ändamål upptagas nytt lån. Men om ett sådant derefter erfordrades för andra utgifters bestridande, så hade då emedlertid en verklig räntebesparing vunnits. I betraktande af allt detta, beslöts således, att med uppsägningen af meranämnde lån å 400,000 Rd:r skulle tillsvidare anstå, hvaremot all upplåning för Riksgälds-Contorets räkning genast och tills vidare komme att inställas.

Då detta beslut, under den 14 September 1826, vidtogs, voro uti upplåningen emot 4½ procents ränta insatte och ännu qvarstående 298,625 R:dr, samt emot 4 procents ränta 8,150 R:dr; och har derefter Contorets ställning visat sig så fördelaktig, att icke allenast all vidare upplåning hitintills kunnat umbäras, utan ock de förut af allmänheten upptagne lån inbetalas, dels i den mon, de förfallit, dels efter föregångne uppsägningar, från Contorets sida, beslutade:

1836	i December af meranämnde år 1833 upptagne lån emot 5 procents ränta . .	R:dr	400,000: — —
1837	de åren 1834 och 1835, emot dito . .	—	933,400: — —
1838	i April och October, de år 1836 dito (omsatta) .	—	[illegible]

1839 i Mars af de åren 1835 och 1836 upptagne, emot $4\frac{1}{2}$ procents ränta . : . . — 298,625: — —
„ i September, de år 1836 dito, emot 4 dito . — 5,000: — —

Summa R:dr 2,243,325: — —

Hvad vidare beträffar den räntebärande skulden, anmärkes, att denna skuld, vid 1836 års början, uppgående till . . R:dr 7,018,540 29, 2. ökats:

genom år 1836 upptagne lån emot Obligationer, löpande med $4\frac{1}{2}$ samt 4 procents ränta . . . . . 265,500: — —
samt genom en samma år uppdebiterad skuld till Stockholms Stads Brandförsäkrings-Verk . . . . . 2,500: — —

— 268,000: — —

Summa R:dr 7,286,540: 29. 2.

hvaremot under loppet af de 4 sistförflutne åren å samma skuld är vordet betaldt:

1836 å Rikets Ständers Banks fordran för förskott till 1808 års Krigskostnader 88,000: —
„ 1831 års lån med 5 procent . . . . 289,300: —
„ å lånet med 4 procents ränta, upptaget, dels år 1831, dels 1835 . . 5,650: —
„ D:o med 3 proc. d:o . 625: —
„ Götha Canal-Bolags hamnbyggnads-medel. . . 11,180: —

394,755: —

1837 R:s St:s Banks fordran . 88,000: —
Gamla 5 proc. lånet . 50: —

88,050: —

1838	R:s St:s Banks fordran	88,000: —	
	Götha Canals hamnbyggnads-medel . .	600: —	
			88,600: —
1839	R:s St:s Banks fordran	88,000: —	
	FörsvarsVerkets medel	81,507: 40.	
	Brandförsäkrings-Verkets fordran . . .	2,500: —	
			172,007: 40.
			743,412: 40.
	hvarjemte från räntebärande skulden afgå: förfallne obligationer å gamla 5 procents-lånet, jemte förberörde uppsagde och förfallne samt dels inlöste, dels till inlösen ej företedde obligationer med 5, 4½ och 4 proc. . . .	3,250: —	
		2,243,325: —	
			2,246,575: —
			2,989,987: 40. —
	utgörande återstoden B:co R:dr		4,296,552: 37. 2.

på sätt ofvan är nämndt, beloppet af Riksgälds-Contorets räntebärande skuld vid 1839 års slut, och om detta belopp frånrages de vid 1836 års början

inbalancerade	7,018,540: 29. 2.
med	4,296,552: 37. 2.
utvisar skillnaden den ofvan uppgifne, åren 1836, 1837, 1838 och 1839 uppkomne skuldförminskningen af .	2,721,987: 40. —
det belopp af . . . B:co R:dr	4,296,552: 37. 2.

hvilket såsom räntebärande skuld qvarstår och inbalanceras till år 1840, åter utgöres af:

återstod å R. St. Banks fordran för för-

skott till 1808 års Krigskostnad . R:dr	3,960,000: — —
Innestående fond för Götha Canals framtida underhåll	93,926: — —
D:o medel att af Götha Canal-Bolag lyftas, sedan allt arbete i hamnbyggnads-väg blifvit fullbordadt . . .	1,942: — —
För Södertelje Canal afsatt fond .	30,000: — —
Utelöpande Obligationer, hvilka dels icke äro uppsägbare, dels ock, enligt Obligationernes lydelse, icke kunna uppsägas, så länge Contoret bibehåller och förräntar något inrikes eller utrikes lån, samt sådana capital, som icke kunna komma i fråga att uppsägas till betalning utan R. St:s serskildta föreskrift, neml.	6,750: — —
a) Högstsalig Konung Carl XIII:s hemgifts-capital med 5 proc. ränta. .	100,000: — —
b) Trollhätte Slussverks Lån med 12 proc. d:o.	32,833: 16. —
c) Lifränte-lånet med 8½ d:o d:o .	3,916: 32. —
d) Lappmarks Ecclesiastik-Fond med 5 d:o d:o	67,184: 37. 2.
Summa B:co R:dr	4,296,552: 37. 2.

3:o *Lappmarks Ecclesiastik-Fonds och åtskilliga andra Capital-tillgångar, tillhörande under Fullmägtiges förvaltning ställde Cassor.*

Uppå Fullmägtiges derom gjorda hemställan, beslöto Rikets Ständer vid sista Riksdag, att, på sätt uti Stats-Utskottets till Fullmägtige den 28 Mars 1835 i ämnet aflåtne Skrifvelse närmare omförmäles, nedan uppräknade på Riksgälds-Contoret öfverlåtne skuldförbindelser och Obligationer skulle få realiseras, allt efter som Fullmägtige kunde finna för Contoret förmonligt, nemligen:

1:o. *Tillhörande Lappmarks Ecclesiastik-Fond:*

a) 5 st. intecknade skuldsedlar, med 6 proc. ränta å tillsammans		B:co R:dr 13,300 — —
b) 2 st. ointecknade skuldsedlar, af Borgmästaren *Bagge* utgifne: den ena å Uddevalla stads vägnar, stor . . .	3,000: — —	
och den andra å Bäve landsförsamlings vägnar	2,000: — —	
		5,000 — —
c) Läne-Bankens Obligationer med $4\frac{1}{2}$ proc. ränta	8,300: 2. 7.	
„ 4 d:o d:o	584: 34. 7.	
		8,884: 37. 2.

2:o. *Tillhörande f. d. Allmänna Hingst-Medels-Cassan:*

d) En intecknad skuldsedel med 6 proc. ränta .	16,000 — —

3:o *tillhörande f. d. Skånska Hingst-Præmii-Cassan:*

e) En uti Mariæbergs, Kronan numera tillhörige Egendom intecknad Skuldsedel af Öfverste-Lieutenanten *Apelqvist*, med 6 proc. ränta	14,000; — —

4:o *tillhörande Bergs-Collegii f. d. Cassa:*

f) Trenne intecknade skuldsedlar, med 6 proc. ränta, tillsammans	5,300: — —
Summa B:co R:dr	62,384: 37. 2.

hvarjemte föreskrefs, hvad serskildt angår Uddevalla stads och Bäve landsförsamlings förenämnde skulder, att desamma skulle, utan lagsöknings anställande, få gäldas genom afbetalningar.

Af dessa fordringar hafva numera, allt efter som tillfälle sig yppat, blifvit realiserade af de under mom. *a* upptagne 7,300 R:dr, samt alla, uti mom. *c, d* och *f* uppgifne, äfvensom den hos Uddevalla stad uti mom. *b* omnämnde fordran; och har, till följd deraf, till Riksgälds-Contorets Cassa ingått tillsammans . . . . . R:dr 40,384: 37 2.

Enligt föreskriften uti Stats-Utskottets, vid sista Riksdag, ofvan omförmälde skrifvelse, äro de Lappmarks Ecclesiastik-Fond tillhörande Riksgälds-Contorets Obligationer med 5 proc. ränta, i den mon, de till betalning förfallit, jemväl på det sätt realiserade, att de, i stället för att inlösas, afskrifvits uti räkenskaperne öfver 5 proc. lånet, med hela deras capital-belopp . . . . . 40,000: — —

utgörande således summan af ifrågavarande, sedan sista Riksdag realiserade capital-fordringar . . . . 80,384: 37. 2.

Hvad till ytterligare realisering, enligt Stats-Utskottets oftanämnde skrifvelse, nu återstår, utgöres af:

1:o. f. d. Hingst-Præmii-Cassans intecknade fordran med 6 proc. ränta, ... 14,000: — —

och 2:o. Lappmarks Ecclesiastik-Fonds fordran: enligt en af Borgmästaren *Baggo*, å Bæve Landtförsamlings vägnar, utgifven ointecknad revers, hvilken, jemlikt fastställde afbetalningsvilkor, skall vara tillfullo godtgjord till 1842 års slut . . . . . 2,000: — —

samt

enligt revers, intecknad i Helgebodaforss Bruk, och på indrifning genom lagsökning beroende . . . . . 6,000: — —

8,000: — —

Summa fordringar till realiserande R:dr 22,000: — —

4:o. *Öfverskotten å Bankens såkallade Grundfond.*

Sedan Fullmägtige, genom skrifvelse till Rikets Ständers Fullmägtige i Banken af den 9 Juni 1835, erinrat om aflemnande till Riksgälds-Contoret af de detsamma tillkommande capital-öfverskott uppå Bankens s. k. grundfond, hafva dylika öfverskott ingått:

för år 1833 med . . . . . 112,604: 12. 3.

och „ 1834 „ . . . . . 204,932: 28. 1.

eller tillsammans R:dr 317,536: 40. 4.

5:o *De af Riksgälds-Contoret utgifne Credit-Sedlar.*

Vid den tid, då Banken öppnades till utvexling af silfver, eller den 1 October 1834, och då således all tillverkning af Credit-sedlar eller så kallade Riksgälds-sedlar upphörde, jemlikt föreskriften i 8 §. af 1830 års Reglemente för Riksgälds-Contoret, utgjorde utelöpande sådane sedlar, deruti inbegripne Koppar-skiljemynts-poletterne, R:gs R:dr 8,920,734: 37 sk.; och har denna sedelstock derefter blifvit förminskad, så att densamma den 31 December sistlidet år uppgick till endast Riksgälds-sedlar R:dr 1,113,920: 14, 3. eller Banco R:dr 742,613: 25, 6.

Sedan Credit-sedeltillverkningen den 1 October 1834 upphört och alla då färdiga i Riksgälds-Contorets Cassor befintliga sådana sedlar blifvit utvexlade emot Banco-sedlar, befanns nödigt att vidtaga någon utväg till undvikande af de olägenheter, som skulle blifva en följd af assignering på Banken för hvarje mindre summa i Credit-sedlar, hvilken förekom till invexling af allmänheten. Fullmägtige beslöto derföre, under den 29 Januari 1835, att, såsom förskott till Credit-sedlars invexling, assignera 20,000 R:dr, hvilka, under Commissariatets vård, skulle förvaras uti General-Cassan, för att, under vanliga controller, till Cassörerne utgifvas till de belopp, som efter reqvisition blefvo behöflige för utbyte emot till invexling ingifne Credit-sedlar, och har af detta förskott sistlidet år blifvit återbetaldt 10,000 R:dr sedan sig visat, att för ändamålet icke erfordrades större förskotts-summa, än återstående R:dr 10,000.

6:o. *Atskilliga i Räkenskaperne verkställde afskrifningar.*

Till följd af föreskriften uti det för Riksgälds-Contoret år 1830 utfärdade Reglementes 50 §., blef, efter fullgjorde vilkor för erhållande af afskrifning och eftergift för Statens fordran hos Götha Canal-Bolag, enligt uppgjord liqvid, hela denna fordran år 1834 uti räkenskaperne afskrifven med . . . . . B:co R:dr 2,445,334: — —

Likaledes har, efter fullgjorde vilkor för erhållande af afskrifning af Hjelmare Canal och Slussverks Bolags skuld till Banken och Riksgälds-Contoret, jemlikt föreskriften i nu gällande Reglementes 53 §., år 1839 blifvit af-

skrifven Riksgälds Contorets andel uti de för denna skuld utgifne förbindelser . . — — 490,000: — —

Sammanlagde beloppet R:dr 2,935,334: — —

har således, under de år, denna Berättelse omfattar, minskat Contorets tillgångar.

7:o *De serskilda på Riksgälds-Contoret anvisade Creditiv.*

a) Det s. k. *Stora Creditivet.* Någon lyftning härå har icke ifrågakommit under de år, för hvilka denna Berättelse är uppgjord.

b) Det s. k. *Mindre Creditivet.* Sedan utaf den del af detta Creditiv, som vid 1828 och 1830 årens Riksdag anvisades till andra högst vigtiga och angelägna ändamål, än utomordentliga anstalter till Rikets försvar, förut blifvit i Nåder äskad utbetalning af 400,000 R:dr, täcktes Kongl. Maj:t, under den 9 October 1834, gifva Fullmägtige tillkänna, det Kongl. Maj:t, efter inhemtandet af hela Stats-Rådets tankar, funnit oundgängligen nödigt äfven disponera de å denna del af Creditivet återstående 100,000 R:dr, och har detta belopp derefter, uppå Kongl. Stats-Contorets reqvisitioner, under loppet af år 1834, blifvit utbetaldt, så att hela ofvannämnde del af det vid 1828 och 1830 årens Riksdag anvisade Creditiv är vorden utgifven med 500,000 R:dr.

Likaledes har utaf det vid sista Riksdag anvisade Mindre Creditiv, uppå Kongl. Stats-Contorets reqvisitioner, blifvit utgifvet:

under å:en 1838 och 1839, till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse den 2 Mars 1838, af den för bestridandet af kostnader för utomordentliga åtgärder till Rikets försvar bestämda del R:dr 355,000; samt

under år 1838, till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelser den 5 och 10 October sistnämnde år, af den för andra högst vigtiga och angelägna ändamål, än Rikets försvar, anvisade summa . . 165,000: — —

c) *Creditivet för anskaffande af Spanmål i missväxtår.*

Enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 28 Mars 1835, skulle, hvad å detta, redan åren 1830 och 1831, till hela sitt belopp af 1,000,000 R:dr lyftade Creditiv inflöt, ifrån Kongl. Stats-Contoret till Riksgälds-Contoret levereras, med undantag likväl af 50,000 R:dr, hvilken summa, jemlikt Högstberörde Nådiga Brefs vidare innehåll, borde förblifva på serskild räkning disponibel för tillfälliga undsättningar. Då emedlertid 24 §. af nu gäl-

lande Reglemente för Riksgälds-Contoret innehåller i afseende på de å omförmälde Creditiv redan influtne eller ytterligare inflytande medel, att desamma böra, i den mon, de till Kongl. Stats-Contoret ingå, derifrån aflemnas till Riksgälds-Contoret att derstädes innestå, intilldess behofvet kunde påkalla deras användande, ansågo Fullmägtige Rikets Ständer dermed hafva åsyftat dessa medels användande för Riksgälds-Contorets egna behof. Fullmägtige anhöllo derföre, uti underdånig Skrifvelse af den 2 September 1835, att förrberörde 50,000 R:dr jemväl måtte varda till Riksgälds-Contoret aflemnade. Härå blef, uti Nådig Skrifvelse af den 23 i samma månad, till svar meddeladt, att den ifrågavarande summan, till följd af Nådigt beslut den 11:te förutgångne, redan var anordnad och utbetald, för att användas till undsättningar åt invånare i Westerbottens och Norrbottens Län, hvilkas sädesskörd under föregångne Augusti månad lidit frostskada, hvadan Fullmägtiges nyssberörde underdåniga framställning icke kunde till någon åtgärd föranleda. Derefter har någon annan inbetalning, än 50,000 R:dr, hvilka år 1837 till afbetalning å Creditivet ingingo, men samma år åter uttogos till undsättningar, icke egt rum, så att för närvarande uppå detta Creditiv icke finnes något att disponera.

Hvad vidare beträffar det s. k. Spanmålsfyllnads-Creditivet å 400,000 R:dr, så äskade Kongl. Maj:t, vid slutet af nyssnämnde år, utbetalning deruppå till Kongl. Stats-Contoret af 200,000 R:dr, för att användas till spanmåls anskaffande för de af årets missväxt hemsökte orterne, i den mon, äldre Creditiv-Fondens disponible tillgångar funnos för behofvet otillräcklige, hvarefter Kongl. Maj:t ytterligare för samma ändamål, genom serskilda Nådiga Skrifvelser af den 30 Mars och 25 Maj 1838, äskade utbetalning af de uppå nämnde Fyllnads-Creditiv återstående 200,000 R:dr, så att vid medlet af sistberörde år voro till Spanmåls-undsättningar uttagne alla de för sådant ändamål, enligt Reglementets 24 §., anvisade medel.

Uppå dessa sålunda lyftade medel hafva dock numera, tid efter annan, blifvit återbetalde 250,000 R:dr, och har denna summa gått i afbetalning uppå Fyllnads-Creditivet, sedan Kongl. Maj:t, i anledning af Fullmägtiges gjorda underdåniga framställning i ämnet, genom Nådigt Bref den 15 Juni 1838, täckts gifva Fullmägtige tillkänna, det Stats-Contoret fått sig i Nåder anbefaldt, att uti räkenskaperne öfver undsättningarne efter 1837 års missväxt serskildt upptaga och redovisa de dertill disponerade medel af äldre och nyare Spanmåls-Creditiven och desamma, i den mon, de inflyta, hvar för sig, till Riksgälds-Contoret leverera.

d) *Cre-*

d) *Creditivet till Fårskötselns och Ullproductionens befrämjande i Riket.*

Sedan Fullmägtige, uti Juli månad år 1834, uppå derom gjord hemställan, medgifvit, att en summa af 50,000 R:dr, eller en fjerdedel af hela Creditiv-beloppet, finge tills vidare lyftas på Kongl. Commerce-Collegii invisningar, ställde att vid uppvisandet inlösas, då räntan beräknas och påföres ifrån den dag, under hvilken invisningarne äro utgifne, hafva inom nämnde belopp, medel, tid efter annan, blifvit å ifrågavarande Creditiv lyftade och åter inbetalde; och utgör Riksgälds-Contorets för sådane uttagne medel, denna dag, egande fordran Banco R:dr 36,260.

e) *Creditivet för bestridandet af kostnader, föranledde genom farsoten cholera.*

Enligt innehållet af Kongl. Maj:ts till Fullmägtige aflåtne Nådiga Skrifvelse den 10 November 1835, hade Kongl. Maj:t förordnat, att hälften af ifrågavarande Creditiv, eller 250,000 R:dr, skulle för framtida behof afsättas, och skulle af återstående 250,000 R:dr i första rummet bestridas de kostnader, i och för cholera-farsoten år 1834, dem Staten borde ersätta, hvarjemte blifvit i Nåder förordnadt, det Quarantaines-Commissionen i Stockholm borde genast godtgöra de förskott, vederbörande Ränterier kunde af Statens medel hafva lemnat, hvarefter återstoden komme att användas till understöd för menigheter. Och äskade Kongl. Maj:t, på sätt Quarantaines-Commissionen derom hemställt, det skulle, uppå skeende requisition, efter behof, af Cholera-Creditivet tillhandahållas 250,000 R:dr åt Kongl: Stats-Contoret, hvarest Quarantaines-Commissionen egde att medlen, i den mon de erfordrades, utbegära.

Härefter och sedan Kongl. Maj:t, uti Nådig Skrifvelse af den 18 Maj 1836, för bestridandet af serskilda, genom cholera farsotens härjning föranledda, utgifter, utöfver de då redan lyftade 250,000 R:dr, äskat utbetalning af ytterligare 15,000 R:dr af Creditivets då ännu innestående andra hälft, hafva inom de sålunda anvisade beloppen medel blifvit uttagne och återguldne, så att å ifrågavarande Creditiv i närvarande stund återstå oersatte 73,609 R:dr 35 sk. 1 rst.

Likasom Jönköpings stad hos Kongl. Maj:t underdånigst anhållit att få till Rikets nu församlade Ständer framställd Nådig Proposition om af-

skrifning af ett staden utaf Cholera-Creditiv-medlen beviljadt, men, efter det Kongl. Maj:t denna ansökning afslagit, nu mera till fullo inbetaldt låne-belopp 6,666 R:dr 32 sk., hafva äfven för af dessa medel utgifna lån, neml. 2000 R:dr till Ronneby Köping, 4,000 R:dr till Motala Församling samt 2,200 R:dr till Carl Johans Församling i Götheborg, dessa menigheter hos Kongl. Maj:t, uppå hvar för sig anförde skäl, i underdånighet sökt att erhålla anstånd med betalningen, i afsigt att, vid nu pågående Riksdag, hos Rikets Ständer kunna utverka sig afskrifning af lånen; och, sedan Kongl. Maj:t öfver de i förevarande afseende ingifna ansökningar i Nåder täckts infordra Fullmägtiges underdåniga utlåtande, hafva Fullmägtige, som, emot de dem uti gällande Reglemente gifna föreskrifter, funnit sig icke kunna medgifva anstånd med dessa låns inbetalning längre, än till slutet af år 1838, med tillkännagifvande deraf, uti serskilda underdåniga utlåtanden, yrkat merberörde låns ofördröjliga inbetalning efter nämnde års slut, jemte ränta ifrån 1839 års början.

Fullmägtige hafva ock, under loppet af sistlidet år, ifrån Kongl. Maj:t fått emottaga serskilda Nådiga Skrifvelser, med tillkännagifvande, det Kongl. Maj:t öfver Motala Församlings och Ronnebys Köpings förrberörde underdåniga ansökningar resolverat i öfverensstämmelse med Fullmägtiges på nyssnämnde sätt i ämnet afgifna underdåniga utlåtanden; lärande Carl Johans Församlings enahanda underdåniga ansökning ännu vara på Kongl. Maj:ts Nådiga afgörande beroende.

f) *Creditivet till underlättande och befrämjande af regleringen utaf Arméens Accorder.*

Till följd af gjorde anmärkningar, från Riksgälds-Contorets sida, vid den ifrån Directionen öfver Arméens Pensions-Cassa aflemnade liqvid för år 1834, blef år 1836 utaf den af Accords-amorterings-fonden uti nämnde liqvid utbalancerade skuld för uppå ifrågavarande Creditiv begagnadt förskott . . . . . R:dr 37,230: 18. 8.
återbetald en summa af . . . . . — 21,448: 14. 4.

då således skulden till Riksgälds-Contoret
derefter utgjorde . . . . . R:dr 15,782: 4. 4.
och har sedan den tiden någon utbetalning eller återleverering uppå detta

Creditiv icke egt rum, utan befinnes Riksgälds-Contorets fordran för derå utgifne medel, likasom vid 1836 års slut, ännu utgöra R:dr 15,782: 4. 4.

8:o. *Anslaget till Vattuledningen i Carlskrona.*

Detta vid 1823 års Riksdag till 83,333 R:dr 16 sk. bestämda och till sådant belopp i räkenskaperne balancerade anslag, hvilket, enligt första beslutet, skulle utgå med 16,666 R:dr 32 sk. årligen under 5 års tid, men å hvilket anslag icke mer än 20,000 R:dr voro lyftade intill år 1835, har af Rikets Ständers år 1837 församlade Revisorer blifvit ansedt böra afskrifvas. Då emedlertid Rikets Ständer vid 1828 och 1830 årens Riksdag endast vilkorligen beviljat denna bland Creditiv-anslagen i 68 §. af 1830 års Reglemente upptagna utgift, hvilken år 1835, på grund af 20 §. i nu gällande Reglemente, anordnades till dess återstod 63,333 R:dr 16 sk., hafva Fullmägtige trott, att, intilldess Rikets Ständer kommit i tillfälle bedöma, huruvida de vid utgifvandet af detta anslag fästade vilkor blifvit behörigen uppfyllda och derefter medgifvit beloppets afskrifvande, borde detsamma fortfarande i Riksgälds-Contorets räkenskaper balanceras, hvadan detsamma ock nu derstädes såsom tillgång finnes uppfördt.

9:o. *Lånen till städerna Malmö och Ystad för uppförandet af Stall- och Casern-byggnader derstädes.*

Enligt innehållet af 49 §. uti det för Riksgälds-Contoret gällande Reglemente, skulle det öfverskott, som, efter inköpandet af de i samma §. omnämnde, städerne Malmö, Ystad och Helsingborg tillhörige samt för inqvarteringen derstädes erforderliga Stallbyggnader och Fourage-magasin, uppkom å Statens hos förstnämnde 2:ne städer för ifrågavarande lån egande fordringar, tillfalla Riksgälds-Contoret. Sedan, efter år 1835 emellan Kongl. Maj:t och Kronan samt staden Malmö afslutadt köp om dervarande Stall- och Casern-byggnader, ett köpeskillingen motsvarande belopp af 26,666 R:dr 32 sk. blifvit, å nämnde stads skuld till Riksgälds-Contoret, afskrifvet, har ock, till följd af Reglementets ofvannämnde föreskrift, liqviden om Riksgälds-Contorets återstående fordran hos staden blifvit uppgjord på sådant sätt, att, i utbyte mot staden Malmös äldre skuld-förbindelse å återstående capital 48,000 R:dr, är, under den 16 Maj 1835, till Riksgälds-Contoret utfärdad ny förskrifning å 21,333 R:dr 16 sk., enligt hvilken för-

skrifning, hvarje år, räknadt ifrån den 1 Juli 1835, skall å primitiva capitalet afbetalas 2 procent med 426 R:dr 32 sk., jemte 4 procents ränta på hvad som, efter skedde afbetalningar, på capitalet återstår.

Efter år 1836 afslutadt köp om Stallbyggnaden i staden Helsingborg, är jemväl köpeskillingen derför, i stället för att, i mon, som tillgångar af ränte- och capital-afbetalningar å städerna Malmö och Ystads ifrågavarande lån medgåfvo, på terminer godtgöras, vorden förskottsvis utbetald med 2,000 R:dr; och har detta förskott samma år jemväl blifvit Riksgälds-Contoret godtgjordt af influtne capital-afbetalningar å merberörde lån.

Hvad åter beträffar staden Ystads s. k. Casern-byggnads-lån, för närvarande uppgående till 17,950 R:dr, så förekommer i afseende derå:

Något inköp af de staden Ystad tillhörige Stall- och Magasins-hus hade ännu, vid slutet af år 1835, icke kommit till stånd. Fullmägtige förordnade derföre i November samma år, att capital- och ränte-betalningar å ifrågavarande lån skulle, enligt uppgjord liqvid, af staden erläggas. Till följd deraf hade äfven sådana inbetalningar egt rum, då Rikets Ständers Herrar Revisorer sammanträdde år 1837. Revisorerne anmärkte då, att staden Ystad, som, enligt Rikets Ständers beslut vid 1828—1830 årens Riksdag (10:de Saml. N:o 342), skulle för ifrågavarande inbetalningar njuta befrielse för en summa af 16,000 R:dr, borde fortfarande få begagna denna förmon, intill dess det derefter, jemlikt 49 §. af nu gällande Reglemente, till följd af förändrade föreskrifter i detta afseende, ifrågasatte inköp för Kronans räkning af staden tillhörige Stall- och Magasinshus, gått i verkställighet, eller Rikets Ständer annat beslut härom meddelat.

Efter inhemtande af hvad utaf Rikets Ständers Revisorer sålunda blifvit anmärkt, ansågo likväl Fullmägtige deras, om liqvid af Riksgälds-Contorets fordran hos staden Ystad vidtagne ofvanomförmälde beslut, böra blifva gällande, intilldess af Rikets Ständer kunde varda annorlunda förordnadt; — och hafva, till följd häraf, lagsöknings-åtgärder till utbekommande af meranämnde capital- och ränte-inbetalningar äfven numera blifvit vidtagne, sedan staden Ystads Äldste, underrättade om 1837 års Revisorers förrberörde anmärkning, vägrat att vidare afbetalningar i förevarande afseende utgöra, och i anledning deraf blifvit förständigade, att, vid äfventyr af medlens utsökning i laga väg och ordning, desamma inbetala inom Mars månads utgång sistlidet år.

10:o. *Lånet till Fyr- och Båk-Inrättningens upphjelpande.*

Sedan, till följd af Fullmägtiges i underdånighet gjorda förfrågan, Kongl. Maj:t år 1836 gifvit Fullmägtige tillkänna, att det lån, som, för nämnde föremål, till upptagande ifrågakom, utgjorde 50,000 R:dr, att utgå under åren 1840 och 1841, hafva Fullmägtige, under den 31 Augusti sistl. år, fått emottaga Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse, deruti, med ändring af hvad sålunda förut blifvit bestämdt, tillkännagafs, att, enligt Förvaltningens af Sjö-Ärendena senare ingifna och af Kongl. Maj:t i Nåder gillade förslag, erfordrades för åtgärder till Fyr- och Båk-inrättningens upphjelpande 120,000 R:dr. I anledning häraf och sedan, efter af Commissariatet uppgjord calcul, sig visat, att nyssnämnde belopp, efter beräkning af $4\frac{1}{2}$ procents ränta derå, kan, med användande af de, enligt 55 §. af Riksgälds-Contorets nu gällande Reglemente, till ränta och amortering anvisade medel af 9,333 R:dr 16 sk. vara till fullo, så till capital, som ränta, guldet före den 1 Januari 1860, och således inom den föreskrifne tiden af 20 år, hafva väl Fullmägtige funnit sig böra, jemlikt föreskriften uti Reglementets nyssberörde §., tillhandahålla den uppgifne summan å tillika bestämde tider, nemligen 90,000 R:dr vid innevarande års början och 30,000 R:dr vid början af år 1841, emot nyssnämnde ränta af $4\frac{1}{2}$ proc.; hvadan ock sådant blifvit hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäldt, med anhållan, att det till ränta och amortering på 4:de Hufvud-Titeln anvisade belopp af 9,333 R:dr 16 sk. måtte till Riksgälds-Contoret utgifvas, under loppet af Januari månad hvarje år, ifrån och med 1841 och intilldess lånet hunnit fullt inbetalas, så till capital som ränta; men då Riksgälds-Contoret, till följd af dess fördelagtiga ställning, har att disponera egna tillgångar för de ifrågavarande utbetalningarne, hvilket icke kunnat förutses, då föreskriften uti Reglementets ofvannämnde §. meddelades, hafva Fullmägtige, med afseende derjemte å Rikets Ständers, då Fullmägtige härom beslöto, snart inträffande sammanträde, för att icke genom upplåning betunga Contoret med ränte-utgift, som kan besparas, ansett sig böra, åtminstone till en början, utgifva den för innevarande år erforderlige del af ifrågavarande lån, eller 90,000 R:dr, af de uti Contoret redan befintlige tillgångar; hvilket ock genom serskild skrifvelse varder till Höglofl. Stats-Utskottet anmäldt, med begäran om vidare föreskrifter uti förevarande afseende.

11:o. *Äldre Krono-fordringar.*

Jemlikt föreskriften uti 34 §. af det för Riksgälds-Contoret gällande Reglemente, är till Rikets Ständers Bank, såsom innehafvare af de s. k. Silfversparreska och Duvallska Krono-fordringarne, för desammas godtgörande under loppet af år 1837 vordet utbetaldt: för den förstnämnde fordran 442 R:dr 46 sk. 1 rst., och för den senare 6,188 R:dr 42 sk. 7 rst. Banco, eller tillsammans 6,631 R:dr 40 sk. 8 rst., efter antagen liqvidations-grund af 6 D:r Silfvermynt på Riksdalern motsvarande de ifrågavarande 2:ne Krono-fordringarnes capital-belopp med upplupne räntor, tillhopa 18,496 D:r 11 öre $3\frac{3}{4}$ p:gr Silfvermynt; dock hafva Fullmägtige, enligt protocollet den 1 November berörde år, hvad angår beslutet om det belopp, hvarmed den sistnämnde af dessa Krono-fordringar blifvit godtgjord, ansett sig derå böra begära Rikets Ständers sanction, hvarom alltså serskild skrifvelse nu jemväl vårder till Höglofl. Stats-Utskottet afgifven.

12:o *Allmänna Bevillningen.*

Då Commissariatets Berättelse med dithörande Tabeller fullständigt utreder det förhållande, hvaruti denna Bevillning till Riksgälds-Contoret ingått, äfvensom det sätt, hvarpå den blifvit använd under räkenskaps-åren 1833 till och med 1838, hafva Fullmägtige, i afseende härå, ansett sig endast böra fästa uppmärksamheten på den förökade inkomst, som under nämnde år tillflutit Riksgälds-Contoret genom Testaments-bevillning, hvilken vid sista Riksdag beräknades till 20,000 R:dr för år, men derefter, och synnerligast under åren 1836, 1837 och 1838, ingått med vida högre belopp, på sätt, som inhemtas af Tabellen *Litt. E.* till Commissariatets Berättelse. Äfvensom Fullmägtige skolat anmäla, det, uppå Commissariatets förslag, åtskilliga föreskrifter till befordrande af Testaments-Bevillningens behöriga ingående och controllen deröfver, år 1837, blifvit af Fullmägtige meddelade, hvaraf äfven för framtiden torde vara att hoppas lika fördelaktiga resultat, som de nu i förevarande afseende omnämnde.

I sammanhang härmed få Fullmägtige äfven anmäla, att sedan, vid anställd inventering hos Landt-Räntmästaren *Tollin*, balance år 1836 yppats uti Östergöthlands Läns Ränteri, och frågan derom blifvit i behörig ordning anhängig gjord och utförd, har balance-målet, efter fullföljd genom underdåniga besvär, blifvit den 24 Januari sistl. år af Kongl Maj:t i Nåder

slutligen afgjordt på det sätt, att Kongl. Maj:t förklarat, att den yppade bristen skall fördelas på alla de Verk och Inrättningar, hvilka i Ränteriet, vid balancens upptäckt, egt behållningar, efter deras förhållande till balance-beloppet; Och är all anledning förmoda, att sedan, i afräkning å Riksgälds-Contorets fordran, redan ingått 16,522 R:dr 27 sk. 6 rst., skall återstående balance-beloppet, eller 2,960 R:dr 44 sk. 11 rst., i det närmaste betäckas af tillgångarne i *Tollins* concurs-massa.

13:o. *Byggnadslånen till städerna Norrköping och Borås.*

Capital- och ränte-afbetalningar å dessa lån hafva uti föreskrifven ordning ingått; och då, vid låntagares inträffade obestånd, dess till Riksgälds-Contorets säkerhet intecknade fastighet skolat å utlyst auction försäljas, hafva Fullmägtige, genom Magistraten, låtit föranstalta, att, derest Contorets fordran för meddeladt lån icke skulle blifva betäckt af det belopp, hvartill anbud gjordes vid auctions-tillfället, egendomen då måtte för Riksgälds-Contorets räkning inropas. Då emedlertid de nu ifrågavarande lån, med få undantag, icke blifvit meddelade till högre belopp, än hälften af den intecknade egendomens brandförsäkrings-värde och försäljnings-summan af de på executiva auctioner försålde egendomarne, till följd deraf, alltid gifvit full tillgång till betäckande af Contorets fordran, har något inrop för Riksgälds-Contorets räkning allt hittills icke ifrågakommit.

14:o *Lånet till återuppbyggande af staden Wenersborg.*

De, enligt Reglementets 5o §., för detta ändamål anvisade medel, äro numera uttagne till hela deras belopp 150,000 R:dr.

Hvad serskildt beträffar säkerheten för de deraf till enskilde personer utgifna lån, så hafva Fullmägtige ansett sig, till närmare utredning af förhållandet i detta afseende, böra anföra:

Uppå förekomne anledningar blef, redan år 1838, af Byggnads-Låne-Comitén i Wenersborg hos Fullmägtige framställd den förfrågan, huruvida, då sådane fastigheter, hvilka blifvit intecknade till Riksgälds-Contorets säkerhet för erhållne byggnads-lån, men på hvilka till uppförande åtagne byggnader voro antingen endast påbörjade eller ock blott till någon del fullbordade, kommo att å executiv auction försäljas, Comitéen, vid dylikt tillfälle hade att

för Riksgälds-Contorets räkning inropa den utmätte fastigheten, till belopp, som motsvarade och betäckte, hvad i fastigheten innestod såsom intecknadt byggnads-lån, derest icke något bjöds derutöfver, eller om Byggnads-Låne-Comitéen skulle låta fastigheten bortsäljas till hvad som kunde bjudas, vid äfventyr, att Rikgälds-Contoret, som alltid hade första inteckningen, förlorade skillnaden mellan auctions-summan och det belopp, fastighetens egare såsom byggnadslån lyftat.

Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 28 Mars 1835, angående de Comitéen, i afseende å lånemedlens förvaltning, gifna uppdrag, innehöll i 4 momentet det allmänna stadgande, att Comitéen, hvilken egde att pröfva och bestämma, ej mindre lånesummans storlek, än det belopp, som i afräkning derå finge uppbäras, komme att för alla i Riksgälds-Contoret lyftade summor ansvara och redovisa, i den ordning, som uti högstberörde Nådiga Bref funnes stadgad och föreskrifven, och, enligt 13 mom. i samma Nådiga Bref, upp-upphörde denna ansvars- och redovisningsskyldighet ej förr, än alla vederbörande låntagares skuldebref blifvit till Riksgälds-Contoret aflemnade och Comitéen fått sig decharge meddelad. Fullmägtige funno således detta stadgande innefatta en tillräcklig ledning för Comitéens förfarande jemväl vid så beskaffade förhållanden, som det nyssomförmälde, och blef till följd deraf Comitéen, genom Skrifvelse af den 6 Juni 1838, tillkännagifvet, det Fullmägtige hvarken ansågo sig böra meddela någon ytterligare eller serskild föreskrift uti nu ifrågavarande hänseende, eller kunna medgifva att, till Riksgälds-Contorets säkerhet för utbetalda lånesummor, under den tid, ansvarigheten derför ålåg Comitéen, de tomter, med derå till större eller mindre del uppförde byggnader, hvaruti dessa lån voro intecknade, fingo för Riksgälds-Contorets räkning inköpas.

Med detta svar fann Byggnads-Låne-Comitéen sig emedlertid icke tillfredsställd. Comitéen förnyade derföre sin begäran att erhålla föreskrift om hvad den, till Riksgälds-Contorets betryggande för förlust, hade att iagttaga, vid tillfälle af belänte och för Riksgälds-Contorets säkerhet intecknade egendomars executiva försäljning.

Vid besvarandet af denna förnyade förfrågan förekom, hurusom Comitéen till en låntagare, hvilken gjort cession, utgifvit låne-medel till ett belopp af 3,666 R:dr 32 sk., ehuru de uppförde byggnaderne, vid brandförsäkring, endast blifvit värderade till 3,850 R:dr och öfverskottet således icke ens uppgick till belopp af ett års, än mindre 3 års förmonsrätt egande räntor.

tor. På Comitéen ensamt hvilade ansvarigheten för medlens utlåning. Comitéen borde således tillse, att säkerheten för låne-summan blef behörigen tryggad. Efter denna åsigt syntes äfven Committerade för Byggnads-lånen i Norrköping och Borås hafva handlat, då de, i likhet med hvad vid utlåningen från publika cassor i allmänhet iagttages, med högst få undantag, inskränkt lånesumman till hälften af brandförsäkringsvärdet; och funno Fullmägtige, i betraktande af allt detta, sig böra ytterligare gifva Byggnads-Låne-Comitéen i Wenersborg tillkänna, att, enligt den oförtydliga meningen af de uti Kongl. Maj:ts ofvanåberopade Nådiga Bref och Rikets Ständers Reglemente för Riksgälds-Contoret meddelade fullkomligt öfverensstämmande stadganden i afseende på förvaltningen, utdelningen och redovisandet af de till byggnads-lån för enskilde personer anslagne medel, Comitéen ovilkorligen måste vara Riksgälds-Contoret ansvarig för all den capitalförlust, som å ifrågavarande lån kunde uppkomma, innan skulde-brefven, jemte tillhörande handlingar, blifvit till nämnde Contor insände och, efter den föreskrifna liqvidationens godkännande, Comitéen af Fullmägtige fått sig meddelad decharge för lånemedlens förvaltning.

Vidare och i fråga om det belopp, hvartill lån kunde få högst meddelas, i förhållande till den pantförskrifne egendomens brandförsäkringsvärde, så befanns utaf de vid slutet af år 1838 inkomne lånehandlingar, det, bland 10 meddelade lån, fem blifvit beviljade till högre belopp, än halfva brandförsäkrings-värdet. Denna omständighet, hvarigenom Riksgälds-Contorets säkerhet syntes alltför mycket äfventyras, föranlät Commissariatet hemställa, om icke, såsom allmän grund för låne-biträdens bestämmande, kunde föreskrifvas ett förhållande emellan lånet och brandförsäkrings-värdet såsom 5 till 8, eller att lånesumman finge öfverskjuta egendomens halfva värde med högst en åttondedel, samt att antingen det öfverskott af byggnads-lån, som utöfver $\frac{5}{8}$:delar blifvit Comitéen meddeladt, borde ånyo inbetalas eller ock ny antaglig säkerhet derför ställas.

Uti det för Riksgälds-Contoret utfärdade Reglemente, hade Fullmägtige sig emedlertid icke ålagd någon skyldighet att vaka öfver Committerades förfarande med låne-understödets användande samt låne-beloppens förhållande till brandförsäkrings-värdet. Detta Reglemente kunde icke ens anses innebära rättighet för Fullmägtige att härom förordna, helst det, enligt Reglementets tydliga innehåll, var åt Comitéen uteslutande uppdraget, att om låne-anslagets fördelning besluta. Fullmägtige funno således någon föreskrift i förevarande afseende icke böra Comitéen meddelas, då nu ifrågavarande lån

icke öfverstego brandförsäkringsvärdet å de till säkerhet för lånen intecknade byggnader af sten, kalkbruk eller annat tjenligt, icke eldfängdt, ämne; dock blef uti det bref, som, i öfverensstämmelse härmed, till Byggnads-Låne-Comitéen afläts under den 2 Januari 1839, tillika införd en anmodan till Comitéen att, vid pröfning af låne-handlingar, med sorgfällighet afse och bevaka Riksgälds-Verkets säkerhet, äfvensom Fullmägtige lemnade Comitéen upplysning derom, att, vid beviljandet af låne-understöd till byggnadshjelp i städerne Norrköping och Borås, Committerade för detta låne-understöd iagttagit, att det beviljade lånet ej öfverstigit halfva brandförsäkringsvärdet.

Sedan allt detta föregått, fingo Fullmägtige af insände handlingar vid slutet af sistlidet år erfara, hurusom Comitéen, långt ifrån att bereda ökad säkerhet åt Contoret, i stället, vid tvänne serskilda tillfällen, låtit förminskning deruti få ega rum; och hafva Fullmägtige häraf hemtat ytterligare anledning att göra framställning om behofvet af mera bestämda föreskrifter i förevarande afseende, så väl till betryggande af Riksgälds-Contorets säkerhet, som till rättelse för Fullmägtige, vid meddelandet af decharge till Byggnads-Låne-Comitéen för låne-medlens förvaltning, allt på sätt Fullmägtiges till Höglofl. Stats-Utskottet afgående serskilda skrifvelse i ämnet innehåller.

15:o. *Rikets Ständers Hus.*

Hvad serskildt beträffar den till detta hus hörande östra flygelbyggnad, så hafva Fullmägtige, efter å stället tagen noga kännedom om förhållandet, ansett sig, på sätt Protocollet för den 10 Juli sistlidet år närmare upplyser, böra gå i författning om en provisionel reparation deraf, och fördenskull anbefallt sådan, hvilken ock blifvit utförd före nämnde års utgång, likasom Fullmägtige varit nödsakade förordna om några serskilda förändringar inom den local i nämnde flygel, hvilken är bestämd för Lag-Utskottets sammanträden; och skola Fullmägtige, under loppet af nu varande Riksdag, till Rikets Ständers beprofvande och afgörande serskildt anmäla ett redan uppgjordt förslag till en vidsträcktare af behofvet påkallad reparation af ifrågavarande flygel, efter rifning af en del deraf.

I öfrigt hafva de af Rikets Ständer vid sista Riksdag beslutade ut- och invändiga reparationer och förändringar af Rikets Ständers hus numera, i öfverensstämmelse med derom gifna föreskrifter, blifvit fullbordade och äro rummen derstädes försedde med erforderliga inventarier. — Varande till anskaffande så väl deraf, som till bestridande af kostnaden vid utfö-

randet af förrberörde förändringar, sedan år 1835 intill början af innevarande år, utbetald en summa af 16,660 R:dr 9 sk.

16:o. *Riksgälds-Contorets Hus eller det förr s. k. Hessensteinska Huset.*

Efter föregångne afhandlingar med Stockholms stads Drätsel-Commission, som före Riksgälds-Contoret varit innehafvare af detta hus, har det, redan före Rikets Ständers sammanträde vid sista Riksdag, uppgjorde provisionela utbyte af f. d. General-Assistance-Contorets hus emot det ifrågavarande Hessensteinska huset, år 1835, genom utfärdadt Bytesbref och derå af Stockholms Rådhus-Rätt meddelad lagfart, blifvit bekräftadt; och är nu mera jemväl, i enlighet med Rikets Ständers vid sista Riksdag vidtagne beslut, vestra flygelbyggnaden till detta Riksgälds-Contorets hus upplåten till begagnande af Riks-Archivet, efter, uppå Fullmägtiges föranstaltande, för ändamålet verkställd inredning, hvilken är vorden af Riksgälds-Contoret bekostad.

I öfrigt äro Fullmägtige betänkte på att, under loppet af Riksdagen, anmäla några behöflige förändringar vid Riksgälds-Contorets ifrågavarande egendom, medelst tillbyggnad och uppförande af en brandmur.

17:o. *Förändringar med de löner, pensioner och arvoden, som från Riksgälds-Contoret utgå.*

Af de å ordinarie Staten uppförde tjenster har, under den tid, denna Berättelse omfattar, endast en Kammardrängs tjenst kunnat indragas. Deremot hafva, i mon, som göromålen sådant medgifvit, från Interims-Aflönings-Staten, genom indragning, försvunnit:

En Vexlings-Cassörs, 2:ne Bokhållare, 3 Contors-skrifvare, 2 Cassaskrifvare samt 4 Kammardrängs-tjenster, och äro å Riksgälds-Contorets Pensions-Stat uppförde: 1 Commissarie och 1 Kammardräng, hvilka ännu åtnjuta pension; hvaremot å Riksgälds-Contorets Expectance-Stat genom dödsfall uppstått en besparing af 320 R:dr.

Likaledes är Expectance-Staten för f. d. General-Assistance-Contorets Tjenstemän och Vakt-betjente vorden förminskad derigenom, att derå uppförde 1 Revisor, 1 Kammardräng och 1 Vaktmästare aflidit samt 1 Revisor blifvit befordrad till Controllör vid Chartæ-Sigillatæ Hvitstämplings-Con-

toret; och är dessutom hithörande Pensions-Stat förminskad med lönen för en Cassör, hvilken aflidit.

Stockholm den 22 Januari 1840.

Cl. Rålamb. *F. O. Silfverstolpe.*

Zach. Fuchs. *Carl Dahlgren.* *Ol. Winter.*

Jon. Ullberg. *Nils Limnelius.* *G. Holm.*

Nils Pehrsson. *Hans Jansson.*

L. S.

C. O. Vougt.

N:o 39.

Utlåtande, angående väckt motion om meddelandet af uppgifter, i afseende på lösen för Embets- och Tjenstemäns fullmagter och afsked, m. m.

(Rgs Afd.)

Under förutsättning, att Rikets Ständer skulle godkänna den grundsats, att alla Statens Embeten och tjenster borde, då de tillträdas eller frånträdas, vara befriade från all slags afgift, och på det att den nu, i och för fullmagter, förordnanden eller afsked, tjenstemännen i åtskilliga Embetsverk tillkommande lösen måtte vid nästa Riksdag kunna afskaffas, och en häremot svarande ersättning för desse Tjenstemän, under deras tjenstetid, å Allmänna Indragnings-Staten anvisas, har Herr Grefve *A. G. Gyldenstolpe*, uti en till Stats-Utskottet remitterad motion, föreslagit, att Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Rikets Ständer, vid nästkommande Riksdag, måtte få emottaga uppgifter, ej mindre å de Tjenstemän, som åtnjuta lösen för de af serskilda Embetsverk och Magistrater m. fl. utfärdade fullmagter, förordnanden och afsked, än äfven å det belopp, denna lösen, i medeltal under 5 år, för hvarje Tjensteman årligen utgjort.

Då det naturligtvis ankommer på Kongl. Maj:t att, derest Kongl. Maj:t skulle finna en så beskaffad vidlyftig och tidsödande undersökning och utredning, som den, hvilken oundgängligen erfordras, för meddelandet af de utaf Motionären äskade uppgifter, vara af behofvet påkallad eller för det allmänna fördelagtig, härom, utan någon uppmaning från Rikets Ständers sida, i Nåder förordna; så och enär det egentliga resultat, hvartill en dylik utredning och dervid vunna upplysningar synas komma att leda, skulle blifva en nästan allmän, och under nuvarande förhållande icke ens ifrågasatt tillökning i ofvanbemälde Tjenstemäns å Stat uppförda löne-förmoner, anser Utskottet sig sakna anledning understödja ifrågavarande förslag, utan får vördsamt hemställa, att den härom väckta motion måtte förfalla.

Stockholm den 2 April 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 40.

Ank. till Exp. Utsk. den 5 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af Utgifterna under Riks-Statens Andra Hufvud-Titel. (*U. A.*)

Denna Titel, som innefattar anslagen till *Civile* och *Landt-Staterne*, beräknades vid sistlidne Riksdag till 2,354,480 R:dr med 45,568 t:r spanmål under lönerne.

Utskottet, som skall serskildt yttra sig öfver hvarje punkt, i den ordning, anslagen uti Riks-Staten förekomma, har ansett sig pligtigt att för Rikets Ständer först redogöra för de allmänna motiv, som legat till grund för Utskottets afstyrkanden af sådana anslags-tillökningar, som, dels uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, och dels af enskilde motionärer blifvit begärda, antingen till nya löner eller löne-tillökningar inom Styrelse-verken.

Sedan Utskottet till den åtgärd, som vederbör, anmält, att Kongl. Maj:t ej lemnat Nådigt afseende på Rikets Ständers vid sista Riksdag framburna önskan, att några Aflönings-Stater, fordrande högre anslag, än de redan befintliga, icke måtte definitivt fastställas förr, än Rikets Ständer kommit i tillfälle att af förslagen taga kännedom och yttra sig om anvisande af erforderlige medel, har betänklighet uppstått hos Utskottet att för sådana, i annan ordning tillkomna, Lönings-Stater tillstyrka ökade anslag, emedan detta skulle i sjelfva verket innefatta frånträdande af en utaf Rikets Ständer förr antagen, och, enligt erfarenheten, till bibehållande vigtig grundsats, samt möjligen kunde hafva till följd, att definitiva regleringar än vidare företogos, som satte kommande Rikets Ständer i nödvändighet att, utan deras deltagande i pröfningen af regleringarnes ändamålsenlighet, bevilja ytterligare medel. Då nu Rikets Ständer vid innevarande Riksdag, för deras del, beslutat en förändrad ändamålsenligare organisation af Stats-Rådet och, så vida Kongl. Maj:t dertill lemnar Nådig sanction, anledning är att, i följd deraf, förvänta sådane förbättrade regleringar af Domstolarne och Styrelse-verken, som ej allenast leda till förenkling så väl i lagskipningen, som de administrativa ärendenas behandling, utan äfven göra de redan befintliga anslagen mera tillräckliga, så att, om ökade behof på ett eller annat ställe uppkomma, tillgångar dertill må kunna bere-

das, genom minskning i utgifter uti andra grenar af förvaltningen; så har Utskottet trott tidpunkten nu ej vara inne att för sådane Embetsverk, hvilkas förändrade reglering af förenämnde orsaker kan förutses, tillstyrka ökade anslag, om än medgifvas skulle, att, i Embets-Verkens nuvarande skick, anledning kunnat finnas till begäran af någon förhöjning uti deras Stater.

1:o

Rikets Högsta Embeten och Allmänna Ärendenas Beredning.

De summor, som i och för anslagen härtill vid sist afslutade Statsreglering blifvit i Stat uppförde, upptagas här calculationsvis och oförändrade; dock bör nu anmärkas, att förändring härutinnan kan komma att ega rum, till följd af Rikets Ständers hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälde beslut om en förändrad organisation af Stats-Rådet; samt det förslag till deraf föranledd ny löne-reglering, som Utskottet serskildt afgifvit.

I sammanhang härmed har Utskottet jemväl förehaft den af *Herr von Moltzer* väckta motion, att Justitiæ-Rådernes löneförmoner måtte till 6,000 R:dr för hvardera förhöjas;

men finner icke skäl att derå tillstyrka bifall.

2:o

Kongl. Maj:ts Nedre Justitiæ-Revision.

Uti Högstberörde Nådiga Proposition är yttradt, att Kongl. Maj:t skulle så mycket hellre velat undvika all framställning om tillökning i Aflönings-Staterne för Justitiæ-Revisions- och Justitiæ-Canzlers-Expeditionerne, som desse Stater, för icke längre än fem år sedan, blifvit reglerade, men som under de senast förflutna åren arbetet och ärendena vid nämnde Embetsverk så betydligen ökats, att den nu befintliga personalen omöjligen kunde medhinna att med vederbörlig ordning, drift och skyndsamhet göromålen förrätta, ansåge Kongl. Maj:t Sig föranlåten att äska uppförande å Stat af en tillökning i Justitiæ-Revisionens Stat af Två Revisions-Secreterare, Två Protocolls-Secreterare, Två Canzlister och Tre Copister, samt för Justitiæ-Canzlers-Expeditionen serskildt af en Canzlist och en Copist, alla med nya löner efter redan inom hvarje grad fastställdt belopp, dock utan beräkning af någon spanmål under desse löner; ock skulle nämnde tillökning förorsaka en ökad utgift,

för Justitiæ-Revisionen af 9,200:
Justitiæ-Canzlers-Expeditionen af . . 1,200: 10,400.

Då, på sätt nyssberördt är, reglering af Justitiæ-Revisionens Stat vid nästlidne Riksdag egde rum och hvarvid, med antagande af den grundsats, att ärendena i allmänhet skötas bättre med en mindre talrik, men väl aflönad personal, förhöjning i anslaget till belopp af 4,651 R:dr 36 sk. 10 r:st. för bemälde verk beviljades; så och enär anledning är att förmoda, det antalet af de mål, som nu dragas under Högste Domstolens pröfning, framdeles, genom vidtagande af ändamåls-enliga förändringar i rättegångs-ordningen, kommer att förminskas, samt Utskottet i allt fall anser någon reglering i löneväg för Justitiæ-Revisionen icke böra verkställas förr, än Justitiæ-Stats-Ministern, såsom ordningen synes fordra, tillika blir Chef för nämnde Afdelning af Kongl. Maj:ts Canzli;

finner Utskottet icke skäl tillstyrka bifall till uppförande å Stat, hvarken af de för Justitiæ-Revisionen eller Justitiæ-Canzlers-Expeditionen af Kongl. Maj:t begärda anslags-summor.

3:o

Kongl. Hof-Rätterne.

Med åberopande af den till Rikets Ständer vid 1828 års Riksdag aflåtna Nådiga Proposition, har Kongl. Maj:t föreslagit Rikets nu församlade Ständer, att fastställa de då för Hof-Rätterne i Riket projecterade nya Lönings-Stater, innefattande dels tillökningar i lönerne för Presidenterne, Vice-Presidenterne, de Hof-Rätts-Råd, hvilka äro Ordförande på Divisionerne, samt Assessorerne, dels nya löne-anslag för två Hof-Rätts-Råd, tre Assessorer, en Notarie, en Canzlist och en Hof-Rätts-Post, samt att, i sådant afseende, å 2:dra Hufvud-Titeln uppföra det härtill erforderliga contanta belopp, utgörande

för Svea Hof-Rätt 9,200:
Götha dito 14,460:
Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge . . . 2,700:
Tillsammans 26,360:

Vid föregående Riksdag förevar, i följd af enskilde motioner, fråga om högre aflöning för Kongl. Hof-Rätternes personal, som dock af Rikets Ständer afslogs, hufvudsakligen af det skäl, att dessa Domstolars Löne-Stater vid 1828 års Riksdag blefvo öfversedde och förbättrade. Utskottet håller före, att, om Hof-Rätterne organiserades på ett ändamålsenligare sätt, än

nu är fallet, de derför redan anslagne medel skulle vara tillräcklige; men då den vigtiga frågan om ökandet af Divisionernes antal, med färre Ledamöter å hvarje, ännu icke blifvit vidrörd i det af Herr Justitiæ-Stats-Ministern, i samråd med Presidenterne i Hof-Rätterne afgifne, i Kongl. Propositionen omnämnda betänkande, så och då ett nytt Lagverk snart torde vara att förvänta, samt, på sätt Utskottet i det föregående antydt, den förändrade organisationen af Stats-Rådet utan tvifvel kommer att leda till reorganisation af hela Justitiæ-väsendet,

har Utskottet ansett sig sakna skäl att, med tillstyrkande af bifall, understödja ifrågavarande förslag om ökade anslag för Rikets Hof-Rätter.

På grund deraf anser ock Utskottet, hvad angår den af Herr *Gyllenhaal, L. H.*, serskildt väckta motion om tillökning uti Kongl. Götha Hof-Rätts personal och förbättring af dess lönevilkor,

sig icke kunna tillstyrka, att afseende derå fästes.

4:o

Justitiæ-Staterne i Orterne.

Genom klyfning af Domsagor har, på sätt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition innehåller, behof uppstått af nya löner och boställs-penningar för Tre Häradshöfdingar med tillsammans 255 R:dr, hvaremot, medelst indragning af Två Lagmans-beställningar, komma att försvinna 697 R:dr 8 sk. i penningar, med 47 tunnor spanmål derunder, samt 17 R:dr 30 sk. i indeldta räntor, äfvensom och då det på Stat ännu qvarstående halfva beloppet af Lagmans-lönen på Gottland 248 R:dr 28 sk. med 23 tunnor spanmål skall, enligt äldre förfoganden, år 1844 indragas, Kongl. Maj:t ansett berörde halfva lön böra försvinna från 2:dra Hufvudtiteln och öfverflyttas å allmänna Indragnings-Staten.

Omförmälde till ordning ledande åtgärder torde Rikets Ständer bifalla.

5:o

Kongl. Maj:ts Canzli.

a) *Riks-Archivet.*

Med anledning deraf, att Riks-Archivets tjenstemanna-personal vore för behofvet alldeles otillräcklig samt nödvändigheten, att tjenstemännen der-

städes fördelades på två afdelningar, en för den dagliga tjenstgöringen och en för den historiska forskningen, har Kongl. Maj:t föreslagit, att till löner åt två ordinarie tjenstemän och en Vaktmästare vid sistnämnde afdelning, äfvensom till arfvoden åt biträdande personer, Riks-Archivets Stat måtte erhålla en årlig tillökning af 2,500 R:dr.

Utskottet gillar fullkomligt den princip, att Riks-Archivet borde delas på två afdelningar, men tror likväl, att, så länge det vigtigaste i afseende å detsamma, eller handlingarnes säkra förvarande i en tjenlig och rymlig local, ännu är lemnadt å sido, något fördelaktigt resultat, genom högre anslags beviljande för tjenstemännen, icke är att hoppas. Anledningen, hvarför utrymme såväl för Riks-Archivets, som andra Verks, t. ex. Tabell-Commisionens, handlingar saknas, igenfinnes utan tvifvel deri, att ej något af de förvaltande Verken har ett bestämdt åliggande att, efter en uppgjord allmänt omfattande plan, behandla frågor, angående locals anvisande för Statens Verk eller förvarandet af dess tillhörigheter, eller kan med full sakkännedom och tillräcklig myndighet, efter öfversigt af det hela, afgifva förslag och bestämma, hvilka och huru vidsträckta lägenheter böra för serskilda allmänna föremål upplåtas eller hvilka åtgärder, som voro lämpliga att vidtaga, för undanrödjande af den brist, som i afseende härå möjligen kunde förefinnas. Utskottet, som sålunda anser frågan om löneanslag helt och hållet underordnad den om local, samt ej böra betraktas isolerad, har derföre ansett sig

för närvarande icke böra föreslå det äskade lönings-anslagets anvisande.

Men då Utskottet, i anledning af Herr Professoren *Geijers* motion, om erforderlige medel för inköp och inredning af nödig local för Riks-Archivet, uppgifvit förslag, huru detta behof möjligen, genom användande af en Staten tillhörig byggnad, skulle kunna afhjelpas, samt tillstyrkt Rikets Ständer att härom hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning, föreslår Utskottet derjemte,

att, sedan Kongl. Maj:ts Nådiga svar härå ankommit och frågan om tjenlig locals anvisande för Riks-Archivet kan till slutlig pröfning förekomma, Rikets Ständer, efter det förslag, Utskottet då torde få framställa, jemväl måtte taga frågan om medels anvisande till en möjligen erforderlig tillökning i anslaget för Tjenstemännens aflöning, i förnyadt öfvervägande.

b) *Kongl. Bibliotheket.*

För Kongl. Bibliothekets tjenstemanna personal har Kongl. Maj:t, af anförde skäl, i Nåder föreslagit en tillökning af 600 R:dr.

Utskottet, som funnit anslaget för Kongl. Bibliotheket böra flyttas till 5:te Hufvudtiteln, upptagande de för vetenskapernes befrämjande, m. m., fastställda summor, kommer att vid betänkandet om denna titel afgifva yttrande i ofvanomförmälde fråga.

c) Då, vid den senast med Kongl. Maj:ts Canzli och Justitiæ Revisionen skedde löne- och tjenste-reglering, någon serskild Indragnings-Stat för öfvertalige tjenstemän, icke blifvit föreslagen, men en sådan stat sedermera visat sig vara af behofvet påkallad, enär flere af desse öfvertalige tjenstemän, utan att kunna åläggas tjenstgöring i lägre grader, qvarstodo med bibehållande af sina förra löne-inkomster, till hinder för den nya lönereglerings definitiva verkställighet, i följd hvaraf Kongl. Maj:t äfven varit nödsakad att dels minska de effectivt tjenstgörandes löner till lägre belopp, än hvad Staten för dem bestämde, dels ock bevilja arfvoden af 2:dra Hufvudtitelns besparingar, föreslog Kongl. Maj:t nu Rikets Ständer, att ifrån nämnde Titel på Indragningsstat öfverflytta bemälde öfvertaliga tjenstemän med deras löner.

Hvad nu först vidkommer det belopp af 340 R:dr, som blifvit äskadt till fyllnad i pension för f. d. Revisions-Secreteraren, Friherre *L. J:son Boije;* så enär den pension, Friherren nu uppbär å Indragnings-Staten, motsvarar det belopp, han under sin tjenstetid såsom lön innehade, samt det förhållande, att Revisions-Secreterare-lönerne ökats, sedan bemälde Friherre afgått ur effectiv tjenst, icke kan inverka å honom, som, i händelse omförmälde förslag bifölls, skulle komma att i pension åtnjuta mera, än han under tjenstgöringstiden uppburit, finner Utskottet sig

sakna skäl att tillstyrka beviljande af berörde 340 R:dr.

Beträffande de öfrige i den Kongl. Propositionen utförda summor, utgörande tillsammans 15,516 R:dr 10 sk. 9 r:st. till åtskillige der uppräknade tjenstemän, har Ulskottet

icke ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständer att bifalla det af Kongl. Maj:t i ofvanberörde ändamål äskade anslag, då hvarken behofvet deraf skulle kunnat inträffa eller någon brist i tillgångarne uppstå, om de grunder för verkställighet af regleringen blifvit följda, som Rikets Ständer vid sista Riksdagen föreskrefvo.

6:o

Minister-Staten.

Från Borgare-Ståndet har Utskottet erhållit remiss å följande motioner:

1:o Af Herr *Winge*, som, under förmenande, att Sverge hvarken behöfde frukta anfall af främmande nationer eller med krig oroa dem, ansett att, då mägtigare Stater än vår ombesörja sina diplomatiska angelägenheter genom Chargées d'affaires, inskränkningar i kostnaden för Svenska Sändebuden å Utrikes orter kunde göras; samt

2:o Af Herr *Wærn*, med hvilken flere Ledamöter af nyssnämnde Riks-Stånd sig förenat, att, då våra femton utländska missioner kosta mera än hela den egentliga högre Civil-förvaltningen, Collegierne och Hof-Rätterne tillsammans, nedsättning i anslaget för Minister-Staten måtte, i anseende till landets behof af skattelindring, verkställas, m. m.

Af 1837 års Räkenskaper, äfvensom andra tillgängliga handlingar, har Utskottet inhemtat, att, efter afdrag af sådana anslag för bestridandet af utgifter af större eller mindre diplomatisk beskaffenhet, som blifvit af Handels- och Sjöfarts-fonden anvisade, egentliga kostnaden för *Kongl. Cabinettet för Utrikes brefvexlingen*

utgjort en summa af		390,518: 26. 10.
hvaraf å 2:dra Hufvudtiteln Minister-aflöningen och Cabinetts-Cassan .	266,666: 32. —	
af öfverskotten å Stats-Verkets Inkomster, coursförlust	1,351: 42. 10.	
å Extra Utgifts-fonden anvisade . . .	45,000: — —	
samt Konungariket Norriges bidrag 40,000 Sp., beräknade à 93 sk. cours	77,500: — —	
S:a	390,518: 26. 10.	

Häraf hafva, enligt Kongl. Stats-Contorets räkenskaper, blifvit utbetalte i och för de Utrikes beskickningarnes aflöning . . . . . 221,779: 17. 1.
till diplomatiska pensioner . . . . 17,068: 41. —
Sorgpenningar till Ministrarne i Haag och London . . . . . 1,646: 42. —
S:a 240,495: 4. 1.

Hvaremot hela återstoden, med stöd af Rikets Ständers vid 1809 års Riksdag fattade beslut, varit tillgänglig för Cabinetts-Cassans öfriga, inför Kongl. Maj:t enskildt redovisade, utgifter.

I anledning af nu anförda förhållande och då Utskottet med motionärerne delar den tanka, att de anslag, som nu directe utgå, i och för bestridandet af aflöningen för Kongl. Maj:ts beskickningar å främmande orter, skulle kunna icke obetydligt nedsättas derigenom, att, vid åtskillige Hof, Rikets angelägenheter bevakades af Chargées d'affaires, i stället för Ministrar, samt det jemväl förekommit Utskottet, att någon inskränkning kunde ega rum i de extra utgifterna, uppgående för år 1837, såsom anfördt är, till . . . . . 150,023: 22. 9. har Utskottet, för att erhålla någon vägledning för bedömandet af sistnämde anslags större eller mindre behöflighet, genom Herr t. f. Hof-Canzleren, begärt nödiga upplysningar i detta afseende; och får Utskottet, som utaf en af Hans Excellens, Stats-Ministern för Utrikes Ärendena till Kongl. Maj:t ställd, Utskottet i afskrift meddelad, skrifvelse inhemtat, att Cabinetts-Cassan har flere extra utgifter, såsom till utomordentliga ambassader, presenter, sorgpenningar m. m. men icke blifvit i tillfälle erfara beloppet af dessa kostnader, funnit, då något hinder dessutom ej möter att, der så nödigt pröfvas, vid en blifvande extra Stats-reglering taga i betraktande frågan om anvisandet af ett sådant anslag för Cabinetts-Cassan, sig nu endast böra tillstyrka uppförande å 2:dra Hufvudtiteln af 200,000 R:dr Banco.

Genom det nu meddelade yttrandet anser Utskottet sig jemväl hafva besvarat *Anders Larssons* från Vesterås Län motion om indragningar uti åtskillige anslag, i hvad den angår nedsättning uti anvisningarne till Minister-Staten.

7:o

Kongl. Post-Verket.

Utskottet har ej funnit anledning föreslå någon förändring i beloppet af den anslags-summa, som för Post-Verkets utgifter i sista Stats-regleringen blifvit uppförd. Dock som öfverskotten å Postverkets inkomster af Rikets sist församlade Ständer blifvit ställda till Kongl. Maj:ts disposition, för att användas till förbättringar i Postväsendet, har Utskottet ansett sig böra anföra, att frågan om disposition af öfverskott å Postmedlen fordrar en noggrannare utredning och kommer således att blifva föremål för serskild behandling.

Rikets

Rikets Ständers år 1837 församlade Revisorer hafva, med anmälan, att förhöjning för de under lönerna vid Postverket anslagne 2,559 tunnor spanmål blifvit på detta Verks stat besparade och införde bland 2:dra Hufvudtitelns allmänna besparingar, hemställt, att, enär sådant syntes stå i strid med Rikets Ständers beslut den 9 Maj 1835, deruti en summa af 100,000 R:dr upptagits såsom påräknad netto inkomst af Postverket, och derjemte blifvit bestämdt, att Statsverkets öfrige inkomster borde, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers den 30 October 1834 aflåtna underdåniga skrifvelse, användas till aflöningsstater och utgifter, rättelse uti detta missförhållande måtte vidtagas.

I afseende härå har väl Stats-Utskottet af 1839 års Revisions-Berättelse inhemtat, att den erforderlig befunna rättelsen redan blifvit på det sätt verkställd, att, genom Kongl. Brefvet den 23 Mars 1838, är vordet förklaradt, att samma förhöjning dädanefter icke borde i de årliga liqviderne vid Riksgälds-Contoret till ersättning upptagas, såsom afsedd att af kostnaden directe bestridas, men då det otvifvelaktigt skulle leda till enkelhet och reda, att icke större qvantitet spanmål under lönerne i Riks-Staten upptages, än hvarför dels motsvarighet i Statsverkets Spanmåls-*Inkomster* finnes, dels ersättning af Riksgälds-Contoret bör meddelas, har Utskottet trott sig böra hemställa,

att, på sätt med den för Tullverket anslagna spanmål in natura tillgår, beloppet måtte anses inbegripet under den för Postverket uppförda contanta förslagssumma, och således böra, såsom serskild löningstillgång, ur Riks-Statens column för spannmål under lönerne hädanefter uteslutas.

8:o

Kongl. Kammar-Collegium.

Kongl. Maj:t, som, i anledning af Rikets Ständers vid nästlidne Riksdag vägran att bevilja ökadt anslag för detta Verk, måst vid den år 1835 upprättade Interims-Stat inskränka sig inom förra Statsanslaget, och hvarigenom löner och arvoden för de fleste af Collegii Embets- och Tjenstemän kommit att understiga, hvad deras vederlikar i andra Embetsverk åtnjuta, har, då ifrågavarande löners förhöjning, i likhet med de belopp, som blifvit uppförda i den vid förra Riksdagen af Kongl. Maj:t föreslagna

Stat, vore påkallad, såväl af billighet och rättvisa, som af nödig omtanka för ärendenas gång, föreslagit Rikets Ständer att å Stat nu uppföra en tillökning af 7,532 R:dr 16 sk. 1 r:st.

Lika med sist församlade Rikets Ständer, håller Utskottet före, att Kammar-Collegii reorganisation, ändamålsenligt verkställd, bör kunna ske med nu egande tillgångar, helst om Styrelsepersonalen i Collegium till en del skulle utgöras af Assessorer med derefter lämpade lönevilkor. Och får Utskottet derföre, under åberopande af dess vid början af detta betänkande i allmänhet framstälde åsigter,

afstyrka bifall till uppförande å Stat af ofvannämnde summa.

Vid sådant förhållande, anser ock Utskottet den af Herr *Stuart, Fr.*, väckte motion om löneanslag för en vice Advocat-Fiscal, och tillökt antal Kammarskrifvare uti nämnde Embetsverk,

icke böra till åtgärd föranleda.

9:o

Kongl. Stats-Contoret.

a) I afseende å detta Verk, är i den Kongl. Propositionen yttradt, att den betydliga tillökning i nämnde Embetsverks göromål, som egt rum sedan detsamma reglerades, redan vid sistlidne Riksdag föranlåtit Kongl. Maj:t att äska en förhöjning i dess lönings-stat af 5,200 R:dr, med derunder beräknade 494 tunnor spanmål, samt att, enär Rikets Ständer härtill icke lemnade deras bifall, Kongl. Maj:t varit nödsakad att, för ärendenas jemna och oafbrutna gång, anvisa berörde tillökning, dels å 2:dra Hufvudtitelns besparingar, dels å Extra Utgifts-Fonden; men då detta förhållande icke utan olägenhet kunde längre fortfara och behofvet af Aflönings-Statens förhöjande oförändradt qvarstod, har Kongl. Maj:t nu föreslagit, dels en tillökning i Kongl. Stats-Contorets personal af 1 Ledamot, 1 Notarie, 1 Canzlist och 2 Kammarskrifvare, dels ock en löneförhöjning af 400 R:dr åt 4 Stats-Commissarier, för hvilket ändamål å Stat erfordrades 5,200 R:dr.

Till de skäl, som här förut blifvit anförde för afslag å äskade förhöjningar i Embetsverkens Stater, får Utskottet, hvad Kongl. Stats-Contoret beträffar, tillägga, att detta Verk på expectance-stat eger flere personer, hvilka kunna i tjenstgöring inkallas, samt att behofvet af den för Kongl. Stats-Contoret äskade anslagstillökning jemväl till någon del torde upphöra, derest inseendet öfver Kongl. Mynt- och Controll-Verken, på sätt föreslaget

blifvit, uti en af Riksdagsfullmägtigen *Norberg* väckt motion, hvaröfver serskildt utlåtande skall varda meddeladt, skulle komma att till Kongl. Bergs-Collegium återförflyttas; i anseende hvartill Utskottet

icke finner skäl tillstyrka bifall till den för nämnde Verk äskade tillökning, hvarken i löner eller tjenstemanna-personal; äfvensom Utskottet saknat all anledning att, på sätt serskildt blifvit äskadt, för den ledamot, som föredrager Magazins-Ärendena, föreslå uppförande å Indragnings-Stat af den för honom ifrågaställda tillökning af 400 R:dr.

b) Efter det aflöningen med hushyre-medel för de vid Upplags- och Utgifts-Magasinerne samt Kronobagerien anställde personer blifvit vid sista Riksdag på stat uppförd, men sådant icke egt rum med Kronobageri-Gesällerne, hvilkas aflöning ännu utgår från allmänna Indragnings-Staten, har Utskottet, lika med hvad i den Kongl. Propositionen blifvit i Nåder yttradt, funnit, att, för behörig rättelse härutinnan och på det lönekostnaden för nämnde

Magasiner och Bagerier må på ett ställe och i ett sammanhang blifva synlig, på 2:dra Hufvudtiteln, bör uppföras:

För Stockholms Krono-Bageri.

Åt en ordinarie Bagare-Gesäll, à 25 R:dr i månaden 300:
samt 3 T:r spanmål in natura
Fyra extra Bagare-Gesäller, à 25 R:dr i månaden 1,200:
12 Tunnor spanmål.

Christianstads Krono-Bageri.

En Bagare-Gesäll, à 10 R:dr i månaden . . . 120:

Götheborgs Krono-Bageri.

En Bagare-Gesäll, contant 150:
3 Tunnor spanmål,
jemte 18 T:r spanmål in natura.

S:a R:dr 1,770:

(hvilket belopp deremot kommer att minska Indragnings-Staten).

c) Enär alla f. d. Kronobränneri-byggnaderne i Wisby, såsom umbärlige för ständige Magasinsrörelsen derstädes, numera blifvit till Kongl. Krigs-Collegii disposition öfverlåtne, har Kongl. Maj:t föreslagit, att den årliga husbyre-ersättningen, som af bemälde Collegium utbetalts till Krono-Magasinsförvaltaren i Wisby, såsom godtgörelse för afträdde boningsrum, må, lika med andre sådane tjenstemäns hushyreersättningar, varda å stat uppförde med 33 R:dr 16 sk;

Och får Utskottet härtill tillstyrka Rikets Ständers bifall.

d) Beträffande Vågstaterne i Fahlun och Avesta, får Utskottet hemställa,

att, i enlighet med Kongl. Stats-Contorets gifne förslag och Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, pag. 34, löneanslaget för nämnde Stater måtte, i följd af förändrad reglering af tjensterne, minskas med ett belopp af 727 R:dr 45 sk. 4 r:st., jemte 141 T:r spanmål under lönerne, samt å allmänna indragnings-staten uppföras de indragne lönerne för en Vågskrifvare och en Vägare vid Avesta med tillsammans 346 R:dr, jemte derunder begripne 32 tunnor spanmål;

blifvande likväl indragning af tjenstemanna-personalen vid Avesta beroende utaf det beslut, Rikets Ständer kunna fatta, angående upphörandet derstädes af koppartullen och hvad dermed eger sammanhang; hvarom Utskottet vid Inkomst-regleringen kommer att afgifva förslag.

e) Af den anledning att, sedan Chartæ-Sigillatæ-inkomsten betydligen ökats, utgifterna för chartors förfärdigande m. m. äfven, enligt hvad Kongl. Stats-Contoret upplyst, stigit till omkring 4,000 R:dr årligen, utöfver det vid sista Riksdag upptagne förslagsanslag, har Utskottet funnit sig böra tillstyrka,

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, en slik summa måtte i förenämnde ändamål på 2:dra Hufvud-titeln uppföras.

f) Sedan Mynt- och Controll-Verket, såsom förr omförmäldt är, blifvit ställdt under Kongl. Stats-Contorets inseende, har Utskottet, i afbidan å det beslut, som kan varda fattadt, i anledning af den väckta motionen, angående detta Verks återförflyttande under Kongl. Bergs-Collegii öfverstyrelse, emedlertid ansett sig för närvarande böra Mynt- och Controll-Verkets aflöning, i sammanhang med Kongl. Stats-Contorets Stat, upptaga.

10:o

Kongl. Kammar-Rätten.

Kongl. Maj:t, som vid förra Riksdagen äskade en tillökning i Kongl. Kammar-Rättens Stat af 15,075 R:dr 28 sk. 9 rst. med 1,353 tunnor spanmål derunder, men hvilket af Rikets Ständer afslogs, har, enär ärendenas mängd skall under de senare åren högst betydligen tillväxt, och tjenstgöringen omöjligen kunna till det allmännas båtnad bestridas med nu befintlige Stats-anslag, förnyat Dess framställning om tillökt contant anslag, dock med nedsättning af det äskade beloppet till 13,075 *R*:dr 28 sk. 9 rst. i contant, utan spanmålsberäkning, af orsak, att Kongl. Maj:t, efter det vice Presidents-Embetet numera blifvit ledigt, beslutat, att den för samma Embete anslagna lön, 2,000 R:dr, skulle Stats-Verket besparas.

Af enahanda skäl, som blifvit uttalade vid Stats-Utskottets här förut gifne yttranden, i fråga om förhöjning i anslagen för åtskillige andra Embets-Verk,

har Utskottet, äfven i afseende på Kongl. Kammar-Rätten, funnit sig icke kunna tillstyrka det för nämnde Verk äskade löne-anslag.

11:o

Kongl. Sundhets-Collegium.

a) Uti den Nådiga Propositionen finnes yttradt, att, för en ändamålsenlig reglering af Kongl. Sundhets-Collegii tjenstemanna-personal och aflöningsstat, uppstått ett behof utöfver förra Staten af 4,110 R:dr 33 sk. 7 rst., samt att Kongl. Maj:t, som funnit antalet af de i nya Staten beräknade tjenstemän erforderligt och de dem anslagne löner tillständige, derföre velat föreslå Rikets Ständer att, till fyllande af behofvet, såsom tillökning i Sundhets-Collegii Stat, uppföra nämnde belopp, deraf likväl 2,085 R:dr 32 sk. komme att besparas, så länge Collegii nuvarande Ordförande qvarstår och uppbär andra löneinkomster.

Då ostridigt är att bemälde Collegii göromål i senare tider betydligen ökats, i följd af de väsendtliga förändringar, som afseende å sjukvården inom Riket vidtagits, äfvensom af skyldigheten för Sundhets-Collegium att hafva inseende öfver sjukvården vid Arméen och Flottan,

får Utskottet tillstyrka att, såsom tillökning i det redan å stat uppförda anslag 10,089 R:dr 14 sk. 5 r:st, jemte derunder begripne 853 tunnor spanmål, det af Kongl. Maj:t äskade contanta anslag 4,110 R:dr 33 sk. 7 r:st. å Staten för Sundhets-Collegium uppföres, likväl så, att, af ofvan antydde skäl, lönen för Ordföranden tills vidare och intill dess, efter nuvarande Ordförandes afgång, Embetet varder ånyo tillsatt, anordnas endast till det belopp, Ordföranden hittills årligen uppburit, eller 1,414 R:dr 16 sk., och skilnaden, 2,085 R:dr 32 sk., årligen ingår till Riksgälds-Contoret, likasom öfverskotten å Stats-Verkets Inkomster; med derjemte fästadt förbehåll af Rikets Ständer, att den nya regleringen af Sundhets-Collegii Stat måtte, i enlighet med Rikets Ständers tillförene uttryckta grundsats, verkställas successive, der så nödigt befinnes, och i mon af inträffande ledigheter utaf tjenster, på det att ingen brist må kunna uppstå i det af Rikets Ständer anvisade anslag;

uppkommande genom bifall till den föreslagne nya löneregleringen jemväl en tillökning af 52 R:dr 24 sk., utöfver den af Kongl. Maj:t äskade summa, i följd af en i Staten befintlig äldre brist. Å den gamla Staten odisponerade 25 tunnor spanmål komma att för Stats-Verket besparas.

På sätt Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, torde Rikets Ständer bifalla, att de på Sundhets-Collegii Stat till Medico-Theologiska Stipendier uppförde 2,000 R:dr må till 10:de Hufvudtiteln, dit de efter sin natur egentligen höra, öfverflyttas.

b) *Provincial-Läkare-vården.*

Vid nästlidne Riksdag beviljade Rikets Ständer till uppförande å 2:dra Hufvudtiteln en summa af 4,750 R:dr till förbättrande af Provincial-Läkare-vården i Riket, samt, med anmälan, att uti serskilde motioner frågor blifvit väckta om behofvet af Sex Extra Provincial-Läkare, öfverlemnade frågan härom till det afseende, Kongl. Maj:t kunde i Nåder finna densamma förtjena.

Kongl. Maj:t har nu, uppå af Sundhets-Collegium anförde skäl, upptagne i Stats-Råds-Protocollet för den 13 nästlidne Januari, bilagdt den

Nådiga Propositionen, föreslagit en tillökning uti ofvanberörde anslag af 3,750 R:dr, på det Extra Provincial-Läkarne måtte kunna å *Ordinarie* Stat erhålla 500 R:dr för hvardera, samt att, om det af Rikets Ständer omförmälda behof af ytterligare Sex Extra Provincial-Läkare förefunnes, nödiga medel till deras aflönande måtte blifva anvisade.

Utskottet har derjemte undfått remiss å följande, härmed sammanhangande motioner, nemligen af Herr *Liljenberg, D. F. G.*, om ordinarie lön för den nuvarande Extra ProvincialLäkaren i Wernamo; af Herr Doctor *Bruhn*, om anställande af Provincial-Läkare i Nya Kopparbergs, Hjulsjö, Hellefors och Grythytte socknar; af Herr Prosten *Ahlqvist* och *Sven Isaksson*, hvar för sig, om anställandet af en Läkare inom Norra delen af Öland, hvilken Läkare-befattning Prosten *Ahlqvist* ansett kunna och böra förenas med Curhus-Läkare-tjensten i Borgholm; af Herr Prosten *Agrell*, om högre aflöning för Provincial-Läkaren i Ljusdahls district; af *H. Åkesson*, om anställande af ytterligare en Provincial-Läkare i Halland; af *Petter Pehrsson* om 2:ne nya Provincial-Läkares anställande uti så väl de socknar, hvilka omförmälas i Herr Prosten *Bruhns* motion, som Nora och Lindes Bergslager, samt af *Pehr Sahlström*, om anställande af en Extra Provincial-Läkare för Södertörn, med station i Södertelje.

Hvad först angår den af Kongl. Maj:t föreslagna aflönings-tillökning för Extra Provincial-Läkarne, så, enär ordinarie Provincial-Läkare ej innehafva i lön mera än 395 R:dr 24 sk., med derunder beräknade 37 tunnor spanmål, och det synes mindre lämpligt, att Extra Provincial-Läkare skulle erhålla förmonligare löne-vilkor, än de ordinarie, har Utskottet funnit sig icke böra tillstyrka det af Kongl. Maj:t äskade anslag till förhöjning i redan befintliga Extra Provincial-Läkares aflöning.

Deremot anser Utskottet sig böra föreslå Rikets Ständer att, för aflönande af ytterligare Åtta Extra Provincial-Läkare med 250 R:dr till hvardera, låta å Stat uppföra en summa af 2,000 R:dr, med förbehåll likväl, att dessa arfvoden ej må tilldelas sådane Läkare, som förut af Staten eller någon Stad åtnjuta lön, så framt icke menigheterne inom districtet annorlunda medgifva, hvilket äfven bör iagtagas vid återbesättande af sådane Extra Provincial-Läkare-befattningar, hvartill arfvoden redan äro anslagne, samt att de nu beviljade arfvoden ej må utgå förr, än Kongl. Maj:t, sedan Dess samtlige Befallningshafvande blifvit hörde och Sundhets-Collegium i

ämnet afgifvit tillstyrkande, kommit i tillfälle att pröfva, hvarest tillökt antal Läkare kan finnas af behofvet mest påkalladt, utan emedlertid tillgodoföras Riksgälds-Contoret, samt med den härvid af Rikets Ständer tillika yttrade önskan, att, vid anställandet af Extra Provincial-Läkare, hufvudsakligt afseende måtte fästas å de orter, som sakna medel och förmåga att sjelfva bekosta underhållet af sine Läkare.

Då i följd häraf Kongl. Maj:t blifver i tillfälle att afhjelpa de behof af ökadt Läkare-biträde, som å vissa orter kunna förefinnas,

anser Utskottet de härförut omförmälda motioner icke till serskild åtgärd böra föranleda.

c) *Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet.*

Sedan Läroverks-Comitéen, uti dess den 20 December 1828 afgifna betänkande, för detta Institut föreslagit ny aflönings-stat och Kongl. Maj:t, med användande af de vid 1830 och 1834 årens Riksdagar beviljade anslag, äfvensom årligen inflytande hyresmedel för Institutets hus å Kungsholmen, bestämt en interims-stat af den 30 December 1835, slutande sig å 10,174 R:dr 45 sk. 4 r:st, med 387 tunnor spanmål, hvartill såsom tillgångar befunnits:

gamla Stats-anslaget	7,524: 45. 4.
från 10:de Hufvud-titeln till omföring föreslagne	1,600: — —
bidrag af Sundhets-Collegii serskilta fond	100: — —
samt hyra för Institutets lägenheter	950: — —
Summa	10,174: 45. 4.

hade Professorerne vid Institutet i underdånighet anhållit att, för ett ändamålsenligt ordnande af bemälde, för den Practiska Läkare-bildningen behöfliga läroverk, lönerne för dervid anställde Professorer och Adjuncter måtte förökas, samt nya löner och arvoden anvisas, m. m., äfvensom att, då Institutets nu begagnade byggnad vore för Bibliotheket och de anatomiska samlingarne alldeles för trång och derjemte erfordrade reparation, förenämnde uthyrde hus måtte till dessa ändamål få användas och i sådant fall det penninge-belopp, som årligen i hyra deraf utgått, blifva med 900 R:dr ersatt; — men Kongl. Maj:t har, efter Kongl. Stats-Contorets och Sundhets-Callegii hörande, nu endast äskat den förhöjning i Carolinska Institutets anslag, som vore behöfligt för fyllnad i den af Läroverks-Comitéen föreslagna aflönings-stat, nemligen 1,775 R:dr 2 sk. 8 r:st, och derjemte,

för

för att bereda Chirurgiæ Professorn lika lön med de öfriga Professorerne, 400 R:dr, eller tillsammans 2,175 R:dr 2 sk 8 r:st., förutom den begärda hyres-ersättningen 900 R:dr; och skulle, i följd häraf, Staten komma att utgöra 12,300 R:dr.

Carolinska Institutets första bestämmelse var egenteligen att bilda underordnade Läkare för Arméens behof; men Inrättningen har i senare tider fått en vidsträcktare verknings-krets, och derigenom utöfvat ett väsendtligt inflytande på den medicinska undervisningen inom fäderneslandet. Utskottet anser det vara af serdeles vigt, om Lärarne vid berörde Institut kunde, för vidare utvidgande af Läkare-bildningen, uteslutande egna sig åt sitt nyttiga kall och sin vetenskap, och det är på dessa och de flere skäl, som förefinnas, Utskottet trott sig böra

tillstyrka Rikets Ständer, att icke allenast, med bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, å Stat upptaga ofvanberörde 12,300 R:dr, utan äfven att ytterligare anslå 2,400 R:dr, utgörande 400 R:drs förhöjning till hvardera af de 6 Professorerne vid Carolinska Institutet, hvilkas årliga lön således komme att utgöra 1,600 R:dr, under vilkor likväl, att, med den organisation, Institutet nu erhåller, en yngling, som vid Universitetet genomgått en förberedande philosophisk curs, sedermera må kunna vid berörde Institut fullborda sin bildning i Medicinska yrket, till erhållande af Medicinæ Doctors grad.

Den öfverflyttning till Andra Hufvudtiteln af Institutets andel 1,600 R:dr i 10:de Hufvudtitelns anslag till Läroverken, som Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, torde, såsom ledande till ordning, af Rikets Ständer jemväl bifallas.

Härigenom skulle Carolinska Institutets gamla Stat, 7,524 R:dr 45 sk. 4 r:st., komma att ökas med af Kongl. Maj:t äskade 3,075 R:dr 2 sk. 8 r:st., af Utskottet föreslaget tillskott, 2,400 R:dr, samt från 10 Hufvud-titeln öfverförde 1,600 R:dr, eller med tillsammans 7,075 R:dr 2 sk. 8 r:st.

Med afseende å Professorn *Anders Retzii* utmärkta förtjenster om den Anatomiska vetenskapen och ordnandet af Institutets samlingar,

finner Utskottet sig tillika böra föreslå Rikets Ständer, att, utöfver det belopp 1,600 R:dr, som, enligt Utskottets förslag, skulle tillkomma *Retzius*, i egenskap af Anatomiæ och Physiologiæ Professor, personelt för honom, så länge han vid Carolinska Institutet tjenstgör, bevilja ett

arvode af Fyrahundrade R:dr årligen, att uppföras å Institutets Stat, med vilkor, att, då arvodet upphör, beloppet deraf bespares till Riksgälds-Contoret.

d) *Allmänna Barnbördshuset.*

Då den med Allmänna Barnbördhus-Inrättningen förenade anstalt för Barnmorske-elever vore för hela Riket af väsendtlig nytta, men något Statsanslag dertill icke funnes utom ett arvode af 100 R:dr årligen, som Föreståndaren för Barnbördshuset, Professor *Cederschjöld*, på Carolinska Institutets Stat åtnjöt, och 566 R:dr 32 sk., som år 1838 blifvit honom af extra utgifts-medlen i Nåder tillagde, har Kongl. Maj:t föreslagit, att för nämnde Inrättning måtte beviljas ett anslag af 1,000 R:dr årligen, att fördelas sålunda:

Till hyra för en Lärosal	200: —
Dito för 2:ne rum åt tjenstgörande Läkare	200: —
Till hyra för 2:ne rum för Barnmorske-lärlingar	133: 16.
Lön åt Adjuncten	200: —
Dito åt Föreståndarskan	166: 32.
Inköp och underhåll af instrumenter	50: —
Præmier för Barnmorske-Lärlingar	50: —
	1,000 R:dr.

Hvarförutan Kongl. Maj:t föreslagit, att för Professor *Cederschjöld* personelt måtte anvisas å Indragnings-Staten 1,000 R:dr, hvarigenom ofvanberörde hittills af honom uppburne 566 R:dr 32 sk. komma att försvinna.

Enär ifrågavarande, för det allmänna gagneliga, Läroanstalt synes förtjent af uppmuntran och understöd,

tillstyrker Utskottet, att den af Kongl. Maj:t härför äskade summa 1,000 R:dr må å Stat uppföras; hvarjemte och i anseende till Professor *Cederschjölds* utmärkta förtjenster om Barnmorske-undervisningen, Utskottet, som förut beviljat 1,600 R:dr i lön för Artis Obstetriciæ Professoren vid Carolinska Institutet och hvilken befattning *Cederschjöld* innehar, får föreslå Rikets Ständer, att på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, att förrbemälde Professor personelt måtte å allmänna indragningsstaten anvisas 600 R:dr årligen, under vilkor och förutsättning, att derigenom försvinna ej mindre de 566 R:dr

32 sk., han förut från Extra utgifts-fonden uppburit, än ock de 100 R:dr, som till honom utgått af Carolinska Institutets Stat och finnas inbegripne i de för Institutets reglering nu beräknade tillgångar.

e) Då hittills beviljade anslag för *Djur-Läkare i Länen* äro å Kongl. Sundhets-Collegii Stat uppförde, har Utskottet, i sammanhang med frågan om denna Stats reglering, äfven förehaft väckte motioner af Herr Grefve *Frölich, G.*, att för lika många Djur-Läkare inom Länen, som antalet af Provincial-Läkare utgör, löner måtte, med 100 R:dr för hvardera, anvisas, och af *Niclas Jönsson* från Christianstads Län, om anställande af 2:ne Djur-Läkare med 250 R:drs lön uti hvarje Län, äfvensom Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss å Landshöfdingens i Elfsborgs Län underdåniga hemställan om löneanslag för en serskild Djur-Läkare i södra delen af nämnde Län.

Sedan Rikets Ständer vid 1828—1830 årens Riksdag beviljat ett anslag af 50 R:dr Banco för hvarje Län till Djur-Läkares aflöning, anser Utskottet, för dess del, att det bör på menigheterne sjelfva ankomma, att anvisa de ytterligare bidrag till dylika personers aflönande, som, efter locala förhållanden, kunna finnas af behofvet påkallade, hvadan Utskottet

icke anser sig kunna till berörde framställningar tillstyrka Rikets Ständers bifall.

12:o

Öfver-Intendents-Embetet.

Å denna Stat uppföras för närvarande löner för en Kamererare vid Kongl. Museum med tillsammans 400 R:dr, och för en der likaledes anställd Vaktmästare med 150 R:dr och derunder beräknade 4 tunnor spanmål, samt anslag till underhåll af Kongl. Musei Samling af taflor 500 R:dr. Utskottet har, för dess del, ansett lämpligast att återflytta dessa anslag till 5:te Hufvudtiteln, och vill Utskottet, uti Betänkandet angående berörde titels reglering, yttra sig i anledning af väckt fråga om löneförbättring för nyssnämnde personer.

Med den minskning, som genom omförmälde öfverflyttning skulle uppstå, föreslår Utskottet,

att återstående anslagsbeloppet för Öfver-Intendents-Embetet må oförändradt å stat uppföras.

13:o

Kongl. Tabell-Commissionen.

Uti dess stat, nu utgörande 1,525 R:dr 36 sk., med derunder beräknade 98 tunnor spanmål, har Kongl. Maj:t, af skäl, som i den Nådiga Propositionen och Stats-Rådets Protocoll för den 15 sistlidne Januari omförmälas, dels till löneförbättringar, dels till förhyrande af arbetsrum och archiv, äskat en förhöjning med contant 1,124 R:dr 12 sk., så att Staten komme att utgöra 2,650 R:dr utan spanmålsberäkning.

Utskottet erkänner visserligen Verkets obestridliga rätt att få sig anvisade embetsrum, men då Utskottet, med stöd af förut åberopade skäl, antager, att tillgång dertill icke saknas uti Statens här i Stockholm befintlige hus och byggnader,

finner Utskottet ej skäl föreslå Rikets Ständer att för detta ändamål något anslag bevilja.

Beträffande åter den för Tabell-Commissionens tjenstemän äskade löneförhöjning,

har Utskottet icke funnit sådana skäl vara anförde, som kunna föranleda Utskottet en dylik löneförhöjning tillstyrka; i följd hvaraf utgifterne för Tabell-Commissionen uppföras i Riks-Staten till enahanda belopp, som vid sista Statsreglering egde rum.

14:o

General-Landtmäteri-Contoret.

I anledning af Öfver-Directeurens för nämnde Contor underdåniga anmälan om nödvändigheten af en lämplig förhöjning i Contorets Aflönings-Stat, har Kongl. Maj:t, enär den lön 1,600 R:dr, jemte boställsrum, som vore för Öfver-Directeuren anslagen, ej svarade emot embetets vigt eller funnes lämpad efter de vid löneregleringar i allmänhet antagne grunder, funnit lönen för honom böra förhöjas till 2,000 R:dr, äfvensom att för den öfrige till Staten för General-Landtmäteri-Contoret hörande personal löneförhöjning borde ega rum, så att, med bibehållande af förut varande spanmål under lönerna, Staten komme att blifva följande:

1 Öfver-Directeur	Lön R:dr	2000	Spanmål	152	T:r.
1 Secreterare	„	1000	„	74	„
1 Öfver-Ingenieur	„	1000	„	55	„
1 Fiscal	„	1000	„	55	„
1 Registrator och Actuarie	„	500	„	37	„
1 Ingenieur	„	400	„	37	„
4 Ingenieurer	„	1600	„	148	„
1 Kammardräng	„	150	„	12	„
	Summa R:dr	7,650	T:r	570	

hvarigenom, utöfver förra Staten 6,049 R:dr 32 sk., uppkom en erforderlig tillökning af 1600 R:dr 16 sk., hvilka Kongl. Maj:t nu föreslagit Rikets Ständer att å Stat uppföra.

Då Kongl. Maj:t, i afseende å regleringen af detta Verk, gått Rikets Ständers önskningar till mötes, medelst förslagets öfverlemnande till deras pröfning, samt antalet af de i nya staten upptagne tjenstemän icke är högre, än behofvet oundgängligen synes fordra, har Utskottet, godkännande de af Kongl. Maj:t anförde skäl för den äskade tillökningen,

funnit sig böra tillstyrka Rikets Ständer, att berörde 1,600 R:dr 16 sk. å General-Landtmäteri-Contorets stat låta uppföra; och får Utskottet tillika, då upplyst blifvit, att i detta Verks stat finnes en äldre odisponerad tillgång af 93 tunnor spanmål, hemställa, att berörde spanmålsbelopp måtte ur staten afföras.

15:o

Tullverket.

Det till aflöning och omkostnader för Tullverket å nu gällande stat uppförde förslags-anslag af 562,000 R:dr anser Utskottet

böra till oförändradt belopp uppföras.

I sammanhang härmed, har Utskottet förehaft den af Herr *von Gerdten, G.*, väckte motion, att lönerne för en Tull-Districts-Chef i inre Tullbevaknings-Districtet, jemte dess Secreterare och så kallad Tullfiscal, äfvensom för Rese-Tull-Inspectoren i Örebro Län måtte indragas. Jemte meddelande af den upplysning, att, enligt hvad Utskottet inhemtat, Kongl. Maj:t redan före detta i Nåder förordnat, att nyssnämnde District-Chefs-

befattning skall, vid innehafvarens afgång, indragas, anser Utskottet, förvissadt derom, att Kongl. Maj:t, som eger att bestämma reglering af tjensterne å Tullverkets Stat, i händelse öfrige i motionen omförmälde tjenster jemväl skulle finnas umbärlige, äfven om deras indragning säkerligen lärer i Nåder förordna,

berörde motion icke böra till åtgärd å Rikets Ständers sida föranleda.

16:o

Kongl. Nummer-Lotteriet.

Då Utskottet funnit sig föranlåtet tillstyrka Rikets Ständer, att Kongl. Nummer-Lotteriet må upphöra, hvarom serskildt betänkande är aflåtet, så uteslutas ur Riks-Staten de 50,000 R:dr, som vid sistlidne Stats-regleringen varit uppförde för Nummer-Lotteriets utgifter; viljande Utskottet, i sammanhang med yttrandet om Allmänna Indragnings-Staten, utlåta sig, i hvad mon Verkets tjenstemän, i och för deras hittills innehafde löneförmoner, kunna komma att blifva å sistnämnde stat uppförde.

17:o

Landt-Staterne.

Kongl. Maj:t har, i anledning af Rikets Ständers vid sista Riksdag gjorde begäran, medelst serskild skrifvelse, meddelat Nådigt förslag till lönereglering för Landt-Statens Tjenstemän och Betjente samt för Förste och Andre Landtmätare; hvarför skulle erfordras uppförande å 2:dra Hufvudtiteln af 152,155 R:dr 5 sk. 11 r:st.

Stats-Utskottet, som så väl i detta ämne, som öfver den af Kongl. Maj:t framställde Nådiga Proposition om Calmar Läns delning i 2:ne Landshöfdingedömen, afgifver serskilde utlåtanden, och till hvilka Utskottet hänvisar, har likväl ansett sig oförhindradt att i de med Statsregleringen oskiljagtige omständigheter, för hvilka nedanföre redogöres, nu meddela yttrande.

Sedan de dagsverksskyldige Krono- och Skattehemmans-åboerne under Marieholms och Catrinebergs Landshöfdinge-boställen i Skaraborgs Län i underdånighet anhållit om befrielse från detta onus, har Kongl. Maj:t, enär ifrågavarande dagsverken, såsom vid reglerandet af Landshöfdinge-lönerne

påräknade, icke kunde undvaras, men utredt blifvit, att åboerne egde rätt till den sökte befrielsen, föreslagit, att värdet i penningar af desse dagsverken måtte uppföras å 2:dra Hufvudtiteln med 894 R:dr 22 sk. 11 r:st.

Utskottet har jemväl förehaft en till dess handläggning remitterad, af *Anders Andersson* från Skaraborgs Län väckt motion, att omförmälde dagsverksskyldighet må såsom olaglig upphöra, utan afseende å det beslut, Rikets Ständer kunna fatta i frågan om reglering af Landshöfdingelönerne.

Då, på sätt ofvanberördt är, vederbörandes rätt till befrielse från dagsverksskyldigheten till nämnde tvänne boställen är ostridig, finner Utskottet sig

böra föreslå Rikets Ständer, att, jemte förklarande, det densamma må, med nya Statsregleringens vidtagande, upphöra, å 2:dra Hufvudtiteln bevilja uppförande af dagsverkenas värde 894 R:dr 22 sk. 11 r:st.; kommande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 24 Februari 1837 och 12 October 1838, att häraf upptagas: å Skaraborgs Läns Stat 206 R:dr 12 sk., samt å Christianstads d:o 688 R:dr 10 sk. 11 r:st., till fyllnad i Landshöfdinge-lönerne i dessa båda Län.

Uti en till Utskottet remitterad motion, har Friherre *Rålamb, C.*, föreslagit, att dels erforderlige medel till skrifmaterialier vid hvarje Länshäkte, dels understöd för serskildt skrifvarebiträde åt Vaktmästarne vid dessa häkten måtte anvisas.

Då likväl till Vaktmästare vid häktena icke böra antagas andre personer, än sådane, som ega den vid dessa befattningar nödiga skrifkunskap, samt enär med skrifmaterialier för Fångbetjeningen synes böra förhållas på enahanda sätt, som med expenser vid Landshöfdinge-Embetena och, då det, enligt Kongl. Förordningen den 23 Mars 1807, 29 puncten, åligger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att låta sig vårda, att fångar icke sakna biträde vid besvärs- och böneskrifters författande, deraf synes följa, att serskild kostnad för detta ändamål icke bör uppstå, anser Utskottet

sig å förevarande motion icke kunna tillstyrka afseende.

Upsala Län.

I enlighet med Kongl. Maj:ts förslag,

tillstyrker Utskottet, att från 2:dra Hufvudtiteln måtte uteslutas derå förslagsvis uppförde 200 R:dr för de Lands-

höfdingen på lön anslagne 1800 Lisp. hö, äfvensom att, då Slottsskrifvare-lönen 50 R:dr indeldt, nu mera är indragen, å Allmänna Indragnings-Staten måtte uppföras ett lika contant belopp, eller 50 R:dr.

Stockholms Län.

För detta Län erfordras, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, en summa af 269 R:dr 16 sk. för 4 fångknektar vid Smedjegårdshäktet, äfvensom ett årligt arvode af 200 R:dr till Slotts-Predikanten å Waxholms fästning.

Beträffande den första utgiften, får Utskottet, med afseende å det allmänt erkända behofvet af förstärkning i bevakningen vid nämnde häkte, tillstyrka Rikets Ständer,

att å 2:dra Hufvudtiteln uppföra den erforderliga summan R:dr 269: 16; men hvad åter angår det ifrågaställde arvodet till Slotts-Predikanten å Waxholm, anser Utskottet berörde Titel icke böra belastas med utgifter i och för andra häkten, än Länsfängelserne, och att detta arvode, som hittills utgått af 8:de Hufvudtiteln, är af egenskap att, så länge behofvet fortfar, böra på enahanda sätt framgent anordnas.

Enligt hvad högstberörde Nådiga Proposition vidare föranleder, komma, genom Två Fögderiers sammanslagning, att indragas contant 10 R:dr och indeldt 125 R:dr, äfvensom arrendet af ett Krono-Fogdeboställe, efter fardags-årets förlopp, hvilka tillgångar likväl beräknats vid uppgörandet af nya Landtstatsregleringen; Och komme anslaget för 66 Fjerdingsmän och 1 Profoss, som är upptaget i contant, men utgår indeldt, att minksa contanta anslaget med 203 R:dr.

Härvid torde Rikets Ständer finna, att något ej är att erinra.

Blekinge Län.

Till uppförande å 2:dra Hufvudtiteln, har Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit det arvode af 100 R:dr, som beviljats en Executionsfogde i Carlskrona för uppsigt öfver Länsfångarne i Rådstuguhäktet derstädes, samt 78 R:dr 32 sk. till Fångvaktmästaren vid samma häkte.

Då endast kostnaden för Länshäkten tillhöra 2:dra Hufvudtiteln, men ifråga-

ifrågavarande fängelse, fastän för närvarande användt till inrymmande af Läns-arrestanter, är ett Rådhushäkte, anser Utskottet

sig ej kunna, i afseende å berörde tvänne summor, meddela annat tillstyrkande, än, att desamma må, i händelse af behof, fortfarande utgå af det å 8:de Hufvudtiteln till Fångars vård och underhåll uppförde förslags-anslag.

Kronobergs Län.

Kongl. Maj:t har föreslagit att de, efter branden i Wexiö, i Nåder beviljade 300 R:dr hyresmedel för Landshöfdingen, och 250 R:dr d:o för embetsrum, hvilka belopp utgått af anslaget för Kronans hus och byggnader i landsorterne, måtte å Allmänna Indragnings-Staten uppföras, hvaremot ett äldre hushyres-anslag, 165 R:dr 16 sk., komme att, såsom besparadt, från 2:dra Hufvudtiteln uteslutas. Utskottet anser likväl,

att berörde 550 R:dr, såsom utgående för ett Civil-Staten tillhörande föremål, heldre böra genast å 2:dra Hufvudtiteln upptagas, så vida icke Rikets Ständer bifalla anslag för uppförande af Residensbyggnad i Wexiö, i hvilket fall beloppet tills vidare skulle komma att från Indragnings-Staten utgå.

Christianstads Län.

Med åberopande af de skäl, som här ofvan vid frågan om Blekinge Läns Stat finnas anförda, får Utskottet

afstyrka bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga förslag, att å 2:dra Hufvudtiteln må uppföras de för en Fångvaktare och en Vaktknekt vid häktet i Engelholm af 8:de Hufvudtiteln utgående 266 R:dr.

Malmöhus Län.

Kongl. Maj:t har ansett, att de, såsom förslagsvärde å arrendet för Alnerups kungsgård, som af Landshöfdingen begagnas, upptagne 200 Rdr, borde från Staten uteslutas; Och torde Rikets Ständer härtill lemna bifall.

Götheborgs och Bohus Län.

Enligt Kongl. Brefvet den 11 September 1837, har en Länsman blifvit anställd i Säfvedals Härad, för hvilken Kongl. Maj:t äskat uppförande å Stat af lön till 100 R:dr.

Med afseende så väl å denna fråga, som å de efterföljande af enahanda beskaffenhet, får Utskottet upplysa: att Utskottet, på grund af Kongl. Maj:ts serskilda Proposition rörande Landtstaternes lönereglering, ansett Sig böra tillstyrka uppförande å Stat af hela det anslag, som erfordras för en allmän reglering af Länsmans-lönerne i Riket, samt att, då Utskottet, oafhängigt af hvad Rikets Ständer kunna komma att besluta, i anledning af Utskottets framställning i denna del, icke dess mindre tagit i betraktande det alternativa förslag, som i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition rörande Statsregleringen förekommer, Utskottet dervid afsett, att nödvändigheten af det mindre anslaget i alla fall qvarstår, äfven för det fall, att Rikets Ständer ej skulle finna skäl bifalla hela den summa, som för en allmän lönereglering är erforderlig; hvaremot, i den händelse ett sådant anslag beviljas, detta då kommer att minskas till ett belopp, som motsvaras af de i Statsregleringen i och för detta ändamål uppförde summor. Utskottet föreslår alltså

till uppförande å Götheborgs Läns Stat, de i Kongl. Propositionen äskade 100 R:dr till en Länsman i Säfvedahls Härad.

Elfsborgs Län.

Beträffande nämnde Län, får Utskottet, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, tillstyrka:

att det i Länets Stat uppförda contanta anslag af 84 R:dr för 42 Fjerdingsmän, må, såsom ibland indelningarne beräknadt, uteslutas, samt de 300 R:dr, som beviljats Landshöfdingen i ersättning för det att, efter Venersborgs brand, Landshöfdinge-Residenset begagnats till Embetsrum för Länsstyrelsens afdelningar, och hvilket utgått af anslaget för Kronans hus och byggnader å landet, uppföras å 2:dra Hufvudtiteln.

Skaraborgs Län.

Af Kongl. Maj:t har till uppförande å Stat blifvit föreslagen lön 100 R:dr till en nödig befunnen Länsman i Mölltorps Socken; men som Ut-

skottet, så väl af Kongl. Kammar-Collegii och Kongl. Stats-Contorets yttranden i denna fråga, som af en till Utskottet från Bondeståndet remitterad motion af ortens fullmägtig *Anders Andersson*, inhemtat, att nämnde Länsmans anställande är mindre behöfligt, har Utskottet

ej funnit skäl tillstyrka uppförande å Stat af berörde 100 R:dr; kommande Utskottet att, vid 8:de Hufvudtitelns reglering, meddela utlåtande, angående den del af *Anders Anderssons* motion, som afser aflöning för en Polis-Gevaldiger eller Executionsfogde å Carlsborg.

Utur Länets contanta Stat torde, af samma skäl, som här ofvan vid fråga om Elfsborgs Län anförts, få försvinna 82 R:dr för 41 Fjerdingsmän.

Nerikes Län.

De vid 1830 års Statsreglering förglömde 6 tunnor spanmål under en Fångknekts lön föreslås till uppförande å Stat. Deremot böra de å anslaget för Fångknektarne odisponerade 384 R:dr 6 sk. 7 rst., , samt en jemknings-difference af 5 R:dr 38 sk. 4 rst. från Staten afföras. De Uppbördsmannen i Leke och Carlskoga Fögderi hittills bestådde 16 R:dr 32 sk., som äro besparade, men beräknade för den nya löneregleringen med Landtstaterne, torde böra från Riks-Staten uteslutas.

Wermlands Län.

Enligt hvad Kongl. Stats-Contoret anmält, erfordras en årlig tillökning i Staten af 107 R:dr 34 sk. 11 rst, utgörande lönefyllnad till några Länsmän för den inqvartering af vissa rotefria hemman, som genom verkställd roteringsförrättning dem frångått, samt dessutom anslag för en gång till denna ersättning, ifrån 1835 års början till dess beloppet å Stat uppföres. Och då, enligt hvad Utskottet inhemtat, vederbörande äro till berörde godtgörelse lagligen berättigade, föreslår Utskottet,

att den till sistberörde ersättning erforderliga summan 646 R:dr 17 sk. 6 rst. måtte få från Riksgälds-Contoret utbetalas, samt nämnde 107 R:dr 34 sk. 11 rst. å Länsstaten såsom ordinarie anslag upptagas.

Westmanlands Län.

Kongl. Maj:t har i Nåder tillkännagifvit, att å detta Läns Stat finnes ett odisponeradt belopp af 1,119 R:dr 24 sk. 6 rst., samt att genom två

fögderiers sammanslagning uppkommit en besparing af indeldte 80 R:dr, utom arrendet af Mycklinge boställe; varande likväl desse två sistnämnde tillgångar beräknade vid uppgörandet af projectet till Landt-Staternes nya lönereglering;

och böra således samtlig desse poster såsom statsutgifter försvinna.

Stora Kopparbergs Län.

Lika med Kongl. Maj:t, anser Utskottet, att, då, utaf de på Länets Stat såsom contant uppförde resepenningar 168 R:dr 22 sk. 6 rst. utgå uti indelning, det contanta beloppet bör ifrån Staten uteslutas.

Det har jemväl blifvit föreslaget att å Allmänna Indragnings-Staten uppföra de, såsom hyresmedel för Provins-Landtmäteri-Contoret i Fahlun, beviljade 100 R:dr; men då Utskottet ansett det icke vara fullständigt utredt, att utrymme saknas i de flere, Staten tillhörige magasins-hus och byggnader i nämnde stad,

har Utskottet icke kunnat tillstyrka uppförande å Indragnings-Staten af ifrågavarande hyresmedel.

Jemtlands Län.

Hvad angår de för två Lapp-Länsmän i Undersåker och Föhlinge hittills från Ecclesiastik-Verkets i Lappmarken anslag å 10:de Hufvudtiteln utgående löner 200 R:dr, lära Rikets Ständer bifalla, att, såsom Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, nämnde summa må å 2:dra Hufvudtiteln öfverflyttas.

Från sistnämnda Titel kommer att uteslutas och afföras ett äldre anslag till hushyra 333 R:dr 16 sk., och tillstyrker Utskottet, att, såsom Kongl. Maj:t begärt, å Allmänna Indragnings-Staten må uppföras 25 R:dr till hushyra åt Provins-Landtmäteri-Contoret, enär i Östersund ej finnes någon Kronans lägenhet, der utrymme för detta Contor kan beredas.

Westerbottens Län.

I afseende härå förekommer den förändring,

att löner för tre Länsmän i Åsele, Sorsele och Lyksele Lappmarker, 300 R:dr, böra afgå från Lappmarks Ecclesiastik-Verks Stat och uppföras å Läns-Staten uppå 2:dra Hufvudtiteln.

Norrbottens Län.

Utskottet föreslår, att de 100 R:dr, som utgått af 2:dra Hufvudtitelns besparingar till aflöning åt Länsmännen i Juckasjerfvis och Enonteckis Lapptrakter må

uppföras å Stat, äfvensom att lönerna för Länsmännen i Arvidjaurs, Jochmocks och Gellivari Lapptrakter, 300 R:dr, må upphöra att gravera Ecclesiastik-Verkets i Lappmarken Stat och i stället öfverflyttas å 2:dra Hufvudtiteln.

Vid sistförflutne och föregående Riksdagar beviljades 100 R:dr för hvarje Län, eller tillhopa 2,400 R:dr såsom *tryckningskostnader* för Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes Kungörelser, att utgå till följande Riksmöte.

Då fortfarandet af detta anslag är oundgängligen nödvändigt, har Utskottet funnit sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att detsamma, hvilket är beräknadt uti det af Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Stats-Contoret uppgjorde förslag till lönereglering för Landtstaterna, må å Stat bibehållas;

hvaremot Utskottet, som i sammanhang härmed förehaft den af Herr *Bagge* väckte motion, att, då ifrågavarande anslag vore otillräckligt, kostnaden för tryckning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes Kungörelser måtte, efter afgifvande behörigen styrkte räkningar, ersättas, funnit

sig så mycket mindre kunna härå tillstyrka bifall, som vederbörande tjenstemän vid Landshöfdinge-Embetena tillförene varit pligtige att, mot dem anslagne expensmedel, berörde kostnader bestrida, och förutnämnde anslag af 100 R:dr för hvarje Län till tryckningskostnader blifvit meddeladt, på grund deraf, att expens-medels-anslaget ansetts dertill icke vara tillräckligt.

18:o

På grund af hvad utgifterne de föregående åren utgjort, har Kongl. Stats-Contoret anmält, att en tillökning af 3,000 R:dr vore erforderlig i följande två å 2:dra Hufvudtiteln uppförda allmänna förslagssummor:

a) *Till skrifmaterialier och expenser samt ved och ljus för Rikets Collegier m. fl.*

Nuvarande Stat anslår härtill 70,000 R:dr, hvartill förslagssumman, som förut var 62,400 R:dr, vid nästlidne Riksdag höjdes.

Utskottet, som anser, att en så betydlig summa, som 70,000 R:dr, borde vara tillräcklig för nämnde behofs fyllande, har ej funnit skäl tillstyrka den ifrågavarande förhöjningen, utan hemställer,

att beloppet måtte oförändradt bibehållas; dock att Rikets Ständer härvid tillika hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, för erhållande af lättare öfversigt vid revisionen, de af detta förslagsanslag utgående summor måtte under sina serskilda rubriker och titlar i räkenskaperna redovisas.

b) *Till Rese- och Tractamentspenningar i Civile Ärenden.*

Enär utaf räkenskaperne inhemtats, att brister i detta anslag, bestämdt vid sista Riksdag till 11,000 R:dr, under hvartdera af de sistförflutne fem åren uppkommit, har Utskottet funnit

sig böra hemställa, att en summa af 12,000 R:dr måtte till nämnde föremål förslagsvis å Stat uppföras.

19:o

I anledning af hvad Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Stats-Contoret yttrat, angående pensionsrätt för vissa tjenstemän vid Landt-Staten, har Kongl. Maj:t föreslagit, att följande tjenstemän må, efter omkring 40 års tjenst och vid uppnådde 65 lefnadsår samt efter företedt Läkarebevis öfver en försvagad helsa, vid afskedstagandet undfå pensioner till följande belopp, nemligen Lands-Secreterare och Lands-Kamererare 1,200 R:dr, Landt-Räntmästare 1,000 R:dr, Kronofogde 800 R:dr och Härads-Skrifvare 600 R:dr.

Kongl. Stats-Contorets nästlidet år till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne Berättelse om Statsverkets förvaltning och behof innehåller, i afseende å ofvanberörde fråga, att, genom Kongl. Brefven den 1 November och 13 December 1834, pensionsrätten för Landshöfdingar väl blifvit bestämd till hvad deras vederlikar inom militären ega att i pension undfå, nemligen 3,000 R:dr, äfvensom för Länsmännen till 100 R:dr, men att, i afseende på de öfriga Landt-Stats-tjenstemännen, nemligen Lands-Secrete-

rare och Lands-Kamererare, Kronofogdar och Häradsskrifvare, förklarat, det desse borde fortfarande och intill dess annorlunda förordnades, erhålla pensioner, enligt af Rikets Ständer, uti underdånig Skrifvelse den 10 Juni 1818 och Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 25 i samma månad samt Kongl. Kammar-Collegii den 11 October 1819 utfärdade Circulaire bestämda grunder, efter hvilka nyssnämnde tjenstemän tillkomme pensioner till enahanda belopp, som deras vederlikar inom Kongl. Maj:ts och Rikets Collegier egde undfå efter deras löner, sådane de år 1818 utgingo; och har Kongl. Stats-Contoret vidare anfört, att dessa grunder innefattade vid deras antagande den rigtiga princip, att pensionsförmonen skulle vara lika för Civile Embets- och Tjenstemän af lika värdighet eller grad, antingen de innehaft indeld eller contant lön; men att, sedan lönerne för Collegiernes Embets- och Tjenstemän erhållit en nödig funnen förhöjning, med rättighet, att de i samma förhållande undfingo pension efter författningarne, och då jemväl fråga vore om reglering af Landt-Stats-tjenstemännens aflöning, i öfverensstämmelse med vederlikarnes, Kongl. Stats-Contoret, som, i det derom gemensamt med Kongl. Kammar-Collegium den 22 Juni 1835 afgifne underdåniga betänkandet, beträffande Lands-Secreterare-gradens pensionsrätt, i jemförelse till Lands-Kamererares, oaktadt den förre vid sportlernas bibehållande skulle åtnöjas med mindre belopp i ordinarie lön, yttrat sin åsigt i förevarande hänseende, funne sig desto heldre nu tillhöra att vidare fästa uppmärksamhet vid detta ämne, som frågan syntes böra i ett sammanhang för desse tjenstemän behandlas, samt äfven af sista Riksdagens Stats-Utskott ansågs vara af den vigt, att, i anledning af hvad då förekom, Utskottet, genom Betänkande af den 22 Juli 1834, N:o 222, tillstyrkte ett närmare bestämmande af pensionsrätten på Allmänna Indragnings-Staten till enahanda belopp, som vederlikarne nu tillkomme, jemväl för Lands-Secreterare och Lands-Kamererare, Kronofogdar och Häradsskrifvare; upplysande härvid Kongl. Stats-Contoret, att, enligt nu gällande föreskrifter, desse tjenstemän egde, ehuru deras indelda löner och åtföljande serskilta inkomster i allmänhet öfverstego, hvad för motsvarande tjenstegrader i Collegierne bestås, vid afskedstagandet, då de upphunnit 65 års ålder och omkring 40 år varit i tjenst samt finnas oförmögne att dermed fortfara, undfå pension endast till följande belopp: Lands-Secreterare och Lands-Kamererare 777 R:dr, men deras vederlikar, Secreterare och Kamererare i Collegierne, 1,200 R:dr, Landt-Räntmästare och Kronofogdar 395 R:dr 24 sk., men vederlikarne, Kammarförvandter i Collegierne, 800 R:dr samt Häradsskrifvare 264 R:dr 8 sk., men deras vederlikar, Kammarskrifvare i Collegierne 400 R:dr. Då likväl Landt-Stats-tjenstemännen i allmänhet, i

anseende till deras trägna och mödosamma befattningar, vid berörde lefnadsålder, om ej dessförinnan, blefvo till tjensternes bestridande oförmögne, men såge sig nödsakade qvarstå i tjenst, när pensionsbeloppet vore så ringa svarande mot lönevilkoren och lefnadskostnaden, i synnerhet som de numera icke egde rätt att af efterträdaren betinga ersättning för utgifne accordssummor för tjensterne, ansåg Kongl. Stats-Contoret häraf följa, att undseende måste hafvas med den ålderstigne tjenstemannen, antingen han fortfor att, så vidt krafterne medgåfvo, fullgöra sina tjenstepligter, eller ock söka få begagna vicarius, hvarigenom begge voro mindre väl belåtne, än om den förre egde taga afsked med en lönevilkoren någorlunda motsvarande pension, deraf han, efter att i Statens tjenst hafva uppoffrat sin kraftfulla lefnadstid, kunde på åldern ega nödtorftig bergning; och enär de fleste nuvarande Landt-Stats-tjenstemän hade ingått i tjenst, under förutsättning att få tillgodonjuta den uti äldre författningar stadgade förmon, att kunna vid upphunnen föreskrifven ålder få behålla hela indeldta lönen såsom pension, samt Rikets Ständer, på sådan grund, jemväl funnit skäl medgifva undantag från tillämpningen af 1818 års Författning, hvarigenom pensionsrättigheten, såsom anfördt blifvit, inskränktes, fann Kongl. Stats-Contoret, att, vid ett närmare betraktande af dessa förhållanden, billigheten fordrade, åtminstone att de egentlige Landt-Stats-tjenstemännen, Lands-Secreterare och Lands-Kamererare, Landt-Räntmästare och Kronofogdar samt Häradsskrifvare beviljades samma pensionsförmon som deras vederlikar i Collegierne, desto heldre, som detta instämde med ofvannämnde syftemål uti 1818 års stadgande, att nemligen tjenstemän af lika grader skulle njuta lika rätt, antingen de med indeldta eller contanta löner äro försedde; på grund af hvilket allt Kongl. Stats-Contoret i underdånighet hemställde, det Kongl. Maj:t måtte täckas i Nåder öfverlemna detta ämne till Rikets Ständers vidare yttrande och åtgärd, hvarvid dock något ökadt anslag icke erfordrades för medgifvande af omförmälde högre pensionsrättighet, enär Allmänna Indragnings-Statens tillgång lemnade betydlig besparing, så att anslagssumman på denna Stat sannolikt redan vore tillräcklig, vid successiv omvexling af sådane ålderstigne pensionstagare.

Utskottet, som i allo instämmer uti hvad Kongl. Stats-Contoret i detta ämne föreslagit och hemställt, tillstyrker derföre Rikets Ständer, att pensionerne för nedannämnde tjenstemän må, med iagttagande af hvad förut är stadgadt, i afseende å lefnads- och tjensteår, bestämmas till följande belopp, nemligen:

För

För Lands-Secreterare och Lands-Kamererare	1,200	R:dr.
„ Landt-Räntmästare och Kronofogdar	800	„
„ Häradsskrifvare	400	„

Slutligen får Utskottet anmärka, att de uti nu gällande Riks-Stat å 2:dra Hufvudtiteln upptagne anslag, i afseende hvarå serskildt yttrande icke här förut blifvit meddeladt, äro, på sätt bifogade Tabell utvisar, till oförändradt belopp bibehållne.

Stockholm den 3 April 1840.

Reservationer.

Emot allmänna grunderne för behandling af frågan om löntillökningar för åtskilliga Embetsverk.

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Såsom ledning för närvarande betänkande har Utskottet antagit en allmän grundsats, hvaraf tillämpningen genomgår det hela, i alla dess artiklar, dels till förvägrande af begärda nya, nödiga anslag, dels till nedsättande af de hittills i Riks-Staten upptagna. Denna grundsats, stödjande sig på en, med anledning af samtlige Riks-Ståndens redan gifna och af Konungens förväntade bifall till Stats-Rådets förändrade inrättning, emotsedd ny reglering af Rikets, så väl förvaltningsverk, som domstolar, afser en Stats-reglering, uteslutande beräknad för det nya Statsskick, som förväntas, utan tillbörlig uppmärksamhet på det, som är och ovedersägligen måste vara, intilldess ett annat förmodadt bättre inträder. Jag har icke velat bestrida grundsatsens factiska ursprung, ej eller dess aprioriska rigtighet, men endast den både för tidiga och ensidiga tillämpningen deraf. Förtidigt måste väl vara, att förklara vissa delar af Rikets Styrelse och Lagskipning i större eller mindre grad hvilande, eller, som är detsamma, att förvägra nödiga medel till deras obehindrade fortgång, endast af det skäl, att man väntar med snaraste förnimma i dessa delar en bättre och ändamålsenligare inrättning. Ensidigt är onekligen, att vilja tillämpa samma Stats-reglering på en, efter förmenande, felagtig Stats-organisation, hvad som förmodas skola blifva lämpligt för en fullkomligare och bättre. Då Utskottet sålunda, med åberopande af denna förväntade nya organisation, såsom ledande grundsats för närvarande Stats-reglerings uppgörande, icke allenast lemnat utan uppmärksamhet flera behof, äfven sådane, som

nära allmänneligen anses oafvisliga, utan äfven inskränkt flere hitintills i Stat upptagne, för fortfarande oförändrade behof oundgängliga anslag; så har den omförmälda grundsatsen tydligen blifvit i den syftning tillämpad, att närvarande Styrelse och lagskipning får gå så godt och i de delar den kan, och i annor händelse hvila, under väntan af det tillkommande bättre. Det är denna tillämpning jag ogillar. Då äfven jag, med de fleste, som jag förmodar, både inom och utom representationen, anser mig böra hoppas af den nya organisationen goda frukter, så ville jag i tillämpningen häraf draga alldeles motsatta slutsatser. Jag ville nemligen, att den nya Styrelsen, under det icke lätta eller snarfärdiga arbetet med ombildningen af Rikets Embetsverk, icke saknade tillräckliga medel för Riks-Ärendenas obehindrade fortgång; jag tillägger äfven tillräcklig tid för det nya arbetet, så vida det icke, såsom ett hastverk, skall blifva behäftadt med samma brister och blottställdt för samma klander, som det gamla. Det skulle fördenskull, i min tanka, vara lämpligast, att Utskottet alldeles icke åberopat de nya förväntade regleringarne af Embetsverken och Domstolarne annorlunda, än såsom en välgrundad och till fullbordan skyndande förhoppning, hvilken, en gång förverkligad, säkerligen skall mötas af Rikets Ständers välvilja och understöd, men intilldess icke kan hafva någon inflytelse på Statens närvarande behof och bestyr. Deremot borde det närvarande och närmast kommande betraktas med hufvudsakligt afseende på sig sjelf, för att dels icke förhindras i sin gång, dels äfven icke hindra det kommande i sin utveckling. Omsorgen om det närvarande på framtidens bekostnad är ett fel, men det omvända förhållandet ett icke mindre. Man har någon gång trott, äfven yttrat, att en Styrelse, med knappare tillgångar, skulle känna sig föranledd till en noggrannare hushållning och skyndsammare vidtagande af sådana förbättringar, som önskas. Jag lemnar i sitt värde dessa, efter främmande modeller, beprisade tvångs-åtgärder. Man vet, att de i andra länder mera användas, i afseende på personer, än på sak. Om ock en sådan opinion skulle föranleda till anslagens inskränkning inom det nödvändiga, så bör den likväl icke utsträckas till deras nedsättande derunder. Aldraminst vore sådant billigt eller välbetänkt i en tidpunkt, då man emotser stora förändringar både i former och personal. Om, under det nya organisations-arbetet, embetsverken, af brist på arbets-styrka, mer och mer ökade sina balancer; om rättsökande beständigt längre och längre tid nödgades vänta slutligt afgörande af sina anhängiga mål; om embetsmännen, hvar och en på sin plats, öfverhopade af ärendens mängd och nedtryckta af lönlösa mödor, begynte tröttna och modfällas, månne det skulle lända den nya Styrelsen till hugnad och förtroende, eller månne den rättsökande allmänheten skulle ädelmodigt veta

att tillskrifva detta slags stilleånd den under arbete varande nya ordningen, som skulle med sin lycksalighet ersätta de fordna lidanden, eller månne icke allmänheten snarare skulle lemna förtroende åt den nya Styrelsen, om ärendenas gång genast förbättrades, men ingalunda försämrades? Jag vågar ännu tillägga den fråga, månne mången rätt skicklig, oberoende och redlig man skulle finnas benägen att inträda inom den visserligen ärorika, men föga hugnerika embetskretsen, der han dagligen egde att motsvara Konungens och nationens gemensamma anspråk, men med dagligen stigande förlägenhet på nödiga medel och tillgångar?

Jag anhåller om ursäkt för min mångordighet. Men då Utskottet anfört ett slags allmän grundsats, såsom ledning för dess afslag och förknappningar, så har jag äfven trott mig böra af samma grundsats söka ledning för det bifall till nya, och det bibehållande af gamla anslag, som jag med min röst understödt; hvarigenom äfven reservationen vid hvarje artikel serskildt kan blifva desto kortare, såsom här redan i allmänhet motiverad. Jag ber slutligen få tillägga, att, om de möjligtvis mot förmodan beviljade nya anslagen på samtlige hufvudtitlar endast bestämdes temporära till nästkommande Riksdag, då, på grund af förväntade nya allmänna regleringar, Rikets Ständer vore fullkomligt obehindrade att desamma ändra, utvidga eller inskränka, så ville jag gerna dertill samtycka. Men att under tiden, genom vägrade eller minskade anslag, bringa Styrelsen i förlägenhet, och måhända ärendena i oreda och förvirring, anser jag alltid, och i synnerhet i närvarande tidpunkt, vara både orättvist och skadligt."

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Genom Regeringsformens 53 och 62 samt Riksdags-Ordningens 30 §§., ålägges Stats-Utskottet att föreslå det, som erfordras för Stats-Verkets *behof.* När det medgifves, att "anledning finnes i en del embets-verks närvarande skick till någon *förhöjning* "af deras stater, så är derigenom äfven medgifvet, att förhöjningen, som för närvarande utgör ett verkligt behof, icke bör af Utskottet vägras. Den rätta tidepunkten för en *definitiv* reglering af embetsverkens aflöningsstater må anses icke *nu* vara inne. Men *när* den skall inträffa, står till tiden och lyckan. Innan de motsedda reorganisationerne af domstolarne och embetsverken hinna fullbordas, lära visserligen år förflyta, — flera eller färre — så framt förbättringarne skola verkställas efter en helfärdig plan och med den betänksamhet, som folkets trygghet mot embetsmanna-myndigheternes öfverdrift synes fordra. Ovisst torde få anses, om dessa förbättringar på det hela skola utfalla med synnerliga besparingar; men att brådskynda dem, kan i alla händelser ej vara välbetänkt. Är det oförnekligt, att ärendenas ökade mängd inom åt-

skilliga Verk i deras närvarande skick fordrar en ökad embetsmanna-personal, så vida allmänhetens rättvisa anspråk på ordning och skyndsamhet i målens behandling skall kunna tillfredsställas, så måste följden af vägrad förhöjning i dessa Verks stater, för den närmaste tiden, innan de önskade organisationerne skett, blifva den, att Styrelsen råkar i en hämmande förlägenhet, tjenstemännen sakna en billig uppmuntran, och ej mindre det allmänna, än enskilde medborgare lida genom göromålens senfärdiga och förlamade gång. Att besparingarne ej kunna lemna tillgång till behofvens provisionela afhjelpande, är alltför väl kändt genom den yppade bristen å denna titel, som härleder sig från sådana anslag å förmodade besparingar. Ehuru man må anse försigtigt att icke försvåra den önskade regleringen af embetsverken genom definitivt bestämmande eller förhöjning af lönerna, anser jag dock Stats-Utskottet pligtigt, att föreslå Rikets Ständer den förhöjning af Staterne, som, efter pröfning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, kan finnas behöflig för ärendenas obehindrade gång, att utgå *intilldess* Rikets Ständer vid Riksdag framdeles godkänt Verkens nya reglering och definitivt bestämt deras Stater. En sådan Interims-stat för ökad personal i Nedre Justitiæ-Revisionen, Kongl. Hof-Rätterne, Kongl. Kammar-Collegium, och Kongl.Kammar-Rätten samt Kongl. Stats-Contoret bör, efter min tanka, uppföras i ordinarie Stats-regleringen, och ingalunda anvisas i en extra Stats-reglering under innevarande Riksdag, hvilken åtgärd vore lika ovanlig, som till sina framtida följder vådlig."

Häruti instämde Prosten *Åstrand* och Doctor *Agrell.*

Af Herr Professor *Thomander:* "Jag reserverar mig emot den omständighet, att i Utskottets Betänkande rörande Andra Hufvudtiteln icke finnes tillagdt det tillkännagifvande, att Utskottet ville, i sammanhang med Extra Stats-regleringen, till serskildt bepröfvande företaga den frågan, om och i hvad mon Utskottet ansåge sig böra något provisoriskt anslag för vissa Embetsverks fullständigare tjenstbarhet till beviljande föreslå; varandes, efter mitt förmenande, Extra Stats-regleringen det ställe, der dylika anslag, i händelse de finnas nödiga, böra uppföras, för att utgå intill nästa Riksdag."

Af Herr Doctor *Björkman:* "Gillande Höglofl. Stats-Utskottets uttalade principer, att en förväntad reorganisation af åtskillige Embetsverk och en difinitiv reglering af deras tjenstemanna-personal bör samtidigt och i sin helhet hafva föregått, innan Rikets Ständer kunna å 2:dra Hufvudtiteln, såsom Statsanslag, uppföra de af Kongl. Maj:t för dessa Verk äskades ummor, kan jag dock icke finna skäligt, att nuvarande bedröfliga interims-tillstånd skall längre fortfara. Genom utdelade årliga arvoden af Hufvudtitelns

Brist på Besparingar, hafva nämnde Verk, ej utan klander, men dock hjelpligt, hitintills kunnat uppfylla sina vigtiga åligganden; denna utväg ogillas troligen numera, såsom grundlagsvidrig, med rätta af Rikets Ständer, och den ogillar sig sjelf såsom i längden oefterrättlig; men den efterlängtade reorganisationen och regleringen, som lyckligtvis Höglofl. Stats-Utskottet ej ansett sig sjelf böra företaga, kan ej emotses förrän nästa Riksdag, och undertiden lemnas allt i sitt nuvarande redlösa skick. Huru under sådant skick de nya Departements-Cheferne skola kunna emotsvara nationens förhoppningar, och ärendenas gång till rättsökandes åtminstone belåtenhet ännu 5 år fortsättas, är väl omöjligt att inse. Jag anser således, att en viss afpassad summa bör anslås, att utgå till nästa Riksdag för hvarje af de mest behöfvande Embetsverken, Kongl. Nedre Justitiæ-Revisionen, Hof-Rätterne, Kammar-Collegium, Stats-Contoret och, framför allt, för Kongl. Kammar-Rätten. Om denna summa anordnas under namn af Extra Statsreglering, eller uppföres såsom supplementanslag å 2:dra Hufvudtiteln, kan vara likgiltigt. — Rörande Riks-Archivet anser jag Höglofl. Stats-Utskottets beslut nära nog rigtigt, då såväl den dagliga tjenstgöringen som den Historiska forskningen derstädes svårligen kan fullt ordnas, förrän bättre lokal först vinnes och inrymmes. En rund summa till årliga arvoden åt biträdande personer hade dock undertiden varit behöflig. — Anslaget till Carolinska Institutet, hvars organiserande till Medicinsk Facultet Höglofl. Stats-Utskottet icke ansett såsom ett för sig främmande ämne, hade, såsom mig synes, så länge detta Instituts verkningsfält ännu ej är till fullo uppmätt, rättast bordt inskränkas till hvad Kongl. Maj:t föreslagit."

Häruti instämde Prosten *Åstrand.*

Herr Biskop *Hedrén*, som i flera punkter sig i lika syftning reserverat, begärde att äfven i förestående reservation, i hvad den angår Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Kammar-Rätten, få instämma.

Vid andra punkten, rörande tillökt anslag för Justitiæ-Revisionen, af Herr Biskop *Hedrén:* "Emot bifall till den begärda Embetsmanna-tillökningen i Justitiæ-Revisionen anföres visserligen icke utan skäl, att detta Embetsverks löneregleringen blef vid sistlidne Riksdag fastställd, i likhet med Konungens Proposition. Men att denna reglering, vare sig af hvilka orsaker som helst, icke blef sådan, att den kunde länge svara mot ändamålet, insågs redan då temligen allmänt, hvarpå jag tror mig kunna åberopa dåvarande Riksdagsmäns, serdeles Stats-Utskotts-Ledamöters, vittnesbörd. Nu har bristen factiskt bevisat sig. Då årligen icke mindre än 2,400 mål till detta Verk inkomma, bland hvilka flera, till exempel Revisions- och Egodelningsmål af vidsträckt omfång, så måste af Sex Revisions-Secre-

terare hvar och en få på sin lott 400 mål för hvarje år. En sådan arbets-product lärer ingen billighet kunna, äfven af den skickligaste tjensteman, utkräfva. Kongl. Maj:t fann ock derföre nödigt att, kort efter sedan regleringen blifvit, i enlighet med Rikets Ständers beslut, verkställd, tillförordna tvänne extra Föredragande med två Protocolls-Secreterare, två Canzlister och två Copister, hvarigenom balancer kunde förekommas och afhjelpas. Hvardera af de sålunda Föredragande har ännu årligen 300 mål på sin lott, hvilket synes vara tillräckligt. Att ärendenas antal i högsta instansen skulle minskas, då i senare tider en mängd rättsfrågor blifvit förflyttade från förvaltningens inpå lagskipningens område, och då i öfrigt samhällsutvecklingen beständigt ökar Under-domstolarnes göromål, är en förmodan, som har all sannolikhet emot sig. Tvertom kan icke betviflas, att samma arbetsstyrka måste, hädanefter som hittills, i detta Embetsverk användas, så vida icke lagskipningens obehindrade gång skall lida; och då Kongl. Maj:t sålunda icke kan underlåta att sådant förordna, med hvilka medel, som möjligen kunna förefinnas, så måste det vara med ändamålet mest enligt att anslå, hvad som är nödigt; hvarföre jag för min del bifaller det begärda anslaget. Härvid förtjenar ock anmärkas, att igenom den stämplade pappers-afgift, som Staten uppburit i ersättning för tjenstemännens i lönings-staten beräknade sportler, Staten under de 3:ne åren 1835, 1836 och 1837 gjort en verklig vinst af nära 1,500 R:dr årligen, hvilken troligen, långt ifrån att minskas, kommer att oafbrutet förökas."

Vid tredje punkten angående *Kongl. Hof-Rätterne* af Herr Biskop *Hedrén:* "Utskottet har afslagit all tillökning för Hof-Rätternes tjenstemän, tills dessa Domstolar blifva så organiserade, att de bättre motsvara sin bestämmelse. Men under tiden måste väl lagskipningen fortgå. Man vill måhända ännu vidare inskränka Hof-Rätternes Divisions-personal. Det är icke längesedan en sådan inskränkning, tvertemot en af våra mest erfarna och djuptänkta Domares tillstyrkan, verkställdes i Kongl. Götha Hof-Rätt. Följderna äro bekanta. Icke sällan blifva Divisionerna, vid någon Ledamots jäf eller förhinder, overksamma. Den årliga tillökningen af ärenden fordrar dessutom flere Ledamöters adjunction. Att dessa skola njuta i årligt arvode endast 120 R:dr, men ändock fullt ansvara för ett så vigtigt domare-kall, är icke blott orättvist, utan orimligt. Jag tillstyrker bifall till den Kongl. Propositionen."

Häruti instämde Herr Prosten *Afzelius.*

Vid 5:te punkten angående *Riks-Archivet,* af Herr *Reutersvärd P. A.* "Vid Propositioner om nya Statsanslag till diverse ändamål, har man trott sig i allmänhet finna, att, ehuru dessa stundom må hafva varit behöfliga, det

dock sällan tagits i betragtande, om de skattdragandes tillgångar och förmåga kunnat medgifva att, utan förmycken känning för deras bärgning och ekonomiska bestånd, åstadkomma ökade utskylder. Med iagttagande af denna regel i hvad förbättringar beträffa, som nu äro i fråga, anser jag, att, om sådana än kunna tarfvas, de löntagande i någon mon dock böra afse en stor del af de löngifvandes belägenhet, hvilka hufvudsakligen äro jordbrukarne och näringsidkarne. Dessa hafva äfven behof, barn att uppfostra, de kunna äfven åstunda att lefva beqvämare, att någon gång förlusta sig och ha njutningar, för att muntra sinnet från det tunga, mödosamma, alldagliga arbetet. Betraktar man saken från denna synpunkt, vårt fattiga lands inskränkta tillgångar och jemför en del Embets- och Tjenstemäns lefnadssätt i hufvudstaden med de mindre bemedlade landtmännens och näringsidkarnes, så lärer man nödgas medge, att de förre i allmänhet icke äro så vanlottade med sina öfverklagade, små löner, som de vid första påseendet synas vara. Ehuru jag således aldrig varit, och icke är, serdeles benägen att tillstyrka bifall till ökade utgifter för Staten, vågar jag likväl tro, att, när nya eller förhöjda löner, efter inhemtad närmare kännedom och noggrant öfvervägande af saken, äro af verkliga behofvet, samt af rättvisa och billighet påkallade, Representanten, sin pligt likmätigt, icke eller bör underlåta att, då hans mening af pluraliteten blir undertryckt, genom reservation yppa sina tänkesätt. Jag anser nemligen lönförbättring m. m. för Riks-Archivet, Kammar-Collegium och Stats-Contoret vara af verkliga behofvet och af rättsgrunder påkalladt, och förenar mig med de Ledamöter, som yttrat sig till förmon för dessa Verk. För Riks-Archivet är behofvet af ökadt Statsanslag tillräckligen motiveradt af dess högt förtjente Chef, uti hans afgifna underdåniga Embetsberättelse eller, som den kallas, betänkande den 20 October 1837, och detta Archiv anser jag vara en Rikets klenod. Hvad åter de öfriga båda Embetsverken beträffar, så fäster jag mig synnerligast vid Kammar-Collegium, helst det är mig speciellt bekant, att dess vigtiga och magtpåliggande ärenden fordra mycken forskning, skarpsinnighet och arbete, till utredande af deras ofta intrasslade beskaffenhet, för att derefter rättvist döma och besluta; hvadan de samma skäligen icke lära kunna jemföras med de fleste förekommande ärenden i Commerce-, Bergs- och Krigs-Collegierne, samt i Kammar-Rätten till en del och på visst sätt, hvilka Verks Embets- och Tjenstemän erhållit löneförbättringar. Derutaf lärer ock onekligen böra följa, samt rättvisa och billighet fordra, att de Statens tjenare, som hafva vigtigare och drygare arbeten, åtminstone må komma i åtnjutande af enahanda löneförmoner med deras vederlikar i andra Embets-Verk.

Härvid anser jag likväl att, i händelse utaf återremiss af Betänkandet, och i fall lönförbättringar då skulle komma att tillstyrkas, det vilkor härför bör fästas, *att ingen, som kommer i åtnjutande af förhöjd lön, må tillåtas att innehafva mer än en tjenst.*

Jag reserverar mig i ett sammanhang mot förenämnde trenne beslut."

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Vid afslaget på de begärda lönemedlen för Riks-Archivets Tjenstemän, har Utskottet funnit för godt att följa en annan grundsats, den jag lika litet kan godkänna. Då här icke kunnat såsom skäl åberopas en behörig tjenste-pligternas reglering, den Utskottet tvertom vid detta Verk gillat, så har man angifvit såsom orsak felande local, samt uttryckligen förklarat tjenstemanna-aflöningen vara en fråga, som är localen underordnad. Men Utskottet har härigenom endast bevisat för mycket. Ty af det anförda skälet, borde äfven tjenstgöringen upphöra, tills tjenlig local vore anskaffad. Men nu måste ovedersägligen tjenstgöringen vid detta Verk alltjemt fortfara, så vida de öfrige Embetsverken, likasom litteraturen och fornforskningen, icke skola sakna ett högst nödigt biträde. Osäkert är äfven, när man kan vänta sig ett tjenligt Archivi-hus. Och att låta tjenstemännen undertiden sakna deras förtjenta lön, eller ordentliga reglering, är desto mera orättvist, som tjenstgöringen med ett trångt och otillräckligt utrymme måste vara vida besvärligare, än med ett tillräckligt. Jag tillstyrker bifall till löneförslaget."

Häruti har Herr Doctor *Björkman* instämt.

Af Hr. Prosten *Stenhammar:* "Om en tjenligare local kan blifva anvisad för Riks-Archivet under innevarande Riksdag, lärer vara tämligen osäkert. Om deremot det af Kongl. Maj:t äskade förhöjda anslaget för Tjenstemanna-personalen beviljas och desse indelas på tvänne Departement, kunna vigtiga resultat deraf väntas, så väl för Archivets vård och tillgänglighet för allmänheten, som för den historiska forskningen. Tjenstemännens verksamhet, ehuru försvårad af den otjenliga localen, är likväl icke så beroende deraf, att det skäl, Utskottet derifrån velat hemta för vägran af anslaget, skulle kunna godkännas."

Häruti instämde Prosten *Åstrand.*

Vid 5:te punkten, angående de uti *Kongl. Maj:ts Canzli* varande öfvertalige Tjenstemäns förflyttande på Indragnings-Stat.

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Utskottet har ansett regleringen af Kongl. Maj:ts Canzli vara tillvägabragt, emot hvad Rikets Ständer föreskrifvit. Hvad Rikets Ständer föreskrifvit i detta afseende, och som igenfinnes i Expeditions-Utskottets

tets skrifvelser sistl. Riksdag N:s 150 och 170, kan väl icke sägas vara nog tydligen uttryckt, för att kunna utan misstydning verkställas. Visserligen hafva Rikets Ständer begärt en *Successiv reglering;* men en sådan, som nu vill tydas, är väl knappast tänkbar i verkställigheten. Efter min öfvertygelse har regleringen blifvit verkställd på det enda möjliga sätt och att dervid några tjenstemän blifvit öfvertalige, har varit oundvikligt. Dessa måste väl förblifva vid sina innehafvande löner, ehvad Riks-Stånden derom besluta, och om dessa uppföras på Indragnings-Stat eller utgå af andra medel, gör det i Riks-Staten alls ingen förändring; hvarföre jag anser anslaget böra bifallas."

Vid 6:te punkten angående anslag till *Minister-Staten.*

Af Herr Biskop *Hedrén:* Den förminskning, Utskottet föreslagit i Minister-Staten, saknar all grund. Denna artikel har vid alla föregående Riksdagar varit oförändrad. Dess nedsättning i närvarande tidepunkt skulle gifva anledning till flerfaldiga betraktelser, då intet tillräckligt skäl dertill blifvit anfördt. Tvertom tala många ganska vigtiga och rättvisa skäl för artikelns oförändrade bibehållande. I en så grannlaga punkt och hvilken så nära rörer Rikets förhållande till utländska magter, har jag ansett Utskottets åtgärd, i öfrigt otillräckligen motiverad, hvarken nödig, nyttig eller välbetänkt; hvarföre jag deremot reserverar mig, med röstande för det gamla anslagets bibehållande."

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Jemte instämmande med Herr Biskop *Hedrén* i dess reservation mot nedsättningen af detta anslag, måste jag uttryckligt reservera mig mot den här gifna antydningen, att bristen i det nedsatta anslaget skulle kunna framdeles fyllas i en så kallad Extra Stats-reglering. Grundlagarne känna ingen fördelning af Stats-regleringen i en *Ordinarie* och *Extra Ordinarie.* Om sammanfattningen af de anslag, som skett antingen till materiella behof för en gång eller för allmänna arbeten, fått benämning af Extra Stats-reglering, endast genom en praxis, som af representationens betänksammare del likväl ingalunda är godkänd, så torde det med skäl kunna betraktas såsom ett äfventyrligt misstag, om man nu medgifver utsträckning af denna praxis äfven till löne-anslag och i allmänhet alla i Ordinarie Stats-regleringen fastställda Stater. Beträder man denna bana och öppnar man således tillfälle till supplementar-anslag för alla Stats-behof i en så kallad Extra Stats-reglering, så försättes hela Statsregleringen i fluctuation under Riksdagarnes lopp, och Ständerna hafva sjelfva beredt vägen för de vådligaste missbruk."

Häri instämde Herr Prosten *Åstrand.*

Af Herr *Schartau:* Jag anser anslaget till Minister-Staten ej böra öfverstiga R:dr 150,000 Sv. B:co årligen, dels emedan det synes mig klart att, om och när indragningar i Statens utgifter skola göras, man är befogad att företrädesvis iagttaga dem å sådane poster, som icke äro underkastade någon detaillerad pröfning i förväg eller granskning efteråt af den betalande, dels emedan summan af . . . . . B:co R:dr 150,000:
icke bör anses för ringa, då Norriges bidrag af 40,000 Specier
eller circa 94,000:

tages i beräkning, samt i minnet återkallas, att den summa, som för ändamålet bestämdes vid den critiska tidpunkten år 1809 och befanns tillräcklig under många påföljande år, hvarunder onekligen, i motsatts till förhållandet för närvarande, hemliga utgifter af den allmänna politiska ställningen kunde vara påkallade, utgjorde endast R:dr 90,000 Hamb. B:co, eller 240,000 R:dr Sv. B:co, således mindre, än hvad efter mitt förslag skulle blifva tillgängligt,

För öfrigt innehålla de upplysningar, som genom Herr Hof-Canzleren kommit Stats-Utskottet tillhanda, i afseende på anslagets användande, ingen siffra, som ådagalägger erforderligheten af det belopp, Höglofl. Utskottet tillstyrkt och hvars större eller mindre behöflighet således kan betraktas, enligt en hvars enskilda åsigt.

Mig förefaller ingen utgift mera kännbar för Statens financer, än den, som går ur landet, utan att fullt motsvarande ersättning synes komma detsamma tillgodo, och följaktligen intet anslag kunna med mera ekonomiskt gagn inskränkas, än just detta. Man invänder, att vården om Rikets intressen hos främmande Hof påkallar uppoffringar. Jag vill ej upptaga den gamla frasen om behofvet af slika offer "för Rikets ära och anseende;" men jag svarar, att något skäl ej synes existera, hvarför icke dessa intressen skulle kunna med lika framgång bevakas af Diplomater med underordnad rang, som af Envojeer med enorma apanager, helst det är skäligen lättfattligt, att de stora Europeiska frågorna i våra dagar ojemförligt mera röra sig kring folkens intellectuella, industriella och commerciella behofver, än kring de krigiska förhållanden, hvilka först gifvit anledning till bruket, att underhålla kostbara beskickningar hos grannar och allierade; också ser man ej sällan äfven de af våra Ministrar, som äro stationerade på Europas vigtigaste punkter, vistas hela år i hemlandet, utan att någon skada derigenom sker. Har allt detta nu sin rigtighet och är det sannt, att Sveriges inflytande ej mera, är hvad det fordom var, så må vi icke föreställa oss att återvinna detsamma genom Stats-lyx hemma eller borta, utan söka att förvärf-

va allmänn agtning genom kloka och flärdlösa förfoganden, till hvilka i första rummet torde få räknas försättandet af landets depencer till öfverensstämmelse med dess inre resourcer".

Häruti instämde Herrar *Walley* och *Kjellberg* samt Riksdagsfullmägtige *Peter Pehrsson* från Jönköpings och *Anders Andersson* från Skaraborgs Län.

Vid Åttonde punkten, angående löne-anslag för *Kongl. Kammar-Collegium:*

Af Herr *Reutersvärd, P. A.*, (se dess Reservation vid 5:te punkten).

Vid Nionde punkten, angående löne-anslag för *Kongl. Stats-Contoret:*

Af Herr *Reutersvärd, P. A.*, (i sammanhang med dess reservation vid 5:te punkten).

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Redan sistlidne Riksdags Stats-Utskott har erkänt behofvet af tillökad tjenstemanna-personal i Kongl. Stats-Contoret. Ehuruväl Rikets Ständer icke då ville bifalla anslag dertill, har dock behofvet oförändradt fortfarit och fortfar allt framgent; och så länge tillgångar finnas, måste de till dess fyllande användas, såvida icke ärendena skola afstanna. Jag kan fördenskull icke annorlunda än bifalla det begärda anslaget, då det afser ett behof, som är alldeles obestridligt och derjemte icke ens af de vägrande bestridt."

Vid Elfte punkten, angående anslag till *Extra Provincial-Läkare.*

Af Herr Grefve *v. Platen*, som icke ansåg nog vigtiga skäl vara anförde, för att tillstyrka Rikets Ständer att frånträda deras vid senaste Riksdag fattade beslut, att Extra Provincial- och Bataillons-Läkare-tjenster må, der det lämpligen kan ske, hos en person förenas.

Häruti instämde Herr Prosten *Åstrand* och Herr *Schartau.*

Vid 11:e punkten litt. C rörande anslag till *Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet:*

Af Herr *von Troil, E.*: "Emot Utskottets hemställan om ett personelt anslag för Professor *Retzius* får jag reservera mig, i den enda omständighet, att anslaget ej blifvit tillstyrkt på Allmänna Indragnings-Staten, till hvilken, enligt min öfvertygelse, hvarje årligt anslag, som genom någon inträffande händelse kan komma att upphöra före nästa Riksdag, bör hänföras".

Härmed instämde Herr Prosten *Östberg.*

Af Herr Professor *Thomander*: "Skulle det vilkor, som blifvit fästadt vid Carolinska Institutets anslagsförhöjning, innefatta ett beslut rörande rättighet för bemälde Institut att utdela Academisk Doctors-värdighet; så får jag mig vördsamt reservera emot en föreskrift, hvilken det Höglofl.

Stats-Utskottet, efter mitt förmenande, icke är, genom 30 § Riksdags-Ordningen, bemyndigadt att föreslå och hvilken jag dessutom för min del finner i rak strid med de allt hittills gällande föreställningar om Academisk organisation och Academiska functioner."

Härmed förenade sig Herrar Biskop *Hedrén* samt Prostarne *Åstrand*, *Afzelius* och *Ahlqvist*.

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "I hufvudsaken instämmer jag med Doctor *Thomander*. Men den motionsrätt, som Stats-Utskottet här tillegnat sig, vill man grunda icke på 30 §, utan på 37 § 2 mom. Riksdags-Ordningen; och i händelse denna nya tolkningsmethod af Grundlagen skulle förmå göra sig gällande, har Stats-Utskottet förfarit alldeles conseqvent, i trots af 30 § Riksdags-Ordningen. Mig förekommer det i sanning obegripligt, af hvilket skäl eller för hvilka ändamål en vidsträcktare och nästan obegränsad motionsrätt skulle blifvit Stats-Utskottet uppdragen, endast derföre att Konungen behagar directe till Stats-Utskottet öfverlemna den Nådiga Propositionen, när likväl samma Nådiga Proposition, enligt 27 § Riksdags-Ordningen, jemväl i denna händelse, genast tillställes Stånden och motionsrätt i alla dit hörande ämnen alltså är ingen representant betagen. Men det tror jag mig klart inse, att, då de flesta öfverläggningsämnen vid Riksdagarne stå i någon förbindelse med anslagsfrågor, skulle genom den försökta tolkningen alla de väsendtligaste Riksdagsfrågor falla i Stats-Utskottets händer, och Ständerne hafva att motse från detta Utskott betänkanden jemväl i mål, som höra till andra Utskotts behandling, möjligen af motsatt syftning och innehållande helt andra förslag, än de, som af vederbörligt Utskott framställdes. Till en sådan Riksdagsärendenas förvirring har dock ej Grundlagen gifvit någon anledning. Regeringsformens 37 § 2 mom. innebär ej, hvad man velat derutur härleda. Dess sista period har blifvit tillagd endast för att undanrödja den motsägelse, hvaruti 27 § skulle befinna sig till de näst föregående orden af 37 § 2 mom., som innebära, att Stats-Utskottet ej egde upptaga andra ämnen, än de från Ståndens plena remitterade. Borttages denna period, så skulle det synas som Lagstiftaren hade glömt, hvad han redan i förenämnde 27 § medgifvit i afseende på Konungens Nådiga Proposition. Så vidt jag förmår fatta sammanhanget, är icke den ringaste vidsträcktare motionsrätt här medgifven Utskottet, och jag reserverar mig på det högsta mot den i sina följder vådligt vigtiga tolkningen af Grundlagen."

Af Herr *Helsingius:* "Mot det förbehåll, hvarunder Höglofl. Stats-Utskottet tillstyrkt anslag för Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet, får jag vördsamt anmäla min reservation, då jag icke förstår 2:dra mom. af 37 §

Riksdags-Ordningen så, som skulle Stats-Utskottet derigenom hafva erhållit någon motionsrätt, minst i sådana frågor, som tillhöra Ekonomie-Utskottets behandling; och emedan jag icke tilltror mig att rätt bedöma en fråga, som länge utgjort och ännu utgör ett tvisteämne emellan lärde män".

Härmed instämde Herr Grefve *v. Platen.*

Af Riksdags-fullmägtigen *Nils Strindlund* ifrån Vester-Norrlands Län, som ansåg, att, då hvarken Proposition om ett dylikt anslags beviljande blifvit af Kongl. Maj:t i Nåder aflåten eller någon motion i ämnet till Stats-Utskottets behandling remitterad, Utskottet icke kunde, emot 37 § Riksdags-Ordningen, frågan om berörde löneförhöjning till pröfning företaga.

Härmed förenade sig *Per Persson* från Örebro Län.

Vid 13:de punkten rörande *Tabell-Commissionen:*

Af Herr Friherre *Sprengtporten:* "Då den förändrade aflöningsstat, som Kongl. Maj:t föreslagit Rikets Ständer att bifalla för Tabell-Commissionen, icke är beroende af några skedda, eller förväntade regleringar inom Embetsverken, men deremot synes mig vara grundad på billighet, och jemförelsevis icke är högre, än andra Stater, som Utskottet framställt till Rikets Ständers antagande, hade jag så mycket heldre förväntat Utskottets tillstyrkande i denna del, som det är kändt, icke allenast, att det Svenska Tabellverket, under en förtjent Styrelse, vunnit en fullkomlighet, som äfven utom landet förvärfvat detsamma ett rättvist anseende, utan äfven, att dess göromål under de senare åren betydligt tilltagit, i följd af folkmängdens tillväxt, och ökadt behof af Statistiska upplysningar"; hvarmed Herrar Grefve *v. Platen, Tersmeden, C. R.*, Biskop *Hedrén*, Prostarne *Stenhammar, Björkman, Agrell, Östberg* och *Åstrand* samt Professor *Thomander* sig förenat.

Tabell

öfver Riks-Statens Andra Hufvud-Titel.

Civile- och Landt-Staterne.	Penningar enl. R. St. Stat för 1835 och följande åren.			Stats-Uskottet föreslår.			Förhöjning.			Minskning.		
Rikets Högsta Embeten:												
Stats-Ministrarne	15,000	—	—	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Stats-Råden	36,000	—	—	36,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Justitiæ-Råden	44,000	—	—	44,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets Allmänna Ärenders Beredning	8,736	2	8	8,736	2	8	—	—	—	—	—	—
Nedre Justitiæ-Revisionen	33,866	32	—	33,866	32	—	—	—	—	—	—	—
Svea Hof-Rätt med derunder lydande Justitiæ-Stat	62,510	20	—	62,316	40	—	—	—	—	193	28	—
Götha d:o med d:o	58,029	8	—	57,532	—	—	—	—	—	497	8	—
Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge med d:o	24,763	32	—	24,763	32	—	—	—	—	—	—	—
Kongl. Maj:ts Canzli (öfverflyttning till 5:te H.Tit.)	98,666	32	—	92,400	—	—	—	—	—	6,266	32	—
Minister-Staten	266,666	32	—	200,000	—	—	—	—	—	66,666	32	—
Post-Verket	350,000	—	—	350,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Kammar-Collegium	29,117	16	1	29,117	16	1	—	—	—	—	—	—
Stats-Contoret med Chartæ-Sigillatæ-Verket, Krono-Magasinen, Vågstaterne i Avesta och Fahlun, samt numera äfven Mynt- och Controll-Verken, som blifvit från Bergs-Collegium öfverflyttadt med 17,183: 16.	81,390	37	4	103,649	24	—	22,258	34	8	—	—	—
Bergs-Collegium med Bergslags-Staterne, (Mynt- och Controll-Verken härifrån till Stats-Contoret öfverflyttadt)	50,294	11	4	33,110	43	4	—	—	—	17,183	16	—
Commerce-Collegium	18,400	—	—	18,400	—	—	—	—	—	—	—	—
Kammar-Rätten	33,174	19	3	33,174	19	3	—	—	—	—	—	—
Sundhets-Collegium med Medicinal-Verk och Veterinair-Inrättningen (öfverflyttning från 10:de H.Tit. netto 400 R:dr)	70,725	27	9	83,363	40	—	12,638	12	3	—	—	—
ÖfverStåthållare-Embetet	34,163	20	10	34,163	20	10	—	—	—	—	—	—
Öfver-Intendents d:o (öfverflyttning till 5:te H.Tit.)	10,600	—	—	9,550	—	—	—	—	—	1,050	—	—
Tabell-Commissionen	1,525	36	—	1,525	36	—	—	—	—	—	—	—
Transport	1,327,630	39	3	1,270,670	18	2	34,896	46	11	91,857	20	—

	Penningar enl. R. St. Stat för 1835 och följande åren.			Stats-Utskottet föreslår.			Förhöjning.			Minskning.		
Transport	1,327,630	39	3	1,270,670	18	2	34,896	46	11	91,857	20	—
Landtmäteri-Staten	17,333	24	—	18,933	40	—	1,600	16	—	—	—	—
Jägeri d:o	1,407	—	3	1,407	—	3	—	—	—	—	—	—
Tull-Verket	562,000	—	—	562,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Nummer-Lotteriet	50,000	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—	—
Lands-Staten i Upsala Län	1,958	40	—	1,758	40	—	—	—	—	200	—	—
Stockholms d:o	2,383	9	1	2,439	25	1	56	16	—	—	—	—
Södermanlands d:o	2,675	24	—	2,675	24	—	—	—	—	—	—	—
Östergöthlands d:o	2,246	32	—	2,246	32	—	—	—	—	—	—	—
Gottlands d:o	3,206	9	1	3,206	9	1	—	—	—	—	—	—
Calmar d:o	3,309	19	5	3,309	19	5	—	—	—	—	—	—
Blekinge d:o	5,564	34	8	5,564	34	8	—	—	—	—	—	—
Jönköpings d:o	3,976	23	8	3,976	23	8	—	—	—	—	—	—
Kronobergs d:o	6,060	41	1	6,445	25	1	384	32	—	—	—	—
Christianstads d:o	5,303	30	8	5,991	41	7	688	10	11	—	—	—
Malmöhus d:o	8,569	42	2	8,369	42	2	—	—	—	200	—	—
Hallands d:o	3,354	34	3	3,354	34	3	—	—	—	—	—	—
Götheborgs d:o	4,570	23	2	4,670	23	2	100	—	—	—	—	—
Elfsborgs d:o	3,016	30	10	3,400	30	10	384	—	—	—	—	—
Skaraborgs d;o	2,776	38	1	2,901	2	1	124	12	—	—	—	—
Nerikes d:o	3,436	30	1	3,030	1	2	—	—	—	406	28	11
Wermlands d:o	3,960	33	11	4,068	20	10	107	34	11	—	—	—
Westmanlands d:o	3,462	35	4	2,343	10	10	—	—	—	1,119	24	6
Kopparbergs d:o	2,882	2	2	2,713	27	8	—	—	—	168	33	6
Gefleborgs d:o	3,515	2	6	3,515	2	6	—	—	—	—	—	—
Vester-Norrlands d:o	4,516	29	1	4,516	29	1	—	—	—	—	—	—
Jemtlands d:o	6,780	15	11	6,646	47	11	—	—	—	133	16	—
Westerbottens d:o (öfverflyttning från 10:de H.Tit.)	3,270	28	9	3,570	28	9	300	—	—	—	—	—
Norrbottens d:o d:o 300 R:dr	7,789	46	7	8,189	46	7	400	—	—	—	—	—
Skrifmaterialier och Expenser, samt Ved och Ljus för 2:dra Hufvud-Titelns Stater	70,000	—	—	70,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Rese- och Tractaments-Penningar i Civile Ärenden	11,000	—	—	12,000	—	—	1,000	—	—	—	—	—
Summa B:co R:dr	2,137,960	—	—	2,033,917	8	10	40,042	24	9	144,085	15	11

Utom *Indelningar* och *Spanmål in natura*, enl. senaste Ständers Riks-Stat, med de obetydliga förändringar, som genom föregående Betänkande föranledas.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS L. J. HJERTA,
1840.

N:o 41.

Ank. till Exp. Utsk. den 5 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af motion om aflönings-ersättning för adjungerade Ledamöter uti Kongl. Götha Hof-Rätt.

(U. A.)

Uti memorial, som Ridderskapet och Adeln till Stats-Utkottet remitterat, har Hr *Gyllenhaal, L. H.*, hemställt, att sedan Kongl. Maj:t, uppå Götha Hof-Rätts underdåniga anmälan om behofvet deraf, att, ifrån och med 1837 års höst-session och intilldess Hof-Rätten kunde erhålla tillökadt antal ordinarie ledamöter, Hof-Rätten måtte med fyra adjungerade ledamöter varda förstärkt, under den 26 Maj 1837 dertill lemnat Nådigt bifall, såväl de adjungerade ledamöter, hvilka hittills varit tjenstgörande och, med ett enda undantag, saknat ordinarie lön samt icke för tjenstgöringen njutit annan ersättning, än den ringa andel, de uppburit af Hof Rätten anslagne adjunctionsmedel, som ock de adjungerade ledamöter, hvilka framgent, intill dess de ordinaries antal varder förökadt, komma att tjenstgöra, måtte tilläggas $\frac{2}{3}$ af Assessors-lön, utan spanmålstillökning, eller 800 R:dr hvardera om året, efter afdrag likväl af under tiden uti Hof-Rätten innehafd aflöning eller derstädes uppburne adjunctions-medel.

Då Utskottet, som, i sammanhang med regleringen af Riks-Statens 2:dra Hufvud-Titel, utlåtit sig rörande den af Kongl. Maj:t föreslagna tillökning uti Hof-Rätternes personal och lönevilkor, anser, att serskilda anslag för sådant ändamål, hvarom nu är fråga, icke böra af Rikets Ständer i Stat anvisas, utan att dylika utgifter, der de finnas af behofvet påkallade, lämpligast utgöra föremål för anvisning å de till Kongl. Maj:ts disposition ställde besparingar å 2:a Hufvud-Titeln, hvilka jemväl synas hafva bordt och för framtiden kunna dertill lemna tillgång, såvida hittills blifvit och framgent varder iagttaget, att, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers vid sistlidne Riksdag fattade beslut, dessa besparingar icke till bestämda årliga löner och lönetillökningar för ordinarie Embets- och Tjenstemän användas; så finner Utskottet sig å hvad uti förrberörde motion blifvit framställdt, icke kunna tillstyrka bifall.

Stockholm den 3 April 1840.

Reservation.

Prosten *Åstrand:* "Den grundsats, att besparingarne inom hvarje Hufvud-Titel för tillfälliga oundgängliga behof inom samma Titel användas, må visserligen gälla för framtiden och i afseende på sådana behof, som efter hvarje Riksdag uppkomma och icke äro på förhand kända, men rätt anser jag det icke vara, att den tillämpas i afseende på sådane behof, som äro till sin beskaffenhet redan tillförlitligt kända och aldra minst anser jag Utskottet böra tillstyrka Rikets Ständer att, på framtida besparingar, anvisa betalning af sådant, som erkännes vara en statens redan åsamkade skuld, och en sådan statens hedersskuld torde man ej rättvisligen kunna neka, att den ersättning är, hvilken Herr *Gyllenhaal* föreslagit för det arbete, som fyra lönlösa adjungerade Ledamöter i Kongl. Götha Hof-Rätt, under 3 år, fått vidkännas, för att till rättsökandes tjenst befordra till skyndsammare afgörande den stora mängden af i samma Kongl. Hof-Rätt balancerade mål. Skulle Utskottets förslag i det hela antagas, så skulle detta medföra den följd, att nämnde Ledamöter sent eller aldrig erhölle vedergällning för deras, enligt hvad allmänt vitsordadt är, väl och till allmän belåtenhet använda möda i det allmännas tjenst, emedan den Stats-reglering, som Rikets Ständer nu uppgöra, torde så ordnas, att föga besparingar på Hufvud-Titlarne hädanefter uppkomma. På grund häraf ville jag vördsammast föreslå, att för fyra adjungerade Ledamöter i Kongl. Götha Hof-Rätt bestämdes en ersättning för deras adjunction under 3:ne år, från 1837 till och med 1840, motsvarande för hvardera Ledamoten årligen 600 R:dr eller hälften af en Hof-Rätts-Assessors lön, hvarföre sålunda skulle erfordras tillsammans en summa af 7,200 R:dr; men då, enligt hvad i Utskottet styrkt blifvit, nämnde Ledamöter för ofvanbesagde år erhållit af Hof-Rättens adjunctions-medel tillsammans 1,038 R:dr 27 sk. 5 r:st., så föreslår jag, att ersättningen må, till ungefärlig fyllnad i totalbeloppet, 7,200 R:dr, med en jemn summa, till lika fördelning mellan de adjungerade fyra Ledamöterne i Kongl. Götha Hof-Rätt, bestämmas till 6000 R:dr, att för en gång af Riksgälds-Contoret utgå."

I denna reservation förenade sig Biskop *Hedrén*, Doctor *Agrell*, Prosten *Afzelius*, Doctor *Thomander*, Prosten *Ahlqvist*, Prosten *Stenhammar*.

N:o 42.

Ank. till Exp. Utsk. den 5 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående löne-reglering för Landt-statens Tjenstemän och Betjente samt för Förste och Andre Landtmätarne.

(U. A.)

Uti Nådig Skrifvelse af den 27 Januari 1840, hvilken blifvit af Riks-Stånden till Stats-Utskottets behandling remitterad och finnes intagen i 1 saml. 1 afd. af Bihanget till Riks-Ståndens Protocoll vid denna Riksdag, har Kongl. Maj:t, som, erkännande angelägenheten af en efter Landtstats-personalens behof samt dess mödosamma och ansvarsfulla befattningar lämpad lönereglering, likväl, med afseende å det betydliga belopp, denna reglering erfordrar, icke ansett Sig kunna upptaga nämnde belopp uti det förslag till regleringen af utgifterne under andra Hufvud-Titeln, som Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof, framställt, serskildt afgifvit det af Kongl. Maj:t antagna förslag till lönereglering för Landt- och Landtmäteri-Staterna i provinserne, samt till Rikets Ständer öfverlemnat, att afgöra, om och hvad utvägar, till beredande af tillgångar för denna lönereglering, må vara att vidtaga. Vid de discussioner, som uti frågan, för beviljandet af remiss, egt rum, hafva åtskillige ledamöter inom Ridderskapet och Adeln sökt visa nödvändigheten af den föreslagna löneregleringens verkställande i sin helhet, hvartill de ansett tillgångar förefinnas uti öfverskotten å bevillningsmedlen, samt serskildt framställt angelägenheten deraf, att Länsmännen erhålla erforderlig förbättring uti deras lönevilkor, hvaremot de fleste af Bondeståndets Ledamöter, som i ämnet sig yttrat, afstyrkt förslaget, utom i hvad det afser lönetillökning för Länsmännen.

I sammanhang med Kongl. Maj:ts högstberörde Nådiga Skrifvelse, har Utskottet jemväl förehaft följande motioner:

1:o Af Herr *Dorchimont:* Att de Länsmän, som icke innehafva boställen, måtte varda dermed försedde; att Kronofogdar och Länsmän för alla förrättningar, med undantag endast för Kronans räkning, måtte få beräkna samma rese- och dagtractaments-ersättningar, som för privata utsöknings-mål; att Kronobetjening för inmurade brännvinspannors försegling må undfå rese- och tractaments-ersättning; att Kronobetjeningen i allmänhet måtte erhålla anslag till ljus och skrifmaterialier samt befrias från allt deltagande i kostnaderna för tryckning af Läns-kungörelserne; äfvensom att

lön på Stat för ytterligare en Lands-Contorist måtte anvisas, såväl uti Skaraborgs, som öfrige af de större Länen;

2:o Af Herr *Westlinger:* att, derest icke en allmän reglering af Landt-Statens löner, på sätt Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, kommer att ega rum, en dylik reglering åtminstone måtte tillvägabringas för Stora Kopparbergs och andra i samma cathegori varande Län, men, om äfven sådant icke bifalles, antingen lön anvisas för en ytterligare Häradsskrifvare uti Vesterbergslags och Vesterdahls Fögderier af förstnämnde Län, eller ock den nuvarande Häradsskrifvarens lön förhöjas;

3:o Af *Chr. Andersson* från Malmöhus Län: att löne-tillökningar måtte för Kronofogdar, Häradsskrifvare och Länsmän varda anvisade;

4:o Af *P. Jönsson* från Öland: att lönerne för Kronobetjeningen å nämnde ö måtte tillökas;

5:o Af *Olof Olofsson* från Westerbottens Län: att Kronofogden i nämnde Läns Lappmark, som nu endast skall åtnjuta 250 R:drs lön och 66 R:dr 32 sk. respenningar, måtte erhålla enahanda löneförmoner, som dess vederlikar i öfrige landsorter;

6:o Af *Sven Jonsson* från Jemtland: att Häradsskrifvaren i Herjeådalens Fögderi, hvilkens löneförmoner för närvarande endast skola utgöra 16 R:dr 32 sk. contant lön, jemte 100 R:dr såsom Mantals-Commissarie, och 20 à 24 R:dr uti procent å Bevillnings-afgifterne, måtte, intilldess en allmän lönereglering blifvit fastställd, erhålla en lönetillökning af minst 600 R:dr årligen, i anledning hvaraf *P. Jönsson* från Jönköpings Län föreslagit, att Häradsskrifvarnes löner må bestämmas lika öfver hela Riket;

7:o Af *Johannes Andersson* från Skaraborgs Län: att Kronofogde-tjensterne måtte indragas och göromålen å Länsmännen öfverflyttas, hvarvid de förstnämnde tjenster anslagne boställen skulle utarrenderas, men öfrige löneförmoner dels användas till arfvoden åt Häradsskrifvare och serskilde skrifvare-biträden vid Lands-Contoren, i anseende till de förökade göromål, som genom ett större antal Uppbördsmän skulle uppkomma, dels till återstående belopp åt Länsmännen disponeras;

8:o Af *Jöns Ersson* från Wermland, hvarmed *Olof Carlsson* från samma Län instämt, om åtgärder till beredande af förbättring uti Länsmännens lönevilkor;

9:o Af *Ephraim Larsson* från Elfsborgs Län, i samma syftning;

10:o Af *Per Mårtensson* från Jönköpings Län, med enahanda förslag;

11:o Af *Johan Eric Jaensson* från Wermland, hvarmed *Magnus Frykberg* från samma Län sig förenat: att Länsmannen i Nyeds Bergslag, hvilken för närvarande icke har någon lön, måtte å Stat uppföras till enahanda löneförmoner, som kunna varda öfrige Länsmän beviljade, samt, då han icke kommit i åtnjutande af det löne-anslag, Rikets Ständer år 1830 för Länsmännen anvisade, för den förflutna tiden undfå serskild ersättning;

12:o Af *Ephraim Larsson* från Elfsborgs Län: att den Kronofjerdingsmän hittills anslagne lön af 1 R:dr 16 sk. för hvardera icke, på sätt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition innehåller, må indragas, eller ock, af stämmoböterne, billig ersättning dem meddelas;

13:o Af *David Andersson* från Halland, med hvilken *Håkan Nilsson* från Skåne och *Olof Benjaminsson* sig förenat: att Kronofjerdingsmännen måtte med löner förses, samt

14:o Af *Olof Hansson* från Westerås Län, med enahanda hemställan.

Utskottet har tagit det nu ifrågavarande vigtiga ämnet i öfvervägande; men enär angelägenheten fordrar att, för beredande af den åsyftade nedsättningen uti skattebidragen iagttaga möjligaste inskränkning uti statsutgifterne, och dermed icke står tillsammans anvisandet af ett så betydligt anslag, som den föreslagne regleringen i sin helhet skulle erfordra, medförande en tillökad utgift af omkring 120,000 R:dr B:co, samt då, ehuru det i flere hänseenden vore lämpligt och ledande till enkelhet, om åtminstone den förändring kunde tillvägabringas, att, i öfverensstämmelse med det af Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Stats-Contoret väckte, af Kongl. Maj:t i Nåder godkände förslag, de serskilde provisioner, procenter med flera dylika förmoner, som nu äro Landt-Statens tjenstemän anslagne, blefve indragna och motsvarande bestämda löneanslag anvisade, hvarigenom någon tillökning uti Statens utgifter i sjelfva verket icke uppstode, Utskottet ej eller är i tillfälle att en sådan åtgärd föreslå, emedan de Utskottet meddelade handlingar icke utreda, huru stor del af de för Landtstatens tjenstemän beräknade extra inkomster af alla slag utgöras af dylika, utaf allmänna medel utgående, ersättningar, så att deraf kan bedömas, hvad tillökning uti Staten, emot provisionernes indragning, skäligen kunde och borde uppföras; har Utskottet, med undantag för de fall, hvarom här efteråt serskildt yttrande varder meddeladt, funnit sig

icke kunna tillstyrka Rikets Ständer vidtagandet af någon åtgärd, i anledning af Kongl. Maj:ts nu ifrågakomne Nådiga skrifvelse.

Äfvensom, hvad angår här förut omförmälde motioner, så vidt de angå löne-anslag för Kronofogdar och Häradsskrifvare, Utskottet, som serskildt i afseende å *Olof Olofssons* framställning om tillökad lön för Kronofogden i Vesterbottens Lappmark, får upplysa, att Kongl. Kammar-Collegium, uti dess yttrande angående Landt-statens lönereglering, föreslagit nämnde tjenst till indragning, tillstyrker,

att berörde motioner lemnas utan afseende, helst Kongl. Maj:t icke lärer underlåta att, om i något af de fall, vissa motionärer uppgifvit, tillökt personal eller förökad aflöning skulle finnas af behofvet oundgängligen påkallade, intill dess allmän reglering kan varda tillvägabragt eller serskildt förslag i ämnet till Rikets Ständer framställdt, vidtaga de åtgärder, hvartill de tillgångar, hvilka för sådant ändamål kunna af Kongl. Maj:t disponeras, lemna utväg.

Hvad serskildt vidkommer den del af Kongl. Maj:ts Nådiga skrifvelse, som afser lönetillökning för Länsmännen, så enär det är allmänt erkändt, att dessa tjenstemän, hvilka för deras mödosamma och magtpåliggande befattningar, för närvarande, i allmänhet endast åtnjuta 100 R:dr årlig lön, erhålla en sådan förbättring uti deras lönevilkor, att de, utan ett otjenligt och för landets invånare betungande förfarande vid tjensternas utöfvande, må ega nödig utkomst, hvilken åsigt jemväl varit delad af alla de Riks-Ståndens medlemmar, som, vid remiss af Kongl. Maj:ts Nådiga skrifvelse och enskilde motioner, sig i ämnet yttrat; har Utskottet ansett sig böra hemställa,

att Länsmännen i Riket må erhålla 200 R:dr lön hvardera, dock att de Länsmans-tjenster, vid hvilka för närvarande, genom indeldte räntor eller boställen, löneförmonerne öfverstiga nämnde belopp, tills vidare och så länge indeldta löningssättet qvarstår, de samma oförändradt bibehållas; samt att då, i följd häraf, för så väl de, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga skrifvelse, för närvarande å 2:a Hufvud-Titeln till löner uppförde 479 Länsmän, som de 7 Länsmän, för hvilka Utskottet, uti dess betänkande angående reglering af 2:a Hufvud-Titeln, löner ytterligare tillstyrkt, skulle erfordras 40,020 R:dr 42 sk. 8 r:st., nämnde belopp må varda å berörde Hufvud-Titel anvisadt, äfvensom att derstädes må, på sätt Kongl. Maj:t äskat, uppföras det belopp af 72 R:dr 14 sk. 5 r:st., som motsvarar värdet af de, uti lönetillgångarne för Länsmännen beräknade och hittills disponerade 36 stigar kol, hvilka varit anvisade till den numera indragne Jägeri-Staten uti Kopparbergs Län och böra Skogsplanterings-Cassan tillfalla; hvarigenom hela

lönetillöknings-anslaget skulle komma att utgöra 40,093 R:dr 9 sk. 1 r:st.; lärande, i händelse af bifall till hvad Utskottet sålunda föreslagit, Rikets Ständer till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemna att, efter det Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen samt Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Stats-Contoret hörde blifvit, låta verkställa den slutliga reglering med Länsmans-tjensterne i Riket, att vidare fråga om anslag för dylika befattningar icke må uppstå; Och torde Rikets Ständer tillika finna lämpligt besluta, att de besparingar, som å det tillökade anslaget kunna uppkomma, intilldess berörde reglering varder tillvägabragt och lönetillökningarne till vederbörande anvisade, utan sammanblandning med Hufvud-Titelns öfrige besparingar, böra till Riksgälds-Contoret ingå.

Beträffande den pension, som, enligt författningarne, bör Länsmännen vid afskedstagandet tillkomma, tillstyrker Utskottet,

att densamma endast må utgå till enahanda belopp, som tillförene, eller 100 R:dr.

Genom hvad sålunda, i fråga om löneförbättring för Länsmännen blifvit föreslaget, anser Utskottet sig jemväl hafva besvarat, de i detta ämne väckta, här förut omnämnde, motioner.

I afseende å det till Kronofjerdingsmännen utgående Stats-anslag af 8,563 R:dr 19 sk. 8 r:st., har Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, att detsamma vid den ifrågaställde nya löneregleringen för Landt-staten skulle indragas, likväl under förutsättning, att Fjerdingsmännen icke må besväras med sådana göromål, som rätteligen tillhöra Kronobetjeningen, hvaremot, på sätt här förut nämndt är, enskilde motionärer yrkat, att Fjerdingsmännen måtte af löner fortfarande komma i åtnjutande. Då Fjerdingsmanna-befattning utgör ett municipalbestyr, som numera, i följd af Rikets Ständers vid 1828—1830 årens Riksdag fattade beslut, åtföljer såväl Krono- och Krono-Skatte, som Frälse-hemman, samt Fjerdingsmännen, sedan Länsmännen erhållit förbättrade lönevilkor, böra befrias ifrån sådane göromål, som rätteligen böra af Kronobetjeningen besörjas, anser Utskottet,

att Fjerdingsmans-lönerne, hvilka för närvarande icke ens i alla delar af Riket utgå, böra vid nuvarande innehafvares afgång indragas, samt således det nu å 2:a Hufvud-Titeln uppförda belopp af 8,563 R:dr 19 sk. 8 r:st. försvinna, och hvad emedlertid må erfordras, deremot å Indragnings-Staten uppföras.

Slutligen och hvad vidkommer Kongl. Maj:ts, i anledning af Kongl. Kammar-Collegii och Kongl. Stats-Contorets förslag, gjorda Nådiga framställning

om indragning af åtskilliga på vissa Läns-Stater uppförda Löne-anslag af tillsammans 630 R:dr 21 sk. 4 r:st., hvilka ansetts icke böra af Statsverket bestås, nemligen 1 Slottsskrifvare i Upsala, 1 Klockare i Westerås, 1 Stads-Fältskär i Calmar Län, 1 Tjäruskurare å Gottlands Län, 1 Slotts-Fältskär i Hallands Län, 1 Fältskär med dess Gesäll på Carlstens fästning, 1 Pråmskeppare derstädes och 1 Intendent vid Sillfisket i Götheborgs och Bohus Län; så är uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof serskildt föreslaget, att den, för Slottsskrifvaren i Upsala anvisade lön af 50 R:dr, måtte å Allmänna Indragnings-Staten varda uppförd, å hvilken senare Stat lönen för Tjäruskuraren å Gottland, utgörande 86 R:dr 25 sk. 4 r:st., jemväl lärer vara öfverflyttad, och då anslaget för Intendenten vid Sillfisket redan är besparadt, tillstyrker Utskottet,

att lönerna, för öfrige här förut omnämnde personer, må varda å Allmänna Indragnings-Staten upptagne, och samtliga ifrågakomne lönebeloppen från 2:dra Hufvud-Titeln afförde.

Stockholm den 3 April 1840.

N:o 43.

Ank. till Exp. Utsk. den 5 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Calmar Läns fördelning i 2:ne Län.

(U. A.)

Då Kongl. Maj:t funnit olämpligheten af Calmar Läns indelning, enär detsamma, med endast 2 till 7 mils bredd, innehölle längd af något öfver 28 mil, och hufvudsätet för Läns-administrationen vore så beläget, att derifrån till Länets ena gräns är ett afstånd af nära 24 mil, samt uppmärksamheten å detta ämne serskildt blifvit påkallad deraf, att en mängd Hemmans- och Bruksegare i Länets fyra mest nordliga härader, jemte innvånare uti Städerne Westervik och Wimmerby, äfvensom Riksdagsfullmägtigen för allmogen i två af dessa Härader, vid sista Riksdagen, uti ansökningar, dem Läns-Styrelsen understödt, utbedt sig Kongl. Maj:ts Nådiga behjertande att förhjelpas ur den vanlottade belägenhet, hvaruti de, i följd häraf, i administrativt hänseende, sig befunno, så har Kongl. Maj:t genom

nom Nådig Proposition, som finnes intagen, under N:o 2, uti 1:a Samlingen 1 Afdelningen af Bihanget till Rikets Ständers Protocoll vid innevarande Riksdag, föreslagit, att berörde Län måtte uti 2:ne fördelas, samt äskat, att de för den nya Läns-Staten erforderlige anslag måtte å Riks-Statens 2:a Hufvud-Titel varda anvisade.

Utskottet, som tagit noggrann kännedom, såväl af hvad inom Riks-Stånden, vid den Nådiga Propositionens remitterande, blifvit yttradt, som af vederbörande Embetsmyndigheters i underdånighet afgifna utlåtanden, jemte öfriga handlingar, hvilka åtföljt bemälde Proposition, får, för dess del, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad Kongl. Kammar-Collegii underdåniga utlåtande innehåller, anföra: att Calmar Län, hvarken i afseende på folkmängd eller hemmantal, och ännu mindre areal-omfång, kan hänföras till de största Länen i Riket; att, ehuru dess längd är mindre väl afmätt emot bredden, den likväl föga öfverstiger hvad i detta hänseende sig företer med Götheborgs och Bohus Län, der residenset jemväl är beläget i ena ändan af Länet, samt icke kan jemföras med Wermlands och Kopparbergs Län i medlersta delen af Riket, eller med något af de Norrländska Länen; att förändringar uti sådane missförhållanden, som i afseende å Calmar Län blifvit anmärkte, följaktligen, med lika skäl, skulle kunna ifrågasättas inom flere andra Län i Riket och således, derest de, oaktadt olägenheterne af rubbningar uti Läns-indelningarne, skola ega rum, icke partielt, utan i ett sammanhang, böra till reglering förekomma, på det att en dylik reglering må kunna så utföras, att ökade kostnader för Statsverket, i möjligaste måtto, undvikes; att de vid Läns-Styrelsen i Calmar förefallande embets-göromål, enligt arbets-förteckningarnes föranledande, ingalunda kunna anses öfverhopande och hvarken till mängd eller beskaffenhet äro jemförlige med dem, som uti många andra Län förefalla; att kostnaden för fångars skjutsande ifrån de norra trakterne af Länet till Länshäktet till större delen kunde besparas, om i Westervik och Wimmerby inrättades krono-häkten, öfver hvilka vederbörande Magistrater egde tillsyn; samt att, i och för lagsökningsmål, parter sällan behöfva resa till Lands-Canzliet, enär till deras utförande vanligen begagnas ombud på stället, och hvad angår åtskillige polis-ärender, sådane åtgärder, i afseende å deras handläggning, kunna vidtagas, att parters inställelse i residenset, ifrån Länets aflägsnare trakter, undvikes, hvarförutan i de fall, då sådant icke kan förekommas, olägenheterne deraf i Calmar Län icke äro större, än uti flere andra Län, der parter ofta hafva längre väg till Landshöfdinge-residenset.

Vid öfvervägande af allt detta, hvartill kommer, att invånarne uti Aspelands Härad, som skulle utgöra en del af det nya Länet, på det bestämdaste protesterat emot den föreslagne Läne-fördelningen, enär derigenom flere olägenheter för dem skulle uppstå, och att Wimmerby Stads Borgerskap jemväl bestridt den föreslagne åtgärden, så framt icke nämnde stad blefve till Läns-Styrelsens residens utsedd, samt då Stats-Verket, genom Länets delning, skulle komma att vidkännas, såväl de kostnader, hvilka för en gång uppstode, i och för anskaffande af Landshöfdinge-residens och Embetshus, fängelse-byggnad, inventarier m. m., som ock en årlig aflönings-utgift af icke mindre än 11,209 R:dr, förutan kostnaderne för underhållet af förutnämnde Kronans tillhörigheter, har Stats-Utskottet

ej funnit skäl, att till Kongl. Maj:ts ofvan högstberörde Nådiga Proposition tillstyrka Rikets Ständers bifall.

Stockholm den 3 April 1840.

Reservation

af Herr *Moberg:* "Jag reserverar mig emot Utskottets ifrågavarande beslut och åberopar till skäl derföre hufvudsakligen de locala förhållanden, hvilka finnas uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition anförda, och hvilka äro af en för norra delen af Calmar Län så betungande beskaffenhet, att det blir för orten omöjligt i längden att uthärda dermed. Hushållning i möjligaste måtto med Statens medel, är en af representationens pligter, den jag erkänner och ämnar icke åsidosätta; men jag anser, att man äfven deruti kan gå för långt till landets skada, när man icke gör afseende å verkliga behof, hvilka kunna med en relativt obetydlig summa afhjelpas.

Stats-Utskottet, då det icke ville tillstyrka hela det af Kongl. Maj:t för Calmar Läns delning i tvänne äskade anslag, hade, enligt min tanke, åtminstone bordt fästa något afseende å det alternativa förslag, som inom Utskottet äfven förevar till öfverläggning, att bevilja anslag för en mindre afdelning af Läns-Styrelsen i norra delen af Länet. Enär en sådan anstalt, ehuru ovanlig, lätteligen kan organiseras så att den, om icke helt och hållet, dock i det väsendtligaste undanrödjer anledningen till den nu varande allmänna klagan, utan att derföre lägga hinder i vägen för Länets hufvudstyrelse att handhafva den ekonomiska administrationen och de allmänna frågorna, och då ett sådant ändamål kan tillvägabringas med det ringa beloppet af 3,000 R:dr Banco årligen, så tillstyrker jag för min del, att Rikets Ständer ville ställa ett sådant anslag inom 2:dra Hufvud-Titeln

till Kongl. Maj:ts disposition, att utgå från och med år 1841, med anhållan, det Kongl. Maj:t ville inom högst nämnde belopp reglera utgifterne för ifrågavarande ändamål samt icke annorledes, än medelst Constitutorial och anslående af arvoden, tillsätta de för sådant ändamål erforderliga befattningar, på det att hinder för denna afdelnings upphörande icke måtte förefinnas, när som helst Kongl. Maj:t och Rikets Ständer ville företaga en af behofvet verkligen påkallad reglering af Län-districten i allmänhet. Den närmare instructionen, som erfordrades för bestämmande af en sådan afdelnings-styrelses verksamhet, skulle det ock bero på Kongl. Majt, att, efter vederbörandes hörande, utfärda.

Skulle Rikets Ständer sjelfve ingå i den speciella fördelningen af anslaget, så vill jag föreslå den sålunda:

Arvode till en tillförordnad Lands-Secreterare	B:co 800:
en d:o Lands-Kamererare	1,200:
Skrifvare-biträde för dem båda	300:
Vaktmästare	160:
Hyresmedel	300:
Diverse expencer	240:
	B:co R:dr 3,000:

Häruti instämde Biskop *Hedrén,* med förklarande, det han funnit flera grundade, af Utskottet icke vederlagda, skäl tala för motionen.

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

N:o 44.

Ank. till Exp. Utsk. den 8 April, kl. 10 f. m.

Utlåtande, angående Regleringen af utgifterne under Riks-Statens Tredje Hufvud-Titel.

(U. A.)

I afseende på utgifterna under Riks-Statens *Tredje Hufvud-Titel,* innefattan- *Militaire och Försvars-Verket till lands,* har Stats-Utskottet till pröfning förehaft, så väl hvad Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof i berörde hänseende innehåller, som de inom Riks-Ståndden vid samma Nådiga Proposition gjorde armärkningar, jemte väckta serskilda motioner, som dermed ega sammanhang; och då, vid öfverlemnandet till Rikets Ständer af de förslag, Utskottet, efter i dessa ämnen hafde öfverläggningar, trott sig böra afgifva, Utskottet funnit sig föranlåtet afstyrka beviljandet af de tillökningar, som å denna Titel blifvit af Kongl. Maj:t föreslagne, och jemväl ansett sig böra utföra åtskilliga anslag till ett belopp, understigande det, som vid senast fastställde Stats-Reglering varit uppfördt, får Utskottet, som i det efterföljande i korthet redogjort för sina skäl, likväl såsom allmän, för afslagen verkande grundsats, vördsamt anföra:

I betraktande så väl af Rikets tillgångar, som af Försvars-Verkets ändamål, att med minsta möjliga uppoffring, med bästa verkan befordra Rikets säkerhet, har Utskottet antagit den mening: att Rikets Försvarsverk, för att motsvara sin bestämmelse, påkallar flera betydliga förändringar, och att dessa icke befordras genom städse beviljade nya anslag, för att användas i en rigtning, om hvars ändamålsenlighet Rikets Ständer icke varit i tillfälle att förvissa sig, då de, oaktadt de ganska nöjagtiga utredningar, som blifvit meddelade, rörande serskilda delar af Krigs-administrationen, likväl på det hela saknat den vägledning, som en omfattande plan för Försvars-verkets organisation hade kunnat lemna.

Af Utskottet kan det icke fordras, att det skall framställa en omständlig plan för Rikets försvar, men då Utskottet icke bordt, utan all föregående pröfning, behandla en så vigtig angelägenhet, som denna, och det dessutom ålegat Utskottet att besvara de framställningar, som innehållas i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition och uti åtskilliga till Utskottet remitterade motioner, hvilka åsyftat, dels minskning af den värfvade Arméen, dels en reduction af den indeldta, samt dels inskränkning och dels utsträckning af Beväringens va-

penöfningar, har Utskottet ansett sig böra angifva den synpunkt, hvarifrån det betraktat Rikets Försvars-väsende och dermed sammanhängande frågor; antagande Utskottet, att, om Rikets Ständer en gång yttra en bestämd åsigt i detta grannlaga ämne, hvilken må kunna förvärfva sig Kongl. Maj:ts Höga bifall, all den osäkerhet för framtiden bör försvinna, hvilken hittills så menligt inverkat på saken och icke sällan gifvit anledning till missförstånd och stridiga omdömen.

Utskottet har ansett Sveriges Försvars-system böra utgöra ett fullbildadt helt, hvars delar, beräknade på en kraftfull samverkan, borde stå i ett afmätt förhållande till hvarandra;

Att derföre äfven i biomständigheter bör undvikas hvarje organisation, som störer en sådan jemnvigt mellan krigsväsendets delar, eller som, för att kunna blifva nyttig, tager i anspråk krafter och tillgångar, som icke finnas eller icke kunna skapas, utan att för det närvarande eller i framtiden angripa nationens ekonomiska välstånd, hvilket utgör en af hufvudkällorne för dess förmåga att försvara sig;

Att om Sverige skulle hotas af ett krig, som vore rigtadt mot dess sjelfständighet såsom Stat, hvilket, ehuru under nuvarande förhållanden mindre sannolikt, dock måste som en möjlighet antagas, det bör kunna påräknas af nationens frihetssinne och fosterlandskänsla, att den icke skall sky någon uppoffring af person eller egendom, för att försvara, hvad den eger dyrbarast, men att det deremot vore hvarken klokt eller väl beräknadt, att vilja grunda Rikets trygghet endast på en allmän folkbeväpning, och ännu mindre att stödja densamma på ett anlitande af de outbildade nationalkrafterne, vid hvarje tillfälligt missförstånd, som kunde uppstå med Rikets grannar, eller vid hvarje fara, som hotade, utan att tilläfventyrs sedermera utbryta;

Att derföre en armée, inrättad efter landets tillgångar, måste finnas, ibland hvars hufvudegenskaper bör vara, att den är disponibel, det vill säga, att den, utan vidlyftiga, förberedande, kostsamma anstalter, må kunna hastigt sammandragas, i tillräcklig styrka, på sådana punkter af Rikets kuster eller gränser, som kunna blifva hotade med anfall eller landstigning, samt att samma armée bör ega en fredsfot, hvarifrån den, genom förut beräknade utvägar, må, under kriget, successivt kunna utbilda sig till behöflig styrka;

Att detta ändamål icke kan uppnås annorlunda, än genom en utsträckning af Beväringens vapenöfningar, hvilket, efter Utskottets tanka, kan åstadkommas, utan ökade utgifter på det hela, dels genom besparingar i åtskilliga delar af krigsförvaltningen, på sätt Utskottet föreslagit, dels genom indragningar i den stående hären; antagande Utskottet, att, om beväringens vapen-

öfningar kunna komma att utsträckas till 21 dygn, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, Infanteriets styrka, det värfvade derunder inbegripet, då må kunna minskas till 20,000 man effective, och med afräkning af alla vacancer, samt att Cavalleriet, inberäknadt det värfvade, icke bör öfverstiga ett antal af 4000 man, synnerligast om Exercis-Sqvadronerne kunde erhålla den utbildning, att de vid ett inträffande krig voro att anse som depôts för exercering och inöfning af det manskap och hästar, som erfordrades för att bibehålla Cavalleriet vid behöflig styrka.

Öfver Artilleriets numerär hafva Rikets Ständer redan förklarat sig, då de bifallit Kongl. Maj:ts Proposition vid 1828 års Riksdag, att Artilleriet borde bringas till 3000 man.

På detta sätt skulle en stam af omkring 27,000 man landttrupper, förutom en försvarligt öfvad, om också icke fullbildad, beväring till tredubbelt antal, uppkomma, hvilket för ett land, som har ett afsöndradt läge och dessutom en Förbunds-Stats stridskrafter att påräkna, synes böra göra tillfyllest, för att betrygga dess säkerhet, åtminstone emot sådane angrepp, som kunna anas och förutses, och några andra kunna icke ingå i beräkningen på annat sätt, än att de böra mötas med Nationens samlade kraft.

I en detta Betänkande åtföljande tabell, Lit. A, har Utskottet, under deras hufvudsummor, utfört de besparingar, som skulle uppstå, genom de af Utskottet föreslagna och antydda indragningar, i ändamål att ådagalägga, i hvad mon de kunde blifva tillgänglige för att successivt befordra den utsträckning af beväringens vapenöfningar och arméens exercis, som Kongl. Maj:t åsyftat och äfven Utskottet i principen godkänner, så snart ändamålet kan vinnas, utan tillökade anslag, och med behörigt afseende å jordbrukets billiga anspråk, att, efter införandet af bevärings-pligten, under en djup fred och i synnerhet vid ett tillfälle af vapenöfningarnes utsträckning, emotse någon mindskning uti indelnings-verkets tunga.

Af en serskild, likaledes bifogad tabell, Lit. B, inhemtas jemväl beloppet af den summa, som, enligt Utskottets beräkning, skulle uppkomma, om, på sätt Utskottet antagit, en mindre del af det indeldta infanteriet ställdes på vacance-afgift; och är det Utskottets tanke, att den indragning, som på sistnämnde sätt kunde ega rum, måtte komma de rustande och roterade sålunda till godo, att Stats-Verket, till hvilket vacance-afgiften borde ingå, åtoge sig en motsvarande andel i det beklädnads- eller utrednings-besvär, som åligger samtlige rust- och roterings-skyldige öfver hela Riket.

Efter att sålunda hafva redogjort för de allmänna grunder, som vid

stats-regleringens uppgörande af Utskottet blifvit följda, öfvergår Utskottet ill de serskilda anslags-titlarne, uti den ordning, de i Riksstaten förekomma.

1:o *Kongl. Krigs-Collegium och Utrednings-förråden.* I afseende å aflöningen för Krigs-Collegium, har Kongl. Maj:t dels föreslagit uppförande på Stat af de 163½ tunnor spanmål, som vid Collegii nya organisation erfordrats utöfver gamla anslaget af spanmål under lönerna, dels å nyo äskat, att lön för en President i Collegium må uti Staten upptagas med 4,200 R:dr; men då Utskottet antager, att, såsom en följd af den vid innevarande Riksdag beslutade nya organisation af Stats-Rådet, en förändring måste förestå i sammansättningen af arméens och försvars-verkets styrelse, har Utskottet

icke trott sig ega anledning tillstyrka Rikets Ständer beviljandet af det, jemväl af sist församlade Ständer vägrade anslag, hvilket Kongl. Maj:t äskat, såsom lön för en President.

Af samma skäl

afstyrker Utskottet äfven uppförandet på Stat af de 163½ tunnor spanmål, hvilka vid Collegii nya organisation erfordrats utöfver lönerna.

Anslaget för Kongl. Krigs-Collegium med utrednings-förrådena utföres sålunda oförändradt till samma belopp, som i sista stats-regleringen.

2:o *Kongl. Krigs-Hof-Rätten.*

Med afseende å detta Embets-verk, hafva Rikets Ständers Revisorer i Revisions-Berättelsen för år 1839 (pag. 131) yttrat:

att Kongl. Krigs-Hof-Rätten synts Revisorerne mindre ändamålsenligt sammansatt, då blott en af dess ledamöter måste vara lagfaren, och som Revisorerne ansett, att i ett väl ordnadt samhälle borde finnas så få serskilde domstolar som möjligt, samt i afseende på Kongl. Krigs-Hof-Rätten, fastän varande en Öfver-Rätt, det missförhållande sig företedde, att dess ledamöter, med undantag af den lagfarne, kunde när som helst ombytas, så, och för att derjemte undvika Stats-Verkets betungande med en öfverflödig utgift, tillstyrkte Revisorerne, det Rikets Ständer måtte till Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning i underdånighet hemställa, om ej bemälde domstol kunde upphöra och dess befattning öfverflyttas på de Kongl. Hof-Rätterne.

Instämmande uti den af Revisorerne sålunda yttrade mening, får Utskottet, under tillstyrkan, att anslaget för närvarande må oförändradt i staten uppföras, hemställa,

det måtte Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla deras önskan, att Kongl. Maj:t ville i Nåder vara betänkt på infö-

randet af sådana förändringar i den militära lagskipningen, i följd hvaraf ofvanberörde ändamålsenliga åtgärd kunde blifva vidtagen.

3:o *Staten för Generalitetet.*

Till löner för 6 General-Befälhafvare för Militaire-Districten, samt 3 Inspectörer för Cavalleri- Artilleri- och Fortifications-vapnen samt deras Staber, utgår, enligt Kongl. Brefven den 13 Februari och 29 April 1830, grundade på Rikets Ständers vid 1828—30 årens Riksdag fattade beslut, förutom hvad å anslaget för oförutsedda utgifter blifvit anvisadt, en summa af 54,700 R:dr, hvilken summa till en del blifvit beräknad, såsom tillgång vid verkställandet af arméens lönereglering, intill dess att de indelningar, som nu af General-Befälhafvarne innehafvas, kunna, i mon af skeende afgång, återgå till Regementerna.

Utskottet har icke ansett sig ega skäl tillstyrka Rikets Ständer sådane åtgärder, hvarigenom sjelfva principen, att fördela arméen i Inspectioner och General-befäl, rubbas, men bör likväl icke undertrycka den mening, att, om en sådan organisation skall motsvara sin bestämmelse, så väl i krig som under fredstid, det är af högsta vigt, att ett större antal pensionsrum, än som nu finnas, må blifva tillgänglige för afskedade Inspections- och District-Generaler, som vid uppnådd högre ålder må anses hafva förlorat den förmåga af verksamhet, som erfordras, att föra Divisionerne i fält och i fredstid vaka öfver deras tjenstbarhet.

Utskottet tror, att detta ändamål skulle kunna vinnas, utan ökade anslag, om, med fästadt afseende å Rikets geografiska läge och de sammandragningar af trupper, som, i händelse af ett krig, sannolikast böra kunna emotses, Militär-Districten minskades från 6 till 5, samt lönerne för de General-Befälhafvare, som bibehöllos, hvilka löner nu, med inberäknade Taffelpenningar, Skjuts- och Fourage-medel, utgå med 6000 R:dr till hvardera, nedsattes till 5,400 R:dr, då en General-Befälhafvare-lön, vid blifvande ledighet, kunde besparas och jemte hvad genom de återstående fem lönernas successiva minskning erhölles, blifva användbar till bildande af trenne nya Pensions-rum; och får Utskottet, som upptagit anslaget för Generalitetet till oförändradt belopp, med stöd af det anförda och med afseende jemväl å Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om uppförande å Stat af tvänne nya Generals-pensioner, tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder med Arméens fördelning uti Districter, i följd hvaraf en General-Befälhafvare-tjenst indroges, och lönerne för de återstående fem, i mon af innehafvarnes afgång, kun-

de nedsättas, så att, i stället för de nu å Stat uppförde 6 Districts-Generals-löner, à 6,000 R:dr 36,000
komme att bihållas endast 5 à 5,400 R:dr, eller tillsammans 27,000
och de sålunda besparade 9,000
användas till bildande af trenne nya Pensions-rum à 3,000 hvardera, för att, jemte de 2 redan å Stat uppförde, innehafvas af sådane District-General-Befälhafvare och Inspectörer för de serskilda vapnen, som, efter 10 års tjenstgöring i denna egenskap och uppnådde 60 års lefnads-ålder, erhålla afsked från deras innehafde befattningar.

4:o *General-Adjutants-Expedition för Arméen.*

Ehuru Utskottet föreställer sig, att förändring i denna anslagstitel, i följd af den utaf Rikets Ständer beslutade förändrade organisation af Stats-Rådet, är att emotse, utföres emedlertid anslaget oförändradt, enligt förra Staten, till R:dr 7,600.

5:o *Kongl. Ingenieur-Corpsen.*

Förra Staten upptager R:dr 21,535: 8., som utföres utan förändring.

6:o *Kongl. Topografiska Corpsen.*

Löne-anslaget, enligt förra Staten, utgör R:dr 11,550, som oförändradt utföres.

7:o *Öfver-Commendants-Expeditionen i Stockholm.*

Då den i Hufvudstaden förlagde Garnison, dels i dess egenskap af Lif- och Hus-Trupper, dels såsom tillhörande en fördelning af Arméen, icke saknar det samband, som är afsedt, genom tillvaron af ett högre Generals-befäl, och således någon serskild Öfver-Commendant, i och för nämnde Garnison, icke egentligen är af nöden, har Utskottet trott sig böra tillstyrka Rikets Ständer, att det för denne Embetsman hittills uppförde arvode, 600 R:dr, indrages, och anslaget på denna Titel, som, enligt förra Staten, uppgått till 2,600 R:dr, sålunda utföres till ett minskadt belopp af 2,000 R:dr.

8:o *Artilleri-Staben.*

Dess anslag utföres oförändradt, enligt förra Staten, till R:dr 2,800.

9:o *Commendants-Staten.*

Då Commendanterne i en del af Rikets städer, som ej äro befästade och hvarest ringa eller ingen Garnison är förlagd, hafva tjenstebefattningar af mera civil än militair egenskap, har Utskottet, utan att nu vilja föreslå

någon förändring uti den förra Staten, emedlertid ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet framställa en önskan, det Kongl. Maj:t täcktes uti sådana städer, efter nuvarande innehafvarnes afgång, indraga Commendants-beställningarne, och öfverlemna de Commendanterne uppdragne bestyr med visering af pass och dylikt till de Civile Embetsmyndigheterne.

10:o *Kongl. Krigs-Academien.*

Kongl. Krigs-Academiens anslag utföres till oförändradt belopp; dock har Utskottet ansett sig böra fästa Rikets Ständers uppmärksamhet å behofvet af en förändrad organisation utaf denna Läroanstalt. Utskottet antager nemligen, att all ensidig rigtning i undervisningen till ett visst yrke i de yngre åren är, med få undantag, skadlig, och att en yngling, som egnar sig till Statens tjenst, bör hafva valet öppet, sedan han fulländat sin humanistiska bildning. Behofvet af serskilde Krigs-Academier uppstår hufvudsakligen i de länder, som hafva stora Arméer och sakna tillgång på befäl, och hvarest åtgärder således måste vidtagas att i tid förekomma en sådan brist. Ett dylikt förhållande kan deremot icke emotses i Sverige, hvarest ett stort antal ynglingar årligen lemna läroverken med föga hopp och utsigt om befordran. Krigs-Academien är således icke nödig, för att förse Arméen med Officerare, men skulle deremot, enligt Utskottes tanka, kunna blifva en lika nyttig, som behöflig Inrättning, om, med fästadt afseende på den förändring, som förestår i organisationen af Apologist-skolorne och å de allmänna föreskrifter, som af Kongl. Maj:t blifvit utfärdade beträffande officers-examina, denna Academi förvandlades till en Tillämpnings-skola för dem bland arméens yngre befäl, hvilka, på grund af deras vid Universiteten ådagalagde lärdomsprof i de humanistiska vetenskaperne, blifvit antagne såsom expectanter vid förestående befordran, inom den första Officers-graden; tillstyrkande Utskottet sålunda Rikets Ständer,

att bibehålla det anslag, som för Krigs-Academien nu utgår, samt i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t i Nåder täcktes vidtaga de åtgärder, i följd hvaraf Academien, från ett Militäriskt Gymnasium med Contubernium, som den nu är, kunde successivt utbildas till och blifva en Tillämpnings-skola för Arméens befäl af alla vapen, hvarigenom behofvet af serskilde private Inrättningar för nyssnämnde ändamål kunde försvinna; börande Utskottet likväl härvid tillägga, att Utskottet icke förbisett nödvändigheten, att vid Krigs-Academiens upplösning i dess nu varande form, en mindre del af

det för densamma beviljade anslag afsättes, för att användas till bildande af Sjöcadetter för flottans behof, likasom Utskottet tillstyrker Rikets Ständer att öfverlemna till Kongl. Maj:ts Egen Höga pröfning att bestämma, på hvad sätt det anslag, som nu utgår till Gratist-Cadetter, och hvilket hufvudsakligen afser underhållet af mindre bemedlade förtjente Militärers söner, må, i enlighet med sitt ursprungliga ändamål, i sammanhang med en förväntad ny organisation af Krigs-Academien, lämpligast användas.

11:o *Allmänna Garnisons-Sjukhuset.*

Förra Staten upptager R:dr 31,320, som oförändradt utföras.

12:o *Indeldta Cavalleri- och Infanteri-Regementerne.*

Såsom lönefyllnad åt en del Officerare vid Indeldta Infanteriet, har Kongl. Maj:t äskat en summa af 19,300 R:dr.

Utskottet antager, att den brist, som nu förefinnes i tillgångarne för Arméens löneregleringen, skulle kunna fyllas genom indragning af Befälsplatser vid det Indeldta Infanteriet, hvilket åter kunde ske, dels derigenom, att den så kallade 3:dje Majorsplatsen vid Indeldta Regementerne lemnades obesatt, dels genom sammanslagningar af Regementer, hvilka äro förlagda, såsom exempelvis i Westergöthland, nära intill eller om hvarandra, och hvarmed en jemnare fördelning af Regementerne till antal och styrka jemväl borde afses.

Af denna anledning saknar Utskottet skäl tillstyrka

det af Kongl. Maj:t äskade anslag för fullbordande af Arméens löneregleringen.

13:o *Exercis-Sqvadronernes underhåll.*

Med afseende å det af Kongl. Maj:t äskade anslag för Exercis-Sqvadronerne af 20,000 R:dr, får Utskottet endast åberopa sin uti detta Betänkande med åtföljande Bilagor i allmänhet framställde åsigt, och tillstyrker fördenskull,

att anslaget må utföras oförändradt, i öfverensstämmelse med förra Staten.

14:o *Kongl. Lifgardet till Häst samt Konungens Svea och Andra Lif-Garden.*

Enligt den Nådiga Propositionen, har Kongl. Maj:t, i följd af den förändrade organisation, som Kongl. Maj:t, till befordrande af dessa Regementers tjenstbarhet, funnit nödigt vidtaga, uti de hittills beviljade anslagen äskat följande tillökningsbelopp:

För

För *Lifgardet till häst*	R:dr	6,835: 21. 6.
„ *Svea Lifgardet*		5,866: 27. —
„ *Andra Lifgardet*		5,866: 27. —
Tillsammans	R:dr	18,568: 27. 6.

med 188 tunnor spanmåls-anslag under lönerna; och har Kongl. Maj:t, såsom skäl för bibehållandet af den år 1831 fastställda interims-stat, enligt hvilken dessa tillökningar erfordrades, anfört, att Kongl. Maj:t ansett hvarje förändring deruti, vare sig medelst förminskning i den tjenstgörande styrkan, eller, genom nedsättning af befälets löner, eller reduction af befälsplatser, dels vara oförenlig med garnisons-tjenstgöringen inom hufvudstaden, så vida andra mera kostsamma anstalter ej skulle behöfva vidtagas, dels innefatta en orättvisa emot de i allt fall icke högt aflönade officers corpserne, dels ock föranleda till andra, för Stats-Verket betungande, utgifter, med mera, som af det bilagda Stats Råds-protocollet öfver Krigs-Ärenden inhemtas.

Derjemte har Utskottet erhållit följande remisser å inom de serskilde Riks-Stånden väckte motioner, nemligen:

A) från Borgare-Ståndet, af Herr *Winge*, om indragning af ett eller tvänne af Gardes-regementerna;

B) från Bonde-Ståndet, af *Fredrik von Zweigbergk* från Skaraborgs Län, med förslag till en ny Stats-reglering, enligt hvilket, bland annat, Kongl. Svea och Andra Lifgardes Regementerne ansetts böra sammanslås, och, under ett gemensamt Chefs-befäl, organiseras på 3 Bataljoner;

C) från samma Riks-Stånd, af *Pehr Mårtensson* från Jönköpings Län, att samtlige Gardes-regementerne måtte helt och hållet indragas, och garnisons-tjenstgöringen i Stockholm i stället bestridas af 100 man Cavalleri och 400 man Infanteri utur den indeldta Arméen, samt

D) från Ridderskapet och Adeln, af Herr *F. L. Rosenqvist af Åkershult*, om sammanslående af Kongl. Svea och Andra Lif-Garderne, under ett Chefsbefäl och med gemensam Regements-stab.

Under åberopande af hvad förut anfördt blifvit, får Utskottet nu endast yttra, att, till stöd för dessa Regementers bibehållande vid deras nuvarande numeraire, tala följande omständigheter: att hufvudstadens garnison, förlagd på den vigtigaste militaire-punkten i Riket, icke skäligen bör minskas; att dess nuvarande styrka jemväl påkallas af dess tjenstgöring i fredstid, ty, ehuruväl Utskottet icke anser det omöjligt, att denna tjenstgöring skulle kunna göras mindre besvärande genom en annan fördelning af vakter och

poster, föreställer sig Utskottet likväl, att en sådan inskränkning, der den kan ega rum, borde komma den icke serdeles högt aflönade och nog betungade soldaten till godo, medförande äfven på detta sätt en besparing för Stats-Verket uti de, i förhållande till personalen, ovanligt höga sjukvårds-kostnaderne, hvilka till en del torde hafva uppstått, såsom en följd af den nuvarande strängare garnisons-tjenstgöringen. Att indraga af det värfvade Cavalleri, som nu underhålles, anser Utskottet icke fördelagtigt för Stats-Verket; ty om det äfven antages, att det värfvade Cavalleriet i fredstid är kostsammare, än det indeldta, är skillnaden likväl icke så stor, att densamma ju icke skulle fullt motsvaras af den kostnad, som komme att uppstå icke blott för Stats-Verket, utan äfven för de rustande, derigenom, att indeldt trupp användes för den tjenstgöring, som nu af den värfvade bestrides, hvarförutan det icke bör förbises, att det indeldta Cavalleriet i krig är belastadt med fredsorganisationens hela kostnader; hvaremot krigs-utgifterne för den värfvade truppen blifva föga skiljagtige från dess underhålls-kostnader i fredstid.

Deremot har Utskottet ansett sig böra föreslå Rikets Ständer sådana åtgärder, i följd hvaraf kostnaden för Gardes-regementernes underhåll kunde minskas, hvilket Utskottet, under åberopande af den tabell, som är bilagd detta Betänkande under Lit. A, anser kunna ske på det sätt, att Konungens Lifgarde till häst organiseras på 4, i stället för 5 sqvadroner, hvarigenom således ett helt sqvadronsbefäls aflöning bespares, samt att antalet af de hästar, som nu underhållas, må minskas från 415 till 332, så att hvardera af de 4 sqvadronerne, hvarpå Regementet, efter Utskottets tanka, borde organiseras, bibehåller 83 hästar, hvaraf 8 för Under-Officerare och Trumpetare samt 75 för manskapet, genom hvilken åtgärd vinnes den besparing, som af tabellen inhemtas; samt slutligen att de båda Gardes-regementerne till fot sammanslås, under gemensamt Chefsbefäl, till ett Regemente på 3 bataljoner; hemställande Utskottet, att, vid denna nya organisation, om hvars verkställande Rikets Ständer torde hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, följande grunder måtte iagttagas:

1:o att den nya organisationen träder i verket, så snart Kongl. Maj:t finner sådant, utan rubbning i de med Compagni-Cheferne ingångna passevolance-contract, lämpligen kunna ske;

2:o att de af befälet, som blifva öfverflödige, må, så vida de qvarstanna i tjenst, fortfarande avancera inom Regementet, men att deremot de, hvilka, i följd af organisationen, söka och erhålla af-

sked, må uppföras å allmänna indragnings-staten, till erhållande af efterföljande pensions- eller löne-belopp; hvarifrån likväl böra afdragas de pensioner, till hvilkas undfående af Arméens Pensions-Cassa de kunna vara berättigade, nemligen:

Officerare och Under-Officerare samt deras vederlikar, som tjent 30 år och derutöfver, hela lönen, den så kallade permitterings-ersättningen för Compagni-Cheferne härunder inbegripen;

Officerare och Under-Officerare samt deras vederlikar, som tjent 25 år och derutöfver, 2 tredjedelar af lönen, samt Officerare, Under-Officerare och deras vederlikar, som icke tjent så lång tid, halfva lönen;

3:o att det befäl, som uppföres å allmänna indragnings-staten, må tillförbindas tjenstgöra, i händelse af krig, intill dess de uppnått den ålder, som berättigar dem till pension, och lärer det ankomma på Kongl. Maj:st serskilda Nådiga Förordnande, huruvida nyssnämnde befäl, som uppföres till löner å indragnings-staten, må bibehållas vid pensionsrätt, i hvilket fall, och då denna inträder, lönen upphör eller minskas med pensions-beloppet;

4:o att då hästarne vid Kongl. Lifgardet till häst äro en Kronans egendom, försäljning af det till indragning afsedda hästantalet må ofördröjligen försiggå och de derigenom inflytande medel ställas till Krigs-Collegii disposition, i och för materiela behof.

Då emedlertid en sådan förändrad organisation icke kan i sin helhet genast verkställas, och Utskottet icke eller nu kan på förhand beräkna beloppet af de qvarstående pensioner och löner, som minska de på det hela calculerade besparingar; tillstyrker Utskottet

Rikets Ständer bifalla, att anslaget för Gardes-regementerne må i staten oförändradt utföras, i följd hvaraf och på de skäl, som af Rikets Ständer vid nästförflutna Riksdag anförts, Utskottet måste afstyrka det af Kongl. Maj:t å nyo äskade ytterligare anslag;

viljande Utskottet i det efterföljande yttra sig om användandet af de besparingar, som ej mindre i följd af denna indragning, än af andra här nedan föreslagna, genast eller successivt kunna uppkomma.

15:o *Kronprinsens Husar-Regemente.*

Detta Regemente, fördeladt på 6 sqvadroner, har sig tillslaget på hvarje sqvadron 83 à 84 nummer-hästar. Utskottet föreslår, under åberopande i öfrigt af hvad rörande reductionen af hästarne vid Lifgardet till häst blifvit yttradt, att minska nummer-hästarnes antal vid Kronprinsens Husar-Rege-

mente till 75 på hvardera af Regementets 6 sqvadroner, hvarigenom således vinnes en besparing af 50 hästars underhålls-kostnad. Då denna reduction emedlertid minskar furagerings-anslaget, men icke kostnaden för Regementets underhåll i öfrigt, och då Utskottet icke funnit skäl tillstyrka det af sist församlade Ständer vägrade och jemväl nu af Kongl. Maj:t äskade anslag 1,321 R:dr 39 sk. för befälets löneregleringen, likasom Utskottet antager, att det mindre gage, som den inom Skåne tjenstgörande styrkan af Regementet uppbär, i jemförelse med hvad det derstädes förlagda manskap af Wendes Artilleri-Regemente åtnjuter, icke är något ovanligt inom trupper af olika corpser, förlagda i samma provins eller garnisonerade i samma stad, har Utskottet ansett sig

icke böra tillstyrka det af Kongl. Maj:t i dessa båda afseenden äskade ökade anslag af 3,657 R:dr 9 sk., utan upptages anslaget för Kronprinsens Husar-Regemente till det vid sista Stats-regleringen utförde belopp.

Om en sqvadron frånskiljdes detta Regemente och förlades till Norrland, skulle derigenom tillfälle beredas att framdeles låta de 315 rotar återgå till Infanteriet, som blifvit använde för inrättandet af den andra utaf Jemtlands Häst-Jägare-sqvadroner och för en annan ännu ej uppsatt sqvadron i Westerbotten, hvilket tilläfventyrs ej vore utan vigt för försvaret, men Utskottet nu endast anför med afseende å en framdeles förestående förändring i försvarsverkets organisation.

16:o *Wermlands Fält-Jägare-Regemente.*

Kostnaden för detta Regemente är visserligen ej betydlig, men då det icke är tillgång på manskap, som Svenska Armèen saknar, men väl öfningstid för såväl stam som beväring, och då det sätt, på hvilket detta Regemente recryteras, skulle göra det mindre tjenligt att med detsamma införlifva beväring, har Utskottet ansett, att det anslag, som är beviljadt för detta Regementes underhåll, skulle på ett nyttigare sätt komma Armèen till godo, om dess tjenstbarhet på det hela derigenom befordrades.

Utskottet tillstyrker sålunda,

att detta Regemente succesivt må indragas, dervid enahanda grunder torde böra iagttagas, som med afseende å Gardes-Regementerne blifvit af Utskottet föreslagne, endast med det tillägg, att manskapet först efter uttjent capitulation eller på frivillig begäran afskedas och att, intill dess detta skett, nödigt befäl må bibehållas.

Vid dettta förhållande anser sig Utskottet

icke kunna tillstyrka bifall till den i Kongl. Propositionen gjorde

framställning om uppförande å Stat af 30 tunnor spanmål under lönerne, utan föreslås anslaget att oförändradt qvarstå.

17:o *Kongl. Svea, Götha och Wendes Artilleri-Regementen.*

Beträffande Artilleriet, får Utskottet, under åberopande af dess yttrande uti inledningen till detta betänkande, nu endast anföra, att det, vid en blifvande organisation af försvarsväsendet, torde böra afses, att något Artilleri kunde blifva förlagdt till Norrland, och att, efter Utskottets tanka, den till äfventyrs högre kostnad, som härigenom kan komma att uppstå, rättvisas genom åtgärdens ändamålsenlighet. Emedlertid har Utskottet ansett sig böra tillstyrka anslagets bibehållande till oförändradt belopp.

18:o *Cavalleri- och Artilleri-hästars remontering, skoning m. m.*

Med afseende å den af Utskottet föreslagne indragning af hästar vid Lif-Gardet till Häst och Kronprinsens Husar-Regemente, tillstyrker Utskottet, att anslaget på denna titel må nedsättas till 28,000 R:dr.

19:o *Artilleri-hästars underhåll af Rusthållare vid afsutna Cavalleriet.*

Anslaget utföres oförändradt efter förra staten med 2,865 tunnor spanmål in natura.

20:o *Furagering för värfvade Cavalleriets och Artilleriets hästar.*

Detta förslags-anslag har i allmänhet befunnits otillräckligt, utvisande en årlig brist i medeltal af omkring 14,000 R:dr, hvilket föranlåter Utskottet tillstyrka anslagets bibehållande oförändradt, oansedt den afsedda indragningen af hästar vid Lif-Gardet till häst och Kronprinsens Husar-Regemente.

21:o *Kongl. Lif-Bevärings Regementet.*

Under antagande deraf, att Stockholms Stads och Läns Beväring skulle kunna exerceras af Kongl. Lif-Gardets till fot, samt Uplands och Södermanlands Regementers befäl, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka, att, i mon af blifvande afgång inom Kongl. Lif-Bevärings Regementet, befäls-platserne och, i förhållande dertill, Corporals-nummer vid detta Regemente må kunna indragas, på det sätt, att likväl, hvad förstnämnde platser angår, befälet bibehåller rättighet att inom Regementet kunna uti tour avancera till och med Capitains-graden, och att indragningen således vid hvarje vacance eger rum uti lägsta befäls-graden.

Då en sådan förändring emedlertid endast afser framtiden och någon

betydligare besparing för närvarande icke är att deraf förvänta, tillstyrker Utskottet,

att det i förra staten uppförda anslag må bibehållas oförändradt.

22:o *Gottlands National-Beväring.*

Med stöd af hvad uti inledningen till detta Betänkande blifvit yttradt, afstyrker Utskottet

beviljandet af det utaf Kongl. Maj:t äskade anslag 1,897 R:dr 37 sk. 4 rst., åsyftande en förbättring i de till Underbefäl och Spel vid Gottlands National-Bevärings Infanteri och Jägare utgående löner, och föreslår, att anslaget enligt förra Staten må oförändradt utföras med R:dr 33,000.

Uti den betydliga kostnad, som denna titel emedlertid, äfven utan förhöjning, erfordrar, finner Utskottet i öfrigt anledning föreslå Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om undersökning, ledande till en möjlig reorganisation af denna Beväring, hvarigenom nyssnämnde kostnad något skulle kunna nedsättas; och tror Utskotskottet, att detta skulle kunna ske, om principen af en frivillig tjenstgöring för befälet i större eller mindre mon infördes.

23:o *Hallands Beväring.*

Med afseende å det anslag, som i Staten finnes utfördt för denna Beväring, och under förutsättning, att Bevärings-classerne inom Halland skulle kunna öfvas af angränsande Regementers Befäl, anser Utskottet sig böra, i likhet med hvad i afseende på Lif-Bevärings-Regementet blifvit föreslaget och efter enahanda grunder, tillstyrka

indragning af Hallands Bevärings befäl, med oförändradt bibehållande emedlertid af det i förra Staten uppförde anslag.

24:o *Bevärings-Manskapets Vapenöfning.*

Under åberopande af hvad i början af detta Betänkande och uti bifogade Tabell förekommer, rörande sättet och grunderne för en framtida utvidgad öfning för Bevärings-classerne, får Utskottet, som ansett sig böra föreslå Rikets Ständer

att icke nu bifalla Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om en tillökning af 63,000 R:dr uti det å anslaget för Beväringens vapenöfningar i Staten förut uppförde belopp af 80,000 R:dr,

emedlertid tillstyrka,

att detta anslag hädanefter måtte komma att anses såsom endast ett förslags-anslag, och att således, om detsamma skulle finnas otillräckligt för en öfnings-tid af 12 dygn, in- och utryckningsda-

garne oberäknade, bristen då må af Riksgälds-Contoret fyllas.

Härigenom anser sig Utskottet äfven hafva besvarat de till Utskottet öfverlemnade motioner af *Pehr Hansson* från Wermlands Län, att Beväringens vapenöfningar måtte under fredstid inställas, och af *Jonas Andersson* från Stockholms Län, med samma förslag, jemte hemställan, att derigenom uppkomne besparingar måtte till krigs-materiellens förbättrande användas.

25:o *Försvars-Verket i allmänhet eller Kongl. Krigs-Collegii Departementer, hvarunder äfven upptagas indeldta Räntor för Åkers Krutbruk och Husqvarna Gevärs-Factori.*

Detta anslag utgår nu, oberäknadt de derunder inbegripne indeldta räntor, med 696,000 R:dr, sedan Rikets Ständer vid 1828—1830 årens Riksdag beviljade en tillökning af 70,000 R:dr utöfver de 626,000 R:dr, hvartill anslaget intill denna tidpunkt uppgått. Då Kongl. Maj:t funnit denna tillgång otillräcklig och, i följd deraf, äskat en ytterligare förhöjning i anslaget af 69,000 R:dr, har Utskottet, med ledning af Kongl. Krigs-Collegii Statsförslag för 1840 till 1844, sökt upplysning, hvaruti det tillökade behofvet har sin grund, och dervid inhemtat, att Krigs-Collegii Stats-förslag, förutom vanlige hitintills bestridde utgifter, upptaga materiel-kostnader för Bevärings-exercisen, hvilka, såsom hänförande sig till ett af Kongl. Maj:t icke gilladt alternativ för regleringen af denna exercis, icke allenast med en årlig utgiftssumma af 27,358 R:dr 11 sk. öfverskjuter det anslag, som erfordras för den exercis af 21 dygn, som af Kongl. Maj:t ansetts böra ega rum, utan jemväl med ett belopp af minst 60,000 R:dr bör antagas öfverskjuta det å Collegii nuvarande Stat tillgängliga behofvet för exercis af 12 dygn, hvartill Utskottet tillstyrkt Rikets Ständer att bevilja anslag. Derjemte upptager samma Stats-förslag en utgiftspost för Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori, hvilken, för året beräknad, uppgår till en summa af circa 12,000 R:dr, hvarigenom sålunda på det hela uppkommer ett årligt behof af 72,000 R:dr, som, enligt de af Utskottet antagna grunder, antingen icke behöfver fyllas, eller, så vidt det hänföres till utgifterne för Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori, bör tagas i serskildt betraktande i sammanhang med den Extra Stats-Regleringen, och enär det dessutom bör iagttagas, att materiel-kostnader besparas genom de af Utskottet föreslagne indragningar, och att materiel-tillgångarne ökas genom försäljning af 133 stycken Kronans hästar, har Utskottet

icke funnit skäl tillstyrka det af Kongl. Maj:t begärde tillökade anslag af 69,000 R:dr, men föreslår deremot Rikets Ständer, att nedsätta anslaget för Arméens materiel till en summa af 666,666 R:dr 32 sk.

I afseende å denna anslags-titel har Kongl. Maj:t dessutom serskildt äskat, att det anslag af 12,000 R:dr, som för Topografiska Corpsens arbeten varit afsedt, måtte öfverflyttas från Krigs-Collegii Fortifications-afdelning till nyssnämnde Corps' Stat; men enär dessa arbeten närmast kunna jemföras med andra, som afse militära föremål, hvilka samtligen stå under Kongl. Krigs-Collegii redovisning, hemställer Utskottet,

att detta anslag må uppföras å Stat, på sätt hittills skett.

26:o *Lifmundering för Indeldta Infanteriet.*

Detta anslag, uti hvilket ingen tillökning blifvit begärd, utföres oförändradt, enligt förra Staten, till R:dr 71,000.

27:o *Spanmåls upphandling och Bageri-kostnad.*

Förra Staten upptager R:dr 25,000, som utföras utan förändring.

28:o *Ved och Ljuspenningar för Fästnings- och Garnisons-orter.*

Anslaget utföres oförändradt, enligt förra Staten, till R:dr 14,000.

29:o *Skrifmaterialier och Expenser m. m.*

Anslaget, enligt förra Staten R:dr 4,500, utföres oförändradt.

30:o *Rese- och Tractaments-penningar för Militaire Embets- och Tjenstemän.*

Kongl. Maj:t har föreslagit, att det anslag af 6,666 R:dr 32 sk., som finnes uppfördt i Staten i och för Militaire Embets- och Tjenstemäns- Rese- och Tractaments-penningar, må iklädas egenskapen af ett Förslags-anslag, men då Utskottet föreslagit Rikets Ständer att ställa under Kongl. Maj:ts disposition äfven sådane, i följd af tillstyrkte indragningar å denna Hufvud-titel, förutsedde besparingar, hvilka hittills icke kunnat påräknas, föreställer sig Utskottet, att desamma skulle lemna tillgång för bestridandet af utgifter, som äro af tillfällig beskaffenhet, på grund hvaraf Utskottet tillstyrker,

att anslaget må uppföras oförändradt.

31:o *Värfnings- och Recapitulations-penningar.*

Detta anslag har för ändamål att utgöra en tillgång för ersättningar åt Compagni-Chefer, vid de tillfällen, då de, genom olyckshändelser, göra förlust af manskap, men då det visat sig, att detsamma för detta ändamål blott till ringa del blifvit anlitadt, anser Utskottet sådana tillfälliga utgifter kunna af besparingarne utgå, och tillstyrker således Rikets Ständer,

att det å denna Titel beviljade anslag, 1,000 R:dr, alldeles må upphöra.

32:o *Durch-marsche-kostnader och oförutsedda utgifter.*

Utskottet har antagit, att utgifterne å dessa båda Titlar skulle kunna inskrän-

skränkas, såsom en följd jemväl af de lättade utvägar för truppers transporterande, som i senare tider uppstått, med anledning hvaraf Utskottet tillstyrker,

att anslaget för durch-marche-kostnader må nedsättas till R:dr 20,000 och för oförutsedde utgifter till R:dr 45,000.

33:o *Militiæ Boställs-cassans Reserv-hemmans-räntor.*

Uti dessa samtligen indeldta räntors utgående finner Utskottet ej skäl att föreslå någon förändring.

34:o I anledning af väckt fråga om ersättning af gage och spanmål till det manskap vid värfvade Regementerne, som, utöfver den till permittering bestämde styrka, uti tjenstgöring qvarblifver, har Kongl. Maj:t funnit, att det vore med en rätt ordning öfverensstämmande, om staten upptoge full aflöning och spanmål för hela styrkan och för hela året, under iagttagande, att aflöning icke utbetaltes för större styrka, än som vore effectivt tjenstgörande; och har Kongl. Maj:t öfverlemnat till Rikets Ständer att bestämma det sätt, hvarpå behofvet i denna del må kunna afhjelpas, utan anlitande af Titelns besparingar, antingen genom anvisande af ett serskildt förslags-anslag, eller genom medgifvande, att utgifter af denna beskaffenhet må Stats-Verkets öfverskott af stats-inkomsterne anordnas.

Utskottet har tagit detta i öfvervägande, men då en sådan anordning skulle väsendtligen rubba sjelfva grunderne för de värfvade Regementernes organisation och tvifvelsutan komma att ådraga Stats-Verket högst betydliga utgifter, anser Utskottet sig ej böra tillstyrka Rikets Ständer,

att bifalla dessa utgifters anordnande, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit.

35:o Hvad Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition innehåller, beträffande de anslag, som kunna erfordras för betäckande af utgifter, hvilka må blifva förenade med antagandet af en ny inqvarterings-ordning för städerne i Riket, får Utskottet nu endast anföra, att Utskottet i denna fråga kommer att afgifva serskildt Betänkande.

36:o Den i Kongl. Maj.ts Nådiga Proposition väckta fråga om underhåll af Kongl. Lifgardets till häst casern- och stall-byggnader, och om uppförandet på Tredje Hufvud-Titeln, under anslaget till ved och lyshållning i fästnings och garnizons-orterne, af den summa, som anses erforderlig för lyshållningen i nämnde Regementes stallar, får Utskottet på det sätt besvara, att Utskottet ansett Regementet, i likhet med de båda Gardes-Regementerne till fot, böra vidkännas underhålls-skyldigheten af casern-byggnaden, emot det att Regementet uppbär full inqvarterings-ersättning af Stockholms stad,

att, då Utskottet icke kunnat ingå i någon pröfning, till hvad utsträckning en lyshållning i nämnde stallar erfordras, Utskottet icke funnit skäl till denna utgifts bestridande af anslaget till lyshållning i fästnings- och garnizonsorterne, samt att Utskottet anser kostnaderne för stallarnes underhåll böra utgå af de tillgångar, som äro ställde till Kongl. Krigs-Collegii disposition för underhållet af Kronans militär-byggnader; och får Utskottet således

afstyrka bifall till de i förutnämnde afseenden äskade serskilde anslag.

37:o Beträffande de besparingar, hvilka kunna uppkomma genom indragningar, som blifvit föreslagne att å denna Hufvud-Titel ega rum, föreslår Utskottet Rikets Ständer, att öfver deras användande fatta följande beslut:

Att sådana besparingar, som verka en minskning i Titelns utgifter, men deremot föranleda en motsvarande utgift å allmänna Indragnings-staten, må öfverlemnas till Riksgälds-Contoret, som bör erhålla föreskrift, att till Arméens Accords-amorteringsfond utbetala accordsräntan för indragna befäls-platser, så snart förra innehafvaren, om han blifvit å Indragnings-stat öfverflyttad, derifrån afgått och hans skyldighet att berörde ränta godtgöra derigenom upphört; men att deremot besparingar, hvilka icke föranleda en sådan utgift för indragnings-staten och icke äro af natur att öka materiel-anslagets tillgångar, eller som icke blifvit tagne i betraktande vid regleringen af fouragerings-anslaget, må, sedan de som uppkomma genom indragning af befälsplatser vid Gardes-regementerne, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelse af den 6 November 1834, i första rummet blifvit använde att betäcka den brist, som nu finnes å nämnde Regementers stat, af Kongl. Maj:t disponeras, att befordra den utvidgning af de indelta Cavalleri-regementernes exercis-sqvadroner, som af Kongl. Maj:t blifvit ansedd nödig, och att, om derutöfver några besparingar uppkomma, de af Kongl. Maj:t jemväl må till utgifter å Titeln disponeras, enligt de grunder för besparingars användande, som af Rikets Ständer i allmänhet antagas;

och får Utskottet slutligen tillstyrka Rikets Ständer, på de af Utskottet anförda grunder,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t förelägga nästkommande Ständer en omfattande plan till försvars-verkets organisation i dess helhet, på det Rikets Ständer må blifva i tillfälle att, i ett sammanhang, besluta öfver de åtgärder,

som erfordras, för att, i förening med en afsedd lindring i de rustandes och roterings-skyldiges besvär, befordra den utsräckning af bevärings-manskapets öfning, som tillika bör ega rum.

Utskottet anser sig, genom detta Förslag till reglering af Riks-Statens 3:dje Hufvud-Titel, jemväl hafva besvarat följande till Utskottet remitterade, härförut icke serskildt omförmälde motioner, nemligen:

Herr *Munck af Rosenschölds, R*, om indragning i stående Arméen och förändrad organisation af Beväringen;

Herr *Rosenqvists, J. L.*, om Lif-Bevärings-Regementets upphörande;

Lars Larssons från Westerås Län, angående indragning af de för oförutsedda militär-behof bestämda 50,000 R:dr, samt det för Kongl. Krigs-Hof-Rätten beviljade anslag;

Lars Bengtsons från Malmöhus Län, att Indeldta Arméen måtte i fredstid till halfva numerären nedsättas, så att tvänne Rust- eller Rotehåll sammanslås till underhållande af endast en man, och att Rusthållarne jemväl måtte befrias från skyldigheten att förskaffa och underhålla sadelmunderingar;

Herr *Hallströms*, att roteringskostnaden, så väl för Indeldta Infanteriet, som för Båtsmanshållet, måtte minskas; viljande Utskottet till serskild behandling företaga de öfrige motioner, som, utan att ega direct sammanhang med denna Titel, åsyfta anslag, hvilka kunna dertill i mer eller mindre mon hänföras.

Reservationer.

Vid Utskottets förslag till förändringar i Arméens organisation.

Af Hr *Grefve von Platen.* "Inseende min oförmåga att bedöma de detalj-frågor i hvilka Stats-Utskottet, vid 3:dje Hufvud-Titetns reglering, ingått och oberedd att åtaga mig skyldigheter, hvilka allvarsamt betraktade icke torde kunna åläggas hvarje Ledamot af Svea Rikets Ständers Stats-Utskott, men deremot tillhöra och med fullt anspråk kunna fordras af en Krigs-Minister, kan jag, ehuru jag tror mig inse fördelar af åtskillige vid denna Hufvud-Titel föreslagne förändringar, i afseende å verkställbarheten af det hela, ej annat än, på ofvan anförde grunder, för min del reservera mig i frågan om 3:dje Hufvud-Titelns reglering."

Af Hr *af Harmens*, som yttrade, "det han icke tilltrodde sig kunna tillstyrka Rikets Ständer att göra någon indragning i Cavalleriets numerär; och skulle sådant specielt tillämpas i afseende å Smålands Husar-Regemente, ansåg Herr *af Harmens* beräkningen af en vacance-afgift af 7 tunnor spanmål för hög, och trodde, att på detta vilkor säkerligen icke halfva Regementet komme att sitta af, så vida detta berodde af Rusthållarne, icke derföre att

ju kostnaden för rustningen vore högre, men derföre att en stor del bland Rusthållare heldre vilja underhålla hästar, än aflemna ett spanmåls-belopp, som de stundom nödgas från andra håll inköpa eller lösa efter hög markegång."

Af Hr *Biskop Hedrén.* "Då §. 34 af Riksdags-Ordningen samt §. §. 53 och 89 Regerings-formen föreskrifva att *alla uppkomna frågor om grunderna för allmänna Inrättningar af alla slag,* skola af allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet upptagas, och de nu föreslagna förändringar ovägerligen måste anses röra grunderna för en allmän Inrättning, som är för fädernes-landet af den högsta vigt, nemligen Rikets försvarsverk, så hade nämnde Utskott bordt denna fråga bereda, eller åtminstone i dess utredning deltaga. Att Riks-Stånden remitterat densamma till Stats-Utskottet, bevisar hvarken Utskottets pligt eller rättighet att ensamt upptaga den. Utskottet har redan förut flera gånger visat sig förstå att rätt bedöma och tillämpa 43 och 44 §. §. af Riksdagsordningen, och borde icke hafva uraktlåtit det vid ett så grannlaga ärende, som detta. Icke eller må invändas att 80 §. Regerings-Formen är olämplig för behandling af Besvärs- och Ekonomi-Utskottet, enär denna §. blott i en enda fråga förekommer i Utskottets utlåtande. I hufvudsaken torde tvänne vigtiga tvifvelsmål möta Utskottets förslag, det ena, huruvida Rikets försvarsverk derpå verkligen vinner, det andra, huruvida de skattdragandes bördor deraf verkligen lättas. Många sakkunniga tvifla på beggedera. Jag anser för min del rådligast, att innehålla med så bestämda och vidtomfattande förslag, till dess de varda af en högre kunskap och erfarenhet framlagda. Det skulle eljest kunna hända; att vi gjorde åt våra fiender större tjenst än åt oss sjelfva. Jag ville sålunda hafva föreslagit, att Utskottet hade tillstyrkt Rikets Ständer att endast i allmänhet och på vissa allmänna grunder begära af Kongl. Maj:t en fullständig utredning af ifrågavarande högst vigtiga ämne, hvarigenom ändamålet säkert lika snart och på lämpligare sätt vunnits. Slutligen får jag reservera mig emot den af Utskottet beslutade nedsättning af anslaget för Kongl. Krigs-Collegium, då intet enda skäl derföre talar, men deremot flera för bifall till den Kongl. Propositionen om tillökning."

Af Herr Prosten *Stenhammar.* "Under erkännande af min fullkomliga oförmåga att bedöma de vidtomfattande förslag, som i Stats-Utskottets Betänkande öfver regleringen af Tredje Hufvud-Titeln framställes, tillika i den öfvertygelse, att Stats-Utskottet öfverskridit gränsorne för sin i 30 §. Riksdags-Ordningen bestämda förbindelse, att pröfva och föreslå det, som till Statsverkets behof erfordras, sedan nödige indragningar och besparingar blif-

vit iagttagne, då Utskottet företagit sig att föreslå en hel militärisk organisations-plan, grundande sig på besparingar, som icke nu kunna göras, utan först i en framtid förmenas blifva möjliga, får jag i det hela reservera mig mot detta Betänkande."

Häruti instämde Herr Doctor *Björkman.*

Af Herr *Helsingius,* som anmält, att han icke varit i tillfälle att af förslaget till utlåtande angående reglering af utgifterne under Riks-Statens Tredje Hufvud-Titel taga så fullständig kännedom, att han kunde i allo deruti instämma.

Vid 10:de punkten, angående Kongl. Krigs-Academien.

Af Herr Doctor *Björkman* emot Utskottets förslag till ny organisation af Academien.

Vid 13:de punkten, angående Exercis-Sqvadronerne.

Af Herr *af Harmens,* med anförande, "att då Utskottet i sitt utlåtande såsom allmän grundsats antagit att utvidga Arméens vapenöfningar, borde ock Kongl. Maj:ts Proposition om ökadt anslag för Exercis-Sqvadronerne ej hafva blifvit afslagne, i synnerhet som de tillgångar, hvilka genom de i följd af föreslagne indragningar beredde besparingar tillkomma, ej erhålles annorlunda än successivt."

Häruti instämde Herr Prosten *Åstrand.*

Vid 14:de punkten, angående Kongl. Lif-Gardet till Häst samt Kongl. Svea och Andra Lif-Gardet.

Af Herr *Wedberg:* "Jag kan icke underlåta att anmäla min reservation deremot, att Stats-Utskottet, i sammanhang med frågan om åtskilliga indragningar vid Lif-Gardes Regementerne, tillerkänt Befälet vid dessa Regementen den löneförhöjning Kongl. Maj:t, emot Rikets Ständers beslut, detsamma beviljat. I följd af denna, vid föregående Riksdagar, af Rikets Ständer vägrade löneförhöjnings, uppförande på Stat komma mer än 18,000 R:dr af den, genom ifrågavarande indragningar, beredda minskning i Statens oerhörda kostnader för Gardes-Regementerne att för framtiden medtagas, och det med de föreslagne indragningarne åsyftade ändamål, eller minskad Stats-utgift, att hufvudsakligen förfelas. Jag kan för öfrigt ingalunda finna det ringaste skäl att, vid denna Riksdag, på Rikets Stat uppföra en lönetillökning, som Rikets Ständer tillförene ansett af intet behof påkallad, och till hvars framtida fortfarande Rikets Ständers förut fattade beslut, enligt min åsigt, icke i något afseende föranledt.

Anhålles att denna min reservation må få åtfölja Stats-Utskottets Betänkande till Ståndén."

Härmed förenade sig Herr *Kjellberg* samt Riksdags-fullmägtige *Sven Heurlin* från Kronobergs Län, *Petter Pehrsson* från Jönköpings Län, *Nils Pehrsson* från Örebro Län och *Sone Pehrsson* från Malmöhus Län.

Vid 21:sta punkten, angående Kongl. Lif-Bevärings-Regementet.

Af Herr *Tersmeden:* "Jag reserverar mig emot Utskottets förslag, att indraga befälet vid Lif-Bevärings-Regementet af följande skäl:

1:o emedan, för den händelse, som jag icke anser osannolik, att Konung och Rikets Ständer omsider vilja utbyta det föråldrade indelningsverket emot ett mera lämpligt national-försvar, så är det ifrågavarande Regementet med sin nuvarande organisation af befäl i ordning såsom typ för Arméens öfriga omdaning;

2:o emedan jag finner det i närvarande förhållanden illa betänkt, i afseende på hufvudstadens och derinom belägne Rikets Ständers Banks försvar för ett möjligen påkommande hastigt anfall, att upplösa en corps, hvilken lika skyndsamt, som de inom staden stationerade värfvade trupper, kan sammandragas, och som af alla nuvarande kostar staten minst. Efter de upplysningar, jag inhemtat, uppgår antalet af de bevärings-skyldige årligen för Stockholms Stad och Län till något öfver 1,000 man, deraf minst hälften utgöres af unga män inom hufvudstaden. Följagtligen och då hvarje beväringskyldig för 5 år är underkastad beväring, kan en styrka af 2,500 man nästan i ett ögonblick under eget befäl vara disponibel, och den andra hälften eller 2,500 man långt innan några Landt-regementer kunna ankomma, och

3:o emedan tillvaron af ett sådant befäl, som Lif-Beväringens i hufvudstaden, stående i tillräcklig beröring med ett så betydligt antal af dess unge vapenföre män, för att känna dem personligen och genom utbyte af disciplinära och vänliga råd förvärfva deras agtning och tillgifvenhet, alltid måste vara ett säkert medel, om det rätt begagnas, att i möjliga tillfällen af oro inom hufvudstaden, betrygga auctoriteters och medborgares lugn."

Vid 24:de punkten, angående bevärings-manskapets vapenöfning.

Af Herr *af Harmens:* "Instämmande i Utskottets åsigt att en utsträckning i bevärings-manskapets exercis till 21 dygn icke bör ske utan i sammanhang med lättnad i jordbrukets tunga af den Indeldta Arméen, kan jag icke biträda majoritetens beslut, att afstyrka bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om tillökning af 63,000 R:dr, utöfver de 80,000, som hittills utgått, emedan jag anser, att den begärda tillökningen borde beviljas, intilldess Kongl, Maj:t varit i tillfälle att genom de föreslagne besparingarne samla tillräckliga medel för det ifrågavarande vigtiga ändamålet."

Vid 25:te punkten, angående anslagen för Kongl. Krigs-Collegii departementer.

Af Herr Prosten *Åstrand:* "Då Stats-Utskottet på hoppet om blifvande besparingar, genom de af Utskottet föreslagna indragningar inom Arméen, hvarigenom tillgången skulle vinnas för bestridande af Tredje Hufvud-Titelns behof, grundat ett tillstyrkande af förminskning i anslaget för Krigs-Collegii Fortifications-, Artilleri- och Utrednings-Afdelningar till Arméens materiela behof, förra staten upptagit till 696,000 R:dr och nu föreslagit till 666,660 R:dr, får jag anmärka: 1:o att indragningarne bero på Kongl. Maj:t, och det ej torde vara säkert om Kongl. Maj:t gillar de af Utskottet föreslagna åtgärderna till stående Arméens förminskning; 2:o att, om ock Kongl. Maj:t skulle verkställa de föreslagna indragningarna, så kan det ej ske annorlunda, än successivt, och Kongl. Maj:t blifver sålunda åtminstone till en tid utan tillgångar för den så oundgängligen nödvändiga och vigtiga Arméens materiel."

Bilaga

Tabellarisk uppsatts, utvisande hufvudsummorne af de Tillgångar, hvilka, Hufvud-Titel, och i de, sammanhang dermed, antydde grunder för Försvars att betäcka utgifterne för Arméens och Beväringens utvidgade vapenöf gar böra befordras.

		Banco.		
Under åberopande af föregående Betänkande, uppföras följande				
Tillgångar:				
Öfver-Commendantens i Stockholm arvode		600	—	—
Lif-Gardet till häst reduceras till 4:ra sqvadroner, hvardera på 100 man, af hvilka 75 äro beridne, hvarigenom besparas kostnaden för nedan upptagne Sqvadrons-Befäl, jemte 83 hästar, nemligen:				
1 Ryttmästare	1,960: „ „			
2 Stabs-Ryttmästare	1,680: „ „			
1 Löjtnant	740: „ „			
1 Under-Löjtnant	600: „ „			
1 Fahnjunkare	360: „ „			
1 1:ste Sergeant	220: „ „			
4 Sergeanter	800: „ „			
2 Trumpetare	360: „ „			
S:gr	6,720: „ „			
Kostnader för fouragering, remontering, hästbeslag och medicamenter för 83 hästar, i Stat beräknad till 136 R:dr 24 sk., 11,329 R:dr 24 sk., eller, i rundt tal	11,330: „ „			
utom af öfverskotten å Stats-Verkets inkomster ersatt brist uti Fouragerings-anslaget, per medium beräknad till circa 4,150 R:dr.				
Tillsammans	18,050: „ „			
Transport	18,050: „ „	600	—	—

Lit. A.

genom antagande af Utskottets Förslag till reglering af Riks-Statens 3:dje verkets organisation, skulle uppstå och i hvad mon de kunde blifva tillräcklige ningar, hvilkas utsträckning Utskottet ansett i sammanhang med dessa indragnin-

			Banco.		
Kostnaderne för Arméens och Beväringsmanskapets vapenöfningar, efter de beräkningar, som ligga till grund för Kongl. Maj:ts Nåliga Proposition och Herr General-Adjutantens för Arméen underdåniga Betänkande, calculeras till följande belopp:					
Arméen:					
Befälets öfning.					
Befäls-möten vid Cavalleriet 14 dagar . . .		6,247: 4. „			
D:o D:o vid Infanteriet D:o . . .		12,602: 16. „			
		i rundt tal	18,850	—	—
Indeldta Cavalleriets exercis.					
Exercis-sqvadroner	42,763: 16. „				
hvarifrån bör afdragas Smålands Husar-Regementes hela, Jemtlands Hästjägare-Regementets halfva Exercis-sqvadrons-kostnad, om, med antagande af Utskottets grundsatts, desse corpser kunde komma att afsitta med	7,131: 32. „				
hvarefter återstå		35,631: 32. „			
Regements-möten, efter afdrag af Smålands Husar-Regementes och halfva Jemtlands Hästjägare-sqvadrons exercis-kostnader		50,417: 23. „			
		i rundt tal	86,050	—	—
		Transport	104,900	—	—

Transport	18,050: „ „	600	—	—
Dock som för närvarande å Regementets Stat förefinnes en brist, hvilken Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 6 November 1834, N:o 184, ansett genom indragningar böra fyllas, afdrages densamma här med	6,840: „ „	11,210	—	—
Kronprinsens Husar-Regemente.				
Antalet hästar nedsättes till 75 på hvarje af de 6 Sqvadroner, hvarigenom för 50 hästar besparas fouragerings- remonterings- hästbeslags- och medicaments-kostnader, i Stat beräknade à 93 R:dr . . , ...		4,650	—	—
Gardes-Regementerne till fot sammanslås och lemna derigenom besparing å det ena Regementets Stat, nemligen för				
1 Secund-Chef	4,340: „ „			
1 1:ste Major	3,040: „ „			
1 Regements-Qvartermästare	820: „ „			
1 Adjutant	620: „ „			
1 Regements-Pastor	400: „ „			
1 Läkare	500: „ „			
1 Auditeur	450: „ „			
1 Bataillons-Läkare	250: „ „			
1 Regements-Skrifvare	650: „ „			
1 Musik-Directör	500: „ „			
1 Regements-Väbel	200: „ „			
1 Bataillons-Adjutant	340: „ „			
1 Mönster-Skrifvare	180: „ „			
1 Regements-Trumslagare	200: „ „			
5 Hautboister	900: „ „			
4 Handtverkare	120: „ „			
Säger	13,510: „ „			
Äfvensom, efter sammanslagningen, 4 Compagnier böra kunna indragas, hvarigenom bespares för				
4 Capitainer . . . . . 6,400: „ „				
Transport 6,400: „ „	13,510: „ „	16,460	—	—

Transport	104,900	—	—
Indedta Infanteriets exercis.			
Regements-möten alla år 17 dygn, 110,777: 16. Härifrån bör dock $\frac{1}{10}$:del, eller 11,077: 35. 3, afgå, såsom en följd af omkring 2,000 rotars indragning, hvarigenom kostnaden nedgår till . . . . . 99,699: 28. 9.			
Instructions-compagnier för recryters, corporalers och manskaps inöfning i 90 dygn, hvartannat år, till $\frac{1}{10}$:del af hela styrkan 31,370 R:dr, hvarifrån likaledes afräknas $\frac{1}{10}$:del med 3,137 R:dr, eller 28,233: „ „			
Tillsammans i rundt tal	127,930	—	—
Herr General-Adjutanten för Arméen upptager Arméens samtlige exercis-kostnader till 324,558: 45. 9 årligen, hvadan således, efter afräkning af sammanlagda besparings-beloppet för Smålands Husar-Regemente och Jemtlands Hästjägare-Regemente, de 2,000 Rotarnes och Cavalleriets fotmötens indragning eller 39,506: 7. 3, en difference emellan Herr General-Adjutantens och Utskottets calcul uppstår af 52,221: 30. 9. Denna difference har sin grund hufvudsakligen i kostnaden för de större öfnings-lägren, af hvilka, enligt Herr General-Adjutantens underdåniga förslag, ett borde hållas hvart år med $\frac{1}{4}$:del af Arméen, och alternera emellan Ladugårdsgärdet, Ljungby och Axevalla hedar; dernäst i Commissariats-kostnader och underhållet af mötes-platserne; men då denna kostnad synes kunna betydligen nedsättas, äfven i följd deraf, att portions-priset är upptaget till 11 à 12 sk., och priset på ration till 24, sk., till hvilka pris entreprenader sannolikt kunna ingås, hvarigenom Commissariats-kostnaderne kunna undvikas, upptages nu endast för detta behof en summa af. . .	24,170	—	—
hvarigenom således utgifterne för Arméens samtlige vapenöfningar skulle uppgå till 257,000 R:dr, öfverstigande de nu befintlige i Herr General-Adjutantens förslag upptagne tillgångarne af Passevolance-medel och Stats-anslag 221,233: 23., med 35,766: 25.			
S:r för Arméens vapenöfningar 257,000: „ „			
Transport	257,000	—	—

Transport	6,400: „ „	13,510: „ „	16,460	—	—
4 Löjtnanter	2,000: „ „				
4 2:dre D:o	1,600: „ „				
4 Under-Löjtnanter	1,400: „ „				
4 Fahnjunkare	1,360: „ „				
8 Sergeanter	1,440: „ „				
4 Fourirer	560: „ „	14,760: „ „			
Tillsammans		28,270: „ „			
hvarifrån likväl, på enahanda grund, som ofvan angående Lifgardet till häst är antydt, torde böra afräknas den för Gardes-regementerne till fot nu befintliga brist i Stat, eller		11,730: „ „	16,540	—	—
Wermlands Fältjägare-Regemente indrages, hvarigenom bespares Regementets lönings-anslag å 3:dje Hufvud-Titeln		24,970: „ „			
Beklädnads d:o, under anslaget till Arméens materiel		12,600: „ „	37,570	—	—
Lif-Bevärings-Regementet indrages, hvarigenom bespares dess lönings-anslag			19,710	—	—
Hallands Bevärings-Befäl d:o			3,560	—	—
Anslaget till Bevärings-manskapets vapen-öfningar			80,000	—	—
Aflöningen för Smålands Husar-Regemente uppgår nu, enligt Kongl. Brefvet den 2 Februari 1833, till . .		36,700: „ „			
och för Infanteri-bataljonen till		15,690: „ „			
Tillsammans		52,390: „ „			
Om, under förutsättning af Regementets afsittning, härifrån afdrages den aflöning, som, uträknad efter 2:dra Lif-Grenadier-Regementets Stat, erfordras för ett afsutet Cavalleri-Regemente af 1,000 man, eller		31,480: „ „			
uppkommer en besparing af		20,910: „ „			
Häst-vacance af 500 nummer, à 7 tunnor spanmål, 3,500 tunnor, à 7 R:dr tunnan . .		24,500: „ „	45,410	—	—
		Transport	219,250	—	—

	Transport	257,000	—	—
Beväringen.				
Dess vapen-öfningar upptagas i kostnad för en exercis-tid af 21 dygn, Gottlands National-Bevärings öfningar med 6,823 R:dr 16 ks. derunder inbegripne, till . . .	142,830: „ „			
Material-kostnaden uppföres i Herr General-Adjutantens calcul till 91,119: 10. 8., men då tillgång till minst hälften af denna summa bör finnas under det Anslag, som är beviljadt och ställdt till Krigs-Collegii disposition äfven för underhållet af Beväringens materiel och hvarmed hittills i allmänhet 12 exercis-dygns materiel-kostnad blifvit bestridd, upptages här endast halfva beloppet med	45,560: „ „			
Herr General-Adjutanten för Arméen har ansett, att det skulle befordra ändamålet med vapenöfningar, om Bevärings-ynglingarne, då de inställdes vid mötet, hade under några dagar blifvit vande vid militäriskt gehör, marsch, rättning m. m., genom någon enkel förberedande öfning utan vapen.				
Utskottet gillar denna åsigt, men tror, utan att ingå i detaljerne för verkställigheten, detta böra ske utan sammandragning, inom Församlingarne, sommartiden under helgedagarne.				
Med afseende härå och för att vara förvissad om tillräckligheten af den summa, som blifvit beräknad för Beväringens vapen-öfningar, har Utskottet ansett sig böra calculera den samfäldta kostnaden för Bevärings-exercicen till 200,000 R:dr, och således utöfver Herr General-Adjutantens förslag med	11,610: „ „	200,000	—	—
Hela kostnaden för Arméens och Beväringens vapenöfningar blifver således		457,000	—	—
	Transport	457,000	—	—

Transport			219,250	—	—
Genom sammanslagning af Lif-Regementets Husar- och Dragon-corpser, kommer af sammanlagda kostnaden för begge Regementernes befäl, enligt Kongl. Brefvet den 2 Februari 1833, att fortfarande utgå beloppet för det ena Regementets Stab	32,900:	„ „			
med tillägg af lönerne för 1 Bataljons-Läkare	250:	„ „			
och 5 Stabs-Trumpetare . . .	1,000:	„ „			
		18,150: „ „			
Anm: Utskottet har tänkt sig denna åtgärd såsom provisorisk intill den tid, då, genom några Compagniers af Lif-Regementets Grenadierers-uppsittning, tillfälle erbjuder sig, att på ett mera concentreradt sätt, organisera detta Regemente på 1,000 man.					
hvaremot återstoden bespares med			14,750	—	—
Genom indragning af Depot-Ryttmästarne vid samtlige Indeldte Cavalleri-Regementerne, vinnes besparing vid Lif-Regementets Dragon-corps af	1,150:	„ „			
D:o Husar d:o	1,100:	„ „			
Skånska Dragon- och Husar-Regementerne af .	3,200:	„ „			
			5,450	—	—
Det nu utgående anslaget för exercis-sqvadronerne			22,000	—	—
Den nu utgående Passevolance-afgiften, eller, i händelse af dess upphörande, motsvarande andel af Statsmedel, enligt Herr General-Adjutantens för Arméen calcul: vid Infanteriet 146,985: 15. 7. vid Cavalleriet 52,248: 7. 5.					
i rundt tal till			199,230	—	—
Anm: Ofvanstående summa är beräknad till det belopp, som, efter afdragne uppbörds-kostnader, influtit.					
Beklädnads- och Bevärings-underhåll för 2,000 nummer af Indelta Infanteriet			12,480	—	—
Summa			473,160	—	—

Transport	457,000	—	—
Öfverskott			
af tillgångar	16,160	—	—
Summa	473,160	—	—

Bilaga

Beräkning öfver de Tillgångar, som skulle uppstå genom en indragning af 2,800

			Banco.
Tillgång:			
Enligt från Kongl. Krigs-Collegium meddelad uppgift, utgör antalet af Indeldta Infanteriets Rote-nummer, enligt prima plan		23,265: „ „	
hvartill kommer, genom Smålands Husar-Regementets afsittning		500: „ „	
		S:ger 23,765: „ „	
Då härifrån afräknas:			
1:o de, enl. Kongl. Brefvet den 2 Februari 1833, till serskilde ändamål anviste	2,304: „ „		
2:o vid 1:sta Lif-Grenadier-Regementet, de Roterings-frie så kallade Bergslags-rotarne . .	44: „ „		
3:o vid Jemtlands Fält-Jägare-Regemente till Roterings-besvärets lindring indragne . . .	200: „ „		
		2,548: „ „	
uppkommer ett nummertal af		21,217: „ „	
hvilka, sedan Indeldta Infanteriets calculerade styrka afdragits med		18,400: „ „	
lemna ett öfverskjutande antal af		2,817: „ „	
eller i rundt tal 2,800.			

Anm. Den indragning, som Utskottet ansett kunna ega rum, minskar Indeldta Infanteriets nu befintlige styrka 20,402 med omkring 2,000 Rotar, men hvarifrån ytterligare böra afgå 352, i calculen icke upptagne, Volontär-nummer, hvilka Herr General-Adjutanten för Arméen föreslagit till indragning, i ändamål att bereda tillgång för vapenöfningarna: således effectiv minskning i Infanteriets styrka utöfver den af Herr General-Adjutanten för Arméen afsedda omkring 1,650 nummer.

Vacance-afgiften åter utgör nu i medeltal 45 R:dr Banco, men upptages i denna calcul endast till 35 R:dr, med härvid fästadt afseende på den fördel, som Rotarne skulle erhålla genom nedsättningen och genom Mötespassevolance-afgiftens upphörande, i händelse detta af Rikets Ständer bifalles.

Lit. B.

Rotar af det Indeldta Infanteriet, jemte förslag till dessa tillgångars användande.

			Baoco.		
Disposition:					
Stats-Verket utbetalar:					
Beklädnads-Passevolancen för Indeldta Infanteriets calculerade styrka	18,400 N:r				
hvartill komma de, enligt Kongl. Brefvet den 2 Februari 1833, trumslagare och spel, att in natura begagna, anslagne	848 d:o				
Tillsammmans	19,248 N:r				
à 3 R:dr 32 sk..		70,576: „ „			
En motsvarande ersättning för underhåll af Bevärings- och utrednings-persedlar till Indeldta Cavalleriet 3,000 N:r, à 3: 32		11,000: „ „			
Beklädnads-ersättning till Båtsmanshållet, enligt för Utskottet tillgänglige uppgifter, utgörande 6,586 N:r, à 3: 32.		24,148: 32. „			
Ersättning till innehafvare af indragne nummers vacance-afgifter, hvilka minskas i förhållande till den allmänna nedsättningen, nemligen:					
1:o enligt Kongl. Brefvet den 2 Februari 1833	1,456: „ „				
2:o vid Jemtlands Regemente till roterings-besvärets lindring indragne.	200: „ „				
3:o vid Cavalleriet, till musiken indragne	35: „ „				
4:o vid de, för hingsthållning d:o	74: „ „				
Tillsammans	1,765: „ „				
à 10 R:dr		17,650: „ „			
	Transport	123,374: 32 „			

På dessa grunder upptages här:			
2,800 Rote-nummers vacance-afgift, att af Stats-Verket uppbäras, à 35 R:dr	98,000	—	—
Öfverskott på Tillgångarna för Arméens exercis, enligt Bilagan Lit. A.	16,160	—	—
= 114,160 =			
Brist, till hvars fyllande likväl öfverskjutande tillgång förefinnes uti de å 3:dje Hufvud-Titeln projecterade, i calculen icke upptagne, indragningar	25,214	32	—
Summa B:co R:dr	139,374	32	—

Transport	123,374: 32 „			
6 procants ränta å de accorder, som tillhöra de, nu till indragning föreslagne Embeten och Tjenster, förslagsvis calculerad till	16,000: „ „	139,374	32	—
Summa B:co R:dr		139,374	32	—

Tabell

öfver Contante Anslagen å Riks-Statens Tredje Hufvud-Titel.

	Rikets Ständers Stat för 1835 och följande åren upptager.			Stats-Utskottet föreslår.			Förhöjning.			Minskning.		
Militär- och Försvars-Verket till Lands.												
Krigs-Collegium med Utrednings-Förråderne	25.350	—	—	25,350	—	—						
Krigs-Hof-Rätten	5,733	16	—	5.733	16	—						
Generalitets-Staten	54,700	—	—	54,700	—	—						
General-Adjutants-Expedition för Arméen	7.600	—	—	7,600	—	—						
Ingenieur-Corpsen	21,535	8	—	21,535	8	—						
Topografiska d:o	11,550	—	—	11,550	—	—						
Öfver-Commendants-Expedition i Stockholm	2,600	—	—	2,000	—	—				600	—	—
Artilleri-Staben	2,800	—	—	2,800	—	—						
Commendants-Staten	6,765	16	—	6.765	16	—						
Krigs-Academien	37,200	—	—	37,200	—	—						
Allmänna Garnisons-Sjukhuset i Stockholm	31,320	—	—	31,320	—	—						
S:r	207,153	40	—	206,553	40	—				600		
Indeldta Arméen.												
Cavalleri- och Infanteri-Regementerne	211.428	45	6	211,428	45	6						
Exercis-Sqvadronernes underhåll	22.000	—	—	22,000	—	—						
S:r	233,428	45	6	233,428	45	6						
Värfvade Arméen.												
Lif-Gardet till Häst	55,118	13	6	55,118	13	6						
Kronprinsens Husar-Regemente	47,283	1	6	47,283	1	6						
Svea Lif-Gardet	73,116	22	6	73,116	22	6						
Andra d:o	73,226	22	6	73,226	22	6						
Wermlands Fält-Jägare Regemente	24,974	16	—	24,974	16	—						
Artilleriet { Svea Artilleri-Regemente, Götha d:o d:o, Wendes d:o d:o }	337,600	46	6	337,600	46	6						
Cavalleri- och Artilleri-hästars remontering, skoning, m. m.	30,675	32	—	28,000	—	—				2,675	32	
Fouragering af Värfvade Cavalleriets och Artilleriets hästar	126,077	—	—	126,077	—	—						
S:r	768,072	10	6	765,396	26	6				2,675	32	
Transport	1,208,655	—	—	1,205,379	16	—				3,275	32	

Transport	1,208,655	—	—	1,205,379	16	—				3,275	32	—
Beväring.												
Lif-Bevärings-Regementet	19,708	16	—	19,708	16	—				——	—	—
Gottlands National-Beväring	33,000	—	—	33,000	—	—				——	—	—
Hallands Beväring	3,560	—	—	3,560	—	—				——	—	—
Bevärings-manskapets vapenöfning . .	80,000	—	—	80,000	—	—				——	—	—
S:r	136,268	16	—	136,268	16	—				——	—	—
Materiel.												
Försvars-Verket i allmänhet eller Krigs-Collegii Departementer	696,000	—	—	666,666	32	—				29,333	16	—
Lifmundering för Indeldta Infanteriet	71,000	—	—	71,000	—	—				——	—	—
S:r	767,000	—	—	737,666	32	—				29,333	16	—
Diverse Anslag.												
Spanmåls-upphandlings- och Bageri-kostnader	25,000	—	—	25,000	—	—				——	—	—
Ved och Ljuspenningar för Fästnings- och Garnisons-orter	14,000	—	—	14,000	—	—				——	—	—
Skrifmaterialier och Expenser för Tredje Hufvud-Titelns Stater	4,500	—	—	4,500	—	—				——	—	—
Rese- och Tractaments-penningar för Milit. Embets- och Tjenstemän . .	6,666	32	—	6,666	32	—				——	—	—
Värfnings och Recapitulations-penningar	1,000	—	—	——	—	—				1,000	—	—
Durchmarchs-kostnader	25,000	—	—	20,000	—	—				5,000	—	—
Oförutsedda utgifter	50,000	—	—	45,000	—	—				5,000	—	—
S:r	126,166	32	—	115,166	32	—				11,000	—	—
Summa B:co R:dr	2,238,090	—	—	2,194,481	—	—				43,609	—	—

Utom *Indelningar* och *Spanmål in natura*, enligt sednaste Ständers Riks-Stat.

STOCKHOLM, ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET, 1840.

Transport	1,208,655	—	—	1,205,279	16	—				3,275	32	—
General-Styrelsen.												
Kin-Bevärjings-Departementet	15,708	16	—	15,708	16	—						—
Postverkets National-Bevärjing	33,000	—	—	31,000	—	—						—
Hallands Bevärjing	3,500	—	—	3,500	—	—						—
Bevärjings-anslagets vårdnadning	80,000	—	—	80,000	—	—						—
	132,208	16	—	130,208	16	—						—
Justitiarie.												
Konungens-Verkets allmänna Utlåtar Kris-Collegii Departementet	666,666	32	—	666,666	32	—				29,333	16	—
Allmänbetning för Indelnings Infanteriet	71,000	—	—	71,000	—	—						—
	737,666	32	—	737,666	32	—				29,333	16	—
Reserve-Anslag.												
Oppmanals-oppbanning- och Begrav-kostnader	24,000	—	—	24,000	—	—						—
Vad och Lip-penningar för Fatomas-och Garnisons-vårt	14,000	—	—	14,000	—	—						—
Fortmonteringar och Expenser för Tre-de Hufvud-Tjänts Stater	4,500	—	—	4,500	—	—						—
Tre- och Tractamenti-penningar för Mäns Ärbets- och Tjänstemän	6,005	32	—	6,005	32	—						—
Vartning- och Begrafnings-penning-par	1,000	—	—							1,000		—
Omkostnaders-kostnader	25,000	—	—	20,000	—	—				5,000	—	—
Oförutsedda utgifter	30,000	—	—	15,000	—	—				5,000	—	—
	104,505	32	—	83,505	32	—				11,000	—	—
Summa Rikes Ständ	2,238,905	—	—	2,191,481	—	—				13,909	—	—

Dessa Anslagsförslag och Sammanställningar äro i allt sedvanligt Stånds-Riks-Stat.

N:o 45.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Rikets Ständers åren 1835, 1837 och 1839 församlade Revisorers Berättelser om granskningen af Riksgälds-Verket och den åt Riksgälds-Contorets Styrelse uppdragna utredning af Götha Canal-Bolags och Malmö f. d. Discont-Inrättningar.

(Rgs. Afd.)

Efter att hafva genomgått berörde, från Riks-Ståndenn till Stats-Utskottet remitterade Berättelser, och dervid tagit i serskildt öfvervägande de af Revisorerne gjorda framställningar och erinringar, som i ett eller annat hänseende böra utgöra föremål för Rikets nu församlade Ständers pröfning, får Utskottet härmedelst, i ett sammanhang, afgifva sitt utlåtande öfver de i dessa bland Riks-Ståndens Ledamöter redan utdelade Berättelser sålunda förekommande ämnen, hvilka ej äro af egenskap att böra i serskildta betänkanden behandlas.

1:o *Angående de af Riksgälds-Contoret sedan sista Riksdag upptagne och liqviderade lån.*

(1835 års Revisions-Berättelse pag. 1—2, 1837 års Rev. Ber. pag. 1—4, 1839 års Rev. Ber. pag. 4—5.)

Bland de flerfaldiga i detta afseende af Fullmägtige, under ifrågavarande tidrymd, vidtagna åtgärder, har Utskottet endast funnit 2:ne i Revisions-Berättelserna omförmälde omständigheter påkalla Utskottets yttrande. Beträffande således först det af Fullmägtige år 1835 fattade och af samma års Revisorer (pag. 2) anmälda beslut att, utaf de i Reglementet för Riksgälds-Contoret företrädesvis föreskrifna upplåningssätt tills vidare uppskjuta begagnandet af upplåning emot obligationer, som vid anfordran borde betalas; så instämmer Utskottet i hvad Revisorerne härom yttrat, eller att en så beskaffad upplåning kunnat, i Riksgälds-Contorets dåvarande ställning, leda till följder, menliga för detta Verks credit, och att fördenskull uppskofvet med detta låne-sätts begagnande borde såsom välbetänkt godkännas.

Vidkommande åter Fullmägtiges af 1837 års Revisorer (pag. 4) anmärkta uragtlåtenhet att, i September månad 1836, enligt Commissariatets förslag, af Contorets då utelöpande 5 procents obligationer uppsäga ett ifrågasatt belopp af 400,000 R:dr, hvilken uppsägning Revisorerne ansett icke hafva bordt

fördröjas af de deremot utaf Fullmägtiges pluralite anförda betänkligheter; så har Utskottet, som tagit fullständig kännedom om de skäl, hvilka legat till grund för beslutet om berörde uppsägnings uppskjutande, väl funnit detta beslut föranledt af en måhända nog långt sträckt försigtighet; men då, vid den tidpunkt, beslutet fattades, det visade sig såsom möjlighet att, Riksgälds-Contoret, i följd af då genast verkställd uppsägning, kunnat komma i förlägenhet för sina förbindelsers uppfyllande, hvilket åter skulle menligt inverkat på Contorets credit, har Utskottet ej ansett Fullmägtiges ifrågavarande åtgärd gifva någon skälig anledning till klander.

2:o *Angående Rikets Ständers beslut om aflemnandet till Riksgälds-Contoret af Kongl. f. d. Canzli-Styrelsens Handcassa.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 4.)

I anledning af Revisorernes anmälan, att berörde cassa, som, enligt 112 §. uti 1830 års Reglemente för Riksgälds-Contoret, skulle, efter Canzli-Styrelsens upplösning, till förstnämnde Verk förflyttas och derstädes förvaltas, icke blifvit dit aflemnad, har Utskottet sökt närmare upplysning om förhållandet med denna cassa och Rikets Ständers derom fattade beslut. Härvid har Utskottet inhemtat, att ifrågavarande cassa uppkommit, dels genom collectbidrag för flere serskilda ändamål, såsom utlösen af Christna fångar, hvilka råkat i Turkiskt slafveri, understöd till Tyska flyktingar, som begifvit sig till Sverige, samt till uppbyggande af en Luthersk kyrka i Moskau m. m., dels ock genom öfverskott å insamlade prenumerations-medel för en profpsalmbok. Redan år 1808 utgjorde cassans capitalfond, jemte derå upplupna odisponerade räntor, 8,880 R:dr, hvilket belopp då utlånades emot inteckning i fast egendom. I sammanhang med den vid 1823 års Riksdag ifrågaställda upplösning af Canzli-Styrelsen, beslöto Rikets Ständer, att denna cassa, som då var ställd under nämnde Styrelses vård, skulle till Riksgälds-Contoret öfverlemnas. Detta beslut blef likväl först hos Kongl. Maj:t anmäldt, genom Rikets Ständers underdåniga skrifvelse af den 17 September 1829. Men som omförmälde fond vore bildad, genom besparda och tid efter annan förräntade öfverskott af frivilligt sammanskjutna bidrag, och således icke skulle utgöra statsmedel, förklarade Kongl. Maj:t, under den 11 Februari 1832, Sig icke finna skäl anbefalla densammas öfverlemnande till Riksgälds-Contoret; hvaremot Kongl. Maj:t i Nåder förordnade, att cassans behållning skulle, vid Canzli-Styrelsens upplösning, aflemnas till Hof-Canzlerens och Stats-Secreterarens för Ecclesiastik-Ärendena gamensamma förvaltning samt, emot redovisning, användas till understöd vid vetenskapliga arbetens utgifvande.

Efter öfvervägande af hvad sålunda rörande ofvannämnde cassa-behåll-

nings disponerande förekommit, anser Utskottet sig icke kunna underlåta att yttra den åsigt, att ifrågavarande tillgång, fastän den grundar sig på serskilda, före vårt nuvarande statsskick, utgjorda bidrag, icke lärer kunna betraktas annorlunda, än såsom det allmännas tillhörighet, samt att det följaktligen ingalunda låter sig förena med numera stadgade grunder för så beskaffade tillgångars disponerande och redovisande, att desamma af 2:ne Kongl. Maj:ts Rådgifvare omedelbart förvaltas och, utan iagttagande af de för allmänna medels anslående föreskrifna vilkor, användas till behof och utgifter, som, ehuru tillhörande den allmänna stats-regleringen, dock ej varit hos Rikets Ständer anmälde och af dem pröfvade. Utskottet anser sig derföre böra tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t göra en ny underdånig framställning, i afseende på den under Kongl. f. d. Canzli-Styrelsens vård förut ställda Cassas öfverlemnande till Riksgälds-Contoret.

3:o *Angående det staden Ystad meddelade lån till stall och casernbyggnaders uppförande.*

(1837 års Rev. Ber, pag. 10—12, 1839 års Rev. Ber. pag. 7—8.)

Såsom tillägg till hvad sist åberopade Revisions-Berättelse innehåller, får Utskottet äran upplysa, att hvarken någon ränta eller capital-afbetalning å berörde lån, sedan år 1836, till Riksgälds-Contoret ingått, samt att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus Län, i anledning af anställd lagsökning för utbekommande af de, enligt Fullmägtiges beslut, staden Ystad affordrade ränte- och capital-belopp, nyligen förklarat frågan härom såsom tvistig icke kunna i executiv väg afgöras.

Enär Rikets sistförsamlade Ständer till inköp för Statens räkning af vissa, städerne Malmö, Ystad och Helsingborg tillhöriga stall och magasins-byggnader, anvisat Riksgälds-Contorets hos förstnämnde 2:ne städer egande fordringar för meddelade lån till casern-byggnader, samt förordnat, att de efter köpsluten uppkommande öfverskott å dessa fordringar skulle till Riksgälds-Contoret ingå och liqvideras efter förut stadgade grunder, anser Utskottet Fullmägtige icke hafva saknat skäl till deras, emot 1837 års Revisorers stridande åsigt, att, i följd af detta Rikets Ständers beslut, det vid 1830 års Riksdag staden Ystad tills vidare medgifna anstånd med erläggandet af de förskrifna ränte- och capital-betalningarne upphört. Vid sådant förhållande och med afseende å den mindre bestämdheten för nu inträffade fall af Rikets Ständers meddelade föreskrift, finner Utskottet icke något att erinra vid de af Fullmägtige uti ifrågavarande hänseende vidtagna åtgärder och beslut, helst desamma obestridligen varit föranledda af Fullmägtiges omsorg att vårda och

bevaka Riksgälds-Contorets rätt. Beträffande åter frågan, huru Rikets Ständers vid de begge sista Riksdagarne fattade beslut rörande omförmälde låns liqviderande rätteligen, ej mindre för den redan förflutna tiden, än hädanefter skola tydas och tillämpas, så kommer Utskottet att serskildt underställa Rikets Ständers beprövande sin åsigt härom, i anledning af en rörande detta ämne inom Borgar-Ståndet väckt och till Utskottets utlåtande remitterad motion.

4:o *Angående det vid sistförflutne Riksdag beviljade lån till återuppbyggande af staden Wenersborg.*

(1838 års Rev. Ber. pag. 7.)

Då den i flera afseenden, emellan Fullmägtige och Committerade för lånemedlens förvaltning, yppade skiljaktighet, rörande rätta förståndet och tillämpningen af Rikets Ständers, vid låne-understödets beviljande fästade vilkor och meddelade föreskrifter, föranledt Fullmägtige till en serskild framställning hos Utskottet om härvid förekomna omständigheter; så anser Utskottet sig, under vördsamt hänvisande till det utlåtande, som Utskottet i anledning häraf kommer att ofördröjligen till Rikets Ständer afgifva, nu endast böra anmäla, att Utskottet icke funnit något att erinra vid de af Fullmägtige vidtagna åtgärder till förvarande och betryggande af Rikgälds-Contorets säkerhet i afseende på lånebeloppens återbetalning.

5:o *Angående lånet till Fyr- och Båk-inrättningarnes upphjelpande.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 3, 1837 års Rev. Ber. pag. 12.)

Jemte anmälan, att först under nyssförlidne Februari månad ett belopp af 90,000 R:dr blifvit, i afräkning å detta lån, från Riksgälds-Contoret utbetaldt, får Utskottet äran tillkännagifva, att Fullmägtige, som, i anseende till detta Verks nuvarande fördelaktiga ställning, trott sig icke behöfva att, på sätt föreskrifvet varit, härtill erforderliga medel genom upplåning anskaffa, i sådant afseende förfrågat sig hos Utskottet; och skall Utskottet framdeles jemväl rörande detta ämne till Rikets Ständer afgifva serskildt yttrande.

6:o *Angående de på Riksgälds-Contoret anvisade Creditiv.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 4—5, 1837 års Rev. Ber. pag. 9—10, 1839 års Rev. Ber. pag. 5—6.)

Under nästlidne Januari månad, har Kongl. Stats-Contoret, i ytterligare afräkning å den till utomordentliga åtgärder för Rikets försvar anvisade hälft af det så kallade Mindre Creditivet, reqvirerat och erhållit 145,000 R:dr, så att hela den för berörde ändamål anslagna andel af detta Creditiv, eller 500,000 R:dr, numera blifvit från Riksgälds-Contoret utbetald.

Deremot hafva under innevarande år ytterligare blifvit till Riksgälds-Contoret återbetalda följande Creditiv-summor, nemligen:
å det till anskaffande af spannmål i missväxtår vid sistförflutne Riksdag anvisade nya Creditiv . . . . . R:dr 50,000:
och å Creditivet till kostnader i följd af cholera-farsoten . . 6,305: 24.
utgörande således Riksgälds-Contorets nu mera återstående fordran för hvad som blifvit lyftadt å förstnämde Creditiv 100,000 R:dr och å Cholera-Creditivet 67,401 R:dr 25 sk. 9 r:st.

Som Utskottet, hvarken af Fullmägtiges Protocoll för den 21 Mars 1838, eller af deri intagna handlingar, i afseende på lyftningen af den till oförutsedda utgifter för Rikets försvar anvisade andel af Mindre Creditivet, kunnat inhemta anledningen, hvarföre, oansedt föreskriften i Regerings-formens 63 §., om *hela* Stats-Rådets hörande i dylika frågor, endast dåvarande Justitiæ-Stats-Ministern och Hof-Canzleren samt Fem Stats-Råd, jemte Stats-Secreteraren för Krigs-Ärendena, varit tillstädes och sig yttrat vid fattandet af Kongl. Maj:ts Nådiga beslut angående detta Creditivs lyftning; så och enär den för Fullmägtige gällande Ansvarighetslag stadgar, att Fullmägtige, före utbetalningar å Mindre Creditivet, böra erhållit del af *hela* Stats-Rådets deröfver inhemtade tankar, men Fullmägtige likväl, oagtadt nyssberörde förhållande, medgifvit den då äskade utbetalningen, har Utskottet ansett sig böra häröfver infordra Fullmägtiges upplysning och förklaring. Till följd deraf hafva Fullmägtige i sådant afseende anmält, att de, efter Hans Excellens Stats-Ministern för Utrikes ärendena Herr Grefve *af Wetterstedt* och Hans Excellens Stats-Rådet Herr Grefve *Mörner*, af hvilka den förre med döden afgick den 15 Maj 1837 och den senare den 30 Januari 1838, lediga platser inom Stats-Rådet icke återbesattes förr, än den 9 Mars sistberörde år, samt att ofvannämnde Sju Stats-Råds Ledamöter följaktligen voro de enda, som kunde vara tillstädes, då lyftningen af Mindre Creditivet, den 2 Mars 1838, af Kongl. Maj:t i Nåder beslöts.

Utskottet, som, med anledning af åberopade stadgandet i 63 §. af Regerings-formen, funnit sig böra, i föreskrifven ordning, å nu anförda förhållande serskildt fästa Constitutions-Utskottets uppmärksamhet, får deremot, i afseende på den mot Fullmägtige anmärkta utbetalning af omförmälde Creditiv, yttra, att Utskottet, för sin del, anser vid den af Fullmägtige, till förklarande häraf, meddelade upplysning böra bero.

Med anledning af förekomne anmärkningar vid den af Utskottet, i afseende på Föredragande och Contrasignanter anställda jemförelse emellan de Fullmägtige meddelade utdrag af Stats-Rådets Protocoll och de till Fullmäg-

tige expedierade Kongl. Bref af den 2 Mars och 5 October 1838, angående lyftning af Mindre Creditivet, har Utskottet ansett sig föranlåtet det anmärkta förhållandet hos Constitutions-Utskottet, i öfverensstämmelse med 29 §. Riksdags-Ordningen, anmäla.

7:o *Angående det, under benämning "årliga räntan" till Hans Maj:t Konungen utgående anslag af 200,000 R:dr årligen.*

(1839 års Rev. Ber. pag. 11.)

Då Revisorerne af de hos Fullmägtige förda Protocoll inhemtat, att Fullmägtige, i afräkning å detta ränte-anslag, under den 8 November 1837, till Hans Maj:t utfärdat 4 st. serskilda förbindelser å 50,000 R:dr hvardera, deraf 2:ne förföllo till betalning den 1 Augusti 1838 och 2:ne samma dag 1839, hafva Revisorerne förklarat, att de ansett denna Fullmägtiges åtgärd icke böra lemnas utan anmärkning, enär ifrågavarande ränta vore att betrakta såsom ett årligt anslag, derå någon anticipation icke borde ega rum.

Till utredande af förhållandet med denna af Revisorerne sålunda anmärkte åtgärd, får Utskottet, enligt de i detta afseende Utskottet meddelade underrättelser, upplysa, att, sedan, i följd af Rikets Ständers beslut vid 1815 års Riksdag, dåvarande Fullmägtige, under den 9 November nyssnämnde år, utfärdat en förbindelse, enligt hvilken en summa af 200,000 R:dr skulle årligen, från och med den 1 nästföregångne Augusti, af Riksgälds-Contoret utbetalas till numera Hans Maj:t Konungen och Dess Arfvingar efter Successions-Ordningen af den 26 September 1810; så blefvo, uppå derom af Hans Maj:t gjord framställning, under den 1 Juni 1821, Sex stycken serskilda förbindelser af Fullmägtige utfärdade, hvardera å 100,000 R:dr, eller å hälften af berörde anslagssumma för åren 1822, 1823, 1824, 1825, 1826 och 1827, och hvilket belopp skulle, vid slutet af det år, för hvilket förbindelsen var utfärdad, hållas innehafvaren tillhanda. Sedermera hafva Fullmägtige, efter Hans Maj:ts hvarje gång serskildt tillkännagifna Nådiga åstundan, likaledes, under nedannämnde dagar, utfärdat enahanda, den 1 Augusti hvarje år, till betalning förfallne förbindelser, nemligen:

den 23 November 1826, 3 st. å 100,000 R:dr hvardera, för åren 1828, 1829 och 1830;

den 10 September 1829, 6 st. à 50,000 R:dr hvardera, för åren 1831, 1832 och 1833;

den 15 April 1831, 4 st. å 50,000 R:dr hvardera, för åren 1834 och 1835;

den 9 December 1835, 1 å 100,000 R:dr, för år 1836, samt 2 st. å 50,000 R:dr hvardera, för år 1837;

den 8 November 1837, 4 st. å 50,000 R:dr hvardera, för åren 1838 och 1839;

samt den 2 October 1839, 4 st. å 50,000 R:dr hvardera, för åren 1840 och 1841.

Varande alla dessa förbindelser, med undantag endast af de sistberörde dag utgifna, redan af Riksgälds-Contoret infriade.

Enär hvarken Rikets Ständer, vid de 3:ne Riksdagar, som egt rum, sedan ifrågavarande förbindelser första gången utfärdades, eller Rikets Ständers Revisorer vid de många, under åren 1822 till och med 1837 inträffade revisioner, gjort någon till Fullmägtiges kännedom och efterrättelse meddelad erinran emot utfärdandet af dessa förbindelser, eller rättare fordringsbevis, anser Utskottet det icke skäligen kunna i anmärkningsväg läggas Fullmägtige till last, att de, vid det af sistförsamlade Revisorer uppgifna tillfälle, förnyat en förut flera gånger af Fullmägtige vidtagen samt af Rikets Ständer och deras Revisorer utan anmärkning lemnad åtgärd. Utskottet får derföre, med afseende å nu anförda förhållande, hemställa,

huruvida icke den uti ifrågavarande hänseende emot Fullmägtige af nästlidet års Revisorer framställda anmärkning må förfalla.

Men då utfärdandet af så beskaffade serskilda förbindelser, att vid vissa tidpunkter hålla innehafvarne deraf tillhanda andelar af en summa, å hvars hela belopp annan ovilkorlig förbindelse förut blifvit utgifven, möjligtvis i en framtid kunde komma att föranleda stridiga anspråk och medföra olägenheter för det Verk, å hvars vägnar sådana dubbla förbindelser äro utgifna; så och till undvikande af andra fordringsegares eller obligations-innehafvares anspråk på erhållandet af enahanda serskilda förbindelser eller fordringsbevis, tror Utskottet sig böra föreslå, att, derest den af Utskottet nu yttrade åsigt varder af Rikets Ständer godkänd,

Utskottet måtte få sig uppdraget förständiga Fullmägtige, att så beskaffade fordringsbevis, som dem, hvilka föranledt Revisorernes nu omförmälde anmärkning, icke vidare böra, å Riksgälds-Contorets vägnar, utfärdas.

8:o *Angående den förändrade inredningen af Rikets Ständers Hus.* (1837 års Rev. Ber. pag. 13, 1839 års Rev. Ber. pag. 10)

Utskottet, som, i ett sammanhang, genomgått och granskat räkningarne öfver kostnaderne för denna inrednings verkställande, skall, efter vunna uppupplysningar om några härvid anmärkta omständigheter, med serskildt utlåtande, rörande detta ämne, till Rikets Ständer inkomma.

9:o *Angående bestämmandet af tiden för Riks-Ståndens Canzlipersonals och Vaktbetjenings aflöning efter Riksdagens slut.*

Då, enligt Utskottets redan under N:o 10 afgifna och af Rikets Ständer gillade utlåtande, tiden för upphörandet af aflöningen för Riks-Ståndens och Utskottens Canzlier, m. fl., skall, i sammanhang med denna aflönings slutliga fastställande, framdeles bestämmas, lärer dervid böra tagas i öfvervägande Revisorernes framställning i afseende på stadgandet af den tid, hvarunder berörde aflöning skall, efter Riksdagens slut, utgå för Riks-Ståndens Canzlipersonal och Vaktbetjening.

10:o *Angående åtskilliga Riksgälds-Contorets tillgångars och skulders upptagande i Räkenskaperne.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 6, 1837 års Rev. Ber. pag. 5—6. 1839 års Rev. Ber. pag. 2—3).

Efter inhemtad närmare kännedom om beskaffenheten af de i Riksgälds-Contorets Räkenskaper, såsom detta verks skulder eller fordringar och tillgångar, balancerade poster, hvilka Revisorerne ansett böra afräknas från de skulder, som ovilkorligen måste återbetalas, eller från de för Contorets utgifter disponibla tillgångarne, har Utskottet funnit sig böra vördsamt tillstyrka, att nedannämnde i dessa Räkenskaper ännu balancerade skulder och tillgångar, som, fastän de, af serskilda anledningar, synas böra tills vidare derstädes fortfarande upptagas, dock sannolikt, hvad sjelfva capital-beloppen beträffar, antingen alls icke eller endast till någon del, komma att godtgöras eller inflyta, måtte varda förda inom linien i berörde Räkenskaper, nemligen:

Skulder.

a) Det, enligt 1779 års Riksdags-beslut, såsom hemgift åt dåvarande H. K. H. Hertigen af Södermanland, sedermera Konung Carl XIII anslagna capital af . . . . . R:dr B:co 100,000: — — hvilket för framtiden skulle blifva "oförryckt", men hvaraf den löpande räntan skulle till Högbemälde Hertig öfverlemnas. Denna ränta, som bestämdes till 5 procent årligen, skall, enligt Rikets Ständers förordnande vid 1818 års Riksdag, tillhandahållas Hans Maj:t nuvarande Konungen, och är af Högstdensamme anvisad till förstärkning af Arméens Enke- och Pupill-Cassa.

b) De, under den 1 Mars 1750, för tillskott

till

till Trollhätte Slussverks-byggnad utfärdade obligationer å ett sammanräknadt belopp af . . . . 32,833: 16. —
för hvilka obligationer skulle, under de 3:ne första åren, godtgöras 6 procents årligt intresse och derefter, eller från den 1 Mars 1753, under 100 år, 12 procent årligen. Dessa obligationer synas, enligt deras innehåll, icke kunna betraktas annorlunda än som annuiteter, för hvilka någon capital-betalning icke skäligen bör kunna ifrågasättas.

c) Ännu återstående capital-belopp af det åren 1790 och 1791 i Haag, för Riksgälds-Contorets räkning, upptagna lifräntelån emot 8½ procent, hvilket återstående belopp, enligt Rikets Ständers beslut vid 1815 års Riksdag, omsattes i Svenskt mynt till . 3,916: 32. —
derå af Riksgälds-Contoret utfärdades serskild förbindelse, ställd på 2:ne ännu lefvande personer, efter hvilkas frånfälle erläggandet af räntan härför kommer att upphöra.

d) Den, i följd af Rikets sistförsamlade Ständers beslut, till Riksgälds-Contoret öfverlemnade Lappmarks Ecclesiastik-fond, å hvars dåvarande belopp 67,184: 37. 2.
Riksgälds-Contoret årligen till Kongl. Stats-Contoret, för bestridande af Ecclesiastik-Verkets utgifter, erlägger 5 procents ränta; varande detta räntebelopp således rätteligen att anse såsom ett för berörde ändamål från Riksgälds-Contoret utgående årligt anslag.

Anm.: De å nu uppgifna skuldposter, vid hvarje års slut upplupne, men icke uttagne räntesummor böra likväl hädanefter, såsom hitintills, bland Riksgälds-Contorets verkliga skulder i räkenskaperna upptagas.

Tillgångar och fordringar:

a) Det i meranämnde Contors räkenskaper med R:dr 33,000: — —
upptagna värdet af detta Verks fordna, numera till Rikets Ständers eget begagnande upplåtna hus.

b) Det ännu oersatta belopp af de till lånerörelsens bedrifvande vid f. d. General-Assistance-Contoret, under benämning af Lombardfond försträckta medel 40,423: 17. 11.

Huruvida och till hvad belopp någon ytterligare ersättning för dessa medel är att förvänta, beror dels på slutligt utslag, i fråga om vederbörandes ansvars- och ersättnings-skyldighet för en vid sistnämnde Verk uppkommen balance, dels ock på utredningar af concurser, deri Riksgälds-Contorets fordrings-anspråk, i anledning af denna balance, blifvit bevakade.

c) Beloppet af det, vid 1828—1830 årens Riksdag, å Riksgälds-Contoret anvisade creditiv för spanmåls-undsättningar i missväxtår . . . . . 1,000,000: — —
hvarå åtskilliga summor visserligen, tid efter annan, blifvit inbetalda, men sedermera åter uttagna, så att creditivet för närvarande är till hela sitt belopp begagnadt.

d) Den vid nyssberörde Riksdag såsom creditivanslag under vissa vilkor beviljade och å Riksgälds-Contoret anvisade summa af . . . . . 83,333: 16. —
för anläggningen af en vattuledning till Carlskrona, hvilket belopp Utskottet, lika med Fullmägtige, ansett ännu icke böra i Contorets räkenskaper afskrifvas, enär det med anslaget åsyftade ändamål hitintills icke kunnat vinnas och således ej eller de dervid fästade vilkor uppfyllas.

Likaledes och för den händelse, att Rikets Ständer, efter serskild anställd granskning af förhållandena med de utaf Kongl. Maj:t, dels nyss före och under, dels ock efter sista Riksdag, äskade utbetalningar å Mindre Creditivet icke skulle finna för godt medgifva afskrifning af alla de från Riksgälds-Contoret i sådant afseende utbetalda och bland Contorets fordringar upptagna summor, utgörande tillsammans . . . . . B:co R:dr 1,165,000:
får Utskottet tillstyrka,

att de af dessa summor om hvilkas afskrifvande eller ersättande Rikets Ständer icke serskildt förordnat, jemväl må i räkenskaperne varda förda inom linien.

11.o *Angående föreslagen afskrifning af några mindre, sedan längre tid tillbaka, i räkenskaperne balancerade summor.*

(1837 års Rev. Ber. pag. 7, 1839 års Rev. Ber. pag. 3.)

Till förenkling af Riksgälds-Contorets räkenskaper, hafva Revisorerne föreslagit, att följande derstädes upptagna summor, hvilka sannolikt aldrig kunde komma att utgå, måtte afskrifvas nemligen:

a) utelöpande Vexel-Banco-attester . . . . R:dr 704: 12. 10.
b) insatta medel för 2:ne förnyade assignationer . . 22: 38. 8.
c) deponerade medel från Wasa ränteri . . . . 402: — —
d) insända medel för allmänna Brandförsäkrings-verkets räkning . . . . . 385: 12. 9.
e) levererade skatte-köpeskillingar för recognitionsskogar . . . . . 334: 25. 4.
och *f*) Riksgälds-Contorets återstående fordran i afl. Stads-Mäklaren *Sodemans* concurs . . . . . 1,194: 16. 10.

Beträffande först ofvanberörde utelöpande Banco-attester, hvilka under åren 1790 till och med 1819, blifvit utfärdade samt utgöra ett antal af 38 st., äfvensom de år 1808 från Wasa ränteri, utan bifogande af reversal, insända medel och det för Brandförsäkrings-verkets räkning influtne belopp, hvilket icke kunnat nämnde Verk godtgöras, emedan vederbörande Ränteris qvittens å denna, i Finland verkställda, inbetalning icke blifvit hos Riksgälds-Contoret företedt; så, ehuru föga anledning är att förmoda, det några anspråk om omförmälde gamla skuldposters utbekommande numera skola väckas, har Utskottet dock ansett, att, innan desamma varda ur räkenskaperne afförda, fordringsegarne böra erinras om begagnandet af tillfället att göra sin rätt i detta afseende gällande, Utskottet får derföre föreslå, att, i likhet med hvad tillförene, före dylika skulders afskrifvande i Riksgälds-Contorets räkenskaper, iagttagits,

genom kungörelse, som Fullmägtige låta införa i Rikets officiella tidning, bestämmes en præscriptionstid af ett år, räknad från den dag, kungörelsen första gången blifvit i tidningen införd, inom hvilken tid den eller de, som kunna ega anspråk på ifrågavarande medel, böra, vid förlust af all rätt till liqvid, dessa anspråk i Riksgälds-Contoret anmäla och behörigen styrka.

Såsom följd häraf, tillstyrker Utskottet vidare,

att, efter denna præscriptionstids utgång, ofvan omförmälde skuldposter må, med deras då återstående belopp, ur räkenskaperne afföras.

Vidkommande derefter den, såsom deponerade skatte-köpeskillingar för recognitionsskogar, bland Riksgälds-Contorets skulder serskildt upptagna summa, så enär alla medel, som i Kronans cassor inflyta för till skatteförsålda krono-lägenheter, numera levereras till nämnde Contor och ingå bland dess tillgångar, får Utskottet, lika med Revisorerne, tillstyrka,

att nyssberörde, hufvudsakligen år 1822, influtne skatte-köpeskillingar, hvilka, såsom af Rikets år 1818 församlade Ständer anslagna

till arméens och flottornas behof, blifvit upptagne under depositionstitel, måtte varda från denna titel afförda och följaktligen ur räkenskaperne försvinna.

Likaledes får Utskottet tillstyrka bifall till Revisorernes hemställan om afskrifning af det ännu återstående beloppet 1,194 R:dr 16 sk. 10 r:st utaf Riksgälds-Contorets, sedan år 1807, egande fordran i aflidne förre Stads-Mäklaren *Sodemans* långt före detta utredda concurs.

Hvad slutligen beträffar det till afskrifning af Revisorerne jemväl föreslagna belopp af 22 R:dr 38 sk. 8 r:st, så har Utskottet inhemtat, att detta belopp blifvit i Riksgälds-Contoret insatt, såsom säkerhet för beviljad förnyelse af 2:ne Contorets år 1791 på Banken utfärdade samt dåvarande Commissarien vid Lombardrörelsen *O. Lindforss* frånstulna och sedemera i tidningarne efterlysta assignationer, den ena å 16 R:dr 38 sk. 8 r:st, och den andra å 6 R:dr; äfvensom att *Lindforss's* rättsinnehafvare senast år 1837 hos Fullmägtige anhållit om återbekommande af den deponerade säkerheten; men hvilket Fullmägtige ansett sig icke kunna bevilja, enär någon bestämd præscriptionstid, i afseende på dylika assignationers gångbarhet, icke vore stadgad och omförmälde först utfärdade 2:ne assignationer, derest de, emot all förmodan, ännu vore utelöpande, således måste vid uppvisandet infrias. Dock som nära 50 år förflutit, sedan dessa assignationer förkommo och i allmänna tidningarna efterlystes, så och med afseende å ej mindre beloppets obetydlighet, än osannolikheten af assignationernes framtida företeende till inlösen, får Utskottet, på det att ifrågavarande skuld icke må behöfva fortfarande i Riksgälds-Contorets räkenskaper upptagas och balanceras, vördsamt tillstyrka, att Fullmägtige måtte varda berättigade att densammas belopp till Commissarien *Lindforss's* rättsinnehafvare utbetala.

12:o *Angående en förändrad form för de öfversigter af Riksgälds-Contorets ställning, hvilka från trycket utgifvas.*

(1839 års Rev. Ber. pag. 2.)

Utskottet instämmer i Revisorernes åsigt, att de, till upplysning för allmänheten om Rikgälds-Contorets ställning genom trycket offentliggjorda utdrag af detta Verks räkenskaper icke, i sin nuvarande form, motsvara det afsedda ändamålet och, lika med Revisorerne, anser Utskottet en mera enkel och lättfattlig samt således äfven mera ändamålsenlig öfversigt af Riksgälds-Contorets penningerörelse under hvarje år samt dess verkliga ställning vid årets slut, böra uppgöras och från trycket utgifvas. Men då, enligt hvad Utskottet inhemtat, Fullmägtige redan fogat anstalt derom, att Revisorernes yttrande i detta afseende kommer att tjena till ledning vid uppgörandet af

ifrågavaranne öfversigt för sistlidet år, finner Utskottet någon annan åtgärd i anledning häraf för närvarande icke erfordras; viljande Utskottet, efter anställd granskning af nyssnämde inom kort förväntade öfversigt, yttra sig angående den ytterligare förändring i dessa årliga uppgifters form, som Utskottet kan finna tjenlig för ernåendet af det härmed åsyftade ändamål.

13:o *Angående minskning i utgifterne för Götha Canal-Bolags och Malmö f. d. Discont-Verks utredning.*

(1837 års Rev. Ber. pag. 15, 1839 års Rev. Ber. pag. 13.)

I öfverensstämmelse med 1837 års Revisorers yttrade åsigt, rörande minskning i förvaltnings-kostnaderne vid nämnde Discont-verks utredning, hafva dessa kostnader, genom indragning eller nedsättning af de vederbörande förut tillerkända arfvoden, numera blifvit minskade till ett sammanräknadt belopp af 225 R:dr årligen, utom arfvodet för Ombudsmannen, hvilket utgår med vissa procent å de, genom hans åtgärd, indrifna summor. Fullmägtige hafva jemväl, på sätt bemälde Revisorer, till åstadkommande af minskning uti ifrågavarande kostnader, föreslagit, låtit vidtaga den förändring i bokföringssättet vid utredningen af Malmö f. d. Discont, hvarigenom ett årligt förnyande af hufvudboken för densamma kunnat undvikas.

14:o *Angående den Fullmägtige serskildt uppdragna undersökning om beskaffenheten af f. d. Discont-verkens återstående fordringar.*

(1839 års Rev. Ber. pag. 13.)

Sedan Utskottet fått från Fullmägtige emottaga samt derefter hunnit genomgå och granska den införväntade serskilda berättelsen, angående de Fullmägtige, uti 70 §. af nu gällande reglemente, uppdragna undersökningar i afseende på afskrifningen af åtskilliga ofvannämnde Discont-verks återstående fordringar, skall Utskottet hafva äran inför Rikets Ständer uppgifva resultaten af dessa undersökningar och dervid beslutna afskrifningar samt derjemte föreslå de ytterligare åtgärder, Utskottet anser kunna leda till ett ofördröjligt afslutande af Discont-verkens utredning.

15:o *Angående den Secreteraren hos Fullmägtige, tid efter annan, beviljade tjenstledighet.*

(1839 års Rev. Ber. pag. 11.)

Revisorerne hafva förklarat, det de funnit anmärkningsvärdt, att Secreteraren hos Fullmägtige, sedan slutet af år 1837, i anseende till ofta återkomna sjukdoms-förfall, under längre tider erhållit tjenstledighet samt att, till följd häraf, Secreterare-tjensten måst, sammanlagdt öfver ett och ett halft års tid, af andra tjenstemän vid Verket förrättas, fastän de Secreterarens tjenstledighets-ansökningar bifogade läkare-betyg gifvit anledning att anse hans

sjukdom vara af den beskaffenhet, att någon sådan förbättring icke kunnat förväntas, att han åter kunde i tjenstgöring inträda.

Då reglementet för Riksgälds-Contorets förvaltning icke innehåller något serskildt stadgande, hvarigenom Fullmägtige blifvit förklarade berättigade att, i anseende till sjuklighet eller ålderdomssvaghet, förafskeda och på pensionsstat förflytta en detta Verks tjensteman, som sjelf derom icke anhållit; så och enär, i afseende på den person, hvars erhållna tjenstledighet föranledt ifrågavarande anmärkning, Fullmägtige icke billigtvis kunnat underlåta att taga i betraktande hans obestridliga förtjenster om det Verk, hvarest han under en tiderymd af 40 år, eller så länge helsa och krafter medgifvit, med utmärkt skicklighet och outtröttligt nit, bestridt den måhända mest vigtiga befattning, kan Utskottet, för sin del, icke instämma i Revisorernes nu anförda anmärkning, utan får hemställa,

att densamma må förfalla, helst ofvan bemälde Secreterare nu mera, uppå dess derom gjorda ansökning, erhållit afsked och blifvit på Riksgälds-Contorets pensions-stat öfverflyttad.

Dock som Utskottet anser den ålderstigna tjenstemän genom författningarne medgifna rättighet att såsom pensioner bibehålla sina å Stat innehafvande löner, äfven innebära en motsvarande skyldighet för dem att af denna rättighet sig begagna, då minskad arbetsförmåga samt i öfrigt försvagade sinneskrafter eller sjuklighet utgöra oöfvervinnerliga hinder emot tjenste-åliggandenas uppfyllande, på ett det allmännas anspråk tillfredsställande sätt, så har Utskottet trott sig, i sammanhang med öfriga reglementariska föreskrifter rörande Riksgälds-Contorets framtida förvaltning, jemväl böra föreslå ett hitintills saknadt stadgande, i afseende på rättigheten för Verkets Styrelse att, under nu antydda förhållanden, på pensionsstat förflytta tjenstemän vid detta Verk, äfven utan deras härom gjorda anhållan.

16:o *Angående sökt och föreslaget årligt understöd för Commissarien D. Eks efterlemnade Enka.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 8—9.)

Sedan Enkan efter Commissarien i Riksgälds-Contoret och Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden *D. Ek,* som kort efter sista Riksdags slut med döden afgick, hos Fullmägtige anhållit om ett, för egen och en oförsörjd dotters bergning, destomera behöfligt understöd, som behållningen efter hennes aflidne man uppgick till endast några hundra Riksdaler, hade Fullmägtige, som icke egde till sin disposition några medel, hvarå pensioner för tjenstemäns enkor kunde af Fullmägtige anvisas, öfverlemnat ansökningen härom till Rikets Ständers år 1835 församlade Revisorer, under vitsordande af Commis-

sarien *Eks* synnerliga förtjenster om Riksgälds-Contoret, der han i 46 år med utmärkt skicklighet, nit och oförtrutenhet fullgjort de honom gifna vigtiga och ansvarsfulla uppdrag. Och då Fullmägtige hoppades, att Revisorerne delade Fullmägtiges önskan, det Enkan efter en Embetsman, med så utmärkta förtjenster som Commissarien *Ek*, måtte till sin nödtorftiga bergning hugnas med något understöd, anhöllo Fullmägtige, att Revisorerne ville med sitt förord ifrågavarande ansökning hos Rikets Ständer understödja. Lika med Fullmägtige hafva Revisorerne funnit de mest talande skäl för ansökningens bifallande, och derföre tillstyrkt, att bemälde Commissaries Enka *Gabrielle Ek*, född *Ström*, måtte utaf Riksgälds-Contorets medel tilläggas ett årligt understöd af 250 R:dr B:co, så länge hon lefver ogift.

I sammanhang härmed, har Utskottet tagit i öfvervägande en af Enkefru *Ek* hos Utskottet serskildt gjord ansökning om någon lämplig gratification, i ett för allt, till godtgörande af den skuld, som hon efter hennes mans frånfälle varit nödsakad ådraga sig, i anseende till otillräckligheten af hennes i Riksgälds-Contorets Enke- och Pupill-Cassa egande pension af 250 R:dr, eller endast hälften af det pensionsbelopp, som hennes aflidne mans vederlikar inom Banco-Verket åtnjöto af dervarande Enke-Cassa. Vid öfverlemnandet af denna ansökning till Utskottets synnerliga behjertande, hafva Fullmägtige fästat Utskottets uppmärksamhet på det förhållande, att tjenstemän vid Rikets Ständers Verk icke, såsom Statens öfrige tjenstemanna-personal, hade att påräkna några bidrag af det allmänna till sina enkors och barns pensionerande, utan måste för sådant ändamål afsätta en del af sina egna löner. Derjemte hafva Fullmägtige yttrat den förhoppning, att den gratification, som kunde varda sökanden tilldelad för den från hennes mans död förflutna tid och till dess hon finge sig något årligt understöd anslaget, måtte bestämmas, i förhållande till mannens ovanligt stora och redbara förtjenster om Riksgälds-Verket.

Enär aflidne Commissarien *Ek*, genom sina, vid ett af Rikets Ständers egna verk, på ett serdeles hedrande och gagnande sätt, under en lång tjenstetid ådagalagda utmärkta embetsmanna-egenskaper, i Utskottets tanke, gjort sig väl förtjent af det nu ifrågasatta vedermäle af Rikets Ständers hågkomst, får Utskottet, som dessutom förmodar, att Rikets Ständer icke vilja lemna obegagnadt detta tillfälle att uttrycka sin tillfredsställelse öfver denne aflidne Embetsmans mindre vanliga förtjenster, vördsamt tillstyrka,

att Commissarien *Eks* Enka, *Gabrielle Ström*, måtte, på sätt Revisorerne föreslagit, erhålla ett årligt understöd af Tvåhundrade Femtio (250) Riksdaler B:co, att, från och med innevarande år och så län-

ge bemälda Enka lefver ogift, af Riksgälds-Contoret utbetalas; äfvensom att hon, såsom ersättning för saknaden af detta, år 1835 af Revisorerne tillstyrkta understöd och såsom bidrag till sina lefnadskostnader under den från mannens frånfälle förflutna tid, måtte likaledes erhålla en summa i ett för allt af Sjuhundrade Femtio (750) Riksdaler Banco, helst, derest Commissarien *Ek*, före sista Riksdags slut, med döden afgått, berörde understöd sannolikt redan då blifvit beviljadt.

17:o *Angående understöd för t. f. Öfver-Commissarien vid f. d. General-Assistance-Contoret P. J. Åhman.*

(1835 års Rev. Ber. pag. 10, 1837 års Rev. Ber. pag. 15—16.)

I afseende på detta ämne har Utskottet af åberopade Revisions-Berättelser samt en till Utskottet af bemälde t. f. Öfver-Commissarie ingifven serskild ansökning, med dervid fogade handlingar, bland annat, inhemtat, att, sedan *Åhman*, genom Kongl. Maj:ts Utslag af den 3 September 1834, blifvit dömd till den i concurslagen för vårdslös gäldenär stadgade ansvarspåföljd, och sämedelst jemväl förklarad oberättigad att i allmän tjenst och förrättning användas, hade Fullmägtige, enligt beslut den 12 Februari 1835, ansett *Åhman* förlustig dess på Riksgälds-Contorets expectance-stat innehafda lön af 800 R:dr, såsom auctions-förvaltare vid f. d. General-Assistance-Contoret; dock hade Fullmägtige, i betraktande af *Åhmans* ålder af 64 år samt 44:åriga oförvitliga tjenstgöring, hos Rikets då församlade Ständers Stats-Utskott för honom föreslagit en årlig nådegåfva, motsvarande den, genom Kongl. Svea Hof-Rätts Utslag af den 5 November 1834, *Åhman* tillerkända andel, eller 300 R:dr årligen, af dess då innehafda expectance-lön. Förslaget härom, ehuru understödt af nämnde Utskott, förföll likväl genom 2:ne Riks-Stånds meddelade afslag å Utskottets i ämnet afgifna Betänkande. Sedermera täcktes Kongl. Maj:t, genom Utslag af den 22 Juli 1835, af gunst och nåd tillåta *Åhman* att, utan hinder af hvad den i hans concurs meddelade dom innehöll, kunna söka att åter ingå i allmän tjenst, så vida tillfälle dertill för honom yppades. Såsom följd häraf, anhöll *Åhman* hos Fullmägtige om återfående af sin indragna expectance-lön, eller om erhållande af en $\frac{3}{4}$:delar utaf auctions-förvaltare-lönen, motsvarande pension. Denna ansökning blef väl af Fullmägtige afslagen, genom ett under den 14:de October 1835 meddeladt och af då församlade Revisorer, efter deröfver af *Åhman* anförda besvär, fastställdt beslut; men enär *Åhman*, vid en långt framskriden ålder, saknade all utväg att förskaffa sig sin lifsbergning, ansågo Fullmägtige hans belägenhet påkalla

ett

ett ömt behjertande, hvadan Fullmägtige anmälde *Åhmans* ansökning hos nyssbemälde Revisorer för den händelse, att de skulle finna anledning densamma i ett eller annat hänseende hos Rikets Ständer understödja. Med afseende å dessa af Fullmägtige anförda bevekande omständigheter, hafva Revisorerne hemställt, att Rikets Ständer måtte bevilja *Åhman* något lämpligt understöd. Likaledes hafva 1839 års Revisorer, som icke kunnat bifalla *Åhmans* gjorda anhållan om deras förord till Fullmägtige, i afseende på hans berättigande att anticipationsvis lyfta ofvanberörde för *Åhman* år 1835 föreslagna underhållssumma, förklarat, det de ansågo den belägenhet, hvaruti denne åldrige tjensteman, såsom utan både lön och pension, sig befunne, ganska ömande.

Lika med ofvanbemälde Revisorer, finner Utskottet *Åhmans* nödställda belägenhet verkligen påkalla Rikets Ständers behjertande. Härvid anser Utskottet dessutom följande omständigheter böra tagas i betraktande, nemligen dels att *Åhman*, redan före sin cession och f. d. General-Assistance-Contorets upplösning, varit obestridligen berättigad att, i händelse af afskedstagande, såsom pension under sin återstående lifstid, erhålla tre fjerdedelar af sin på stat innehafda lön, dels ock att *Åhman* icke förr än, efter det hans tjenstgörings-skyldighet vid nämnde verk upphört, blifvit dömd såsom vårdslös gäldenär, samt att sannolikt, äfven om *Åhman* icke varit nödsakad göra cession, fråga likväl aldrig uppstått om inkallande till tjenstgöring vid Riksgälds-Contoret af en på desss expectance-stat uppförd tjensteman vid hans framskridna ålder. Då således någon olägenhet eller ökad utgift, så vidt Utskottet kunnat af handlingarne inhemta, icke blifvit det allmänna tillskyndad genom den olyckliga ställning, deruti *Åhman*, i följd af sina förhållanden utom tjensten, nu är försatt, så och med afseende för öfrigt på de af Fullmägtige och Revisorerne uppgifne och vitsordade förhållanden, får Utskottet äran tillstyrka,

att Rikets Ständer måtte tillerkänna f. d. tillförordnade Öfver-Commissarien *Åhman* ett årligt understöd för hans återstående lifstid af trehundrade (300) R:dr Banco, att från och med innevarande års början från Riksgälds-Contoret utbetalas med det, i 41 §. af 1830 års concurslag, omförmälde vilkor, i afseende på detta understöds tillgripande för *Åhmans* gäld.

Slutligen får Utskottet, beträffande den af Revisorerne tillstyrkte decharge

för Fullmägtiges af dem granskade förvaltning, vördsamt anmäla, att, sedan Utskottet erhållit några, för afslutandet af den utaf Utskottet fortsatta granskning, erforderliga upplysningar, Utskottet skall ofördröjligen i ett sammanhang till Rikets Ständer afgifva sitt yttrande, angående Riksgälds-Verkets förvaltning, under hela den sedan sista Riksdag förflutna tid.

Stockholm den 6 April 1840.

Reservation

vid 7:de Punkten.

Af Herr Biskop *Hedrén:* Emot Utskottets utlåtande öfver Riksgälds-Contorets förvaltning, anhåller jag få reservera mig i den punkten, som rörer de till Kongl. Maj:t utfärdade obligationer eller rättare fordrings-bevis å vissa delar af de Konungen årligen anslagna tvåhundrade tusende Riksdaler Banco. Såsom Riksgälds-Contorets Fullmägtig, deltog jag år 1821 första gången i beslutet om dessa obligationers utfärdande, och hade tillfälle att ytterligare i lika beskaffade åtgärder deltaga till och med år 1830, då jag lemnade min befattning såsom Contorets Fullmägtig. Under flera revisioner och trenne Riksdagar hafva dessa Fullmägtiges åtgärder blifvit lemnade utan all anmärkning. För enskild räkning har jag sålunda intet att beklaga mig öfver, enär den närvarande Riksdagen är den första, då mitt ansvar i denna del upphört. Men då Fullmägtiges handlingssätt varit alldeles enahanda och hvilande på samma grunder, har jag ansett ingen föreskrift till förändring vara behöflig. Sannt är, att Utskottet icke gifvit åt den gjorda anmärkningen någon gällande påföljd, utan låtit, vid hvad åtgjordt blifvit, bero. Detta är dock långt ifrån att hafva godkänt och gillat, hvilket dock Fullmägtige synas mig hafva förtjent. Hvad sjelfva hufvudfrågan angår, lärer det få anses obestridligt, att, igenom de omförmälde fordrings-bevisens utfärdande, Riksgälds-Contoret hvarken lidit eller möjligen kunnat eller skall kunna lida någon förlust. Förskott å den anvista summan har aldrig blifvit gifvet och aldrig begärdt; ränta hvarken fordrad eller erlagd; skyldigheten att inlösa bevisen icke en dag framflyttad. Riksgälds-Contoret har sålunda genom de utfärdade bevisen åtagit sig ingen annan skyldighet, än den förut detsamma åliggande, att på en viss dag betala. Det är sannolikt, att Konungen, då Han vid serskilda tillfällen dessa bevis begärt, äfven kunnat dem till sin nytta använda. Men deraf kan visst intet skäl

hemtas att förbjuda dem, då af alla de händelser, som blifvit antydda och hvilka möjligen kunna emotses, ingen enda kan medföra för Riksgälds-Contoret skada eller förlust. Jag anser fördenskull den af Utskottet föreslagna föreskriften vara i det minsta öfverflödig och frågan derom hvarken hafva behöft eller bordt väckas.

STOCKHOLM, ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET 1840.

N:o 46.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om förändring uti några stadganden, rörande uppbördssättet inom Stockholms Stad.

(Rgs. Afd.)

Från Höglofl. Ridderskapet och Adeln har Stats-Utskottet fått emottaga en, utaf Herr *A. J. F. von Moltzer* väckt motion, deruti han föreslagit, att, till större beqvämlighet för Stockholms stads skattskyldige invånare, samt minskning i Rikets Ständers Banks aflönings-kostnader och dervarande tjenstemäns göromål, det, alltsedan år 1815, af Öfver-Ståthållare-Embetet stadgade åliggande för dem af bemälde invånare, hvilkas utskylder uppgingo till Tio Rdr och deröfver, att desamma i Banken insätta, måtte för framtiden upphöra och de skattskyldige varda berättigade att betala sina utskylder till Uppbörds-Commissarierne, hvilka det alltså borde åligga att, hvar och en för sin uppbördstrakt, utskylderne emottaga och för sådant ändamål under de 4 à 5 sista dagarne af hvarje Uppbördsstämma, jemväl å eftermiddagarne emellan kl. 4 och 6 vara på Uppbörds-Contoren tillstädes.

Då Utskottet anser frågan om stället och timmarne för utskyldernas liqviderande inom Stockholms stad ingalunda vara af beskaffenhet att påkalla något serskildt beslut af Rikets Ständer, och då det af motionären anförda förhållande grundar sig på 11 §. af det, genom åtskillige yppade större balancer föranledda, af Kongl. Maj:t under den 16 November 1814, i Nåder utfärdade Reglemente för Krono-Uppbörds-Verket i Stockholms stad, hvilket i öfrigt icke blifvit öfverklagadt, och hvilket befunnits verksamt hafva förekommit förnyelsen af så beskaffade oordningar och förluster för Stats-Verket, finner Utskottet sig ej ega skäl att föreslå Rikets Ständer någon åtgärd, ledande till upphäfvande af den högst nödvändiga controll, som innefattas i nyss åberopade §. af ofvannämnde Reglemente; hemställande Utskottet sålunda,

att Herr *von Moltzers* ifrågavarande motion må utan allt afseende lemnas.

Stockholm den 6 April 1840.

N:o 47.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af sökt afskrifning utaf det Carl Johans församling i Götheborgs och Bohus Län af Cholera-creditivmedlen beviljade lån.

(Rgs. Afd.)

Med anledning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Götheborgs och Bohus Län derom i underdånighet gjorda hemställan, och med afseende å härvid förekomna ömande omständigheter, har Kongl. Maj:t, på det Rikets Ständer måtte komma i tillfälle att pröfva, huruvida afskrifning af det Carl Johans församling i nämnde Län beviljade lån till cholera-kostnaders bestridande må bifallas, täckts, genom Remiss af den 14 December sistlidet år, till Stats-Utskottet i Nåder öfverlemna handlingarne, rörande berörde låns i underdånighet sökta afskrifning. Af dessa handlingar har Utskottet inhemtat: att Carl Johans församling, till bestridande af de, genom cholera-farsotens härjning år 1834, föranledda kostnader, erhållit ett lån å 2,200 R:dr utaf det för dylika kostnader vid sistförflutna Riksdag beviljade creditiv; att, enligt den för detta lån af församlingen afgifna och i dess skolhus intecknade förbindelse, detsamma bordt återbetalas åren 1836, 1837 och 1838, med en tredjedel vid slutet af hvartdera året; men att Kongl. Maj:t, under den 11 Augusti 1837, uppå församlingens derom gjorda ansökning, beviljat anstånd till 1838 års slut med lånets återbetalning; att församlingen dock sedermera, i anseende till dess uppgifna oförmåga att lånemedlen återgälda, i underdånighet anhållit om betalnings-terminens ytterligare förlängande, intill dess församlingen, i öfverensstämmelse med 43 §. i Kongl. Kungörelsen af den 12 November 1831, komme i tillfälle att, vid nu inträffad Riksdag, få den sökta eftergiften af lånet Rikets Ständers beprövfvande underställd; att församlingens på en fjerdedels qvadratmils rymd sammanträngda invånare, väl uppgingo till ett antal af mer än 6,000, men att bland dessa, som till största delen utgjordes af arbetare, knappast egande uppehälle för dagen, endast 40 familjer kunde anses välmående; att deremot emellan 4 och 500 personer måste af församlingens öfrige invånare förses med föda, kläder och husrum, m. m.; att genom choleran, hvaraf denna först bland alla orter i Riket hemsöktes, 600 men-

niskor bortrycktes, af hvilka allenast hvar 10:de person efterlemnade annat än skuld och fattigdom; att församlingen, i följd af en nyligen verkställd kyrkobyggnad, ådragit sig en skuld af nära 20,000 R:dr; att, oansedt mer än 4,000 R:dr för församlingens allmänna utgifter årligen utfordrades, någon tillgång till ifrågavararande läns liqviderande härigenom icke kunnat beredas, samt att för sistberörde ändamål endast 497 R:dr 32 sk. kunnat inom församlingen uttaxeras, deraf åter blott 300 R:dr till Kronofogden i orten influtit.

Härförutan har till Utskottet blifvit remitterad en, inom Hedervärda Bonde-Ståndet väckt, motion af Riksdags-fullmägtigen från Götheborgs och Bohus Län, *Olof Benjaminsson*, som deruti föreslagit, att Rikets Ständer, med afseende å meranämnde församlings bekymmersamma ekonomiska ställning, måtte bevilja, ej allenast afskrifning af det församlingen år 1835 utaf cholera-creditiv-medlen meddelade lån, utan ock eftergift af ett, genom Kongl. f. d. Quarantaines-Commissionen i anmärkningsväg återfordradt belopp af 174 R:dr, såvida den härom utfärdade och på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning nu beroende anmärkning blefve i Nåder fastställd.

Hvad härvid förekommit, har Utskottet tagit i behörigt öfvervägande; och då Rikets Ständers, under den 10 November 1834, till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelse, angående ofvanomförmälde creditivs beviljande, uttryckligen innehåller, att frågor om afskrifning af de till menigheter utaf detta creditiv förskjutna medel, hvilka, i anseende till vederbörandes oförmåga, icke kunde återbetalas, borde till pröfning företagas vid den, efter 1838 års utgång, först inträffande Riksdag; då Rikets Ständer sålunda, redan vid creditivets anvisande, förutsatt möjligheten deraf, att sådana afskrifningars beviljande komme att af omständigheterna påkallas; då några andra dylika afskrifningsfrågor, än den nu förevarande, icke kunna förekomma, enär, enligt hvad Utskottet inhemtat, alla öfriga af berörde creditiv i låneväg meddelade understöd blifvit af vederbörande städer och menigheter godtgjorda; då följaktligen medgifvandet af den nu sökta afskrifningen icke kan föranleda några anspråk åenahanda förmons tillgodonjutande, i afseende på de, andra församlingar beviljade, cholera-creditiv-lån; då Carl Johans församlings invånares nästan allmänna fattigdom är af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vitsordad, och de för denna församling, inom hvilken cholera-farsoten först utbröt och på ett förfärligt härjande sätt sig utbredde, förekommande ömande omständigheter äro af Kongl. Maj:t i Nåder erkända; så och med afseende å alla dessa skäl, finner Utskottet sig, vid nu anförda serskilda förhållande, icke kunna underlåta,

att tillstyrka, det Rikets Ständer måtte bevilja afskrifning och ef-

tergift af det oftanämnde församling med Två Tusen Två Hundra Riksdaler Banco tilldelade låne-understöd utaf creditivet för cholera-kostnaders bestridande.

Vidkommande åter den af Riksdags-fullmägtigen *Olof Benjaminsson* dessutom föreslagna eftergift af ofvanberörde anmärkningsbelopp, så enär, på sätt motionären sjelf uppgifvit, ifrågavarande anmärkning är Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning underställd, får Utskottet, som, vid sådant förhållande, anser sig icke böra ingå i något yttrande angående detta ämne, vördsamt hemställa,

att den i sistberörde hänseende väckta fråga måtte förfalla.

Stockholm den 6 April 1840.

N:o 48.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om införandet i Sverige af ett ordnadt Stats-skuld-system.

(Rgs. Afd.)

Under en utförlig framställning af de oberäkneliga fördelar, som skulle vara förenade med en, efter flera andra Staters föredömen, ordnad statsskuld, hvars saknad vore den egentliga orsaken till Svenska folkets fattigdom och oförmåga att begagna sig af alla landets naturförmoner, har Herr *C. G. Påhlman*, uti en hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln väckt, samt till Stats-Utskottets behandling remitterad motion, föreslagit, att ett väl ordnadt stats-skuld-system, äfven inom Sverige, måtte införas och till en början omfatta följande för en rörlig stats-skuld lämpliga föremål, nemligen:

1:o inrättandet af allmänna sädes-magasin i 12 Län;

2:o liqviderandet af Statens skuld till Rikets Ständers Bank;

3:o utgörandet af den för stats-behofvens fyllande erforderliga samt af allmänna bevillningen nu utgående summa;

och 4:o beredandet af en serskild tillgång, eller räntebärande skattkammare, för Statens utomordentliga behof.

Anseende motionären Rikets Ständers egna ombud i Riksgälds-Contoret böra, enligt ett serskildt, de närmare detailerna i detta afseende om-

fattande Reglemente, besörja allt hvad, som för skuldsystemets verkställighet erfordrades.

Utskottet, som icke anser nödigt att till berigtigande eller vederläggning upptaga de mångfaldiga af motionären framkastade, mer eller mindre allmänna satser, och deraf dragna slutledningar, får endast förklara, att Utskottet icke kan med sitt tillstyrkande understödja ett förslag, åsyftande att å nyo inveckla Svenska nation i en Stats-skuld, som, enligt Utskottets öfvertygelse, för närvarande ingalunda är af omständigheternes kraf påkallad. Utskottet tror dessutom det vara allt för tidigt att, innan nödvändigheten af Statens nya skuldsättning ens kan förutses, bestämma sättet för och beskaffenheten af en sådan stats-skuld, helst, vid dess införande, främmande nationers i denna väg dagligen ökade erfarenhet synes, så vidt möjligt är, böra omsorgsfullt begagnas. För öfrigt får Utskottet äran tillkännagifva, att lika litet som Utskottet, derest en större skuldsättning för det allmänna nu icke kunde undvikas, skulle undandraga sig att, efter sin yttersta förmåga, noga öfverväga och utreda det för Svenska Staten mest ändamålsenliga och minst ofördelaktiga skuldsättnings-system; lika litet anser Utskottet det tillhöra dess åligganden att, under nuvarande förhållanden, ingå i pröfning och bedömande af det lämpligaste sättet för ett sådant systems framtida införande. Utskottet får således vördsamt hemställa,

att Herr *Påhlmans* ofvanomförmälde motion må af Rikets Ständer utan afseende lemnas.

Stockholm den 6 April 1840.

N:o 49.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående den vid sista Riksdag föreskrifna upplåning till anskaffande af erforderliga medel för Fyr- och Båk-inrättningarnes upphjelpande.

(Rgs. Afd.)

Rikets sist församlade Ständer uppdrogo åt Riksgälds-Contoret att, för Fyr- och Båk-inrättningarnes upphjelpande, på billigaste vilkor, upptaga ett lån, utan annan föreskrift, än att samma lån skulle, med det till ränta

och Amortissementsfond å Fjerde Hufvudtiteln anvisade årliga belopp af 9,333 Rdr 16 sk., senast inom 20 år efter lånets upptagande, varda till fullo liqvideradt. Sedan Kongl. Maj:t, uppå Fullmägtiges uti nämnde Contor i underdånighet gjorda förfrågan, angående detta låns belopp, först bestämt detsamma till 50,000 Rdr, men Förvaltningen af Sjöärendena derefter för Fullmägtige uppgifvit lånebehofvet utgöra 73,000 R:dr; så har Kongl. Maj:t slutligen, uti skrifvelse af den 31 Augusti nästlidet år, gifvit Fullmägtige tillkänna, att för ifrågavarande ändamål erfordrades ett lån af 120,000 Rdr, deraf 90,000 Rdr borde vara att tillgå vid detta års början och återstoden, eller 30,000 Rdr, i början af nästkommande år 1841. Då det sist uppgifna lånebeloppet kunde, med en ränteberäkning af 4 1/2 procent, till capital och ränta godtgöras före den 1 Januari 1860, och således inom den af Rikets Ständer föreskrifna tid, hafva Fullmägtige hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmält, att detta belopp skulle af Riksgälds-Contoret, vid de tider, som blifvit uppgifne, Förvaltningen tillhandahållas, under vilkor, att Contoret, enligt Rikets Ständers beslut, finge, under loppet af Januari månad hvarje år, från och med år 1841 och intilldess lånet till både capital och ränta, efter 4 1/2 procent, vore godtgjordt, emottaga den härtill anvisade summa af 9,333 Rdr 16 sk. Dock som Riksgälds-Contoret för närvarande befunne sig i den fördelaktiga ställning, att Contoret, utan men för fullgörandet af detsamma åliggande utbetalningar, kunde af egna disponibla tillgångar utgifva den vid innevarande års början äskade andel af berörde lån, så och till besparing af en, vid sådant förhållande, obehöflig ränteutgift, hafva Fullmägtige, med afseende jemväl å Rikets Ständers då förestående sammankomst, funnit någon serskild upplåning, i och för ifrågavarande lånebiträde, åtminstone till en början, icke böra ega rum. Med anmälan härom, hafva Fullmägtige hos Stats-Utskottet anhållit om föreskrift, huruvida, under Riksgälds-Contorets nuvarande ställning, något lån för omförmälde ändamål bör genom Contoret af allmänheten upptagas, eller om detta Verks egna tillgångar få fortfarande dertill användas.

Enär, enligt hvad Fullmägtige uppgifvit och Utskottet jemväl kan vitsorda, den numera verkställda utbetalningen af största delen utaf det, till Fyr- och Båk-inrättningarnes upphjelpande, beviljade lån icke förorsakar någon olägenhet i afseende på Riksgälds-Contorets förmåga att bestrida redan anvisade utgifter, och då den, vid sistförflutna Riksdag, under olika förhållanden, föreskrifna serskilda upplåning för nyssberörde behof icke för närvarande är af omständigheterna påkallad; så och under förutsättning, att, i allt fall, det till Riksgälds-Contorets godtgörande anslagna belopp oförryckt

kommer detta Verk tillgodo i den ordning, Fullmägtige, såsom vilkor för medlens utbetalande, föreskrifvit, anser Utskottet sig böra vördsamt tillstyrka,

att Rikets Ständer, med godkännande af Fullmägtiges i detta hänseende redan vidtagna åtgärd, måtte förklara, det något serskildt lån till anskaffande af de för ofvan omförmälda ändamål erforderliga medel icke behöfver genom Riksgälds-Contoret upptagas.

Stockholm den 6 April 1840.

N:o 50.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående väckt fråga om Kronoparken Wahraskogens upplåtande till lastageplats.

(Rgs. Afd.)

Till Stats-Utskottet har Hedervärda Bonde-Ståndet remitterat en motion af Riksdags-fullmägtigen från Skaraborgs Län *Johan Andersson*, som föreslagit, att den för Kronans räkning behållna, i nyssnämnde Län, invid sjön Wenern, belägna Kronoparken Wahraskogen måtte upplåtas, dels till en för kringliggande orts invånare högst behöflig och nyttig lastageplats, hvartill den vore serdeles lämplig, dels ock för anläggandet af en väg till denna plats. Den för en stor del af Kinne Härad, i anseende till dervarande jordmons svaga beskaffenhet, nödvändiga binäring, dertill Kinnekulles serskilda stenarter lemnade ett ganska tjenligt tillfälle, kunde, i saknad af en allmän lastageplats, icke med någon egentlig fördel begagnas af andra, än dem, hvilkas ego-områden begränsades af Wenern, och hvilka således voro i tillfälle att afsända sina arbeten sjöledes. Denna orts öfrige invånare voro deremot antingen helt och hållet utestängda från berörde binärings utöfvande, eller ock beroende af strandegarnes godtycke i afseende på de, under senare åren, högt stegrade anspråken på godtgörelse för strandens begagnande till lastningsplats.

Utskottet saknar visserligen tillräcklig localkännedom, för att kunna med tillförlitlighet bedöma den uppgifna vigten och fördelagtigheten af ofvannämnde Kronoparks upplåtande till en allmän lastageplats; men då

Utskottet förmodar, att en dylik, enligt motionärens uppgift, nu saknad plats bör icke obetydligt underlätta afsättningen af kringliggande orts producter och såmedelst jemväl bereda en ökad vinst å omförmälde, för denna ort synnerligen lämpliga, binäring, anser Utskottet sig böra hemställa, huruvida icke Rikets Ständer, med anledning af den härom nu väckta fråga, må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla, att, derest Kongl. Maj:t, efter vederbörandes hörande, skulle i Nåder finna, att upplåtelsen af större eller mindre del utaf kronoparken Wahraskogen till en allmän lastageplats vid Wenern och till anläggande af en i sådan händelse behöflig väg, vore af nytta för ortens invånare och icke medförde någon egentlig olägenhet eller förlust för Kongl. Maj:t och Kronan, Rikets Ständer, äfven för sin del, medgifva, att erforderlig andel af ifrågavarande kronopark må till detta ändamål upplåtas, på det sätt och med de vilkor, Kongl. Maj:t kan finna för godt i Nåder bestämma och föreskrifva.

Stockholm den 6 April 1840.

N:o 51.

Ank. till Exp. Utsk. den 7 April, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr N. W. Stråles förslag till bildandet af en krigsfond, genom upplånade medels insättande i enskilda Banker och Hypotheks-inrättningar.

(Rgs. Afd.)

Enär försigtigheten fordrade att under freden bereda sig på kriget, och att på förhand anskaffa, hvad dertill erfordrades, så att, då faran komme och uppoffringarne måste göras, de icke helt och hållet drabbade den då lefvande generationen och dess efterkommande, har Herr *N. W. Stråle*, uti en af Höglofl. Ridderskapet och Adeln till Stats-Utskottet remitterad motion, förnyat det af honom förut framställda förslag, till beredande af ett bland de angelägnaste medlen för ett krigs förande, nemligen penningar. De i fordna tider, för detta ändamål, bildade skattkammare, der mynt och redbar-

redbarheter samlades, voro numera icke lämpliga. Utlåning af penningar emot ränta kunde ej eller utan stora olägenheter verkställas, enär en större summas uppsägning och återbetalning på en gång skulle förorsaka en skakning i penningeförhållandena. Men deremot vore den lämpligaste utvägen att förse Riksgälds-Contoret med sådane papper, som, vid ett krigs utbrott, genast kunde bortvexlas eller genom försäljning realiseras. Under förutsättning, att, vid denna Riksdag, en lag antages, som bestämmer Privat-bankernas och Hypotheks-föreningarnes rättigheter och skyldigheter, såsom fordrings-egare och gäldenärer, samt att delegarne i dessa Inrättningar, då deras insatts bestått endast i contanta penningar, förklaras icke vara annorlunda än med actie-beloppet ansvariga för skulderne, har Herr *Stråle* således föreslagit:

1:o att Fullmägtige i Riksgälds-Contoret måtte bemyndigas att, under Rikets Ständers garanti, dock utan rättighet att medgifva någon rabatt å capitalet, upptaga lån emot obligationer, endast uppsägbara å nämnde Verks sida och löpande med 4, eller högst 4 1/2 procents ränta;

2:o att det derjemte måtte åt bemälde Fullmägtige uppdragas att med de Privatbanker eller Hypotheks-föreningar, som kunde emottaga ett större actie-capital, aftala om Riksgälds-Contorets inträdande såsom actie-egare, dervid detsamma, för sitt insatta capital, borde erhålla actier, ställda på mindre summor, så att de lätteligen kunde realiseras; och

3:o att alla Riksgälds-Contoret tillfallande utdelningar å dessa actier borde till ränta och amortissement å det upptagna lånet användas.

Då en väl förvaltad Bankrörelse icke gaf mindre årlig utdelning, än 6 procent, utan snarare 8 à 10 procent eller deröfver, så skulle det lån, Riksgälds-Contoret för omförmälde ändamål upptagit, inom 20 års tid, vara helt och hållet liqvideradt, samt actierne följaktligen utgöra ett förvärfvadt och, vid inträffande krig, altid, genom deras försäljning, tillgängligt capital, till hvars ökande Riksgälds-Contorets öfriga tillgångar kunnat under tiden jemväl användas. Derjemte medförde detta förslag den fördelen, att Riksgälds-Contorets ouppsägbara obligationer, före krigets utbrott, voro i penningemarknaden gångbara och åtnjöto en stadgad credit.

Vid öfvervägande af hvad sålunda blifvit föreslaget, hafva flerfaldiga betänkligheter deremot hos Utskottet förekommit. I allmänhet hyser Utskottet den åsigt, att Svenska Staten icke, utan tvingande behof, bör å nyo beträda den äfventyrliga skuldsättningsbanan, samt att hvarje steg på denna bana bör sorgfälligt undvikas. Utskottet anser sig således för närvarande

icke böra tillstyrka någon ny skuldsätning; denna må åsyfta, antingen att åstadkomma erforderliga medel för äskade tillökningar i nu varande Statsanslag eller att bereda en samlad tillgång för kommande generationers behof. Utskottet tror för öfrigt, att en ökad nationalvälmåga utgör det förnämsta och förmonligaste capital för efterkommande, och att följaktligen, genom allmänna välmågans befrämjande, den mest gagnande tillgång för kommande tiders utgifter beredes. Dessutom skulle, genom den nu föreslagna, nästan obegränsade sammanblandningen af Staten med de enskilda Bankerne och Hypotheks-föreningarne, dessas väsendtligaste egenskap af enskilda inrättningar helt och hållet försvinnna. I öfverensstämmelse med nu yttrade åsigter, får Utskottet, som ansett sig icke behöfva ingå i någon närmare granskning af det utaf Herr *Stråle* nu framställda förslags ändamålsenlighet och verkställbarhet, alltså vördsamt hemställa,

att samma förslag må förfalla.

Stockholm den 6 April 1840.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 52.

Ank. till Exp. Utsk. den 11 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i fråga om Mötes-passevolance-afgiftens framtida utgörande, eller serskilda medels anvisande till bestridande af de kostnader, hvartill densamma är afsedd.

(U. A.)

I fråga, dels om Mötes-passevolance-afgiftens fortfarande, ehuru efter förändrade grunder, dels om dess upphörande och anvisande af serskilda anslag till de kostnader, hvartill samma afgift varit afsedd, har Utskottet fått emottaga följande motioner:

1:o Af Herr *Reutersvärd, P. A.*, som ansett nytt contract om ifrågavarande afgifts erläggande ifrån slutet af år 1844, då nuvarande contract tilländalöper, böra uppgöras, likväl med åtskilliga förändringar, i afseende hvarå 2:ne alternativ blifvit framställde, det ena: 1:o att berörde afgift, efter nu gällande hufvudgrunder, vid nämnde års utgång, må ytterligare fortfara, men tiden inskränskas till 5, högst 10 år; 2:o att årliga afgiften må nedsättas till omkring 5 R:dr 16 sk. B:co per rote, och 3:o att fonden må skiljas i 2:ne delar, den ena för cavalleriet och den andra för infanteriet, samt serskildt förvaltas och redovisas; det andra, att Rust- och Rothållare må ega options-rätt för mötes-passevolancens utgörande in natura efter samma grunder, som nu äro gällande för fouragerings-persedlarne, och enligt Arméens Fältförvaltnings-Reglemente om provianteringen, äfvensom att hvarje regemente måtte få serskild passevolance-fond, att af en förordnad Provianterings-Direction förvaltas, i hvilket fall den årliga passevolance-afgiften för de rotar, som icke åstundade att leverera proviant-persedlarne in natura, kunde bestämmas efter årets markegångs-pris.

2:o Af *Johan Olsson* ifrån Stockholms Län, som, under anförande, huruledes behofvet fordrar, att någon lindring beredes den jordbrukande delen af Rikets invånare uti de dryga kostnader, hvilka åtfölja rustnings- och roterings-skyldigheten, föreslagit, att den nu af Rust- och Rothållare utgående mötes-passevolance-afgiften, bestigande sig, enligt motionärens uppgift, till ett sammanlagdt belopp af 200,000 R:dr årligen, måtte, från och

med nästa års början, upphöra samt, i dess ställe, af Stats-medlen anvisas ett motsvarande anslag, att användas till Arméens vapenöfningar, emot serskild redovisning inför Rikets Ständer och de af dem utsedde Revisorer, samt med rättighet för Kongl. Maj:t, att om, till följd af missväxt eller andra vigtiga skäl, Arméens möten för något år alldeles eller till någon del inställas, begagna besparingarne för samma ändamål under de följande åren, äfvensom att, derest det skulle finnas mera ändamålsenligt att påkosta en fullständigare recryt-öfning, dertill, utaf samma medel, disponera hvad som, utan förlust för gamla stammens ändamålsenliga vapenöfning, skulle kunna inbesparas; uti hvilket förslag flere af Bonde-Ståndets Ledamöter instämt.

3:o Af *Jan Olsson* från Gefleborgs Län, som likaledes yrkat mötes passevolance-afgiftens upphörande och ett deremot svarande anslags upptagande uti Stats-regleringen, att af allmänna bevillningen utgå; hvarmed åtskillige af Bonde-Ståndets Ledamöter sig förenat.

Enligt hvad tillförene inför Rikets Ständer upplyst och utredt blifvit, och i afseende hvarå, för undvikande af vidlyftighet, åberopas det af Stats- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskotten vid 1828—1830 årens Riksdag, i fråga om mötes-passevolance-afgiftens utgörande, afgifne Betänkande, N:o 72, åligger det, på grund af äldre stadganden, Rusthållare vid indeldta Cavalleriet att under regements- och sqvadrons-möten bestå ryttarne nödig kost samt foder för hästarne, hvaremot, vid indeldta Infanteriet, Rotehållarne, som äro pligtige att, jemte soldaternes skjutsande till och ifrån regements-möten, förskjuta deras underhåll vid mötena, väl ega rättighet att, för detta underhåll, af soldaternes lön och hemkall njuta ersättning, ehuru, då det ankommer på soldaten att, vid anvärfning, betinga sig antingen befrielse ifrån dylik ersättnings-skyldighet, eller ock annorledes deremot svarande förmoner, såsom högre lega, m. m., berörde underhållsskyldighet ändock, äfven vid infanteriet, i sjelfva verket drabbar Rotehållarne.

Med afseende å de flerfaldiga olägenheter, ett dylikt underhållssätt medförde, anhöllo Rikets Ständer, uti underdånig skrifvelse af den 19 Juli 1812, det Kongl. Maj:t, emot då bestämd afgift, täcktes draga försorg om indeldta Arméens underhåll vid möten m. m., och, sedan de derom på 15 års tid med Rust- och Rotehållare afslutade contract, dels år 1827, dels år 1828 tilländalupit och med de fleste provisoriskt blifvit prolongerade, beslöto Rikets Ständer vid 1828—1830 årens Riksdag, att mötes-passevolance skulle under 15 års tid, räknad ifrån och med år 1830, utgöras för hvarje ryttares eller soldats underhåll, sjukvård och öfriga behof under möten och

mönstringar med 7 R:dr, samt för hästens utfodring vid cavalleriet, enahanda bidrag, som förut i penningar eller persedlar aflemnas, endast med den förändring, att höet icke borde beräknas efter mera än 20 ℔ per lispund.

Enligt de officiella upplysningar, som blifvit Utskottet meddelade, hafva dessa passevolance-afgifter, efter afdrag af uppbörds-kostnader, utgjort, per medium,

vid Cavalleriet	52,248: 7. 5.
och vid Infanteriet	146,985: 15. 7.
eller tillhopa	199,233: 23. —

Kostnaderne för de möten, som härmed borde bestridas, skulle, efter de beräkningar, hvilka, i följd af Herr General-Adjutantens för Arméen underdåniga betänkande, ligga till grund för Kongl. Maj:ts till Rikets Ständer aflåtna Nådiga Proposition, i hvad den rörer utgifterne för Arméens exercis, utgöra:

Vid Cavalleriet, för Befäls- och Regements-möten med nu varande styrkan		67,123: 39.
Vid Infanteriet för d:o d:o	123,379: 32.	
hvartill kommer den, uti Herr General-Adjutantens ofvannämnde Betänkande beräknade kostnad för instructions-compagnier	31,370:	154,749: 32.
tillsammans		221,873: 23.

Häraf visar sig således, att om, på sätt en motionär, för den händelse, att nytt contract om mötes-passevolancen blefve uppgjordt, föreslagit, berörde afgift skulle sålunda fördelas emellan cavalleriet och infanteriet, att för hvartdera vapnet uteslutande användes de dithörande afgifterne, skulle afgifterne för cavalleriet icke blifva tillräcklige för öfningarne med detta vapen, hvaremot de för infanteriet lemnade tillgång, ej mindre till de vanliga mötena för hela nuvarande numerären, än ock till betydligaste delen af den för instructions-compagnier beräknade kostnad. Varande uti Betänkandet angående reglering af utgifterne å 3:dje Hufvud-titeln utlåtande meddeladt, i fråga om de till nödige exercis-kostnader för Arméen derutöfver äskade anslag, hvilket ämne nu icke utgör föremål för yttrande, hvaremot Utskottet, i fråga om nyssberörde fördelning, vill här efteråt sig utlåta.

Hvad angår de framställde förslagen om Mötes-passevolance-afgifternes upphörande; så enär, vidkommande först fourage-passevolancen, någon förändring uti Rusthållares af ålder egande åliggande, att vid möten besörja

ryttarnes hästars fouragering, icke skäligen synes böra medgifvas, då Rusthållarne äro pligtige att hela året underhålla nummerhästarne, och någon ökad kostnad genom dylikt underhåll vid mötena således egentligen icke uppkommer, anser Utskottet

sig icke ega anledning tillstyrka den nu gällande Fourage-passevolance-afgiftens upphörande och anvisande af Stats-anslag till de kostnader, hvarför densamma är beräknad.

Och lärer frågan om berörde afgifts fortfarande, sedan nuvarande contract tilländagått, böra blifva föremål för serskild behandling.

Beträffande deremot Passevolance-afgiften för manskapets underhåll, hvilken, efter 7 R:dr för hvarje nummer, utan afdrag för uppbörds-kostnader, enligt de Utskottet lemnade upplysningar, utgör

vid Cavalleriet	25,172.
Infanteriet	150,955.
Summa	176,127 R:dr

så är visserligen, på sätt förut blifvit yttradt, soldaternes underhåll vid möten en skyldighet, som, enligt författningarne, åligger Rusthållare och, hvad infanteriet beträffar, jemväl Rotehållarne, numera, i följd af vana eller serskilde aftal vid soldaternes legande, få vidkännas; men då derjemte i betraktande tages, att den skattskyldiga jorden för närvarande finnes med betydliga skattebidrag belastad och att någon nedsättning deruti är af verkligt behof påkallad, samt derföre, så vidt sådant, utan tillökning i andra skatter, låter sig göra, synes böra ega rum, hvartill, i afseende å kostnaderne för indeldta infanteriets möten, kommer, att dessa, enligt hvad förr nämndt är, af ålder icke ålegat Rotehållarne, utan soldaterne sjelfve; så har Utskottet, som anser en dylik lindring för jordbruket lämpligen kunna beredas derigenom, att sådana serskilda afgifter, som för närvarande erläggas till bestridande af åtskillige kostnader för Arméens behof, der så ske kan, indragas eller förminskas, hvarigenom äfven besparing i uppbörds-kostnader och förenkling uti räkenskaps-verket uppkommer, trott sig böra tillstyrka,

att mötes-passevolance-afgiften för manskapets underhåll vid indeldta cavalleriet och infanteriet, må med innevarande år upphöra, och Rust- och Rotehållare tills vidare befrias ifrån de åligganden, för hvilka berörde afgift hittills blifvit erlagd, samt, i det stället, ett emot nämnde afgift svarande anslag, uti rundt tal af 176,000 R:dr, ifrån och med nästa år uti Riks-Staten uppföras till bestri-

dande af de kostnader, hvartill nyssomförmälde afgift varit afsedd, och med iagttagande, att under ett år möjligen uppkommande besparingar få påföljande år användas.

Derjemte och då, enligt gällande, här förut omförmälde stadganden, tillgångarne för indeldta Arméens exercis äro på Indelnings-verket grundade, och Kongl. Maj:t således, oberoende af serskilda anslags beviljande, är i tillfälle att Arméen till vapenöfningar sammandraga, har Utskottet, till undanrödjande af de betänkligheter, hvilka, vid sådant förhållande, möjligen skulle kunna uppstå vid införandet af en dylik förändring, som nu blifvit föreslagen, funnit sig böra hemställa,

att vid berörde förändring fästes det vilkor, att, derest Rikets Ständer vid en blifvande Riksdag skulle borttaga eller nedsätta det nu föreslagna mötes-kostnads-anslaget under förut omförmälde helopp, Kongl. Maj:t då må vara oförhindrad att, i stället för samma anslag, fordra uppfyllandet af de skyldigheter, som i afseende å soldaternes transporterande till och underhåll vid möten, enligt Indelnings-verk och knekte-contract, jemte öfrige gällande författningar, vederbörande åligga.

I likhet med hvad en motionär jemväl yrkat, anser Utskottet visserligen rättvisan fordra, att förutnämnde anslag blefve emellan cavalleriet och infanteriet fördeladt i samma proportion, hvarefter Mötes-passevolance-afgiften inom dessa vapen erlägges; men då, enligt hvad här förut är vordet upplyst, berörde afgift för cavalleriet icke är tillräcklig till bestridande af nödige öfningar, tror Utskottet, att, intill dess, i öfverensstämmelse med hvad uti Betänkandet angående reglering af 3:dje Hufvudtiteln är vordet föreslaget, genom indragning inom cavalleriet bristande tillgång till den qvarstående styrkans behöriga öfning kan beredas, det till Kongl. Maj:ts Nådiga omprövande bör öfverlemnas att, lika som hittills med mötes-passevolancen, använda mötes kostnads-anslaget för indeldta Arméens vapen-öfningar på det sätt, Kongl. Maj:t, för ändamålets vinnande, i Nåder pröfvar nyttigast, hvadan Utskottet

för närvarande icke funnit skäl att någon fördelning af det nu ifrågaställde nya anslaget föreslå.

Genom de sålunda framställda förslag, anser Utskottet serskildt yttrande i anledning af Herr *Reutersvärds* motion om mötes-passevolancens fortfarande icke erfordras.

Om det beslut, som, i följd af Utskottets nu framställda förslag, kan varda fattadt, lära Rikets Ständer finna nödigt, att hos Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan, med anhållan om Dess Nådiga sanction.

Stockholm den 9 April 1840.

Reservationer.

Af Herr *Reutersvärd, P. A.*: "Emot det af Utskottet nu fattade beslut, får jag härmed anmäla min reservation, dock ej i hufvudsaken, ty jag gillar detta beslut fullkomligt, så vida man utgår från den synpunkt, att det grundar sig på billigheten att den förut nog högt beskattade roterade jorden befrias från möteskostnaderne, som tid efter annan blifvit betydligen förhöjda, mot hvad de voro då knekte-contracten upprättades, utan mot den principen, såsom skulle Rotehållarne icke anses ega någon i lag grundad förpligtelse att bidraga till ifrågavarande kostnader, hvilket dock Utskottet väl icke bestämdt påstått. Likaså kan jag ej eller gilla det beslut, att den nu utgående passevolance-afgiften vid innevarande års slut skall upphöra, då den genom Konungs och Ständers vid 1828—1830 årens Riksdag fattade sammanstämmande beslut blifvit fastställd att erläggas till och med 1844, och hvarigenom ett afvikande från det om denna afgift ingångna contract skall ega rum, som Rust- och Rotehållarne icke hafva någon laglig rätt att yrka, och endast kan inträffa genom Stats-magternas härföre visade välvilja. Hvad knekte-contracten beträffar, så ålägga de väl icke rotehållarne utan soldaterne att bestå mötes-kosten; men detta återfaller naturligtvis på Rotehållarne. Och då man dessutom vet, under hvilken despotisk Regering desse contract uppgjordes, samt de stora förmoner, som soldaterne sedan den tiden tillskansat sig genom regements- och compagni-befalens mellankomst vid contracters afslutande, Rotehållarne och soldaterne emellan, lärer ingen kunna neka, att billighet och rättvisa fordra, det den roterade jorden måtte befrias, om icke helt och hållet, åtminstone till större delen ifrån underhålls-kostnaden vid möten m. m. — Vid 1828—1830 årens Riksdag föreslog, oförväntadt nog, en af Riddarhusets Ledamöter, Herr *Rosenblad, B.*, att denna afgift måtte nedsättas till hälften mot det, enligt 1812 års contracter, stadgade belopp, 8 R:dr per nummer; men af en stor del utaf Bonde-Ståndets Ledamöter yrkades nedsättning till ännu lägre belopp, och af de fleste, att nämnde afgift måtte alldeles

upphöra att vidare betunga den roterade jorden. Friherre *Liljehorn, G.*, deremot hemställde, "att afgiften må utgå alla år, då läger eller möten "förordnas, men icke för de regementen, som äro commenderade på "arbeten:" en åsigt, hvilken i vidsträcktare mening, jag antydt uti min motion i detta ämne."

Af Herr Doctor *Björkman, C. F.*: "Rikets Ständer afgjorde 1829, oagtadt Bonde-Ståndets protest, mötes-passevolance-frågan, enligt 80 §. och icke efter 71 § i Regeringsformen. Detta har af många kallats, dels ett olyckligt missförstånd, dels en oformlighet och ett olagligt beslut. Jag tvekar ej att kalla detta åtgörande lagligt, men anser det hårdt, måhända obilligt, emedan ett närmare afseende bordt fästas vid jordbrukets för tunga bördor. Hårdheten låg dock egentligen uti afgiftens alltför höga beräkning. Ty med denna afgift skulle ej endast betäckas den af gammalt i rote-contracten, dels soldaten ålagde, dels på rotarne öfverflyttade skyldigheten att under regementsmötena bestå kost och öfriga behof, utan äfven flera nutidens vid exercis-öfningarne m. m. ökade omkostnader. Denna hårdhet skall nu, enligt Höglofl. Stats-Utskottets förslag, godtgöras med hela passevolancens öfverflyttande på Bevillningen, eller med en ny, af Konung och Riksens Ständer samfäldt tillvägabragd, ändring af berörde contract. Detta anser jag dels för tidigt, dels mindre rätt. För tidigt, enär helgden af 1829 års Ständers beslut bordt upprätthållas och all fråga om ändring uppskjutas till år 1845; mindre rätt, enär omförmälde onus, så länge Indelnings-verket eger bestånd, aldrig rättvisligen kan helt och hållet lyftas från de betalningsskyldige och fördelas på andra med båtsmanshåll och öfrige gärder redan proportionerligt tyngda medborgare. Men, säger man, de betalningsskyldige äro soldaterne. Detta har också 1829 års Ständer afsett, då uti deras beslut heter: "på de ställen, der roten i stöd af äldre eller senare contracter är förbun-"den att bestå soldaten kost och öfrige behof under möten, likasom i de "orter, der rotehållare deras rätt till ersättning af soldaten sig redan af-"sagt, eller framdeles kunna afsäga, blifver passevolancen rotehållarnes "egen och odelade utgift, hvaremot inom de regementen, der soldaten å-"ligger att vid slika tillfällen sig sjelf med matsäck förse, och han från den-"na skyldighet icke är genom rotehållarnes frivilliga begifvande befriad, "rotehållaren eger rätt, att genom innehållning af soldatens lön eller an-"dra inkomster af roten, eller genom dagsverken af soldaten åt roten, de "senare efter Länets markegångspris beräknade, göra sig ersatt för så stor "del af de erlagde 7 R:dr, som återstår, sedan ersättning för den skjuts,

"hvartill soldaten förr af roten varit berättigad, efter ett af Kongl. Maj:ts "Befallningshafvande fastställdt medelpris, blifvit soldaten beräknad." All ändring, om en sådan före 1845 bör ifrågasättas, anser jag således, bör bestå uti en, med gällande contracter fullt öfverensstämmande, billig nedsättning af passevolancen. Ty att utbyta denna mot soldatens förnyade pligt att till mötet medföra matsäck, är väl ingens verkliga mening. Denna billiga nedsättning eller lindring var också, hvad egentligen vid förra Riksdagen af de fleste klagande äskades. Jordbrukets verkligen tunga onera kunna i många allmänna afseenden lättas, utan att lätta dem partielt och med andra lika onererade medborgares ytterligare belastande."

Af Herr *Helsingius, D.*: "Resultatet af Höglofl. Stats-Utskottets Betänkande, om detsamma bifalles, kan, efter min öfvertygelse, icke blifva något annat, än ett allmänt deltagande, genom efter behofvet ökad bevillning, i ett onus, som nu endast drabbar Rust- och Rotehållare.

Jag kan nemligen icke hoppas, att Stats-regleringen slutligen utfaller så, att ingen beviljad Stats-bristsumma erfordras, ej eller att från den mägtiga bränvinsflod, som öfversvämmar landet, några betydligare canaler nu komma att till detta vigtiga ändamål afledas.

Då bör, efter min åsigt, om närvarande fall fråga uppstå, hvad rättvisan fordrar eller billighet påkallar, eller i hvad mon välvilja bör tagas i anspråk.

Af det Betänkande, som till undvikande af vidlyftighet blifvit åberopadt, äfvensom af de upplysande discussioner, som nu föregått beslutet, har jag erhållit den öfvertygelse, att ingen olaglighet vid beslutet 1829 om mötes-passevolancen skedde derigenom, att Hedervärda Bonde-Ståndet icke deri deltog; då ordet *samfäldt* i 80 §. Regerings-formen efter mitt förstånd icke kan innebära samma stadgande, om alla fyra Riks-Ståndens medverkan, som ordet *enhälligt* i 82 §. och ordet *samteliga* i 114 §., hvarföre jag icke eller kan erkänna någon rättvisa här vara att fordra, då dessutom utgiften har sin grund i frivilliga öfverenskommelser emellan enskilda.

Billighet vore det visserligen att lätta Bonde-Ståndets tunga bördor, men då denna börda från äldre tider tillhört och ännu tillhör sjelfva jorden, icke personen, och fråga således nu icke är om Bonde-Ståndet ensamt, så torde det vara så mycket större anledning att äfven från annan synpunkt betrakta billigheten i öfverflyttningen ifrån jorden till bevillning, äfven på

andra

andra samhällsmedlemmar än Rust- och Rotehållare, hvilket en stor del af Bonde-Ståndets medlemmar icke eller äro.

Återstår då endast fråga, huruvida välvilja här bör tagas i anspråk. Jag medger, att denna är en pligt, äfven Rikets Ständer emellan, men under närvarande förhållande af osäkerhet om utgången af några synnerligen vigtiga, och för stadsmanna-näringarne djupt ingripande samhällsfrågor, anser jag det ännu vara för tidigt att utöfva densamma; anhållandes, att denna reservation får åtfölja Betänkandet."

Af Herr *Carlberg, J.*: "Emot Höglofliga Stats-Utskottets Betänkande i fråga om mötes-passevolancens förflyttande från Rust- och Rotehållare till Riks-Staten, får jag äran afgifva följande reservation.

I rak motsägelse med det af sammansatta Stats- och Ekonomi-Utskotten, under 1828—29 och 30 årens Riksdag, afgifne Betänkande N:o 72, och tvärt emot det af Riksens Höglofliga Ständer derpå grundade, och af Kongl. Maj:t Nådigst sanctionerade beslut, att mötes-passevolance-afgiften skulle med 7 R:dr B:co af hvarje Rust- och Rotehålls-nummer utgå i följande 15 år, eller till 1844 års slut, har nu Höglofliga Stats-Utskottet velat tillintetgöra samma beslut, och på Bevillningen öfverflytta ett, jordbruket enskildt af ålder tillhörande onus. Jag nödsakas derföre yrka, att meranämnde beslut må oförändradt fortfara till contracts-tidens utgång, hvarefter det, efter min tanka, må på Rust- och Rotehållarne sjelfve ankomma, att antingen åtaga sig ny passevolance-afgift, eller, med stöd af knektecontracten, på annat för dem lämpligt sätt ombesörja denna deras enskilda angelägenhet, utan att dermed besvära de öfrige Rikets skatt-dragande invånare, som derförutan ingalunda äro i skatteväg lottlöse. Under discussionerne i ämnet inom Höglofliga Utskottet, har jag nogsamt gifvit tillkänna mina åsigter, att Rust- och Rotehållarne rättvisligen hvarken böra eller kunna betungas med större afgifter för ifrågavarande mötes-passevolance, än som för ändamålet oundgängeligen erfordras; men deremot kan jag icke medgifva, att nuvarande Rust- och Rotehållare skola, såsom en skänk, få emottaga eftergift af passevolancen, hvilken eftergift directe ökar värdet af deras nu innehafvande egendomar, som till dem, i förening med nu varande onera, öfvergått, och hvilken vore desto obilligare, som några motsvarande förmoner icke i ringaste måtto skulle tillskyndas Rikets öfrige invånare, och deribland städernas drygt beskattade borgerskap, hvars privilegier blifvit, tid efter annan, och hufvudsakligen till förmon för den jordbrukande delen af Svenska Folket, på mångfaldigt sätt kringskurne. Stä-

derna äro dessutom icke eller frikände från Indelnings-verkets bördor i så måtto, att, till exempel, Stockholm ensamt är, om mitt minne icke bedrager, skyldigt att hålla mellan 4 och 500 båtsmän. Icke destomindre skulle nu, i öfverensstämmelse med Höglofliga Utskottets förslag, både hufvudstaden och de öfrige städerne, samt en stor del af den jordbrukande allmänheten, som är till båtsmanshåll indeld, blifva, utan någon lättnad i deras i och för Indelnings-verket åtagne förbindelser, skyldige att dessutom deltaga i den, efter min tanka, Rust- och Rotehållarne ensamt åliggande mötes-passevolancen.

På alla dessa skäl, afstyrker jag bifall till Höglofliga Utskottets Betänkande i frågan, och anhåller, att denna min reservation måtte till Riks-Stånden få affölja."

Härmed förenade sig Herr *Moberg, G.*

Af Riksdags-fullmägtigen *Strindlund:* "Emot det beslut, Höglofliga Utskottet fattat, rörande passevolancens öfverflyttande på bevillningen, och således åstadkommer en ökad utgift på båtsmans-hållet, som utan lindring får fullgöra sina skyldigheter, enligt båtsmans-rote-contracten med Kongl. Maj:t och Kronan, och dessutom i sin mon, med deltagande i bevillningen, hjelpa Rust- och Rotehållare med passevolancens utgörande.

Dock vill jag medgifva och yrka, att icke passevolancen högre bestämmes, än till hvad, som motsvarar det verkeliga behofvet, som svarar emot knekte-contractens innehåll, hvilken nedsättning torde kunna till någon del blifva nedsatt, som med bevillning bör fyllas."

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 53.

Ank. till Exp. Utsk. den 15 April, kl. 9 f. m.

Utlåtande, angående Regleringen af utgifterne under Riks-Statens Fjerde Hufvud-Titel.

(U. A.)

För denna Hufvud-Titel, innefattande Militaire- och Försvarsverket till sjös, upptager den vid sista Riksdagen fastställda Statsreglering 1,242,180 R:dr, hvaruti innefattas indeldte räntor med 35,375 R:dr och 9,423 tunnor spanmål in natura, med ett utfördt värde af 47,115 R:dr, och voro under lönerne beräknade 14,778 tunnor spanmål.

Uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition är derutöfver äskadt:

1:o att då, till ändamålsenligt ordnande af Flottans exercis, erfordras 100,000 R:dr årligen, och således, utöfver dertill redan anslagne 45,000 R:dr, en tillökning af 55,000 R:dr, dertill måtte ytterligare anvisas ett ett nedsatt belopp till . . . . . 45,000. — —

2:o att, enär Fyr- och Båk-väsendets utvidgning och förbättring har till omedelbar följd ökade utgifter för Fyrpersonalens aflöning och Båkarnes underhållande med lysnings-materialier och andra effecter, samt förefallande smärre reparationer, en oundgängelig förhöjning af årliga anslaget för Lots- och Fyrings-Staten erfordrades af . . 14,000. — —

eller en sammanlagd tillökning af 59,000. — —

I sammanhang härmed, har Utskottet jemväl förehaft följande motioner:

a) af Hr *Th. Petré*, som, framställande den åsigt, att Rikets sjöförsvar företrädesvis hvilar på Skärgårds-Flottan och att Rikets financer ej medgifva underhåll af en Större Flotta, yrkat, att, vid reglering af anslagen å ifrågavarande Hufvud-Titel, följande borde iagttagas: att Stats-Utskottet, efter sakkunnige, ojäfvige personers hörande och efter inhemtande af planen för Norriges sjöförsvar, måtte meddela utlåtande öfver den tillökning, Skärgårds-Flottan uti Fartyg, materiel eller bemanning erfordrar för

att bilda ett ändamålsenligt kustförsvar, utgående från synpunkten af likstämmighet med det Norrska; att upplysning blefve förskaffad, huruvida fartygs byggnadskostnad vid Flottans Station i Carlskrona är mindre, än kronan annorstädes får vidkännas; att det utredes, huru många af de i Carlskrona befintlige linieskepp äro oanvändbara och kostnaden för dylikas slopning, samt om icke sådana fartygs ombyggnad till fregatter innebär ekonomisk missräkning; att likaledes uppgifves antalet af brukbara linieskepp och huru de, utan förnärmande af Kronans värdighet, på det för Staten minst förlustgifvande sätt, må kunna realiseras; att Utskottet borde föreslå det ringa antal örlogsfartyg, bestående i en eller annan fregatt, korvett och kutter, som för Svenska sjöförsvaret anses böra bibehållas uti ett till Norriges Flotta proportioneradt förhållande; att Utskottet må uppgifva Statens uti ekevirke nu egande capital och den årliga besparing, som blott å nämnde artikel skulle uppkomma genom antagande af Norriges system för sjöförsvaret; att så noga, som möjligt, måtte beräknas alla öfriga besparingar, hvilka, i följd af sjöförsvars-systemets förändring, möjligen kunna vid Stationen i Carlskrona ega rum; att Utskottet måtte utreda arten och beskaffenheten af den ifrån Carlskrona förde klagan öfver bristande medel, dels till Flottans materiel, dels till nödige arbetens fullländande, äfvensom föreslå den förändrade förvaltning, som, i det fall att Carlskrona bestämmes till Skärgårds-Flottans hufvud-station, måste, såsom en följd af linieskeppens försvinnande, der införas; att Utskottet, med hänsigt till förhållandet i Norrige, må uppgifva både den inskränkning i det Svenska Amiralitetet, som skäligen kan ega rum, och den tillökning uti Underbefälets antal och aflöning, som af behof och omständigheter påkallas; att Utskottet måtte afgifva förslag till verkställande, åtminstone i fredstid, af Båtsmännens transporterande sjöledes; samt slutligen att, sedan alla förenämnde frågor och hvad dermed egde gemenskap blifvit utredde, Utskottet måtte för hvarje serskildt föremål föreslå bestämda Stats-anslag, hvarvid likväl någon tillökning så mycket mindre borde ifrågakomma, som det nya systemet icke förutsatte Skärgårds-Flottans alltför hastiga tillväxt, utan borde densamma efterhand erhålla den fulländning, som kustförsvaret påkallar;

b) af Hr *Christierson*, som, i strid med den af Hr *Petré*, uti dess nyssnämnde motion, yttrade mening om Linieflottans olämplighet för Sveriges sjöförsvar, ansett äfven denna del af Flottan böra bibehållas, och, i öfverensstämmelse härmed, på grund af i motionen närmare utvecklade skäl, hemställt: att Stats-Utskottet, efter sakkunnige och ojäfvige personers hö-

rande, måtte meddela utlåtande öfver den tillökning af skärgårds- och ång-fartyg, Flottan behöfver för att, i sammanhang med Linieflottan, bilda ett ändamålsenligt sjöförsvar; att upplysning införskaffas om kostnaderne för fartygsbyggnad äro lägre uti Carlskrona än annorstädes, för att kunna bestämma, hvarest dylik byggnad bör verkställas; att Utskottet må föreslå det antal fartyg af alla slag, hvaraf Svenska Flottan bör utgöras; samt att förslag infordras å kostnaden för dockbyggnadens fullbordande under vissa år, å den summa, som är behöflig för att sätta så väl den nuvarande Flottan, som den föreslagna tillökningen deraf, i effectivt skick, och öfver årliga kostnaden för en ändamålsenlig exercis, efter hvilka omständigheters utredande, motionären ansett det först blifva möjligt, att bestämma hvad Flottans anslag rätteligen bör utgöra, i enlighet med det försvars-system, som för framtiden bör följas; hvarförutan motionären serskildt begärt: det afseende måtte fästas derå, att Flottans ekonomiska Öfverstyrelse borde enklare, ändamålsenligare och med mindre kostnader organiseras; att alla varor böra upphandlas å den station, der de skola begagnas; att Flottans handtverks-personal indrages och alla arbeten utbjudas å entreprenad-auctioner; att Sjö-Artilleri-Regementet förminskas och deraf bildas några Canonier-Compagnier; att en del af Båtsmanshållet sättes på vacance-fot; att ankartåg af jern anskaffas; samt att pumpverk, der sådant ej redan sker, böra drifvas med machineri;

c) af Hr *Sabelfelt:* att Flottans Under-Officerare, men i synnerhet de, som äro i Stockholm förlagde, måtte komma i åtnjutande af inqvartering och beklädnadshjelp till enahanda belopp, med hvad för deras vederlikar vid Garnisons-Regementerne är bestämdt;

d) af Hr *Dalman, W. F.,* om indragning och försäljning af Kongl. Hofjagtvarfvet;

e) af *Lars Pettersson* ifrån Blekinge Län, om nödige åtgärder för beredande af ökade tillgångar för Örlogsflottans underhåll samt nödige exercis-expeditioner.

Jemte det Utskottet, i öfrigt vid ärendets handläggning, lemnat nödig uppmärksamhet åt de af vederbörande Auctoriteter afgifne Förslag och utredningar, hvilka åtföljt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, har Utskottet tillika, i stadgad ordning, begärt och erhållit del af det år 1826 aflemnade Betänkande af de Committerade, som af Kongl. Maj:t varit i Nåder förordnade att uppgöra förslag till Sjöförsvarets ordnande, och hvilket Betän-

kande bland hemliga handlingar, rörande försvarsverket, förvaras, äfvensom, med anledning af enskilde motionärers framställningar, tagit kännedom om organisationen af Norriges Flotta; och anser Utskottet sig, innan det öfvergår till yttrande i fråga om anslagens bestämmande, först böra framställa de åsigter, som derför ligga till grund.

Genom Sveriges läge påkallar dess Sjöförsvar onekligen nationens odelade uppmärksamhet och dess ordnande på ett sådant sätt, att detsamma, utan att förmycket anlita landets krafter, ändock uppfyller sin bestämmelse, måste således blifva en af de vigtigaste omsorgerne.

Den olika beskaffenheten af Sveriges kuster påkallar tydligen serskilda, derefter lämpade försvarssätt. Sveriges Konungar och Ständer hafva länge insett detta, och ingen har bestridt att en Skärgårdsflotta utgör rätta försvaret för den med skär omgifna delen af vår kust. Det är blott i fråga om de för handelns skyddande och försvaret af den öppna Östersjökusten nödige åtgärder, som det hos alla lika allvarliga nitet för det allmänna bästa icke lyckats förena de olika åsigterne.

Den här förut omförmälda Comitéen hade emedlertid uppgjort ett förslag, ej mindre å det antal Fartyg af hvarje olika art, hvaraf Comitéen ansåg Svenska Flottan böra vara sammansatt, än, i öfverensstämmelse dermed, till arbetsplan för påföljande 10 år, efter hvilken tids förlopp det ansågs, att Flottan borde vara bragt uti det af Committerade föreslagna skick, och yttrade Committerade jemväl den öfvertygelse, att, om till Flottans dåvarande anslag erhölles de inflytande Lots- och Båk-afgifterne jemte Båtsmans-vacance-afgifterne, medförande en förhöjning, som icke öfverstiger hvad sedermera blifvit beviljadt, "borde Flottan, utan ytterligare bi-"drag, ganska märkligen kunna framskrida i tjenstbarhet och utveckling "både i ett tilltagande antal af skepp och fartyg väl underhållne, samt "det, som angelägnare är, uti en till instruction, förmåga och duglighet "växande personal att denna Flotta bemanna."

Detta Förslag blef väl af Kongl. Maj:t i Nåder gilladt, och Rikets Ständer hafva sedermera, uti anslagen för försvarsverket till sjös, anvisat tillökningar, fullt motsvarande hvad Committerade ansågo af nöden för Flottans med dess tillhörigheters ordnande och underhållande, enligt af dem uppgjord plan; men då Styrelsen, äfven derutöfver, vid hvarje Riksdag, funnit sig föranlåten äska ytterligare anslag, samt olika åtgärder, tid efter annan, blifvit vidtagne, till förmon, än för Örlogs- och än för Skärgårds-Flottan, vill det synas, som ännu icke vore tillförlitligen utredt och bestämdt, hvilket system bör ligga till grund för ordnandet af Sveriges

sjöförsvar. Den utveckling, ångfartygs användande till krigsbruk numera erhållit, samt uppfinningen af bombkanoner, hvilkas fördelar först i senare tider blifvit närmare utredde, torde äfven verka till förändrade åsigter vid denna frågas afgörande; men emedlertid lärer det vara ostridigt, att Sveriges Flotta icke ännu befinnes i det skick, som ett ändamålsenligt försvar påkallar; och finnes i afseende härå uti Kongl. Förvaltningen af Sjö-Ärendena den 29 October sistl. år i underdånighet afgifne, med Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition till Stats-Utskottet öfverlemnade Berättelse upplyst, att då, enligt Kongl. Maj:ts, i anledning af den här förut omförmälde Comitéens år 1826 gjorde förslag, fattade Nådiga beslut, Flottan nu borde utgöra 10 linieskepp, 10 fregatter, 4 corvetter, 4 kutterbriggar, 4 skonertar och 252 armerade skärgårds-fartyg, felades häruti 2 fregatter, 2 briggar och 9 skärgårds-fartyg, jemte det att åtskillige effecter ytterligare erfordrades till de befintlige fartygens complettering, samt materialier, som tillika bordt vara anskaffade för sammansättning af 50 öppna kanonslupar, äfvenledes saknades. Derjemte uppgifver Förvaltningen: att, till iståndsättande af redan befintlige skepp och fartyg, samt deras förseende med inventarier, skulle, utom de dagsverken, som i vanliga Underhålls-Staterne äro inbegripne, erfordras 733,400 R:dr, hvaraf 313,400 R:dr äro för linieskepp beräknade; att kostnaden för nybyggnad af åtskillige fartyg, hvaribland 6 ångfartyg, skulle, efter enahanda beräkningssätt, uppgå till 1,827,000 R:dr, hvaraf 315,000 R:dr för 1 linieskepps complettering; att, för Flottans byggnaders försättande i användbart stånd och fullbordande af vattenledningen till Carlskrona, kostnaden uppginge till 228,300 R:dr, samt att till Förrådets completterande med nödige projectiler erfordras 41,240 R:dr.

Vid betragtande af de betydliga summor, hvilka sålunda blifvit såsom erforderlige uppgifne, ehuru icke till hela beloppet af Kongl. Maj:t äskade, visar sig uppenbart angelägenheten deraf, att en viss plan bestämmes och sedermera consequent följes, enär det derförutan lätt inträffar, att åtgärder vidtagas, som sedermera befinnas icke vara ändamålsenliga. Af enskilda motionärer har blifvit begärdt, att en dylik plan, jemte förslag till ordnandet af Flottans administration m. m., borde af Utskottet uppgöras och Rikets Ständer till pröfning föreläggas; men, utom det att sådant skulle erfordra inhemtandet af en mängd nu saknade upplysningar och vidsträcktare undersökningar, än med fullgörandet af Utskottets åligganden står tillsammans, torde Rikets Ständer finna utarbetandet af dylike förslag icke lämpligen kunna anses ligga inom gränsen af Utskottets befatt-

ning. Utskottet har derföre trott sig böra inskränka sin åtgärd till framställandet af de hufvudsakliga omständigheter, som, efter dess öfvertygelse, dervid förekomma, nemligen att, då Sveriges sjöförsvar väsendtligen hvilar på en talrik, väl utrustad och öfvad Skärgårdsflotta, med lämpligt antal bevärade och för våra farvatten beräknade Ångfartyg, en dylik större Flotta, i förening med Nationalbeväring och tillräckligt kust-artilleri, hvars nytta redan blifvit af Regeringen insedd, vore ändamålsenligare, än äfven ett större antal linieskepp och andra örlogsfartyg jemte en Skärgårdsflotta af det antal fartyg, hvaraf den för närvarande består; hvaremot nödigt skydd för vår handel bäst skulle kunna vinnas genom några väl utrustade och med tillräckligt öfvade besättningar bemannade Fregatter jemte Ångfartyg; att en dylik förändring uti sjöförsvaret, både för Flottans underhåll och nödig exercis, skulle erfordra mindre anslag, såsom bevis hvarpå må anföras, att, då efter de år 1826 af Sjöförsvars-Comitéen antagne beräkningsgrunder, hvaruti likväl, enligt Utskottet meddelade upplysninningar, vid betraktande af nu gängse varu- och arbetspriser, en förhöjning af minst 33⅓ procent lärer erfordras, en Flotta af den storlek, som, enligt Förvaltningens af Sjöärendena här förut omförmälde uppgift, ansetts böra förefinnas, skulle kosta i nybyggnad 7,693,672 R:dr, hvaraf ensamt för linieskepp 3,764,220, skulle deremot, enligt hvad Utskottet varit i tillfälle att inhemta, en Flotta af 8 Fregatter, 2 Corvetter, 20 Ångfartyg af ifrån och med 50 till och med 300 hästars kraft, samt 396 diverse bevärade skärgårdsfartyg kunna åstadkommas för en kostnad af 7,161,480 R:dr; hvarförutan årliga kostnaden för vidmagthållandet, som äfven, med lika beräkningsgrund, blefve till förmon för senare alternativet, komme att för den på sistnämnde sätt organiserade Flottan uppgå till betydligt mindre belopp, enär underhållet af skärgårdsfartyg uppgår till proportionsvis vida mindre kostnad än de stora fartygen; samt att båda dessa Flottor fordra ungefärligen lika bemanning, hvaremot företer sig den skillnad emellan tyngden af de projectiler, hvilka berörde Flottor, med ett lag kanoner, kunna kosta, att dessa vid den på förstnämnde sätt sammansatta Flottan väga 28,836 skålp. vict. vigt, men vid den senare 31,887 skålp., hvarigenom verkan af den sistnämndes eld borde blifva betydligt mera förstörande; och anser Utskottet för öfrigt, att, sedan en fullständig plan för Sjöförsvarets ordnande blifvit fastställd, behofvet fordrar, att, då anslagen nu varit anvisade för Örlogs- och Skärgårds-Flottorne gemensamt, hvarefter fördelning för hvarje år egt rum, deremot för framtiden bestämmes hvad för hvardera Flottan, i enlighet med berörde plan, kan påräknas, så att vidtagande åtgärder derefter

må lämpas; äfvensom att manskapet jemväl fördelas emellan de olika Flottorna, så att dess organisation och öfningar kunna rättas efter den olika tjenstgöring, som vid hvartdera vapnet ifrågakommer och hvarigenom den fördel vunnes, att manskapet förvärfvade större färdighet och vana i den sjötjenst, hvartill detsamma vore afsedt, än derest tjenstgöring bestriddes växelvis å de olika Flottorne.

Efter att sålunda hafva utvecklat sina åsigter af ämnet, tillstyrker StatsUtskottet,

att Rikets Ständer, med framställning derom, måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, vid nästkommande Riksdag, för Rikets Ständer i Nåder framlägga en fullständig plan för sjöförsvarets ordnande, i öfverensstämmelse med hvad Sveriges läge påkallar, och efter beräkning af den samverkan med Konungariket Norriges Flotta, som, då behofvet det fordrar, kan förväntas, samt med iagttagande af all den hushållning, hvilken, vid betraktande af landets icke öfverflödiga tillgångar, är af nöden; äfvensom att, intilldess denna plan blifvit uppgjord och pröfvad, all nybyggnad och väsendtligare reparation af linieskepp eller complettering af förråder och anskaffning af materiel för sådane fartyg måtte inställas, samt de linieskepp, som äro i det tillstånd, att de fordra betydligare reparation eller förbyggning, antingen nedhuggas till fregatter, om de dertill äro användbare och sådant anses med fördel verkställbart, eller, i annat fall, från Flottan utrangeras.

Om det system, Utskottet sålunda föreslagit, varder följdt, böra betydliga besparingar uppstå genom upphörandet af de utgifter, som hittills varit för linieskeppen bestridde, och hvilka besparingar således lemna tillgång till erforderliga kostnader, så väl för Skärgårdsflottans complettering, hvilket Utskottet jemväl vill taga i betraktande vid afgifvandet af dess serskilda yttrande angående extra Statsregleringen, i hvad den angår de för Flottan uppgifna behof, som ock för den utsträcktare exercis, hvilken är af nöden. Vid sådant förhållande och då Utskottet tror det icke vara lämpligt, att, innan en fullständig plan för sjöförsvaret kan varda uppgjord, bevilja ökade anslag för Flottans behof, anser Utskottet sig böra

afstyrka anvisandet af den tillökning uti anslaget för Flottans exercis, som af Kongl. Maj:t blifvit begärd.

Deremot och hvad vidkommer den tillökning af 14,000 R:dr, som Kongl. Maj:t i Nåder äskat till godtgörande af de högre underhållskostna-

der, som för de tillökade Fyrarne erfordras; så enär, i senare tider, väsendtliga förbättringar i Fyrväsendet, genom å utrikes ort uppfunna ändadamålsenligare lysningsanstalter, ifrågakommit och angeläget är, att dylika för sjöfarten högst vigtiga inrättningar, åt hvilka alla handlande nationer i senare tider egnat den största uppmärksamhet, erhålla all den fulländning, som behofvet påkallar, af hvilken anledning utvidgade Fyranstalter vid Sveriges kuster redan äro tillvägabragte eller ytterligare ifrågakomma, och i hvilket senare afseende Utskottet kommer i tillfälle att vid Extra-Statsregleringen sig yttra, har Utskottet, då de utvidgade Fyranstalterne ostridigt erfordra ökade underhållskostnader, funnit

sig ega skäl föreslå, att berörde tillökning 14,000 R:dr må för detta vigtiga ändamål varda beviljad.

I afseende å fördelningen af de aflöningsanslag, hvilka, enligt hvad Utskottet här förut yttrat, skulle komma att till beloppet oförändrade qvarstå, har Utskottet, vid betraktande deraf, att, i följd af StatsRådets förändrade organisation, en väsendtlig förändring uti Flottans ÖfverStyrelse torde kunna tillvägabringas och förändring uti aflönings-staterne för Förvaltvaltningen af Sjöärendena, Chefen för Flottans Expedition och General-AdjutantsExpeditionen för Flottan derjemte uppkomma, ansett,

att de nu, under serskilda Titlar, upptagne löneanslagen för nämnde Auctoriteter och Flottans Stationer böra, under gemensamma titeln: *Aflöning*, sammanföras.

Vidkommande anslaget till Flottans nybyggnad och underhåll, utgörande 582,997 R:dr 28 sk. contant, hvaraf circa 30,000 R:dr tills vidare användas till Extra- och ExpectanceStatens aflöning; så enär Utskottet här förut föreslagit, att utgifterne för LinieFlottan hädanefter måtte inskränkas och större omsorg egnas åt SkärgårdsFlottans tillökande, tror Utskottet, för dess del, jemväl nödigt att för denna senare Flotta bestämdt anvisas någon större andel uti det gemensamma anslaget, än för densamma hittills vanligen disponerats; och då Utskottet, som haft kännedom af 1838 års SpecialStater, å 4:de Hufvudtitelns anslag, deraf inhemtat att, exempelvis för nämnde år, sedan afdrag skett för hvad till Extra- och Expectance-Staterne utgått, för Carlskrona Station, som utgör LinieFlottans etablissement, voro disponerade i rundt tal 436,000 R:dr, hvaraf till aflöning för Handtverks- och TimmermansStaten jemte Båtsmän, Beklädnad för Flottans manskap, Sjukvård m. fl. bestämda årliga kostnader 238,000 R:dr, till Fartygens underhåll, medelst mindre reparationer, 30,000 R:dr, samt till materialier

terialier och arbetsplan 170,000 R:dr; hvaremot för Stockholms och Götheborgs Stationer, egentligen innefattande Skärgårds-Flottan, blifvit använde till årlige utgifter af ofvannämnde beskaffenhet 76,000 R:dr, Flottans underhåll 10,000 R:dr, samt till arbetsplan och materialier 32,000 R:dr, eller tillhopa 118,000 R:dr, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka,

att, jemte det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att alla de inskränkningar uti kostnaderne för Linie-Flottan, hvilka kunna blifva en följd af hvad här förut i afseende å linieskeppen blifvit föreslaget, må komma Skärgårds-Flottan till godo, till utgifter i och för sistnämnde Flotta, må, för Stockholms och Götheborgs Stationer, af anslaget till Flottans nybyggnad och underhåll, bestämdt afsättas ett minimibelopp af 185,000 R:dr årligen.

Likaledes tillstyrker Utskottet, att det gemensamma Exercis-anslaget af 45,000 R:dr må sålunda fördelas, att för Linie-Flottan utföres 25,000 R:dr och för Skärgårds-Flottan . . . . . 20,000 „

S:a 45,000 R:dr.

Genom hvad sålunda blifvit anfördt, anser Utskottet serskildt yttrande icke erfordras, i anledning af Herrar *Petrés* och *Christiersons* samt Riksdags-Fullmägtigen *Lars Petterssons* i ämnet framställde motioner, utom hvad angår den förstnämndes förslag, att Båtsmän vid uppfordring till tjenstgöring böra sjöledes transporteras, hvaröfver Utskottet, i sammanhang med likartade framställningar, framdeles vill sig utlåta.

Hvad angår den af Herr *Sabelfelt* väckte, här förut omförmälde motion, angående beklädnadshjelp och förhöjd inqvartering för Flottans Under-Officerare; så vill det väl synas, som de sistnämnde vore i behof af någon förbättring uti deras aflönings-vilkor, men Utskottet, som tror, att, då fördelningen af de å Riks-Staten för Flottans behof anvisade summariska anslag är till Kongl. Maj:t öfverlemnad, denna af enskild motionär väckta fråga icke lämpligen kan blifva föremål för en närmare pröfning å Rikets Ständers sida, eller anvisande af serskildt anslag för detta ändamål, i fall de ifrågaställde löneförbättringarne ansåges böra ega rum, finner sig endast böra hemställa,

det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla den gjorda framställningen, till det afseende, Kongl. Maj:t i Nåder må finna densamma förtjena, under tillika yttrad förmodan, att, i händelse den skulle finnas billig, Kongl. Maj:t, intilldess en för-

nyad reglering af Sjöförsvaret kan komma att försiggå, må finna tillgång att af de å anslagen för Personal-Staterne uppkommande besparingar använda, hvad för ändamålet emedlertid tillfälligtvis kan erfordras.

Beträffande den af Hr *Dalman, W. F.*, väckte motion om Hofjaktvarfvets indragning och försäljning af detsamma jemte dess inventarier; så enär frågan, huruvida detta serskilda Varf må vara af behofvet påkalladt, lämpligast synes böra till pröfning förekomma, i sammanhang med den generella plan för ordnandet af Sjöförsvaret, hvarom Utskottet här förut gjort framställning, och hvarvid följaktligen Flottans serskilda etablissementer böra närmare bestämmas, anser Utskottet berörde motion

för närvarande icke böra till serskild åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 April 1840.

Reservationer.

Af Hr Grefve *von Platen, B.:* "Då jag hufvudsakligen och nästan till alla delar hyser enahanda åsigter, som dem, hvilka Stats-Utskottet vid reglering af 4:de Hufvud-Titeln uttalat, och således äfven biträdt den, att till Styrelsen öfverlemna bestämmandet af styrkan af Svenska Sjöförsvarets hufvudbeståndsdelar, den seglande och Skärgårds-Flottan, samt Ångfartyg, kan jag icke, ehuru fullkomligen inseende det skadliga af att icke anslagen hittills blifvit mellan de båda vapenstyrkorna, vid Hufvud-Titelns fördelning, från hvarannan afskiljde, likväl låta förleda mig af en möjligen grundad farhåga för personers handlingssätt, att begå en i min öfvertygelse, i princip åtminstone, inconstitutionel inconsequens och instämma i Utskottets beslut att fördela anslagen mellan Flottans olika fartyg, hvarföre jag på denna grund anhåller att blott i denna punkt få reservera mig."

Af Hr Biskop *Hedrén:* "På samma grunder, som vid Utskottets Betänkande öfver 3:dje Hufvud-Titeln, anhåller jag äfven här få reservera mig, enär jag både ansett med form öfverensstämmande, att Allmänna Besvärs- och Ekonomie-Utskottet i detta vigtiga ärendes behandling deltagit. Äfvensom i hufvudsaken trott lämpligast att inskränka sig till en allmän, hos Kongl. Maj:t framställande begäran, om frågans fullständiga utarbetande och framläggande till Rikets Ständers pröfning och beslut vid deras nästa sammanträde, utan att ingå i så bestämd omständlighet, som i närvarande Betänkande mera liknar ett afgörande, än en önskan. Intilldess må äfven Kongl. Maj:t vara oförhindrad att använda den för Sjöförsvaret beviljade anslags-summa, på sätt för Rikets säkerhet lämpligast pröfvas."

Tabell öfver Contante Anslagen å Riks-Statens Fjerde Hufvud-Titel.

Militaire- och Försvars-Verket till Sjös.	R. St. Stat för 1835 och följande åren upptager.			Stats-Utskottet föreslår.			Höjning.			Minskning.		
Aflönings-Staterne	436,525	36	—	436,525	36	—	—	—	—	—	—	—
Materiel för Flottans Underhåll och Nybyggnad	582,997	28	—	582,997	28	—	—	—	—	—	—	—
S:r	1,019,523	16	—	1,019,523	16	—	—	—	—	—	—	—
Lotseri- och Fyrings-Staten	59,333	16	—	73,333	16	—	14,000	—	—	—	—	—
Exercis af Flottans Bemanning	45,000	—	—	45,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Spanmåls-upphandlings- och Bageri-kostnader	20,000	—	—	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Skrifmaterialier och Expenser	2,500	—	—	2,500	—	—	—	—	—	—	—	—
Rese- och Tractaments-Penningar	3,333	16	—	3,333	16	—	—	—	—	—	—	—
Oförutsedde utgifter	10,000	—	—	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—
S:r	80,833	16	—	80,833	16	—	—	—	—	—	—	—
Summa B:co R:dr	1,159,690	—	—	1,173,690	—	—	14,000	—	—	—	—	—

Utom Indelningen och Spanmål in natura enligt senaste Statsreglering.

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

N:o 54.

Ank. till Exp. Utsk. den 11 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående reglering af anslagen å Riks-Statens Femte Hufvud-Titel.

(U. A.)

Denna Hufvud-Titel, som innefattar anslagen för *vetenskaperne och de sköna konsterna*, bestämdes vid senaste Stats-regleringen till 26,430 R:dr, med under löner beräknade 53 tunnor spanmål.

I afseende å de förändringar, som härvid ifrågakommit, skall Utskottet härunder vid hvarje anslags-titel sig yttra:

1:o. Kongl. Maj:t har i Nåder föreslagit, att, sedan *Svenska Academiens* från längre tid åtnjutna rättighet att, till pari cours, få uti Rikets Ständers Bank, emot Banco-sedlar, tillvexla sig Speciemynt till Jettoner, jemväl vid sista Riksdagen blifvit nämnde Academi betagen, Rikets Ständer måtte, såsom en billig ersättning härför, åt Academien å stat uppföra ett årligt anslag af 1,133 R:dr 16 sk., jemte meddelande af den upplysning, att då, vid sista Riksdagen, fråga väcktes derom, att vissa Academier, som förut varit berättigade att, emot cours al pari, invexla silfvermynt till visst belopp, måtte genom Stats-anslag erhålla ersättning för berörde upphörde rättighet, Rikets Ständer, bland annat på den grund att dessa Academier ega mer och mindre enskilde fonder, denna framställning afslogo, får Utskottet, som, för dess del, icke anser lämpligt, att Stats-anslag för dylikt ändamål anvisas,

afstyrka bifall till det nu ifrågakomna nya anslaget.

2:o. *För Vitterhets- Historiæ- och Antiqvitets-Academien*, har Kongl. Maj:t, dels såsom tillgång för nödige löne-förbättringar, inköp af Antiqviteter, Mynt och Historiska märkvärdigheter, complettering och vård af Academiens boksamling samt utgifvandet af Academiens handlingar m. m., dels ock såsom ersättning för Academiens förlorade rättighet att, till prismedailler och jettoner vid sammankomsterne, emot cours al pari, årligen i Banken invexla 500 R:dr, föreslagit en tillökning i Stats-anslaget af 2,753 R:dr 16 sk.

Uti motion, som ifrån Ridderskapet och Adeln blifvit remitterad, har Herr Grefve *Löwenhielm, Gustaf*, i anledning häraf framställt, att,

ehuru uti den beräkning af Academiens Stat, som legat till grund för Kongl. Maj:ts nyssberörde Nådiga Proposition, aflöningen endast blifvit uppptagen till 1,600 R:dr, i stället att Academien föreslagit ett sammanlagdt belopp af 2,500 R:dr, sistnämnde belopp likväl vore af behofvet påkalladt, till stöd hvarföre motionären anfört: att, genom Kongl. Maj:ts den 2 December 1766 meddeldte Nådiga Stadfästelse å Rikets Ständers Secreta-Utskotts underdåniga skrifvelse af den 14 förutgångne October, Riks-Antiqvarien eller Secreteraren i dåvarande Kongl. Antiqvitets-Archivum, hvilket alltid utgjort en Afdelning af Kongl. Maj:ts Canzli, erhöll lika lön med Riks-Archivi-Secreteraren och Kongl. Bibliothekarien; att då Konung Gustaf III förordnat, att Riks-Antiqvarie-tjensten bör ega lika anseende och värdighet med Förste Expeditions-Secreterare, samt Academiens Secreterare, enligt det den 20 Mars 1786 utfärdade Kongl. Donations-Bref för Academien, fortfar att vara Riks-Antiqvarie och eger att directe hos H. M. Konungen föredraga Academiens angelägenheter, han ock bör, i öfverenstämmelse med innehafvande tjenstegrad, uti Kongl. Maj:ts Canzli aflönas; att likväl, sedan, vid Academiens stiftelse år 1786, Riks-Antiqvarie-lönen blifvit från Kongl. Maj:ts Canzli till Academiens stat öfverflyttad, det inträffat, att, under det Expeditions-Secreterare-lönerne blifvit till 1,800 R:dr förhöjde, förstnämnde lön numera endast utgör 559 R:dr 24 sk., eller föga mera, än en Copist-lön, ehuru angelägenheten fordrar, att den person, som innehar Riks-Antiqvarie-befattningen och Secreterare-tjensten vid Academien, samt blifvit förordnad att derjemte, utan serskild aflöning, vara Kongl. Maj:ts Garde des Medailles, hvilka vigtiga och ansvarsfulla befattningar, hvarmed vården af en dyrbar Statens egendom är förenad, fullt upptaga denna embetsmans tid och arbetsförmåga, måtte erhålla en deremot svarande aflöning, som Academien föreslagit till 1,800 R:dr; att då, vid öfverflyttning till Academien af det fordna Antiqvitets-Archivets tjenstemän, Amanuensens lön bestämdes till 100 R:dr Specie, eller lika belopp med dåvarande lön för Canzlister i Stats-Expeditionerne, hvilka senare löner numera utgöra 800 R:dr Banco, det af Academien föreslagna belopp af 600 R:dr icke vore för högt beräknadt; samt att den af Academien, för den nu endast med 45 R:dr aflönte Vaktmästaren, föreslagne lön af 100 R:dr, icke ens uppgick till hälften af det löne-belopp, Vaktbetjeningen i Stats-Expeditionerne uppbär.

Af Academiens underdåniga framställning, som åtföljt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, inhemtas: att Academien, som för närvarande till sin

disposition endast eger 4 låga och mörka rum i ena halfrunda flygeln vid Kongl. Slottets yttre Borggård och ett ännu oansenligare, endast till magasin användbart rum i den motsvarande flygeln, saknar utrymme och passande local för ordnandet och uppställandet af Academiens mångfaldiga, dyrbara samlingar, hvilka likväl skulle kunna täfla med de yppersta i Europa, hvadan Academien framställt angelägenheten deraf, att en för ändamålet passande local må varda anvisad, men tillika yttrat, att emedlertid och intilldess detta kan vinnas, mycket skulle kunna uträttas, om Academien, för befrämjande af dess ändamål, erhölle ökade tillgångar, och således sattes i tillfälle att begagna de utvägar, som må yppas, att föröka Academiens samlingar och Bibliothek, samt besörja ett skyndsammare och fullständigare utgifvande af Academiens handlingar; på grund hvaraf, och de i öfrigt uti den underdåniga skrifvelsen närmare utvecklade skäl, Academien begärt nödige medel till följande stat:

Löner: För Secreteraren, som tillika är Riks-Antiqvarie och Garde des Medailles	1,800: — —	
„ „ Amanuensen	600: — —	
„ „ Vaktmästaren	100: — —	
		2,500: — —
Till Samlingarne		1,000: — —
„ Bibliotheket		500: — —
„ tryckning af Academiens handlingar och förteckning öfver samlingarne		333: 16. —
„ priser och jettoner		1,500: — —
„ resor och andra litterära företag		600: — —
	Summa	6,433: 16. —
samt till Bibliotheket dessutom för en gång	1,333: 16. —	
För hvilket ändamål, då Academiens nuvarande Stats-anslag endast utgör		1,546: 32. —
skulle erfordras en årlig tillökning af		4,886: 32. —

Vid betraktande af hvad sålunda blifvit anfördt, anser Utskottet behofvet af tillökade anslag för Witterhets-, Historie- och Antiqvitets-Academien, så framt Academien skall motsvara sin bestämmelse, vara fullkomligen ådagalagdt samt förtjent af Rikets Ständers behjertande; Och Utskottet får derföre hemställa, att Rikets Ständer ville för Academien bifalla följande Stat:

Löner: För Secreteraren, som tillika är Riks-Antiqvarie och Gardes des Medailles	1,600: — —	
„ „ Amanuensen	500: — —	
„ „ Vaktmästaren	100: — —	
		2,200: — —
Till Samlingarne		1,000: — —
„ Bibliotheket		500: — —
„ Tryckningskostnader		333: 16. —
„ Resekostnader m. m.		566: 32. —
	Summa	4,600: — —

och att således ett till sistnämnde belopp förhöjdt anslag må varda för Academien å Stat uppfördt;

hvaremot Utskottet, som, hvad angår det af Academien uppgifne behof af 1,500 R:dr B:co till priser och jettoner, under åberopande af hvad här förut blifvit yttradt, i fråga om anslag till Svenska Academien, i stället för dess förut åtnjutna rätt att, emot cours al pari, i Banken invexla silfver till jettoner, anser så beskaffade kostnader icke böra blifva föremål för Stats-anslag, utan, der de äro erforderlige, bestridas af Academiens egna tillgångar, funnit sig

icke böra några medel för detta ändamål till anvisande föreslå.

Då Utskottet med det tillstyrkta förhöjda anslaget, på sätt förut blifvit anfördt, afsett, att Academien skulle sättas i tillfälle att fullkomligare motsvara sin bestämmelse och dertill jemväl synes höra, att Academiens, så väl i vetenskapligt som materielt hänseende, dyrbara samlingar blifva på ändamålsenligt sätt uppställde och ordnade uti en tillräcklig, lämplig och för allmänheten tillgänglig local, hvarigenom uppstode en inrättning, hvilken, i Utskottets tanka, skulle blifva lika hedrande för fäderneslandet, som nyttig i afseende å den historiska forskningen, har Utskottet tillika ansett sig böra hemställa,

att det tillökade anslaget icke må utgå förr, än nödige åtgärder för beredande af nyssnämnde syftemål blifvit vidtagne.

3:o. *Kongl. Academien för de fria konsterna.* För att befordra Academiens ändamålsenligare sammansättning, bereda behöflig och billig förbättring uti Academiens tjenstemäns och lärares löner samt emeriti-löner för äldre afskedstagande lärare, äfvensom erhålla tillgång till an-

skaffning af nödig materiel, har Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition, föreslagit en tillökning uti Academiens anslag af 4,000 R:dr.

Erkännande så väl nyttan af ifrågavarande undervisningsverk, som behofvet af ökadt Stats-anslag för detsamma, finner Utskottet likväl, då Academien anmält nödvändigheten af dels ny, dels tillbyggnad af dess nuvarande local, samt Utskottet anser fullbordandet deraf såsom ett oeftergifligt vilkor för Academiens ändamålsenliga verksamhet, sig

icke kunna för närvarande tillstyrka den begärda tillökningen.

4:o. I öfverensstämmelse med hvad uti Betänkandet, angående regleringen af 2:dra Hufvud Titeln blifvit yttradt, anser Utskottet anslaget för *Kongl. Bibliotheket* böra å 5:te Hufvud-Titeln uppföras.

Uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående Stats-Verkets tillstånd och behof, har blifvit föreslaget, att, på anförde skäl, lönerne för 1:sta och 2:dra Amanuenserne måtte förhöjas, för den förre, som innehade en grad emellan Canzlist och Protocolls-Secreterare, ifrån innehafvande Canzlistlön af 800 R:dr till 1,000 R:dr, och för den senare, hvilken förut stod i samma grad, som Canzlister i Stats-Expeditionerne, ifrån en åtnjutande Copistlön af 400 Rdr till 800 R:dr, medförande en tillökning af tillsammans 600 R:dr.

I sammanhang härmed har Utskottet jemväl förehaft följande motioner:

a) af Herr Comminister *Dahlgren*, som anfört, att, då Kongl. Bibliotheket, hvilket är det enda offentligt tillgängliga i hufvudstaden och under senare tider erhållit en betydlig tillväxt, ofta anlitas af litteratörer och besökes af en mängd personer, hvarigenom tjenstemännens tid betydligt upptages, angelägenheten fordrar, att en fullständigt utarbetad catalog öfver boksamlingen må blifva att tillgå, hvilket likväl nu, i anseende till tjenstemännens fåtalighet, måste med långsamma steg fortskrida, hvartill komme, att det icke kan fordras, att de ringa lönte Amanuenserne, som ega föga utsigt till befordran, skola uteslutande egna all sin tid och arbetskraft åt Bibliotheket, samt på sådan grund föreslagit, att lön för en Vice Bibliothekarie till enahanda belopp, som Protocolls-Secreterare åtnjuta, må vardа å Stat uppförd, då, till nödig controll för framtiden, det borde åligga ordinarie Bibliothekarien, att, vid hvarje års slut, till Hof-Canzlers-Embetet, eller, om detta Embete upphör, till Utrikes Stats-Ministern, ingå med Embetsberättelse om Bibliothekets tillväxt af inköpte böcker och fortgången af arbetet med catalogens uppställning m. m.; uti hvilken motion

flere af Preste-Ståndets Ledamöter instämt, med det tillägg af Herr Professor *Geijer*, hvarmed äfven flere Ledamöter sig förenat, att, då Kongl. Bibliotheket egt 2:ne Vaktmästare, intilldess, vid regleringen af Canzliet år 1834, den ena indrogs, men en Vaktmästare vore för nödigt uppassningsbiträde otillräcklig, helst hvarje fremling, som besöker Bibliotheket, bör af Vaktmästare åtföljas, samt bokhyllors och bok-korgars transporterande icke kan af en person besörjas, aflöning för ytterligare en Vaktmästare måtte varda medgifven;

b) af *F. v. Zweigbergk*, som uti dess från Bonde-Ståndet remitterade förslag till Stats-reglering hemställt, att till böckers inköp måtte för Kongl. Bibliotheket anvisas ett till 10,000 R:dr årligen förhöjdt anslag.

Då Kongl. Bibliotheket, såsom utgörande ett National-Bibliothek, bör ega så tillräckliga tillgångar, att det sättes i tillfälle att tillegna sig åtminstone det väsendtligare af den utländska litteraturen, hvartill det nuvarande anslaget visserligen icke är tillfyllestgörande, anser Utskottet sig böra tillstyrka,

att anslaget till böckers inköp må förhöjas till 5,000 R:dr.

Hvad angår den väckta frågan om personalens tillökande med en vice Bibliothekarie, hvarom framställning äfven vid sista Riksdagen varit gjord, men icke bifallen; så enär det uppgifna behofvet af tillökadt biträde för Bibliothekets fullständiga ordnande och catalogens completterande, är af tillfällig beskaffenhet och icke synes böra gifva anledning till ökad tjenstemanna-personals uppförande å Stat, samt Utskottet föreställer sig, att, om, genom vidtagande serskilde åtgärder, berörde ändamål vinnes, det derefter bör blifva möjligt för Bibliothekets nuvarande personal, att, med egnad nitisk omsorg åt sina tjenstebefattningar, bibehålla Bibliotheket uti behörigt skick, har Utskottet funnit sig

icke kunna å berörde motion tillstyrka bifall.

Deremot, och då behofvet torde fordra ett tillökadt biträde, intilldess fullständiga cataloger kunna blifva uppgjorda, och Bibliotheket, i öfverensstämmelse dermed, till alla delar ordnadt, hemställer Utskottet,

det Kongl. Maj:t må ega, att, under loppet af 3:ne år, för detta ändamål till arvoden för extra biträden, af det till böckers inköp anvisade anslag, disponera 1,000 R:dr årligen.

Vidkommande den af Kongl. Maj:t i Nåder föreslagne löneförhöjning för de båda Bibliotheks-Amanuenserne, så anser Utskottet billigheten fordra, att desse tjenstemän, hvilkas redan trägna göromål erhålla en yt-

terligare tillökning, i mon af Bibliothekets tillväxt, komma i åtnjutande af löne-förmoner, i förhållande till hvad deras vederlikar å Kongl. Canzliets stat redan före detta åtnjutit, hvadan

Utskottet tillstyrker, att det för detta ändamål erforderliga ytterligare anslag af 600 R:dr må varda bifallet.

Likaså anser Utskottet behofvet af ökadt Vaktmästare-biträde icke kunna bestridas och hemställer derföre,

att för ytterligare En Vaktmästare måtte anvisas enahanda aflöningsbelopp, som den förut befintlige åtnjuter, dock så, att

som lön bestämmes	200: — —
och uti beklädnadshjelp	66: 32. —
tillsammans	266: 32. —

och lärer, ifall en sådan fördelning af löne-vilkoren antages, jemväl böra stadgas, att, vid nuvarande Vaktmästares afgång, efterträdarens löne-förmoner må på lika sätt fördelas.

I sammanhang med detta ämne, tror Utskottet sig tillika böra föreslå Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställa, att, vid den fördelning, som, i följd af den nya organisation af Stats-Rådet, hvilken Rikets Ständer, för deras del, beslutat, kommer att uppgöras af de till hvarje Stats-Råds Departement hörande ärenden, Bibliotheket må varda ställdt under Departementet för Ecclesiastik-Ärendena.

5:o. Vid regleringen af anslagen å 2:dra Hufvud-Titeln har Utskottet ansett, att det anslag för *Kongl. Museum*, som blifvit å Kongl. Öfver-Intendents-Embetets stat uppfördt och för närvarande utgör tillsammans 1,050 R:dr, bör till 5:te Hufvud-Titeln åter förflyttas.

Härvid har nu tillika i betragtande kommit en af Herr *Lagerqvist* uti Borgare-Ståndet väckt motion, angående ökade anslag för Kongl. Museum. Motionären har fästat uppmärksamheten derå, att de konstalster, som tillhöra Sten-Museum, Kongl. Målnings-Galleriet och samlingar af handteckningar, äro, i förhållande till nationens tillgångar, både talrika och af verkligt värde; men att localen, hvarest de förvaras, icke medgifver deras ändamålsenliga uppställning och ordnande, samt att nödig tillgång saknas, ej blott till deras förökande, utan jemväl till de befintliges behöriga vidmagthållande, enär det egentliga anslaget för expencer vid Kongl. Mu-

seum i många år endast utgjort 30 R:dr, hvartill sedermera kommit det af Rikets Ständer vid 1828—1830 årens Riksdag, till taflor och ramars underhåll, beviljade och å Öfver-Intendents-Embetets stat uppförde anslag af 500 R:dr årligen, hvilket likväl på långt när icke är tillräckligt för ändamålet, ehuru den nuvarande förtjenstfulle och nitiske Föreståndaren med all möjlig hushållning och omtanka dem använder; på grund hvaraf motionären föreslagit:

1:o att, till årliga utgifter vid Kongl. Museum, såsom taflors rengöring och renovation, ramars inköp och reparation, handteckningarnes ordnande och inläggning i portföljer, må anslås 1,000 R:dr B:co, med förbehåll, att hvad, som möjligen besparas, ökar det anslag, som föreslås att användas till konstalsters inköp;

2:o. att till samlingarnes förökande med erkändt goda sculptur-arbeten och taflor, företrädesvis af Svenska Mästare, må årligen, intilldess Rikets Ständer derom annorlunda förordna, användas ett anslag af 4,000 R:dr Banco, på det sätt, att hvad, som det ena året besparas, ökar tillgången för ett påföljande år; och

3:o. att lönen för Kamereraren eller Föreståndaren vid Museum, som tillfaller dess nuvarande nitiske och af nationens tacksamhet förtjente innehafvare, med endast 400 R:dr, förhöjes till åtminstone 800 R:dr B:co, äfvensom att Vaktmästarens otillräckliga lön af 160 R:dr måtte ökas till 300 R:dr.

Utskottet delar visserligen med motionären den åsigt, att äfven Svenska nationen, så vidt dess tillgångar medgifva, bör, lika med den öfrige civiliserade verlden, på ändamålsenligt sätt vårda de konstalster, den redan eger och befrämja dessa samlingars förökande, hvarigenom den inhemska talangen erhåller både föresyn och uppmuntran; men då någon passande local för ett National-Museum ännu icke finnes, anser Utskottet det ej vara ändamålsenligt att, till förökande af Musei samlingar, anvisa serskildt anslag, hvadan Utskottet

afstyrker bifall till motionärens om ett dylikt anslags anvisande gjorde framställning.

Deremot tror Utskottet sig, i sammanhang med denna fråga och på grund af hvad här förut blifvit yttradt, böra föreslå Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t för Rikets Ständer i Nåder framlägga förslag till erhållande af tjenligare local för de uti Kongl. Museum förvarade

förvarade samlingars och konst-alsters ändamålsenliga uppställning och ordnande, på det att ett National-Museum derefter småningom må kunna bildas, och hvartill måhända, i sådant fall, jemväl frivilliga bidrag torde kunna påräknas.

Hvad vidkommer framställningen om ökadt årligt anslag till kostnaderne för de i Kongl. Museum befintliga konstalsters behöriga vårdande och vidmagthållande; så enär det nuvarande ringa anslaget af 30 R:dr till expenser och 500 R:dr till taflors renovation, uppenbarligen är otillräckligt, hvilket möjligen skulle kunna leda derhän, att de dyrbara samlingarne lida skada, så finner Utskottet sig böra tillstyrka,

att, för förstberörde ändamål, å Staten för Kongl. Museum anvisas ett belopp af 1,000 R:dr årligen, då de utgifter, hvilka blifvit bestridde utaf de expens-medel af 30 Rdr, som Museum erhållit af 2:dra Hufvud-Titelns anslag till skrifmaterialier och expenser, äfven borde af nämnde förhöjda anslag utgå och således nämnde expens-medel försvinna.

Beträffande sedermera de föreslagne lönetillökningarne; så anser Utskottet väl icke lämpligt att för närvarande föreslå tillökning uti Intendentens lön på Stat; men då den nuvarande Intendenten, Hof-Intendenten *Röök*, enligt hvad kändt är, utmärkt sig för serdeles nit och skicklighet vid de honom anförtrodde samlingars ordnande och vidmagthållande, hemställer Utskottet,

att honom måtte tilläggas ett personelt arvode af 400 R:dr B:co, att, så länge han nyssnämnde befattning innehar, å Allmänna Indragnings-Staten åtnjutas;

hvaremot, hvad Vaktmästaren angår, Utskottet, då denne person skäligen synes böra åtnjuta enahanda aflöning med Vaktmästarne uti Canzli-Expeditionerne och vid Kongl. Bibliotheket, tillstyrker,

att dessa lönevilkor måtte bestämmas till lön .	200: — —
beklädnadshjelp	66: 32. —
Summa	266: 32. —

För det under Wetenskaps-Academiens inseende ställde

6:o *Naturhistoriska Riks-Museum*, har Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillgångar och behof, till upprätthållande af denna för fäderneslandet hedrande Stiftelse, äskat en årlig tillökning uti dess nuvarande anslag af 4000 R:dr Banco.

I sammanhang härmed har Utskottet jemväl förehaft en af Herr Prosten *Stenhammar* uti Preste-Ståndet väckt motion, hvaruti anföres: att, ehuru Kongl. Maj:t, af en betänksamhet, som motionären vördade, tvekat att anlita Rikets Ständers frikostighet för hela det tillökningsbelopp uti förra Staten, eller 7,300 R:dr, hvilket Kongl. Vetenskaps-Academien, såsom erforderligt uppgifvit, utan endast i Nåder föreslagit en förhöjning af 4,000 R:dr, anhölle dock motionären, att Rikets Ständer, med upplyst pröfning af de uppgifne behofven, hvarom kännedom vunnes genom Academiens hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga framställningar, måtte anvisa hela den summa, som erfordras, för att värdigt underhålla och till högre fullkomlighet lyfta en inrättning, som inom fäderneslandet vore den enda, af nationen sjelf upprättade och hyllade minnesvård af hennes kärlek för naturvetenskaperne och tacksamhet för den ära, *von Linné* förvärfvade åt det Svenska namnet; att då Academiens åberopade underdåniga skrifvelser vitsordade den serdeles och prisvärda omsorg, Academien trott sig böra egna åt Musei Zoologiska del, påkallade den Botaniska delen en större omtanka, än under en längre följd af år derät kunnat lemnas, hvadan Musei behof i detta hänseende förtjenade att framställas i något starkare dag, än som, utan tvifvel under önskan att inskränka fordringarne, skett i Academiens und. skrifvelse, enär Vextkunskapens idkare uti Museum sakna många af de kunskaps-källor, som sällan kunna af enskilde anskaffas, bestående dels i dyrbara böcker, dels i så kallade Exsiccat-samlingar, oumbärliga sedan vetenskapen erhållit en större utveckling, serdeles hvad angår dess agamiska del, som numera nästan är att betrakta såsom en vetenskap för sig; på grund hvaraf motionären i öfrigt hemställt, att Rikets Ständer, vid bestämmande af anslaget för Riks-Musei Stat, ville serskildt och uttryckligen bevilja för en gång en summa af 666 R:dr 32 sk. till completterande af brister i det Botaniska Museum, samt bestämma en årlig underhålls-summa för detsamma af 400 R:dr Banco.

Af bilagorne till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition har Utskottet inhemtat, att Vetenskaps-Academien för nu ifrågavarande Museum föreslagit följande Stat:

1 Intendent för 1 Afdelning af Zoologiska Museum, med ansvar för vården af det hela	2,000: — —
2 Intendenter för hvar sin af de båda öfriga Afdelningarne	2,000: — —
transport	4,000: — —

	transport	4,000: — —
1 Conservator		600: — —
2 Conservators-biträden eller Elever		400: — —
1 Ritare		600: — —
1 Intendent för de Botaniska samlingarne		1,000: — —
1 d:o för de Mineralogiska d:o		1,000: — —
Årligt anslag för vården och ökandet af de Zoologiska samlingarne		1,500: — —
d:o af de Botaniska		300: — —
d:o af de Mineralogiska		400: — —
	Summa	9,800: — —
hvartill redan finnes ett anslag af		2,500: — —

så att ytterligare skulle erfordras 7,300 R:dr.

Utskottet inser fullkomligen vigten af den nu ifrågavarande Inrättningen, samt angelägenheten i vetenskapligt hänseende, att dess ändamålsenliga underhåll och utveckling af Staten befrämjas, och tror för öfrigt, på sätt uti det serskildt afgifne Betänkandet, i anledning af väckt fråga om ett monument åt *Carl von Linné*, är vordet yttradt, att den vackraste minnesvård, som fäderneslandet kan egna åt denne utmärkte man, är en sorgfällig vård om de natur-historiska vetenskaperne, åt hvilkas utveckling han på ett så ärofullt sätt offrade sin verksamma lefnad; men då Utskottet tillika hyser den öfvertygelse, att detta ändamål bör åtminstone för närvarande kunna uppnås, oagtadt någon inskränkning uti det af Vetenskaps-Academien begärde anslag, tillstyrker Utskottet,

att för Natur-historiska Riks-Museum må bestämmas följande anslag:

För 1 Intendent, med ansvar för vården af det hela	1,600: — —
„ 1 Conservator	500: — —
„ 2:ne Elever	300: — —
„ 1 Ritare	500: — —
Till de öfrige 4 Intendenternes aflönande, att af Kongl. Vetenskaps-Academien fördelas	2,400: — —
Till samlingarnes underhåll och förökande	2,200: — —
Summa	7,500: — —

eller, då 2,500 R:dr förut äro anvisade en tillökning af 5,000 R:dr.

Då Utskottet sålunda för samlingarne föreslagit beviljandet af hela det belopp, som Academien sjelf begärt, och dervid jemväl fästat afseende å hvad Herr Prosten *Stenhammar*, uti dess förutnämnde motion i denna del framställt, men icke anser sig lämpligen böra afgifva förslag till medlens fördelning emellan de olika vetenskapsgrenarne, finner Utskottet sig icke kunna tillstyrka afseende å den af bemälde motionär gjorda begäran, att Rikets Ständer måtte serskildt bestämma, hvad för Botaniska samlingarne bör användas.

7:o Hvad vidkommer Kongl. Maj:ts, uti Dess Nådiga Proposition, gjorda framställning af en årlig stat, 10,000 R:dr, till *Rese-stipendier* samt läroböckers och lärda verks utgifvande, i följd hvaraf Herr Prosten *Stenhammar*, uti dess i föregående punct omförmälde motion, föreslagit, att $\frac{1}{5}$:del af det anslag, som kan varda beviljadt, må ställas till Kongl. Vetenskaps-Academiens disposition; så anser Utskottet frågan om dylikt anslags beviljande lämpligast böra handläggas, i sammanhang med Extra Stats-regleringen.

8:o I afseende å det uti nu gällande Riks-Stat uppförde anslag af 4,500 R:dr till Dramatiska Spectaclet, har förekommit 3:ne motioner:

1:o af Herr *Kjellberg, J. A.*, som, under framställning om de betydliga bidrag, Theatern af allmänna medel erhållit, föreslagit: att, vid nu blifvande Stats-reglering inga Stats-medel få för Kongl. Theaterns behof användas, och de hittills å 5:te Hufvud-Titeln anvisade 4,500 R:dr jemväl indragas; att, i den händelse, hädanefter, som hittills, ett sådant Rikets Ständers ovilkorliga beslut, i strid med 57:de, 64:de och 65:te §§. af Regeringsformen, icke skulle iagttagas, de å 8:de Hufvud-Titeln i Riks-Staten för Extra utgifter till Kongl. Maj:ts Egen Nådiga disposition anslagne 100,000 R:dr, då genast upphöra; att skådespels-yrket och rättighet att anlägga Theatrar, såväl i hufvudstaden, som i Rikets öfrige städer, i följd af 60 §. Reg.-Formen, lemnas fri, under de controller, Kongl. Maj:t kan i Nåder finna lämpligt fastställa; samt att all representations-afgift, den Rikets Ständer uti nu blifvande Bevillnings-Förordning ålägga, måtte antingen för folkundervisningens befrämjande eller till de fattige i orten ingå och ej, enligt Kongl. Brefven af år 1789 och år 1831, till Kongl. Theaterns och Hof-Capellets Pensions-Cassor;

2:o Af *Peter Persson* från Jönköpings Län, som föreslagit, att Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära, att Theatern antingen måtte underhålla sig sjelf eller ock bortarrenderas till enskilde, som kunna ställa nöjaktig säkerhet, och behållningen deraf användas till Stats-

Cassans godtgörande eller anslås till folkundervisningen; i anledning hvar-af åtskillige Bonde-Ståndets Ledamöter sig yttrat och hufvudsakligen med motionären instämt; samt

3:o af *Ephraim Larsson*, som yrkat, att det anslag, Kongl. Theatern nu innehar, måtte upphöra, samt dess nuvarande local indragas och till Statens nytta utarrenderas, äfvensom att de afgifter, hvilka af enskilde Theater-föreståndare nu böra till Kongl. Theaterns Pensions-Cassa erläggas, må upphäfvas, med hvilken framställning flere af Bonde-Ståndets Ledamöter sig förenat.

Då det nu å Riks-Staten för Dramatiska Spectacler uppförde anslag af 4,500 R:dr under en längre tid varit anvisadt, har Utskottet

icke ansett lämpligt föreslå dess upphörande, utan detsamma oförändradt bibehållit; men tillstyrker, att vid dess fortfarande må fästas det vilkor, att hinder för enskilda Theatrars anläggande i hufvudstaden, med iagttagande likväl af de reglementariska föreskrifter, Kongl. Maj:t kan finna af nöden, icke vidare måtte ega rum.

Hvad motionarerne i öfrigt framställt, anser Utskottet, såsom icke egande sammanhang med regleringen af utgifterne å 5:te Hufvud-Titeln, lämpligast böra blifva föremål för serskild behandling.

9:o I öfverensstämmelse med hvad Utskottet här förut yttrat, i anledning af väckt fråga om Stats-bidrag till Academier för jettoners utdelning, anser Utskottet jemväl *Kongl. Vetenskaps-Academien* icke vidare böra, för detta ändamål, åtnjuta de uti nu gällande Riks-Stat dertill anvisade anslag af 640 R:dr, utan så beskaffade kostnader, derest de skola fortfara, af Academiens egna tillgångar bestridas; men då derigenom uppkommer behof af motsvarande anslag till andra utgifter för Academiens verksamhet, anser Utskottet de ifrågavarande medlen icke skäligen böra Academien fråntagas, och tillstyrker derföre,

att enahanda belopp må för Academien bibehållas, men icke såsom anslag till jettoner upptagas.

10:o Det nuvarande anslaget till *Ved- och Ljuspenningar* för Vitterhets-Academien, Kongl. Academien för de fria konsterna, Bildhuggare-Ateliern vid Rannarebanan och Dramatiska Spectaclet, anser Utskottet

böra oförändradt bibehållas, likväl med enahanda vilkor, i afseende å hvad för Theatern belöper, som för fortfarandet af dess contanta anslag här förut blifvit föreslaget.

Sedan Utskottet, som ansett, att Staten bör egna en skälig vårdnad åt de sköna konsternas utveckling, utur denna synpunkt betraktat de väckte frågorne om förhöjde anslag för dylika ändamål, samt på sådan grund funnit sig böra tillstyrka Rikets Ständer, att bevilja de tillökningar, som af verkligt behof varit påkallade, har Utskottet slutligen trott sig icke böra dölja den öfvertygelse, Utskottet eger, att den uppmuntran och befordran af vetenskaperne och de sköna konsterne, som åsyftats med de flera serskilda för dessa ändamål stiftade Academier, synes bättre kunna vinnas, om emellan dessa Inrättningar bereddes ett närmare samband, än för närvarande eger rum, och då många Bibliothek och samlingar äro på serskilda ställen förvarade, dessa kunde efter deras beskaffenhet förenas. Att framställa något bestämdt förslag till de åtgärder, som för detta ändamål kunna och böra vidtagas, har dock Utskottet icke ansett lämpligt, utan hemställer endast,

att Rikets Ständer må härå i underdånighet fästa Kongl. Majts Nådiga uppmärksamhet, till det afseende sådant må finnas förtjena.

Stockholm den 9 April 1840.

Reservation

af Herr Biskop *Hedrén:* "De upplysningar, som tryckta blifvit Utskottet meddelade, rörande det åt Svenska Academien redan vid dess första stiftelse beviljade Stats-anslag, borde, i min tanka, finnas tillräcklige för att styrka billigheten, jag vill säga, rättvisan af dess anspråk. Genom den vid år 1800 inträffade myntförändringen, uppkom en betydlig minskning i detta anslag. Academien erhöll dock till ett visst belopp ersättning, igenom den af Rikets Ständer beviljade rättigheten, att i Banken utvexla silfver emot Banco-sedlar för nära hälften af anslagssumman. Den ena hälften gick dock förlorad och har icke blifvit ersatt. Den andra hälften förlorades år 1834, då Riksens Ständer beslutade, att alla slags undantagsvexlingar i Banken skulle upphöra. Banco-Utskottet, som då, af ganska välbetänkt stränghet, ville i de minsta detailler vidhålla realisations-principen, hade likväl ingalunda den afsigt att beröfva Academierna deras lagliga rätt, och kunde icke hysa den, tvertemot Rikets Ständers Beslut af år 1830, som icke allenast erkänt Academiernas omförmälde rättighet, utan äfven *varit betänkte på att bevilja en motsvarande ersättning.* Academi-

ernes rättighet är sålunda i detta fall ostridig och obestridd. Att förneka dess lagliga åtnjutande, måste då icke anses annorlunda, än en orättvisa. Utskottet synes icke med välbehag hafva ansett de så kallade jettoner. Men om Utskottet handlat conseqvent, så hade samma beslut bordt ega rum vid de öfriga Academierna, som vid Vetenskaps-Academien, der väl det missgynnade namnet *jettoner* blifvit utdömdt, men anslaget likafullt beviljadt, med lemnad rättighet att, efter egen pröfning och godtfinnande, använda sina egande tillgångar. Deremot hafva jettonerna i Svenska och i Vitterhets-Academien blifvit utan förskoning utdömda, men, hvad svårare är, äfven prisbelöningar för täflings-skrifter och medailler öfver fäderneslandets förtjente män, som hufvudsakligen upptaga Academiernas tillgångar. Utskottet synes sålunda vilja medverka dertill, att vår litteratur hädanefter skall sakna dessa för språket och forn-forskningen vigtiga handlingar och minnestecken. Jag kan för min del icke deruti instämma, utan röstar för beviljandet af det äskade anslaget, såsom i min öfvertygelse icke blott nyttigt och värdigt, utan fullkomligen rättvist. Hvad jag här haft äran anföra, rörande Svenska Academien, anser jag äfven gälla för Vitterhets-Academien och det för densamma begärda anslag. Rörande den sistnämnda ber jag få tillägga, att jag finner det obilligt att fästa tjenstemännens beviljade lönförbättringar vid sådana vilkor, som kanske både svårligen och sent varda till nöjes uppfyllda. Den utmärkt förtjente Secreteraren, med sitt outtröttliga nit i så många och så svagt lönade befattningar, har väntat länge nog på någon motsvarande uppmuntran. Jag tillstyrker, att löneförbättringarne måtte genast och ovilkorligen utgå".

Uti denna reservation, i hvad den rörer ifrågaställdt anslag för Vitterhets- Historiæ- och Antiqvitets-Academien till priser och jettoner, instämde Herrar Prostarne *Östberg*, *Åstrand* och *Ahlqvist*.

Tabell

öfver Anslagen under Riks-Statens Femte Hufvud-Titel.

	R. St:s Stat för 1835 och följande åren upptager			Stats-Utskottet föreslår			Förhöjning.			Minskning.		
Vetenskaperne och sköna konsterne.												
Svenska Academien	1,500	—	—	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—
Vitterhets-, Historiæ- och Antiqvitets-Academien	1,546	32	—	4,600	—	—	3,053	16	—	—	—	—
Academien för de Fria Konsterna, hvarunder 2,000 R:dr Hamb. B:co, à 128 sk.	12,333	16	—	12,333	16	—	—	—	—	—	—	—
Musikaliska Academien	1,700	—	—	1,700	—	—	—	—	—	—	—	—
Vetenskaps-Academien	640	—	—	640	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongl. Bibliotheket { öfverflyttn. 6,266: 32. / ökad utgift 2,866: 32. }	—	—	—	9,133	16	—	9,133	16	—	—	—	—
Kongl. Museum { öfverflyttn. 1,050: — / ökad utgift 766: 32. }	—	—	—	1,816	32	—	1,816	32	—	—	—	—
Naturhistoriska Riks-Museum	2,500	—	—	7,500	—	—	5,000	—	—	—	—	—
Dramatiska Spectaclet	4,500	—	—	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—
Ved och Ljus för Vitterhets-Academien, Fria Konsternas Academi, Bildhuggare-Ateliern vid Rännarebanan och Dramatiska Spectaclet	1,710	—	—	1,710	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa B:co R:dr	26,430	—	—	45,433	16	—	19,003	16	—	—	—	—

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 55.

Auk. till Exp. Utsk. den 11 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse, om anslag till ett af Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället i Götheborg inrättadt Naturhistoriskt Museum.

(U. A.)

Sedan Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället i Götheborg, som beslutat stifta ett Museum, hufvudsakligen innefattande naturalster från Rikets vestra landskap, der offentliga naturalie-samlingar hittills saknats, och dertill upplåtit, hvad bemälde Samhälle förut egde af dylika samlingar, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att, då local för inrättningen blifvit anskaffad och flere för saken nitälskande medborgare lemnat tillskott till anläggningskostnaden äfvensom bidrag af naturalier, hvadan ifrågavarande Museum, utan något understöd af allmänna medel, snart vore fullständigt organiseradt, men dess förkofran oundgängligen fordrade anställandet af en skicklig Conservator, med arvode af 4 à 500 R:dr, hvartill de enskilda tillgångarne ej vore tillräcklige, omförmälde årliga belopp måtte, intilldess annan tillgång kunde beredas, till Vetenskaps- och Vitterhets-Samhällets disposition i Nåder anvisas, emot skyldighet för detsamma, att, inför Vetenskaps-Academien eller annan vederbörlig myndighet, årligen redovisa sina åtgärder för den locala naturforskningen och Musei förkofran, såsom vilkor för medlens anordnande ett påföljande år; så och efter det Vetenskaps-Academien blifvit hörd och i underdånighet yttrat, att ifrågaställde Museum väl ännu endast vore i sin början, men kunde dock, såsom centralpunkt för insamling af naturalster från Rikets vestra skärgård, blifva för studium af Skandinaviens Fauna, äfvensom för Rikets publika naturhistoriska Museer af ganska mycken vigt, har Kongl. Maj:t, enär tillgång af allmänna medel för ifrågavarande ändamål saknades, genom till Stats-Utskottet aflåten Nådig Skrifvelse, fästat Rikets Ständers uppmärksamhet på behofvet att till förenämnde Museum anvisa ett anslag af 500 R:dr årligen.

Utskottet erkänner väl det förtjenstfulla uti den ifrågavarande stiftelsen och nyttan, att i Rikets provinser hafva dylika samlingar; men

anser dock, att sådana stiftelser af endast localt intresse böra af Provinserna sjelfve bekostas, samt att Statens anslag för vetenskapliga ändamål icke lämpligen böra splittras, utan användas för sådana inrättningar, som äro nationens gemensamma tillhörighet, hvadan Utskottet

afstyrker det begärda anslaget.

Stockholm den 9 April 1840.

N:o 56.

Ank. till Exp. Utsk. den 11 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående väckt fråga om understöd för utgifvande af Tunelds Geografi.

(U. A.)

Under anförande, huruledes i förra tider och under mindre gynsamma financiella förhållanden, än de närvarande, Rikets Ständer understödt litterära företag, hvarpå såsom exempel uppgafs Svenskt Diplomatarium, har Herr Grefve *Sparre, E,* uti motion, som Ridderskapet och Adeln till Stats-Utskottet remitterat, fästat uppmärksamhet å ett annat arbete, som vore af vida större och allmännare behöflighet och icke, utan dylikt understöd, synes kunna fullbordas, nemligen Tunelds Geografi öfver Sverige, samt i afseende derå andragit: att, sedan af detta arbete, som först, utkom för 100 år sedan, 7 nya ständigt ökade upplagor blifvit utgifne och utsålde, hade förlagets egare beslutat gå i författning om en ny, tillökt och förbättrad upplaga, hvaraf ifrån 1827 till 1833 utkommit 5 band, men att verket dermed hade afstannat i brist på köpare, hvartill det höga priset på ett så vidlyftigt arbete måste föranleda; att redan vid förra Riksdagen fråga blifvit väckt om ett dylikt understöd, som likväl då icke beviljades af orsak, att man trodde sig känna, det Regeringen redan lemnat ett sådant, hvarmed dock rätta förhållandet vore, att omarbetare af den nya upplagan erhöll 400 R:dr för hvarje af de 3:ne sista af de utgifne delarne, hvilken uppmuntran likväl icke minskade förlagskostnaden för utgifvaren, som dock egentligen borde understödjas; samt att ett dylikt understöd synes kunna utgå på det sätt, att förläggaren, för hvardera af de delarne, som redan utkommit eller ytterligare böra utgifvas, och hvilka senare förmodas blifva 3:ne, erhåller 400 R:dr;

hvarjemte, emot nedsatt pris af $33\frac{1}{3}$ procent, ett lika antal exemplar af andra verk, som af Svenskt Diplomatarium borde inköpas och utdelas till samma auctoriteter, som det sistnämnde.

Då Utskottet anser att, om det nu ifrågavarande arbetet fortfarande eger ett sådant allmännare intresse, som motionären framställt och förut beredt afsättning af icke mindre än 7 upplagor, dess förnyade utgifvande jemväl bör kunna åstadkommas utan bidrag å Statens sida, finner Utskottet sig icke ega skäl tillstyrka bifall till hvad uti ifrågavarande motion blifvit begärdt.

Stockholm den 9 April 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 57.

Ank. till Exp. Utsk. den 14 April, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterne å Riks-Statens Sjette Hufvud-Titel.

(U. A.)

Denna Hufvud-Titel, innefattande anslag till milda Stiftelser, upptages uti nu gällande Statsreglering till 61,970 R:dr contant, med derunder beräknade 51 tunnor spanmål samt indeldta räntor, calculerade till 34,270 R:dr och 13,078 tunnor indeldt spanmål, uppförde till 65,390 R:dr.

1:o Sedan vid sistförflutne Riksdag den förändring i afseende på Centonal-afgiften blifvit beslutad, att samma afgift borde för framtiden, i förening med allmänna bevillningen, uppbäras och till Riksgälds-Contoret ingå, hvaremot, såsom ersättning för berörde afgift, å Sjette Hufvud-Titeln uppfördes anslag, svarande emot medium af dess belopp åren 1821—1830, nemligen till Wadstena Krigsmanshus-Cassa 34,000 R:dr och Amiralitets-Krigsmans-Cassan 5,000 R:dr; så har Kongl. Maj:t, med afseende derå, att medium utaf Centonal-bevillningen för åren 1835—1837 utgjort 41,967 R:dr, i Nåder föreslagit, att ersättnings-beloppet till nämnde cassor måtte förhöjas till 42,000 R:dr.

Då hvad sålunda blifvit föreslaget, öfverensstämmer med grunderna för Rikets Ständers vid sista Riksdagen, i afseende å ersättning för Centonal-afgifterne, fattade beslut, anser Utskottet sig

böra derå tillstyrka bifall och att således, efter den hittills iagttagne proportion, må uppföras, för Wadstena Krigsmanshus-Cassa . . . . . 36,600: — —
Amiralitets-Krigsmans-Cassan . . 5,400: — —

Summa 42,000: — —

2:o I afseende å anslaget till *Invalid-Inrättningen* vid Ulricsdal har Herr *Wallén, M. G.*, uti motion, som till Utskottet blifvit remitterad, anfört, att en Invalid-inrättning, om den skall stiftas, måste vara värdig nationen och sitt ändamål, hvilket likväl icke skulle alldeles vara fallet med den ifrågavarande;

att af de stridsmän, som deltogo i 1808 och 1809 årens krig, återstå ytterst få, som kunna komma i behof af Militär-Hospitalets biträde, hvarföre det vore en motsägelse att under freden underhålla ett sådant, hvars alla platser äro så uppfyllde, att ingen enda finnes ledig, i händelse af ett krig; att födan väl är klen och knapp, men likväl för Soldaterne någorlunda svarande emot den, hvarvid de äro vande, hvaremot Officerare och Under-Officerare till kosthållningen behandlas alldeles lika med Soldaterne samt ej eller erhålla bättre beklädnad, än desse senare; att de underhållnes antal, som för närvarande utgör 14 Officerare, 8 Under-Officerare och 60 Soldater, icke uppgår till mera, än 1 procent af hela Arméens befäl och 2 procent af Soldaterne, vid hvilket förhållande Inrättningen icke kan anses värdig Svenska nationen; att Inrättningen likväl, enligt sista Riks-Hufvud-Boken, medfört en kostnad af 14,070 R:dr, utom det att ett Lust-slott är till local för Inrättningen upplåtet, då hvarje Invalids underhåll uppgått till 171½ R:dr B:co, samt att, om deremot såsom pensioner ansloges för 14 Officerare 300 R:dr, för 8 Under-Officerare 150 R:dr, och för 60 Soldater 80 R:dr hvardera, denna kostnad icke uppginge till mera än 10,200 R:dr, ehuru berörde personer skulle vara dermed vida mera belåtne och kunna se sin ålderdom, helst inom något godt hus på landet, väl vårdad; på grund af hvilket allt motionären föreslagit, att det nu beviljade Statsanslaget för Invalid-Hospitalet på Ulricsdal må indragas, de för närvarande der befintlige Invalider förses med passande pensioner på Indragnings-staten och Arméns Pensions-Cassa öfvertaga sådane pensionärer af Arméens befäl, underbefäl och manskap, hvilka nu anses berättigade att intagas på Ulricsdal, hvartill Staten kunde lemna nämnde Pensions-Cassa ett lämpligt bidrag.

Äfvenså har Riksdags-Fullmägtigen *Petter Jonsson* från Jönköpings Län föreslagit, att Invalid-Inrättningen å Ulricsdal måtte upphöra och ansett, att, om hvarje Invalid erhölle 50 R:dr årligen och finge bo på landet, vore han dermed bättre belåten, hvaremot för Staten uppkomme en besparing af öfver 8,000 R:dr årligen, som efter ett slutadt krig torde bättre behöfvas, för att användas åt blesserade krigsmän.

Det kan visserligen icke bestridas, att den nu ifrågavarande Inrättningen eger ett vackert syftemål, då densamma åt de krigare, som grånat i fäderneslandets tjenst eller åt dess försvar offrat sin helsa och sina krafter, beredes en sorgfri bergning för deras återstående dagar; men vid en Invalid-Inrättning är dock hufvudsakligen fästadt det begrepp, att krigiska förtjenster böra bereda utmärkelsen och fördelen att å en dylik Inrättning varda intagen och underhållen. Då emedlertid nu mera, sedan fäderneslandet

uti mer än ¼:dels sekel njutit ett lyckligt fredslugn, de fleste å Inrättningen intagne Invalider säkerligen icke deltagit uti något fälttåg, samt en stigande civilisation, jemte mångfaldiga politiska förhållanden, gifva skälig anledning till den förhoppning, att krig icke vidare, såsom fordom, skola komma att höra till ordningen för dagen, synes det icke vara af behof påkalladt eller fullt lämpligt att bibehålla en så beskaffad Inrättning, helst ostridigt är, att de personer, som der äro intagne, skulle med vida mindre contant understöd, än deras underhåll nu kostar Staten, kunna bereda sig fullkomlig bergning, och en gladare lefnad, än de vid Inrättningen nu tillbringa; hvarförutan jemväl i betraktande bör tagas, att det till berörde Inrättning upplåtne, nära hufvudstaden belägne Lustslott torde för Kongl. familjens behof blifva erforderligt; har Utskottet funnit sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet framställa den önskan, att ifrågavarande Inrättning må upplösas och Ulricsdals Slott återgå till dess egentliga bestämmelse, samt Inrättningens fonder och öfrige tillgångar öfverlemnas till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition, för att användas till ersättning åt de vid Inrättningens upphörande der befintlige Invalider och i öfrigt, i öfverensstämmelse med deras ursprungliga ändamål, fördelas emellan Arméens Pensions-Cassa och Wadstena Krigsmans-hus-Cassa; och torde på enahanda sätt böra förhållas med de till Invalid-Inrättningen afsedde indelningar vid f. d. Adelsfanan, i den mon de blifva lediga.

Emedlertid har Utskottet ansett sig böra å Riks-Staten oförändradt bibehålla de för denna Inrättning nu upptagna indeldta räntor.

3:o Vid fråga om det å nu gällande Riks-Stat uppförde anslag för Allmänna Fattigvården uti landsorterne, har väl förekommit, att flere motioner blifvit väckte om beviljande af tillökte eller nya anslag, såsom understöd för Fattigvården uti åtskillige städer, der Garnisoner äro förlagde; men då behandlingen af dessa framställningar står i närmaste sammanhang med Fattigvårds-Lagstiftningen, har Utskottet icke trott sig böra densamma vid Statsregleringen företaga, utan skall, efter sammanträde med Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet, yttrande öfver berörde motioner afgifva. Det förra anslaget är således oförändradt bibehållet.

4:o Uti motion, som Preste-Ståndet till Utskottet remitterat, har Herr Kyrkoherden, Doctor *Wallin, J.*, anfört: att det vid Johannis kyrka här i staden belägna Hospital, hvilket bär namn af Drottninghuset och omkring år 1686

stiftades af Konung Carl XI:s gemål, Drottning Ulrica Eleonora, som af egna medel lät uppföra den af Inrättningen begagnade byggnad och till der intagne fattigas underhåll årligen lät utur sin Hand-Cassa utbetala 2,000 R:dr Specie, erhöll vid Drottningens död, enligt Konung Carl XI:s förordnande, ifrån Kongl. Stats-Contoret ett årligt anlsag af 4,000 D:lr s:mt, hvilket i senare tider förändrades till 666 R:dr 32 sk. Banco, som fortfor till år 1812, då, efter det Directionen hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmält detta anslags otillräcklighet för vården af 90 fattiga, som enligt Instruction voro å Inrättningen intagna, Rikets Ständer, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, förhöjde anslaget till 2,000 R:dr Banco, som ännu utgår, hvarförutan Inrättningen, genom Kongl. gåfvor och enskilda personers testamenten, har ett eget capital af 43,900 R:dr 38 sk. 4 rst. Banco; att berörde Stats-anslag och capitalets ränta utgöra Inrättningens enda årliga inkomst, hvarmed nödig betjening blifvit lönad, 90 fattige vårdade samt 56 fattige erhållit 2 R:dr hvardera i månaden, 9 d:o 2 R:dr 32 sk. d:o, och 15 d:o 3 R:d 40 sk. d:o; att emedlertid, sedan, genom mynt-realisationen, så väl Statsanslaget, som capitalet betydligen förlorat i värde, och ymnigare peningetillgång föranledt räntans nedsättande, hvarigenom Inrättningens tillgångar för de fattiges underhåll och oundgängliga byggnads-reparationer m. m. blifvit betydligen förminskade, hvartill kommer den stegring i pris, som ifrån år 1812 egt rum å de förnödenheter, hvilka för Inrättningen erfordras, bekymmer uppstått för Stiftelsens framtida financiella ställning; att de ökade varuprisen likväl vore mest bekymrande för de uti Inrättningen intagna fattiga, som icke erhålla annat än rum, värme och sjukvård, jemte den här förut omförmälde månadspenningen, hvilken likväl icke lemnar tillgång ens till deras bröd-behof; och har motionären föreslagit, att, med afseende å alla dessa omständigheter, det årliga anslaget af Statens medel måtte hädanefter utbetalas till lika belopp, som det af den Höga Stiftarinnan lemnades eller 2,000 R:dr Specie.

Då den nu ifrågavarande Inrättningen, ämnad att till vård emottaga fattige Officerares, civile Tjenstemäns, Presters och Borgares enkor ifrån hvilka delar af Riket som helst, onekligen är förtjent af Rikets Ständers behjertande och derföre jemväl varit till en väsendtlig del genom Statens bidrag underhållen, samt ostridigt är, att myntvärdets och räntans nedsättande menligt inverka på Inrättningens financiella ställning, som nu gör det omöjligt, att lemna den der intagne personalen ett nödtorftigt underhåll, har Utskottet, på det att Inrättningen skulle kunna meddela de fattiga en tillökning per medium af circa En R:dr månadtligen, ansett sig böra tillstyrka,

att anslaget, som för närvarande utgör 2,090 R:dr, måtte till 3,333 R:dr 16 sk. Banco årligen förhöjas;

dock hemställer Utskottet tillika, det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att granskning af Inrättningens Reglemente må i Nåder varda anbefalld, på det att jemväl sådana stadganden kunna meddelas, att, vid personers emottagande, en billig proportion emellan hufvudstaden och landsorterne må iagttagas.

5:o. Riksdags-fullmägtigen *Olof Olofsson* från Westmanlands Län har hemställt, dels att anslaget för *Institutet för Blinda och Döfstumma*, som nu utgör 7,333 R:dr 16 sk., må ökas till 10,000 R:dr, under förbehåll, att der ytterligare intages 1 elev från hvarje Stift och 2 från Stockholms stad, samt att till localens utvidgning måtte anslås 1,666 R:dr 32 sk., dels ock att den pension af 450 R:dr Banco, som Institutets Stiftare, numera aflidne Protocolls-Secreteraren *Borg* innehaft, kunde vara till hans efterlemnade enka öfverflyttad.

Utskottet anser visserligen den nu ifrågavarande Inrättningen påkalla Rikets Ständers deltagande; men då vid förra Riksdagen beviljades anslag till så många elever, som den ansågs kunna inrymma, samt någon närmare utredning, i afseende å möjligheten att der emottaga och vårda det ytterligare tillökade antal, som motionären föreslagit, icke är åstadkommen, finner Utskottet

sig icke kunna å berörde motion, så vidt den rörer tillökadt anslag för Institutet, tillstyrka afseende.

Och hvad åter angår den för aflidne Protocolls-Secreteraren *Borgs* enka föreslagne pension; så vill Utskottet derom sig yttra, i sammanhang med afgifvande utlåtande öfver andra motioner i enahanda ämne.

Slutligen får Utskottet tillkännagifva, att de å denna Hufvud-Titel upptagne anslag, hvarom serskildt yttrande icke här förut är vordet meddeladt, blifvit, på sätt bifogade tabell utvisar, oförändrade bibehållne.

Stockholm den 9 April 1840.

Reservation,

vid andra punkten, af Herr *Helsingius:* "Emot Höglofl. Stats-Utskottets nu afgifne Betänkande får jag äran anmäla min reservation, endast i afseende derpå, att jag ansett en kort utredning eller uppgift om beloppet och beskaffenheten af Inrättningens Fonder böra vara Betänkandet bifogadt.

Häruti instämde Herr *Valleij*.

TABELL

öfver contante Anslagen under Riks-Statens Sjette Hufvud-Titel.

Milda Stiftelser.	R. St. Stat för 1835 och följ. åren upptager			Stats-Utskottet föreslår			Förhöjning.			Minskning.		
Wadstena Krigsmanshus-Cassa	34,000:	—	—	36,600:	—	—	2,600:	—	—	—	—	—
Amiralitets-Krigsmans-Cassan	5,000:	—	—	5,400:	—	—	400:	—	—	—	—	—
Allmänna Fattigv. i Stockholm	3,043:	8.	—	3,043:	8.	—	—	—	—	—	—	—
d:o i landsorterne	3,000:	—	—	3,000:	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazarettet i Stockholm	5,000:	—	—	5,000:	—	—	—	—	—	—	—	—
Hosp. och Lazaretters underh.	2,760:	8.	—	4,003:	24.	—	1,243:	16.	—	—	—	—
Stora Barnhuset i Stockholm	1,166:	32.	—	1,166:	32.	—	—	—	—	—	—	—
Frimurare-Barnhuset . . .	666:	32.	—	666:	32.	—	—	—	—	—	—	—
Institutet för blinda och döfstumma	7,333:	16.	—	7,333:	16.	—	—	—	—	—	—	—
Summa B:co R:dr	61,970:	—	—	66,213:	16.	—	4,243:	16.	—	—	—	—

Utom *Indelningar*, på sätt Rikets Ständers senaste Riks-Stat upptager.

N:o 58.

Ank. till Exp. Utsk. den 14 April, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående Riks-Statens Sjunde Hufvud-Titel.

(U. A.)

Vid senaste Riksdagen fastställdes anslagen å denna Titel, upptagande Pensions-Staten till 63,000 R:dr.

1:o Hvad häraf varit bestämdt för civile Embets- och Tjenstemän samt sådane Embets- och Tjenstemäns enkor och omyndige barn, utgörande för de förre 25,000 R:dr, och för de senare 15,000 R:dr, hvilka anslag till Civil-Statens Pensions-Cassa utgå, har Utskottet oförändradt bibehållit.

2:o Hvad angår anslaget för Militaire Embets- och Tjenstemäns samt Under-Officerares enkor och omyndige barn, hvilket, enligt Rikets senast församlade Ständers beslut, bibehölls vid det förut bestämda förhöjda beloppet af 23,000 R:dr, intill nästa Riksdag, då en bestämdare reglering borde föreläggas, efter det behofvet blifvit närmare utröndt, och hvilket ansågs böra förminskas, i den mon Arméens Pensions-Cassa, genom dess delegares egne bidrag, blefve i tillfälle att åt flera enkor och barn kunna meddela understöd; så har Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, tillkännagifvit, att behofvet fordrar icke allenast detta anslags fortfarande, utan ock tillökning deruti, hvilken, ehuru beräknad till 4,884 R:dr 32 sk. årligen, Kongl. Maj:t likväl endast föreslagit till 2,000 R:dr.

Derjemte har Herr Grefve *Spens, C. G.*, väckt motion derom, att berörde anslag måtte med 7,000 R:dr förhöjas, till stöd hvarför blifvit anfördt: att det nuvarande anslaget, hvaraf 16,800 R:dr användas till Officerares och 6,200 till Under-Officerares enkor och barn, med 7 classer för de förre och 2 för de senare, samt vissa pensionsrum inom hvarje class, så litet motsvarar antalet af pensionsberättigade, att desse vanligen få vänta 4 à 5 år efter familjfaderns död; att likväl endast de ytterst behöfvande kunna deraf komma i åtnjutande, enär, såsom vilkor för pensions åtnjutande, erfordras, att behållningen efter den döde icke utgör det belopp, att räntan derå, à 3 procent, motsvarar de obetydliga pensions-summorne; samt att deremot, genom den af motionären föreslagne tillökning i anslaget, tillgång skulle kunna beredas, att tilldela pension äfven åt nuvarande expectanter, och att uti de classer, för hvilka pensionen utgör 50 R:dr och derunder, för

enkor, som hafva mera än 3 barn att försörja, bevilja $\frac{1}{3}$:dels pension för hvarje barn utöfver nämnde antal, hvarigenom ett ökadt antal pensions-rum inom dessa classer erfordrades.

Å hvad sålunda förekommit, har Utskottet ansett sig icke i vidsträcktare måtto kunna tillstyrka afseende, än att Utskottet hemställer,

att den af Kongl. Maj:t i Nåder föreslagna tillökning i anslaget af 2,000 R:dr Banco må beviljas.

Stockholm den 9 April 1840.

TABELL

TABELL

Öfver Anslagen å Riks-Statens Sjunde Hufvud-Titel.

	R. St. Stat för 1835 och följ. åren upptager			Stats-Utskottet föreslår			Höjning.			Minskning.		
Pensions-Staterne.												
För Civile Embets- och Tjenstemän . .	25,000:	—	—	25,000:	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Civile Embets- och Tjenstemäns enkor och omyndige barn	15,000:	—	—	15,000:	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Militaire Embets- och Tjenstemäns samt Under-Officerares enkor och omyndige barn	23,000:	—	—	25,000:	—	—	2,000	—	—	—	—	—
S:a B:co R:dr	63,000:	—	—	65,000:	—	—	2,000	—	—	—	—	—

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 59.

Ank. till Exp. Utsk. den 15 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i fråga om utgifternas reglering under Riks-Statens Åttonde Hufvudtitel.

(*U. A.*)

Vid denna Hufvudtitel, innefattande så kallade Allmänna och Extra Utgifter, och hvilken, enligt sednaste Statsregleringen, upptager en anslagssumma af R:dr 759,890, med derunder inbegripne indeldte räntor till ett kronovärde af 5,545 R:dr 24 sk. samt 770 tunnor 16 kappar, indeldt och oindeldt spanmål, hafva följande förändringar ifrågakommit, till följd dels af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof, jemte de till Utskottet remitterade motioner, och dels af i öfrigt inträffade förhållanden:

1:o I afseende på anslaget för *Fångars skjuts, underhåll, medicamenter m. m. samt Spinnhusen.*

a) Enär en bedröflig erfarenhet ådagalagt, att de för fångars vård, underhåll och transporter, samt för Corrections-Inrättningarne i Riket erforderlige utgifter så betydligen tilltagit, att, utöfver det för detta behof nu uppförda anslag 245,380 R:dr årligen, åtgått, år 1835. 148,452 R:dr 10 sk. 1 r:st., år 1836. 207,586 R:dr 46 sk. 6 r:st. samt år 1837. 192,881 R:dr, hvilka brister blifvit godtgjorde i liqviderne med Riksgälds-Contoret öfver Stats-Verkets öfverskott och besparingar, har Kongl. Maj:t ansett Sig icke kunna undgå, att, med åberopande af de berättelser och räkenskaper, hvilka till upplysning rörande förvaltningen af Fängelserne och Corrections-Inrättningarne skulle till Stats-Utskottet öfverlemnas, af Rikets Ständer äska anvisande å Stat af ökade tillgångar för omförmälde behof, i hvilket afseende, då likväl de ofvanuppgifne bristerne till betydlig del härrört af större byggnadsföretag och besparingar troddes kunna för framtiden vinnas, genom vissa förfoganden i afseende på ekonomien och arbetsvinsten inom Corrections-Inrättningarne och genom förändrade stadganden, angående den Allmänna Fattigvården och försvarslöse personer, Kongl. Maj:t ansett den ifrågasatte tillökningen kunna inskränkas till 100,000 R:dr.

Utskottet, som, i följd af de flere vid detta Riksmöte väckte och till en del på andra Utskotts handläggning beroende, förslag, åsyftade en förbättrad organisation af Fångväsendet i allmänhet och dermed sammanhang egande ämnen, kommer i tillfälle, att, uti sitt utlåtande, angående den Extra Statsregleringen, underställa Rikets Ständers ompröfning de åtgärder, som Utskottet kan anse tjenlige att vidtagas, för beredande af minskning för framtiden uti kostnaderne för fångars underhåll, har emedlertid, enär utredt blifvit, att det förut beviljade anslag funnits otillräckligt, och kostnaden är beroende af fångpersonalens antal, hvars tillökning ej kan annorlunda, än medelst ofvanantydde åtgärder af mera genomgripande beskaffenhet, förekommas, ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att å Stat uppföra det af Kongl. Maj:t äskade tillökte anslag, 100,000 R:dr.

b) I sammanhang härmed har Utskottet förehaft det af Rikets Ständers Revisorer år 1839 väckte förslag, att inseendet öfver fångvården måtte åt en enda Auctoritet öfverlemnas; och som Utskottet, lika med Revisorerne, anser det både för att vinna en tydligare öfversigt af räkenskaperne, rörande dispositionen af detta anslag, och för att bereda mera enhet i förvaltningen, vara lämpligt, att den fördelning, som härutinnan emellan Kongl. Styrelsen af Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket samt Konungens Befallningshafvande i Länen för närvarande eger rum, må upphöra, tillstyrker Utskottet Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder, i följd hvaraf förvaltningen af de anslag, som för fångväsendet i sin helhet erfordras, kan till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket öfverlemnas.

c) Uti en från Preste-Ståndet remitterad motion, har Herr Prosten *Sylvan*, efter framställning af det förhållande, att de tvänne Slotts-Predikanterne vid Malmö Corrections-Inrättning, hvilka tillika äro Stads-Comministrar, äro skyldige att, mot en lön af 50 R:dr Banco till dem hvardera, vaka öfver de i nämnde Inrättning inspärrade fångars själavård och skolundervisning, föreslagit en tillökning af 300 R:dr Banco uti hvarderas löneförmoner.

Utskottet tror, att det åsyftade ändamålet bättre vinnes, om, på sätt äfven under den hos Preste-Ståndet i anledning af motionen förefallne discussion blifvit yttradt, fångarnes själavård anförtros åt en enda person,

som af andre göromål är oförhindrad att derät egna hela sin verksamhet; och som en dylik åtgärd jemväl redan finnes beslutad, enär Kongl. Maj:t, genom Dess, den 12 October sistlidet år 1839, till Kongl. Stats-Contoret aflåtne Nådiga Skrifvelse, på grund af ett utaf Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket upprättadt förslag till ny Stat för Malmö Allmänna Arbets- och Correctionsfängelse, i Nåder funnit godt förordna, att en Pastor med årlig lön af 600 R:dr Banco kommer att vid detta fängelse tillsättas, så snart de nu varande Comministrarne i Malmö, hvilka, i kraft af sina fullmagter, Slotts-Predikantstjensten bestrida, afgå, så anser Utskottet sig

> ej kunna tillstyrka bifall till den af motionären äskade förhöjning uti det bemälde Comministrar, i deras egenskap af Slotts-Predikanter, anslagne arvode;

hvaremot, då behofvet påkallar, att tillsättandet af den Pastor, som, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Beslut, kommer att vid fängelset anställas, icke fördröjes, i afbidan på de begge Comministrarnes afgång, Utskottet tillstyrker Rikets Ständer,

> att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t anbefalla Fångstyrelsen, att genast gå i författning om bemälde Pastors tillsättande, utan afseende derpå, att de begge Stads-Comministrarne, intill dess de afgå, kunna fortfara att uppbära de dem anslagne arvoden af 50 R:dr hvardera, mot skyldighet att vid Fångarnes själavård och undervisning emedlertid biträda.

Och har Utskottet härjemte, vid betraktande deraf, att denna Fångpredikantsbefattning, för att kunna svara mot sitt ändamål, bör förses med sådana lönevilkor, att en skicklig och nitisk Lärare må kunna en längre tid vid densamma bibehållas, velat hemställa, att Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära,

> att Predikanten vid Malmö Corrections-Inrättning må förklaras berättigad att, sedan han en tid af 5 år innehaft sysslan och derunder ådagalagt skicklighet och nit, uppbära i lön ett dubbelt belopp mot hvad nu finnes för honom å Stat bestämdt, eller tillhopa 1200 R:dr Banco.

d) Uti en till Utskottet från Bonde-Ståndet remitterad motion, har *Anders Andersson* från Skaraborgs Län föreslagit, att Rikets Ständer ville

hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om åtgärders vidtagande, för att minska olägenheterne och kostnaden för forsling af Pioniererne vid Carlsborgs fästning, då de, i följd af begångne förbrytelser, skola undergå bestraffning, äfvensom att en Polis-Gevaldiger måtte vid Fästningen anställas, för att biträda vid fångvården och ombesörja afstraffningarne.

Då Utskottet lika med motionären finner, att, om afstraffningar för brott, som af de vid Carlsborgs fästning varande Pionierer begås, kunna derstädes ega rum, sådant skulle leda till minskning uti Statsverkets kostnader, tillstyrker Utskottet Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet framställa den önskan, att Kongl. Maj:t täcktes i Nåder anbefalla sådane med gällande Lagar och Författningar öfverenstämmande åtgärder för de omförmälde bestraffningarnes verkställande, att den kostnad, som genom fångarnes, af motionären öfverklagade forsling uppkomme, så vidt ske kan, må undvikas.

e) Uppå underdånig ansökning af flere bland de vid Correctionshusen och Arbetsfängelserne antagne Tjenstemän, att af Kongl. Maj:t i Nåder varda tillagde enahanda rättighet, som tillkommer Publike Tjenstemän i allmänhet, att blifva delegare i Civil-Statens Pensions-Inrättning, har Kongl. Maj:t i Nåder funnit godt föreslå Rikets Ständer, att de vid Arbets- och Corrections-Inrättningarne i Riket anställde, med bestämda arvoden försedde, Tjenstemän må förklaras berättigade att, under de i allmänhet i afseende på ålder och tjenstetid gällande föreskrifter, vid afgång från tjensten, uppföras å Allmänna Indragnings-Staten till åtnjutande af pension till belopp, svarande emot deras nu innehafvande arvoden; och får Utskottet i afseende härå endast hänvisa till det Utlåtande, som, angående Allmänna Indragnings-Staten, kommer att meddelas.

2:o Uti det, enligt förra Staten, för underhållet af *Kronans hus och byggnader i Landsorten* uppförde anslag, 35,000 R:dr, hvars otillräcklighet flere års erfarenhet ådagalagt, har Kongl. Maj:t äskat en årlig tillökning af 5,000 R:dr; men då de kostnader, som till detta omförmälde förhållande gifvit anledning, synas hafva varit af tillfällig beskaffenhet och således ej böra medföra någon bestämd årlig tillökning i anslaget, kan Utskottet

icke tillstyrka bifall till det i sådant afseende af Kongl. Maj:t äskade ytterligare anslag.

3:o Öfver den af Kongl. Maj:t gjorda framställning, att tvänne arvodes-belopp, det ena å 1,000 R:dr till Astronomiæ-Adjuncten *Selander*, det andra å 1,200 R:dr till Professoren Doctor *Schlyter*, hvilka, i saknad af andra för Kongl. Maj:t användbara tillgångar, måst anvisas å det på denna Hufvud-Titel uppförda anslaget till extra utgifter, måtte öfverflyttas till Allmänna Indragnings-Staten, vill Utskottet, i sammanhang med regleringen af denna Stat, meddela utlåtande.

4:o Anslaget till *Saltpeter-näringens upphjelpande*, utgörande, inberäknadt det, i stället för den indragna Saltpetergärden, uppförda belopp af 124,000 R:dr, tillsammans 194,000 R:dr, uti hvilket ingen tillökning blifvit begärdt, utföres oförändradt, enligt den förra Staten; men då Utskottet, lika med Rikets Ständers senast församlade Revisorer, anser Saltpeterfondens förvaltning icke numera erfordra en serskild Styrelse, utan bestyret med Saltpeter-näringen och denna varas inlösande lämpligen böra förenas med inseendet öfver kruttillverkningen och redovisningen för dess förvaltning, tillstyrker Utskottet Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Saltpeter Comitéen må upplösas, samt hela dess befattning öfverflyttas till Kongl. Krigs-Collegii Artilleri-Afdelning.

Från Hedervärda Bonde-Ståndet hafva till Utskottet blifvit öfverlemnade motioner af *Anders Normark* från Westerbottens Län och *Johan Lundberg* från Norrbottens Län, att Kronans lösningspris för saltpeter, som för närvarande är 5 R:dr Lispundet, måtte förhöjas, eller, om det ej kan ske, åtminstone intill nästa Riksdag fortfarande till detta pris bestämmas, men enär, enligt hvad Rikets Ständers Revisorer år 1839, i afseende på denna näring äfven yttrat, Saltpeterfonden, i följd af det förut ökade lösningspriset, blifvit så medtagen, att, ifall detsamma å nyo förhöjdes, fara vore för handen, att det för sådant ändamål uppförde anslag ej blefve tillräckligt, och, då mera saltpeter erbjödes, än, som kunde inlösas, mannamån för en del af tillverkarne, till största men för näringen, skulle ega rum, anser Utskottet

sig ej kunna tillstyrka bifall till hvad af Motionärerne i detta afseende blifvit äskadt;

men tror deremot, till förekommande af ofvan antydde olägenheter, sig böra föreslå Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det lösningspriset för Saltpeter, ej må bestämmas högre, än att

det af denna vara för kruttillverkningen erforderliga behof kan med det nuvarande anslaget anskaffas.

5:o De för *Flyinge och Strömsholms Stuteriers Dagsverks-ersättning, Hästafvelns förbättrande, Hingstprœmier samt Hingsthållning i Elfsborgs och Skaraborgs Län* uti förra Staten å denna Hufvudtitel uppförda anslag anser Utskottet mera egentligt tillhöra den 9:de Hufvudtiteln, såsom innefattande anslag till åkerbruket handeln och näringarne, hvarföre Utskottet vill, i sammanhang med regleringen angående utgifterne under sistnämnde Hufvud-titel, i afseende på dessa anslag meddela yttrande.

6:o Under benämning *Extra utgifter* finnes å denna Titel för närvade uppfördt ett anslag, stort 100,000 R:dr, till Kongl. Maj:ts disposition.

I afseende å detta anslag, hafva till Utskottet inkommit följande motioner nemligen:

a) Från Vällofl. Borgare-Ståndet af Herr *Wedberg*, att detsamma måtte så nedsättas, att det ej, såsom hittills, måtte kunna betraktas såsom en hjelpfond för Cabinetts-Cassan och lemna tillgång till godtyckliga och obehöriga dispositioner.

b) Ifrån Hedervärda Bonde-Ståndet af *Anders Larsson* från Westerås Län, att detta anslag, som blifvit användt, dels att dermed förhöja andra Stater, som hafva sina bestämda anslag, såsom Minister-Staten, Kongl. Theatern, m. fl., dels att tillskapa nya Stats-utgifter, som eljest ej bordt ega rum, såsom den för Stats-Tidningen, måtte helt och hållet indragas, då de behöfvande personer, som af detta anslag erhållit nådegåfvor eller pensioner, kunde i stället öfverflyttas på Allmänna Indragnings-Staten.

c) Från Höglofl. Riderskapet och Adeln af Herr *Dalman, W. F.*, att, till förekommande af sådana dispositioner, som å detta anslag egt rum för Minister-Staten och Kongl. Theatern, till ett belopp af omkring 50,000 R:dr årligen, anslaget måtte till hälften nedsättas.

d) Från Vällofl. Borgare-Ståndet af Herr *Petré* och

e) Från Hedervärda Bonde-Ståndet af *Olof Olofsson* från Westerås Län, att det å detta anslag anvisade bidrag till Sveriges Stats-Tidning måtte upphöra.

Af Statens räkenskaper inhemtas: att af detta anslag blifvit utbetaldt till Cabinetts-Cassan

År 1835	—	45,000	R:dr
„ 1836	—	35,000	„
„ 1837	—	45,000	„
„ 1838	—	40,000	„
„ 1839	—	40,000	„

eller i medeltal för de sista fem åren,

41,000 R:dr, samt till Svenska Academien, såsom ersättning för den bemälde Academi förbehållne rättighet att utgifva Post- och Inrikes-Tidningen, eller, såsom den numera benämnes, Sveriges Stats-Tidning, årligen 5,200 R:dr, äfvensom till Kongl. Theatern ett nära lika stort belopp; och ehuru 1809 års Ständer, enligt den nämnde år uppgjorde Stats-reglering, under då varande förhållanden, anslogo de ifrågavarande extra utgiftsmedlen att af Kongl. Maj:t disponeras, bland annat, till Ministerielle utgifter och courir-resor, anser Utskottet likväl, under nu förändrade politiska omständigheter och med afseende å det årliga bidrag af 40,000 Norrska Speciedaler, som, efter förstnämnde tid, från Konungariket Norrige kommit Minister-cassan till godo, de sålunda för berörde ändamål å detta anslag skedde dispositioner icke vidare vara af nöden, i följd hvaraf och då dispositionerne till Stats-Tidningen och Kongl. Theatern icke i något afseende böra kunna anses vara med det till extra utgifter beviljade anslag åsyftade. Utskottet föreställer sig, att, till öfriga så beskaffade utgifters bestridande, hälften af det nu uppförde anslaget sålunda bör vara tillräckligt, samt tillstyrker följagtligen,

att anslaget för extra utgifter å 8:de Hufvudtiteln må nedsättes till 50,000 R:dr;

hvarjemte, då, sedan, i följd af den utaf Rikets Ständer beslutade förändringen uti Stats-Rådets organisation, hvarå Kongl. Maj:t, enligt Nådigt tillkännagifvande uti dess Proposition om den deraf föranledde nya lönereglering, ämnar gifva Sitt Höga bifall, Styrelsens nya Departementer fått de allmänna ärendena emellan sig fördelade, det synes lämpligast vara, att, i sammanhang med den omflyttning och fördelning af anslagen under Riks-Statens serskilde Hufvudtitlar, hvilken Utskottet ansett blifva nödig att i följd häraf vidtaga, äfven de extra utgifts-medlen, i mon af hvarje blifvande Styrelse-Departements behof, fördelas dem emellan, Utskottet, efter det förstnämnde fördelning blifvit fastställd, vill med förslag i detta afseende till Rikets Ständer inkomma.

De öfriga i 8:de Hufvud-titeln uppförde anslag, deruti ingen förändring blifvit ifrågasatt, föreslår Utskottet måtte, enligt sist fastställde Riks-Stat, få fortfarande utgå, på sätt den vid detta Utlåtande fogade Tabell öfver Titelns anslag närmare utvisar.

Stockholm den 14 April 1840.

Reservationer:

Vid 1:sta punkten, i frågan om lön för *Fångpredikanten* i Malmö.

Af Herr Prosten *Åstrand*, som föreslog det tillägg, att Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i undergånighet anhålla, att förslag till en löne-reglering för Fångpredikanterne vid öfrige Corrections-Inrättningarne, afpassad efter vigten af dessa befattningar, måtte för Rikets Ständer blifva framställdt.

Häruti instämde Herrar Biskop *Hedrén*, Prostarne *Björkman*, *Stenhammar* och *Afzelius* samt Professor *Thomander*.

Af Herr *Helsingius*, *D.*: "Emot beslutet att tillstyrka 600 R:dr Banco i lön för Predikanten vid Malmö Correctionshus, med fördubbling om 5 år, får jag anmäla min reservation, på den grund, att andra dylika Inrättningar i förhållande till deras fångantal härvid blifvit lottlösa".

Härmed instämde Herr *Carlberg*, *I.*

Af Riksdagsfullmägtigen *Strindlund*, som ansåg att då den motion af Herr Prosten *Sylvan*, hvarigenom föreslagits tillökning uti arvodena för de 2:ne Slottspredikanterne i Malmö, icke kunnat föranleda något beslut om förhöjning uti den lön, som Kongl. Maj:t å Stat anvisat för en serskild Fångpredikant derstädes, Utskottet icke grundlagsenligt egt att sådan löneförhöjning tillstyrka.

Häruti instämde Riksdagsfullmägtige *Anders Andersson* från Skaraborgs Län och *Nils Persson* från Örebro Län.

Af Riksdagsfullmägtigen *J. Andersson* från Upsala Län: "Emot Utskottets beslut i fråga om lönebeloppet för Fångpredikanterne, hvilket, utaf Afdelningen föreslaget att beräknas till 600 R:dr årligen, blifvit af Utskottet förhöjdt till dubbelt, eller 1200 R:dr, får jag härmed reservera mig, under åberopande hufvudsakligen af de skäl, som stödja Afdelningens yttrande. Jag inser nog det magtpåliggande och besvärliga i Fångpredikantsbeställningarne, om de rätt handhafvas, äfvensom nödvändigheten deraf, att genom förbättrade förmoner framkalla större håg och drift hos sysslornas innehafvare, men då man jemför det utaf Afdelningen tillstyrkte löneanslaget för dessa befattningar med hvad vissa andra presterliga tjenstemän åtnjuta, så synes detsamma vara ganska tillräckligt och stå i ett afpassadt förhållande. Något besynnerligt måste det i sanning förefalla att höra Representanter af Presterskapet påstå motsatsen, då man vet huru liten ifver inom Preste-Ståndet uppenbarat sig, så snart fråga varit om förbättring

i de

i de så kallade Pastors-Adjuncternes lönevilkor, hvilka nu för det mesta kunna ställas i bredd med dem, som bestås vanliga tjenstehjon".

Vid 6:te punkten, angående *Extra Utgiftsmedlen.*

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Jag har med min röst icke kunnat deltaga i den nedsättning af Extra Utgiftsmedlen ifrån 100 till 50 Tusende Riksdaler, som af Utskottet blifvit beslutad. Uti 1809 och alla påföljande årens stater, finnes följande Riksens Ständers mening uttryckt: *Till Kongl. Maj:ts egen höga disposition, till ministeriella utgifter, courir-resor, med flera dylika behof, samt till sådana utgifter, som, efter äldre författningar, af extra utgiftsmedlen utgått och än ytterligare kunna förefalla, emot redovisning — 100,000 R:dr.* Några gällande skäl för denna artikels nedsättning för närvarande kunna icke anföras. Att Utskottet redan indragit R:dr 66,666: 32. på Minister-Staten vid 2:dra Hufvudtiteln, lärer på rigtiga grunder få gälla såsom ett fullkomligt motskäl; och ingen mindre lämplig tidpunkt, än den närvarande, torde kunna utväljas, för att verkställa en sådan dubbel nedsättning, såvida icke meningen är att göra förvaltningen af Utrikes Departementet omöjlig. Man torde icke eller böra förbise, att år 1809, med 64 skillingars cours, utgjorde detta anslag 200 Tusende Riksdaler, hvaremot man nu anser fjerdedelen göra tillfyllest. Jag önskar, att Utrikes Departementet måtte finna åtminstone någon skicklig man, som tilltror sig emottaga dess förvaltning, och röstar fördenskull för oförändradt bibehållande af den på denna Titel förut anslagna summa, likasom jag förut röstat för minister-cassans oförändrade bibehållande på Andra Hufvudtiteln".

Af Herr Prosten *Åstrand:* "Att Extra Utgiftsmedlen böra mellan de serskilda Hufvudtitlarne fördelas, anser jag visserligen rätt, men önskar att Riksens Ständer i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t ville i Nåder framlägga förslag till fördelningen, som jag fruktar eljest kunna blifva för vissa Titlar otillräcklig. Jag anser äfven anslagets nedsättning kunna leda till skada, emedan besparingarne sannolikt hädanefter icke komma att lemna tillräckliga medel för bestridande af de tillfälliga utgifter, som Riksens Ständer erkänna böra af besparingarna utgå".

Härmed förenade sig Herr Prosten *Stenhammar.*

Tabell

öfver Contante Anslagen å Riks-Statens 8:de Hufvudtitel.

Allmänna och Extra Utgifter:	R. Ständers Stat för 1835 och följande åren upptager.			Stats-Utskottet föreslår.			Höjning.			Minskning.		
Lyshållning m. fl. utgifter för Kronans hus i Stockholm	4,000	—	—	4,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Accords-förskotter och ersättningar	6,000	—	—	6,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Fångars skjuts, underhåll, medicamenter m. m.	245,380	—	—	345,380	—	—	100,000	—	—	—	—	—
Remisslage	3,500	—	—	3,500	—	—	—	—	—	—	—	—
Observations- och Upbörds-Procent	10,000	—	—	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Mantalsskrifnings-Provision	10,500	—	—	10,500	—	—	—	—	—	—	—	—
Restitutioner	4,000	—	—	4,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Byggnader och Reparationer i Stockholm	62,000	—	—	62,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Dito i Landsorterne	35,800	—	—	35,800	—	—	—	—	—	—	—	—
Dito å Kronans Spanmåls-Magasin i Stockholm	2,000	—	—	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Dito Dito i orterne	8,000	—	—	8,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Städers Friheter	15,700	—	—	15,700	—	—	—	—	—	—	—	—
Flyinge Stuteris Dagsverks-ersättning (öfverfl.)	1,584	8	—	—	—	—	—	—	—	1,584	8	—
Strömsholms d:o d:o (d:o)	2,120	—	—	—	—	—	—	—	—	2,120	—	—
Hästafvelns förbättrande (d:o)	8,000	—	—	—	—	—	—	—	—	8,000	—	—
Hingstpræmier (d:o)	3,310	—	—	—	—	—	—	—	—	3,310	—	—
Jordförluster genom Canalanläggningar	5,000	—	—	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Saltpeter näringens upphjelpande	194,000	—	—	194,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Indelningsbrist i Kopparbergs Län	115	40	—	115	40	—	—	—	—	—	—	—
Dito i Jemtlands d:o	400	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—
Transportkostnad m. m. för Stats-Verkets koppar och jern	5,000	—	—	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Odlingshjelp för Krono-Nybyggare	3,000	—	—	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Extra Utgifter	100,000	—	—	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—	—
Summa B:co R:dr	729,410	—	—	764,395	40	—	100,000	—	—	65,014	8	—

Utom *Indelningar,* enligt Rikets Ständers Stat för 1835 och följande åren med de förändringar, som af föregående Betänkande föranledas.

N:o 60.

Ank. till Exp. Utsk. den 15 April, kl 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Prosten Sylvans motion, om anslag af Statsmedlen till en vid Stora Råby i Skåne inrättad Räddningsanstalt för vilseförda och moraliskt vårdslösade barn.

(U. A.)

Uti en hos Högvördige Preste-Ståndet väckt motion, som till Stats-Utskottet blifvit remitterad, har Herr Prosten *Sylvan* anfört, att, sedan i Stora Råby, nära Staden Lund i Skåne, blifvit, genom Herr Öfverste-Kammarjunkaren m. m. Friherre *Gyllenkrooks* frikostighet, stiftad en, hufvudsakligen efter en dylik Inrättning nära Hamburg, "das Rauhe Haus" kallad, bildad Räddningsanstalt för vilseförda och moraliskt vanvårdade barn, hvarest till årligt fritt underhåll skulle komma att upptagas 12 barn, från 10 till 15 års ålder, hvilka dels blifvit beträdde med brott, dels sysslolöst kringstrukit och sakna föräldrars eller annan vård för deras räddning från moraliskt förderf, samt Inrättningens Direction, uti hvilken Länets Höfding och Stiftets Biskop voro Ledamöter, beslutat, att Inrättningens Föreståndare, hvartill blifvit utsedd en prestman, som med nit för saken, sann moralité och nödiga kunskaper, förenar ett stadgadt men mildt sinnelag, menniskokännedom och förmåga att ingifva barnen agtning, kärlek och förtroende, skulle komma att denna vår företaga en resa, för att besöka das Rauhe Haus och andre dylika Inrättningar i Tyskland; så hade Prosten *Sylvan*, mindre för att begära Statens inblandning i Styrelsen af denna helt och hållet på enskild välgörenhet grundade räddningsanstalt, än på det, genom en derigenom möjlig blifven utvidgning af Inrättningen, tillfälle kunde beredas det allmänna att derifrån erhålla antingen utbildade skicklige Lärare att vid andre dylika Inrättningar anställas, eller Uppsyningsmän vid Corrections-Inrättningarne, der deras förvärfvade menniskokännedom kunde göra mera gagn, än det, som hittills inskränkt sig till förvarande af fängelsets nycklar, begärt, att ett årligt anslag af 1000 R:dr Banco, intill nästa Riksdag, måtte denna Räddningsanstalt af Rikets Ständer beviljas.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet visserligen icke förbisett hvarken de ädla bevekelsegrunder, som föranledt stiftandet af denna Rädd-

ningsanstalt, eller den obestridliga nytta för det Allmänna, som en sådan Inrättning måste medföra, då det, i följd af Corrections-Inrättningarnes nuvarande organisation, skulle vara i högsta grad vådligt, att inom desse emottaga sådane olycklige varelser, som redan i sin spädare ålder visat benägenhet för vanart och fordra den ömaste och sorgfälligaste vård, för att återföras till känslan af sine pligter och utbildas till nyttige medborgare i samhället; men då den ifrågavarande Anstalten är helt och hållet enskild, samt i en tidpunkt, då omarbetning af Fängelse-Systemet och den dermed sammanhang egande Fattigvårds-Lagstiftningen för hela Riket blifvit ett föremål för de begge Stats-Magternes åtgärd, Utskottet icke anser lämpligt, att Allmänna medel nu anordnas för en sådan Inrättning, som den ifrågavarande, kan Utskottet icke tillstyrka

det af Prosten *Sylvan* äskade årliga anslag;

hvaremot, då de upplysningar, som, genom den vid Räddningsanstalten anställde Föreståndares omförmälde beslutade resa, kunna erhållas i afseende på de i andra länder befintlige Inrättningar för vanvårdade och vilseförda barns räddning från moraliskt förderf, böra blifva högst gagneliga till ledning för de åtgärder, som i detta afseende äfven inom Sverige komma i fråga, Utskottet anser sig böra föreslå Rikets Ständer, äfven såsom ett erkännande af den ädla och gagneliga syftningen uti företaget,

att till den person, som af Räddningsanstaltens Direction utses att i Hamburg och andre orter taga kännedom af dervarande för samma ändamål stiftade Inrättningar, anslå, såsom reseunderstöd, en summa af 1,000 R:dr Banco, att af Riksgälds-Contoret hållas bemälde Direction tillhanda, mot vilkor, att nämnde person, efter återkomsten till fäderneslandet, genom trycket offentliggör, hvad han, i afseende på dessa Inrättningars organisation, och de resultat, som genom dem erhållits, kunnat inhemta.

Stockholm den 14 April 1840.

STOCKHOLM, HOS L. J. HJERTA, 1840.

N:o 61.

Ank. till Exp. Utsk. den 16 April, kl. 7 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterne under Riks-Statens 9:de Hufvud-Titel.

(U. A.)

Denna Hufvud-Titel upptager, enligt senast fastställde Statsreglering, för åkerbruket, handeln och näringarne i allmänhet samt Bergsbrukets understöd, ett belopp af 164,930 R:dr, med derunder inbegripne indeldta räntor, beräknade till 11,725 R:dr och 41 tunnor spanmål in natura, upptagne till 205 R:dr.

I afseende på grunderne för 9:de Hufvud-Titelns reglering, har till Utskottet blifvit från Vällofl. Borgare-Ståndet remitterad en af Herr *Petré T.*, väckt motion:

1:o att på denna Titel borde, af den försvinnande, extra Statsregleringen uppföras alla anslag för allmänna arbeten, med hvad mera, som kunde hänföras till föremål för industrien;

2:o att densamma borde, i fråga om förvaltningsbestyr, vara odelbar och således, hvad de årliga dispositionerne angick, endast kunna handläggas af en enda ansvarig föredragande;

3:o att derå aldrig borde få meddelas lån, och anordningarne icke utsträckas utöfver den tid, som begränsas af hvarje Lagtima Riksdag;

4:o att, i händelse någon del af Postmedeln fortfarande skulle komma att årligen disponeras till befrämjande af communicationerne inom landet, dessa medel, till vinnande af samband och enhet i förvaltningen, borde på 9:de Hufvud-Titeln uppföras;

5:o att Stats-Utskottet måtte tillstyrka Rikets Ständer, att hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om upplösning af den i högsta måtto förfelade Landtbruks-Academien och densammas fonders öfverflyttande till 9:de Hufvud-Titeln;

6:o. att anslaget för Tabell-Commissionen måtte, efter omständigheternas föranledande, ökas, med vilkor, att Commissionen erhöll den organisation,

som fordrades, för att, på en vidsträcktare skala än hitintills, bearbeta fäderderneslandets Statistik, och

7:o att på 9:de Hufvud-Titeln måtte anordnas minst 10,000 R:dr Banco, att, efter Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottets till Rikets Ständer införväntade förslag för Dalortens gagn och bästa, årligen intill nästa Riksdag, disponeras.

Hvad nu först angår förslaget att å denna Hufvud-Titel upptaga alla Anslag för allmänna arbeten, som kunde hänföras till föremål för industrien, äfvensom att den del af postmedlen, som kunde komma att disponeras till befrämjande af communicationerne inom landet, borde å densamma uppföras, så enär, enligt Utskottets tanka, de anslag, som utgå för en gång, och således icke komma att årligen ytterligare erfordras, lämpligast böra, enligt hvad Rikets Ständer vid föregående Riksdagar äfven beslutat, serskildt uppföras å den extra Statsregleringen, har Utskottet icke funnit sig böra föreslå Rikets Ständer att på ordinarie Stat upptaga alla Anslag för sådane allmänna arbeten, som af motionären åsyftas, utan endast, enligt hvad här nedan närmare upplyses, de, som utgå till årligt underhåll för redan befintliga lands- eller vatten-communicationer; i följd hvaraf Utskottet vill, i sammanhang med den extra Statsregleringen, närmare till pröfning upptaga hvad Herr *Petré*, i afseende på dispositionen af öfverskottet på postmedlen, föreslagit.

Den del af Herr *Petrés* motion, som afser föreskrifter, angående de å denna Hufvud-Titel uppförde anslags disposition af en enda ansvarig Föredragande, anser Utskottet lämpligast komma att besvaras uti det utlåtande, angående fördelning och omflyttning af anslagen å Riks-Statens serskilda Hufvud-Titlar, hvilket Utskottet förbehållit sig att, efter det de nya Styrelse-Departementen fått de allmänna ärendena emellan sig fördelade, afgifva.

Beträffande förslaget, att de å denna Hufvud-Titel anslagne medel icke må disponeras till låneunderstöd och icke eller anordningarne utsträckas utöfver tiden till nästa Riksdag, så har väl, enligt hvad Statens räkenskaper utvisa, endast ett obetydligt antal lån å denna Titels anslag under loppet af de senaste förflutne fem åren utgått, men då Utskottet, lika med motionären, icke anser lämpligt, att detta till direct befrämjande af åkerbruket, handeln och näringarne afsedde anslag, vid serskilda tillfällen förminskas med några i form af lån utgående summor, i synnerhet som, genom Bankens och de serskilda Disconternes utvidgade lånerörelse, tillfälle blifvit beredt för Jordbruks- och Näringsidkare att erhålla lån till sådane belopp,

att det obetydliga, som ifrån det å denna Hufvud-Titel uppförda, under Kongl. Maj:ts disposition, ställda anslag kunde erhållas, vore i jemförelse dermed ett intet, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att besluta, det lån af de å denna Hufvud-Titel anslagna medel icke må hädanefter meddelas;

hvaremot, då Rikets Ständer äro oförhindrade att vid uppgörandet af hvarje Statsreglering öka eller minska de anslag, som icke blifvit till ordinarie löner eller andra permanenta behof beviljade,

Utskottet anser motionärens framställning om inskränkning af anordningarne å denna Hufvud-Titel inom tiden till nästa Riksdag icke erfordra någon åtgärd.

Då Landtbruks-Academien icke af Staten åtnjuter något anslag, utan dess utgifter bestridas helt och hållet af Academiens egen samlade Fond, har Utskottet icke ansett sig kunna, i sammanhang med Statsregleringen, till pröfning upptaga hvad motionären, i afseende på Academiens mindre ändamålsenlighet och lämpligaste sättet för dess tillgångars användande, anfört.

I afseende på det begärda förhöjda anslaget till Tabell-Commissionen, åberopar Utskottet hvad derom, uti utlåtandet angående andra Hufvud-Titeln, redan blifvit yttradt; och kommer Utskottet att, rörande det äskade anslaget till Dalortens gagn och bästa, serskildt utlåtande afgifva, i sammanhang med flere till Utskottet inkomne motioner i lika syftning.

Vid den undersökning Utskottet varit i tillfälle anställa, rörande de dispositioner, som å denna Hufvud-Titels anslag under de sistförflutne åren egt rum, har Utskottet trott sig finna, att en fullständigare fördelning af totalsumman å serskilda underafdelningar eller Anslags-Titlar, lämpligen bör kunna tillvägabringas, hvarvid Utskottet likväl anser sig böra tillkännagifva, att då någon förändring uti den Kongl. Maj:t förbehållna rätt, att inom Hufvud-Titeln disponera besparingarne å de serskilda anslagen, härigenom icke åsyftas, Utskottet endast önskat, att den blifvande Riks-Staten mera åskådligt måtte upptaga de serskilda föremål, till hvilka de å denna Hufvud-Titel beviljade anslag utgå, och får, med föranledande häraf, tillstyrka,

att följande serskilda Titlar måtte af Rikets Ständer fastställas, nemligen:

1:o *Skiften och Afvittringar*;

2:o *Utflyttningshjelp efter laga Skiften i alla Rikets Län, utom Skaraborgs, Malmöhus och Christianstads Län samt Öland;*

3:o *Enskiften i Skåne och Skaraborgs Län samt på Öland;*

4:o *Vägar och Communicationer;*
5:o *Undervisnings-anstalter för jordbruket och Landtmanna-näringarne;*
6:o *befrämjande i allmänhet af jordbruket och Landtmanna-näringar;*
7:o *Hästafvelns befrämjande;*
8:o *Undervisnings-anstalter för slöjderne;*
9:o *befrämjande i allmänhet af slöjderne;*
10:o *befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart* och
11:o *Bergsbrukets understöd.*

1:o *Skiften och Afvittringar.*

Under denna Titel, hvartill de sist förflutna fem åren utgått en summa af 212,719 R:dr 25 sk. 10 rst., eller i medeltal 42,544 R:dr, utföres här med 42,000 Rd:r.

2:o *Utflyttningshjelp åt enskiftes-tagare i alla Rikets Län, utom Skaraborgs, Malmöhus och Christianstads Län samt Öland.*

Under anmälan, att Kongl. Maj:t, i enlighet med Rikets Ständers beslut, ifrån och med år 1831 till och med 1838, anslagit 25,000 R:dr årligen af 9:de Hufvud-Titelns tillgångar till hjelp vid utflyttningar efter laga Skiften i alla Rikets Län, utom Skaraborgs, Malmöhus och Christianstads Län samt Öland, men att detta anslag i så måtto befunnits otillräckligt, att den äskade utflyttnings-hjelpen utgått till ett medeltal af 28,861 R:dr årligen, har Kongl. Maj:t, uti Dess Nådiga Proposition, angående Stats-Verkets tillstånd och behof, föreslagit Rikets Ständer att, i stället för de sålunda beviljade 25,000 R:dr, anslå en förslags-summa af 28,000 R:dr till utflyttnings-hjelp efter laga skiften, hvarigenom en tillökning å denna Hufvud-Titel stor 3,000 R:dr skulle uppkomma.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet, då det till utflyttnings-hjelp efter laga skiften beviljade anslag funnits vara otillräckligt, men de, som i följd af verkställde Skiften ega att, enligt gällande Författningar, ett sådant bidrag af Stats-Verket utbekomma, icke böra, i brist af dertill disponible tillgångar, uppehållas i sin lagliga rätt, och då utflyttnings-beloppet, efter vederbörande Landtmätares pröfning, bestämmes af Gode Män eller Domstolen i orten, ansett sig böra tillstyrka,

att till utflyttnings-hjelp efter laga skiften i alla Rikets Län,

utom Christianstads, Malmöhus och Skaraborgs Län samt Öland, på sätt Kongl. Maj:t äskat, må å denna Hufvud-Titel uppföras en summa stor 28,000 R:dr, deruti inbegripne de förut beviljade 25,000 R:dr, att såsom ett förslags-anslag utgå, så att bristen ersättes af Riksgälds-Contoret, men det möjligen uppkommande öfverskottet för hvarje år till nämnde Contor inlevereras.

3:o *Enskiften i Skåne och Skaraborgs Län samt på Öland.*

Af den anledning att kostnaderne för Skiftens verkställande vid Statens hemman och egendomar, och det bidrag, som utgått till utflyttningshjelp åt enskilde inom Skåne och Skaraborgs Län samt Öland, blifvit i räkenskaperne gemensamt uppförde, har Utskottet endast kunnat inhemta, att till dessa begge föremål, under hvarje af de sistförflutne 5 åren, i medeltal utgått tillsammans omkring 18,000 R:dr; och ehuru ordningen fordrat, att vid den fördelning af de å denna Hufvud-Titel uppförde anslag, hvilken Utskottet här ofvan föreslagit, det sålunda för desse provinser serskildt disponerade belopp blifvit under sina behöriga Titlar uppfördt å de Allmänna för Skiften och Utflyttningar, hvar för sig, upptagne, har Utskottet likväl, då utredning först måste försiggå, huru mycket af ofvanberörde 18,000 R:dr varit behöfligt för skiften och hvad derefter till utflyttnings-hjelp disponerats, ansett sig för närvarande böra tilistyrka,

att anslaget för Enskiften i Skåne och Skaraborgs Län samt på Öland utföres med 18,000 R:dr;

men hemställer tillika,

att Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t, efter det utredt blifvit, huru stor andel af berörde anslag må erfordras serskildt för skiftes-kostnader och serskildt till utflyttningshjelp, ville till Rikets Ständer vid nästkommande Riksdag framställa Nådigt Förslag å det belopp, som under hvardera af berörde Titlar må för Rikets samtliga provinser blifva af nöden.

Härigenom anser sig Utskottet hafva besvarat de från Höglofl. Ridderskapet och Adeln samt Hedervärda Bonde-Ståndet remitterade motioner af Herr Grefve *Hamilton, H. D.*, och *Sven Andersson* från Skaraborgs Län, att det till befordrande af Enskiften inom nämnde Län samt understöd för utflyttande åboer förut beviljade anslag måtte fortfarande utgå.

4:o. *Vägar och Communicationer.*

För detta ändamål har, under de sistförflutne 5 åren, i medeltal utgått 8,550 R:dr, och föreslås att å stat uppföras 8000 R:dr.

5:o. *Undervisningsanstalter för Jordbruket och Landtmanna-näringarne.*

Sedan Rikets Ständer vid sista Riksdag å 9:de Hufvud-Titeln anvisat ett serskildt anslag af 5,000 R:dr, såsom årligt understöd för Landtbruks-Institutet å Degeberg i Vestergöthland, dock endast för viss tid, hvilken nu snart tilländalöper, samt nyttan af detta Institut blifvit allmänt erkänd, och framställningar hos Kongl. Maj:t gjorda om bidrag till bildande jemväl i andra orter af sådana läroanstalter, der, i bredd med practisk öfning, vetenskaplig bildning i alla delar af landtbruket kunde vinnas; så har Kongl. Maj:t, som äfven för Dess del insett nyttan och behofvet af dylika Inrättningar, enär onekligt vore, att jordbruket inom fäderneslandet ännu icke uppnått den högre ståndpunkt, hvartill det för nationens båtnad bör sträfva, uti Dess Nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof, föreslagit Rikets Ständer, dels att de 5,000 R:dr, som vid sista Riksdag anslogos för Institutet vid Degeberg, måtte anvisas att fortfarande för samma andamål utgå, dels att derutöfver 15,000 R:dr årligen måtte å 9:de Hufvud-Titeln anslås, för att af Kongl. Ma:jt användas, så väl till ytterligare understöd åt Degebergs Landtbruks-Institut, för så vidt sådant af behofvet påkallades, som i mon af derom skeende framställningar, till understöd för inrättande af sådane Läroanstalter i andra Rikets landskap, der invånarne sjelfve vilja dertill bidraga, medelst anskaffande, å egen bekostnad, af för ändamålet lämplig local, och hvad i öfrigt utöfver det understöd, som af Staten beviljades, kunde behöfvas.

a) I frågan serskildt om Landtbruks-Institutet på Degeberg, hafva till Utskottet blifvit remitterade motioner, dels från Höglofl. Ridderskapet och Adeln af Herr *Gyllenhaal, L. H.*, ej mindre om ett årligt anslag af minst 10,650 R:dr Banco, derunder inbegripet det äldre anslaget af 5,000 R:dr, med öfverlemnande till Kongl. Maj:t, att, hädanefter såsom hittills, Nådigst låta vaka öfver dessa medels ändamålsenliga användande, och i sammanhang dermed föreskrifva de vilkor, åtgärder eller controller, hvilka i sådant afseende kunde anses vara af behofvet påkallade, än ock om ett räntefritt lån af 10,000 R:dr till Herr *Nonnen* på 10 år, emot intecknings säkerhet i

Degebergs egendom, till uppförande och inredning af de ökade byggnader, som, för Institutets utvidgning och det ökade antalet af både elever och lärlingar, blifva oundgängligen nödiga, och hvaröfver kostnadsförslag motionen bifogats, dels ock från Vällofl. Borgare-Ståndet af Herr *Rydin*, *C. G.*, att Rikets Ständer måtte bevilja ett årligt anslag af minst 10,000 R:dr Banco, för bibehållande och utvidgande af nyssberörde Institut, mot vilkor att vid Institutet kostnadsfritt lemnades undervisning och uppehälle åt tvänne elever och 24 rättarelärlingar, af hvilka sistnämnde företrädesvis en från hvarje af Rikets Län, såvida från dem alla tjenlige personer sig anmälde, samt att, om det skulle visa sig, att Institutet icke uppfyller sitt ändamål, eller föreståndaren underlåter att fullgöra de föreskrifna vilkoren, understödet kunde, efter förut skedd pröfning, af Kongl. Maj:t, å Statens vägnar, uppsägas, med den verkan, att Institutet 6 månader derefter ansågs upphördt och ej vidare vore berättigadt uppbära något af de anslagne medlen; vid hvilka motioner blifvit bilagdt ett tryckt exemplar af Herr Stats-Rådet och Commendören *Poppii* till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne berättelse, angående Institutets tillstånd vid slutet af år 1839, jemte en af föreståndaren Herr *Edvard Nonnen* författad framställning, angående Institutets fortgång, och om de erforderlige medel för dess fortfarande och vidare utveckling, upptagande bland annat följande förslag till Stat:

Aflöning till Föreståndaren	2,000: — —
Dito till tvänne lärare i Landthushållningens grund- och hjelp-vetenskaper, tillsammans	2,000: — —
Tillskott för deras kosthållning, à 250 R:dr . . .	500: — —
Dito till en lärare i practiska åkerbruket . . .	800: — —
Kosthållning	250: — —
Dito till en Veterinär-lärare, som likväl endast skulle komma att uppehålla sig vid Institutet 6 månader årligen	250: — —
Kosthållning	100: — —
Dito för en lärare i Landtbruks-bokhålleri . .	300: — —
Dito för en lärare i linear och modellritning, under 6 månader af året	200: — —
Kosthållning	100: — —
Dito för en underlärare för rättare-lärlingarne . .	400: — —
Dito för en slöjdare	300: — —

För boningsrum, möbler, sängkläder, eldning, städning och tvätt åt minst 5 lärare, à 100 R:dr . .	500: — —
Summa aflöning R:dr	7,900: — —
Till agricultur-chemiska och agronomiska laborationer, för rudimaterier, kärl och instrumenter, tillsammans	200: — —
Modellers underhåll	33: 16, —
öfrige samlingars underhåll	25: — —
Materialier för linearritning och ritcursen	25: — —
för journaler och böcker	200: — —
för anläggande och underhåll af en liten botanisk trädgård	66: 32, —
Material-kostnader tillsammans	550: — —
Underhåll för 24 rättarelärlingar, à 66: 32 . . .	1,600: — —
Dito för 2 fri-elever, à 300 R:dr	600: — —
Tillsammans	2,200: — —

Så att Inrättningens behof för Lärare, undervisnings-materialier, frilärlingar och fri-elever skulle komma att uppgå tillsammans till 10,650 R:dr.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet, då erfarenheten visat, att det vid Degeberg inrättade Landtbruks-Institut, under dess skicklige och nitiske föreståndares ledning, varit af en obestridlig nytta för det allmänna, såsom en Central-inrättning, hvarifrån utgått practiskt bildade landtmän, af hvilkas verksamhet betydliga fördelar, medelst förbättringar i landtbruket, äro att emotse, och då det således är af högsta vigt, att denna Inrättning beredes tillfälle till en utvidgad verkningskrets, trott sig böra, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, och af ofvanbemälde motionärer blifvit äskadt, tillstyrka en af behofvet påkallad tillökning uti det vid sista Riksdag för detta Institut beviljade anslag, hvarvid likväl, då Utskottet, dels trott sig finna, att den af Herr *Nonnen* förslagsvis upprättade Stat för Institutet, serdeles i hvad angår aflöning och kosthållning för de serskilde lärarne, torde, äfven om, på sätt Utskottet här nedan föreslagit, frielevernes antal ökas till 3, kunna något nedsättas, dels, under åberopande af hvad Utskottet i afseende på dispositionen i allmänhet af de å denna Hufvud-Titel uppförde anslag här ofvan anfört, icke finner lämpligt att tillstyrka det för byggnaders utvidgande vid Degeberg ifrågasatte låne-understöd; men Herr *Nonnen*,

utan

utan att kunna göra anspråk på de vid hans egendom föreslagne nybyggnaders uppförande på Statens bekostnad, deremot synes böra tilldelas en lämplig ersättning för det han, i och för Landtbruks-Institutets behof, anskaffar och underhåller byggnader, som eljest för egendomen icke erfordrades, Utskottet anser det ifrågasatte anslaget böra skäligen bestämmas till 10,000 R:dr Banco, deruti inbegrigne de redan vid sista Riksdag beviljade 5,000 R:dr, hvarigenom icke allenast den af Herr *Nonnen* föreslagne plan för Institutets verksamhet skulle kunna i sin helhet följas, utan äfven tillgång beredas till ersättning för nyssomförmälde byggnaders anskaffande och underhåll; och får Utskottet, på dessa grunder, tillstyrka Rikets Ständer,

att, jemte berörde förut beviljade 5,000 R:dr, ett ytterligare anslag till lika belopp må för Landtbruks-Institutet vid Degeberg på denna Titel uppföras, att intill nästa Riksdag utgå, mot vilkor, att vid Institutet kostnadsfritt lemnas undervisning och uppehälle åt 3:ne elever och 24 rättare-lärlingar, hvaraf företrädesvis en från hvarje af Rikets Län, och att, om det skulle visa sig, att Institutet icke vidare uppfyller sitt ändamål, eller Föreståndaren underlåter att fullgöra de honom föreskrifne vilkor, Kongl. Maj:t må ega att, efter förut skedd pröfning, å Statens vägnar, uppsäga understödet, med den påföljd, att Institutet 6 månader derefter må anses upphördt och ej vidare vara berättigadt uppbära något af de anslagna medlen.

b) Uti Nådig Skrifvelse af den 8 sistlidne Febr., har Kongl. Maj:t till Utskottet öfverlemnat en af Konungens Befallningshafvande i Upsala Län gjord underdånig framställning af innehåll: att, då Uplands jord, ehuru i allmänhet af utmärkt god beskaffenhet, vanligen gifver en långt knappare afkastning, än som genom vidgad kännedom om rätta sättet att ändamålsenligt sköta densamma, så till åker som äng, skulle kunna vinnas, den stora nationela förlust, som härigenom uppkommer, säkrast skulle motverkas genom inrättandet derstädes af ett Landtbruks-Institut, som ej allenast till personer med redan inhemtade allmänna förberedande kunskaper, utan ock till allmogen kunde sprida beprövadt rigtiga läror om jordbruk och boskapsskötsel och med till efterföljd manande exempel ådagalägga dessa lärors pålitlighet och värde, i anseende hvartill och då Konungens Befallningshafvande funnit den till ny utarrendering år 1848 ledigblifvande Ulltuna Kungs-ladugård i Bondkyrko socken, en knapp half mil från Upsala, lemna den förträffli-

gaste local för ett större Landtbruks-Institut, Konungens Befallningshafvande i underdånighet hemställt, att nämnde Kungsladugård, som består af $12\frac{3}{8}$ mantal, med 323 geometriska tunnland, $25\frac{1}{4}$ kappland åker, ganska betydlig äng, med någon, men knapp, tillgång på skog och bete, samt, enligt den 5 November 1817 afslutadt contract, gifver 602 tunnor $25\frac{1}{4}$ kappar spanmål, hälften råg och hälften korn, i årligt arrende, må med de åbyggnader, hvilka för ett större Landtbruks-Institut äro behöflige, vid arrende-årens slut till ett sådant Iustitut få användas samt afkastningen deraf, jemte ett dessutom troligen nödigt Statsanslag, anvisas till aflöning för föreståndare och lärare i alla de ämnen, som Kongl. Maj:t kunde finna för godt bestämma, eller som nu vid Landtbruks-Institutet å Degeberg i Westergöthland föredragas, äfvensom för inrättande derjemte af en Skola till inhemtande af kunskap i de för allmogen mest nödiga och nyttiga slöjder, samt en större verkstad för tillverkningen af jordbruksredskap, så mycket heldre som, i följd af Kungsladugårdens närbelägenhet till Upsala Universitet, dervarande lärare i botanik och praktisk ekonomi m. m. kunde beredas tillfälle att stundom tillhandagå Institutet med sina högre kunskaper, och äfven den vid Universitetet studerande ungdomen komma att taga kännedom om landtbruket; och har Kongl. Maj:t, oaktadt nuvarande arrende af Ulltuna Kungsladugård ännu kommer att fortfara längre än den tid, inom hvilken Rikets Ständer, enligt Grundlagen, skola till Lagtima Riksdag å nyo sammankomma, likväl velat nu öfverlemna till Rikets Ständer att härutinnan vidtaga det beslut, hvartill den af Konungens Befallningshafvande gjorde framställning kunde finnas föranleda, enär under ovissheten, huruvida upplåtelsen af Kungsladugården komme att bifallas eller ej, mycket af den tid, som kunde nyttigt användas, antingen till nödige förberedelser för Landtbruks-Institutets iordningbringande vid Ulltuna genast vid arrendetidens slut, eller för att söka bereda annan utväg, som möjligen kunde finnas till ett sådant Instituts inrättande annorstädes inom Länet, skulle för ändamålet förloras.

I sammanhang härmed har Utskottet till pröfning förehaft, dels en ifrån Högfl. Ridderskapet och Adeln remitterad motion af Frih. *von Kræmer, R.*: att nu ifrågavarande Kungsladugård måtte, då nuvarande arrende-contractet tilländagår, eller den 14 Mars 1848, upplåtas till inrättande derstädes af ett större Central-Landtbruks-Institut, och således ny utarrendering af denna Kungsgård, hvilken författnings-enligt borde år 1845, eller senast 1846, försiggå, inställas; att 5 års arrende från och med år 1841 af Kungsgården finge uppbäras och förräntas af Upsala Läns Hushållnings-Sällskap, till bildande af en

grundfond till nämnde Landtbruks-Institut, och att emedlertid ett förslag utarbetades af sakkunnige män till reglementariska stadgar, lärares antal och aflöningssätt m. m., att framläggas till Rikets näst sammanträdande Ständer till behörig granskning och antagande, och att på förhand alla förberedande åtgärder vidtagas, så att Ulltuna Central Landtbruks-Institut, vid Kungsgårdens tillträde, må kunna genast sättas i kraftfull verksamhet för sitt stora ändamål; dels en från Hedervärda Bonde-Ståndet remitterad motion af *Anders Larsson*, *Johan Andersson* och *Erik Pehrsson* från Upsala Län, hvilka till alla delar instämt uti hvad Friherre *von Kræmer* föreslagit.

Äfvenså har Utskottet fått emottaga följande motioner, angående Landtbruks-Instituts inrättande å andre orter inom landet:

1:o från Höglofl. Ridderskapet och Adeln af Grefve *Frölich, G. E.*, och från Vällofl. Borgare-Ståndet af Herr *Winge, P. E.*, att, för beredande af läner och lärare för theoretisk bildning vid ett under organisation varande practiskt Landtbruks-Institut i Södermanland, måtte anvisas ett årligt anslag af 5,000 R:dr;

2:o från Höglofllige Ridderskapet och Adeln, af Herr *von Rosen, G.*, om ett anslag af 3,000 R:dr, att under Fem år utgå till ett Landtbruks-Institut vid Orup i Skåne; och

3:o från Höglofl. Ridderskapet och Adeln af Herr *Ribbing, A.*, om anslag till inrättande af en Landtbruks-skola för de trenne Småländska Länen.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet väl, å ena sidan, icke kunnat förbise att, för införande af nödiga förbättringar uti Sveriges Landthushållning, Landtbruks-Instituts inrättande inom flera orter af landet skulle kunna anses nyttigt; men då, å andra sidan, sedan fördelarne af det redan befintliga, af Staten bekostade, Institutet vid Degeberg allmänt erkännas, och detta Institut således är att anse såsom en Central-Inrättning i detta afseende för hela Riket, inrättandet af flera dylika, af Stats-anslag understödde, Institut i högre och vidsträcktare mening, då man ej kan på förhand med erforderlig säkerhet bestämma, att dertill tjenlige föreståndare stå att finna, skulle möjligen kunna föra derhän, att det allmänna belastades med underhållet af sådane inrättningar, som icke motsvarade det dermed åsyftade ändamål, och då, i följd af det allmänt tilltagande intresset för landtmannanäringarne, det torde vara lämpligt, att äfven till en del åt den enskilda omtankan öfverlemna att bereda tillgångar dertill, har Utskottet, som i afseende serskildt på de väckte förslagen, angående Ulltuna Kungsladugårds upplåtande till Landtbruks-Institut, anser afgörandet af denna fråga, helst

arrendet, som ej tilländalöper förr än år 1848, på sätt Herr Friherre *von Kræmer* jemväl upplyst, icke behöfver å nyo utbjudas, förr än år 1845 eller 1846, kunna lämpligen anstå intill nästa Riksdag, då, i följd af den större erfarenhet, man under tiden vunnit, i afseende på resultaten af Degebergs Landtbruks-Instituts utvidgade verksamhet, Rikets Ständer blifva i tillfälle att närmare pröfva behofvet och fördelarne af ett sådant Instituts inrättande vid Ulltuna,

icke ansett sig böra tillstyrka anslag af allmänna medel till inrättande eller underhåll af något ytterligare större Landtbruks-Institut;

hvaremot, enär sådane lägre Landtbruks-skolor, hvarigenom hufvudsakligen skulle komma att afses bildandet af skicklige rättare, och hvilka af enskilde eller corporationer inom de serskilda Länen blifvit stiftade, otvifvelaktigt böra komma att på landthushållningen hafva ett fördelaktigt inflytande, men dessas föreståndare böra kunna anses godtgjorde, genom de till sådane Skolor upplåtne egendomars afkastning och det arbetsbiträde, som af rättarelärlingarne kan påräknas, och således det enda, som af Staten, i och för sådane Skolors upprätthållande, erfordras, kan anses inskränkt till aflöningen åt en biträdande lärare, Utkottet tillstyrker,

att ett årligt anslag af 5,000 R:dr intill nästa Riksdag uppföres, att af Kongl. Maj:t med 1,000 R:dr till hvardera, tilldelas Fem sådane Lägre Landtbruks-skolor, hvilka visat sig hafva bildat ett capital af minst 20,000 R:dr i penningar eller egendom, och hvilkas organisation i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvas motsvara det dermed åsyftade ändamål, hvarvid de, som först sig anmäla och visa sig hafva fullgjort de för detta understöds erhållande föreskrifne vilkor, böra först deraf komma i åtnjutande.

För denna Titel, hvarå förut utgått det till Institutet vid Degeberg anvisade anslag, ränte-medel till Landtbruks-Academien för återstoden af ett år 1819 beviljadt byggnads-anslag, hvarå capitalet ännu ej till fullo utgått, och arvode till Herr *Plageman* för undervisning i potaske-tillverkning, har under de sist förflutna fem åren, i medeltal, erfordrats 7,405 R:dr; och utföres nu, med afseende å det tillstyrkta ytterligare bidraget till Degeberg och fem lägre Landtbruks-skolor, tillsammans 17,000 R:dr; viljande Utskottet, uti dess utlåtande angående Extra Statsregleringen, i afseende

på liqviden af förrberörde Kongl. Landtbruks-Academien beviljade byggnadsanslag, meddela yttrande.

6:o. *Befrämjande i allmänhet af Jordbruk och Landtmanna-näringar.*

För detta ändamål har under de sistförflutna 5 åren i medeltal utgått 9,905 R:dr och utföres här i rundt tal 9,000 R:dr.

I afseende på det under denna Titel för numera aflidne Agronomen *Steffens* beviljade årliga arvode af 1,200 R:dr B:co, hafva till Utskottet blifvit remitterade tvänne motioner, den ena från Vällofl. Borgare-Ståndet af H:r *de Maré, B.*, att, då en enda man vore känd och ansedd, att nu kunna efterträda Herr *Steffens*, nemligen hans Elev, Svenska Bondesonen *Anders Jonsson*, som på egen bekostnad i 7 år uppehållit sig i England, för att förvärfva insigter i ängsvattning, afdikning, mossodling, väganläggning, m. m., och som derefter icke blott länge här i landet gjort sig känd för mycken skicklighet och gagnande verksamhet till landtbrukets förkofran, utan äfven redan vore det utom våra gränsor, så att han för närvarande hade på 4 månader engagement i Ryssland, mot ett arvode af 10 R:dr B:co om dagen, med anbud af motsvarande vilkor för framtiden, och enär det således vore angeläget, att, medan ännu tid är, söka för vårt eget jordbruks så högst behöfliga upphjelpande, bibehålla bemälde *Jonsson*, det af Herr *Steffens* uppburna arvode måtte å *Jonsson* öfverflyttas, med i öfrigt samma rättigheter och skyldigheter, hvarunder Herr *Steffens* i lifstiden detsamma innehaft; den andra från Höglofl. Ridderskapet och Adeln af Herr Friherre *von Kræmer, R.*, som jemväl föreslagit, att det Statsanslag och förmoner i öfrigt, hvaraf Agronomen *Steffens* varit i åtnjutande, måtte erbjudas Agronomen *Jonsson*, men att om han, enligt hvad motionären befarade, i anseende till ett kanhända antaget anbud från Finland, icke kunde emottaga det nu föreslagna, ifrågavarande Statsanslag borde ställas till disposition af den blifvande Departements-Chefen för Inrikes ärendena, med föreskrift att, så fort ske kan, antaga en för insigter känd Agronom, hvilken, utom erforderliga theoretiska kunskaper, äfven egde practisk vana och fullkomlig sakkännedom i afvägning och behandling i öfrigt af moss- och kärrodlingar, sjöars sänkning, m. m. för att, på anmodan af Länens Landthushållnings-Sällskaper, kunna tillhandagå med pålitliga upplysningar och råd; och trodde sig motionären, bland så qualificerade personer, böra nämna Lieutenanten *Tenger*, som redan vid Mariæberg och såsom lärare vid Degeberg gjort sig fördelaktigt känd, i sam-

manhang med hvilken motion Friherre *Raab, A. C.*, väckt förslag, att arvode åt icke blott en, utan tvänne resande Agronomer måtte uppföras å Stat, och att dessutom medel måtte anslås till ett rese-stipendium, att företrädesvis tilldelas den Elev från Degeberg, som, med högsta vitsord i kunskaper, förenade fallenhet och lust för yrket, under vilkor, att stipendiaten, efter hemkomsten, skulle vara skyldig, åtminstone för vissa år, tjenstgöra såsom resande Agronom.

Utskottet, som, med afseende på den allmänt erkända nytta, i synnerhet vid nyodling af vattensjuk mark, de biträden, aflidne Agronomen *Steffens*, och äfven den utmärkt skicklige *Jonsson* lemnat de enskilde personer eller menigheter, som dem derom anmodat, medfört, anser, att det redan å Stat uppförde arvode till en Agronom bör, så vidt en dertill tjenlig person kan erhållas, fortfarande utgå, har emedlertid, helst, enligt hvad en motionär låtit befara, bemälde *Jonsson* möjligen skulle vara hindrad att denna befattning här inom landet emottaga, trott, att tiden nu icke är inne att bestämma flere än ett sådant arvode, i följd hvaraf Utskottet tillstyrker,

att ett arvode, stort 1,200 R:dr, må fortfarande beräknas, att af Kongl. Maj:t, med de vilkor, hvarunder Agronomen *Steffens* detsamma innehaft, tilldelas en för erforderlig skicklighet känd person.

Då deremot, i händelse ett sådant rese-stipendium, som af Friherre *Raab* blifvit ifrågasatt, skulle finnas vara ledande till allmän nytta, Utskottet föreställer sig, att Kongl. Landtbruks-Academien, af hvars fonder stipendier förut till uppmuntran för jordbruket utgått, skulle ega tillgång att detsamma bekosta,

har Utskottet icke funnit skäl tillstyrka Friherre *Raabs* i detta afseende väckta förslag.

7:o *Hästafvelns förbättrande.*

Å 9:de Hufvud-Titeln hafva till detta föremål under de sist förflutne fem åren blifvit i medeltal disponerade 4,967 R:dr, och då ytterligare härtill läggas de från 8:de Hufvud-Titeln öfverflyttade anslag, utgörande i contant till Flyinge och Strömsholms Stuteriers dagsverks-ersättning, tillsammans 3,704 R:dr 8 sk., hästafvelns förbättrande 8,000 R:dr, hingstpremier 3,310 R:dr och hingsthållning i Elfsborgs och Skaraborgs Län, för hvilket ändamål endast spanmål in natura finnes anslagen, blir summan af de å den-